

www.e-rara.ch

**Arcana arcanissima hoc est hieroglyphica Aegyptio-Graeca, vulgo
necdum cognita, ad demonstrandam falsorum apud antiquos deorum,
dearum, heroum, animantium & institutorum pro sacris receptorum, ...**

Maier, Michael

[s.l.], [1614?]

Stiftung der Werke von C.G.Jung, Zürich

Shelf Mark: online

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-7299>

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

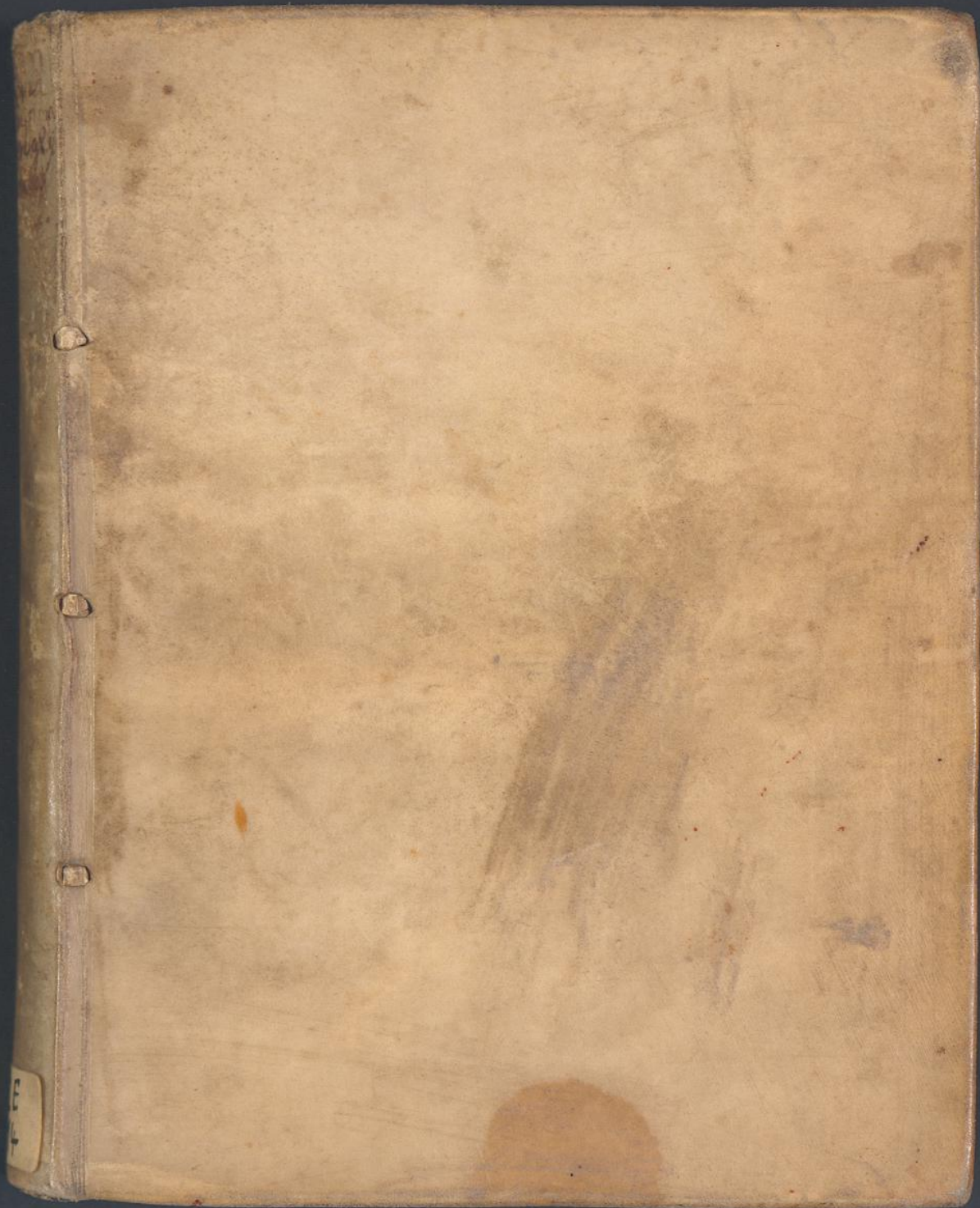
e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Completed
at

A.A. 6680

183
Completed ca. 1612/142

CE 14

A. Fr. 55.-

OSIRIS

TYPHON

ISIS.

HERCVLES.

DIONYSVS.

ARCANA
ARCANISSIMA
HOC EST

HIROGLYPHICA
ÆGYPTIO-GRÆCA,

Vulgo necdum cognita,
ad demonstrandam falsorum apud anti-
quos deorum, dearum, heroum, animantium
et institutorum pro sacris receptorum, origi-
nem, ex vno Ægyptiorum artificio, quod autem
animi et Corporis medicamentum peregit, deduc-
tam, Unde tot poetarum allegoriæ, scriptorum
narrationes fabulosæ et pertotam Encyclo-
pædiam errores sparsi clarysima veritatis
luce manifestantur, suæq; tribui
singula restituntur, sex
libris exposita
Authore

MICHAELE MAIERO COMITE
PALATHI CÆSAREI, EQVITE EXEMTO,
Phil. et Med. Doct. et Cæsar:
Mai. quondam Aulico.

IBIS.

APIS.

CYNOCEPHALVS.

SYMMA LIBRORVM SINGVLORVM

huius Tractatus.

LIB. 1. De Dijs Aegyptijs Hieroglyphicis, Ostride, Iside, Mercurio,
Vulcano, Typhone, &c. deq; Regum operibus miris, animantium
singulorum characteribus ac monumentis alijs huc spectantibus. 12

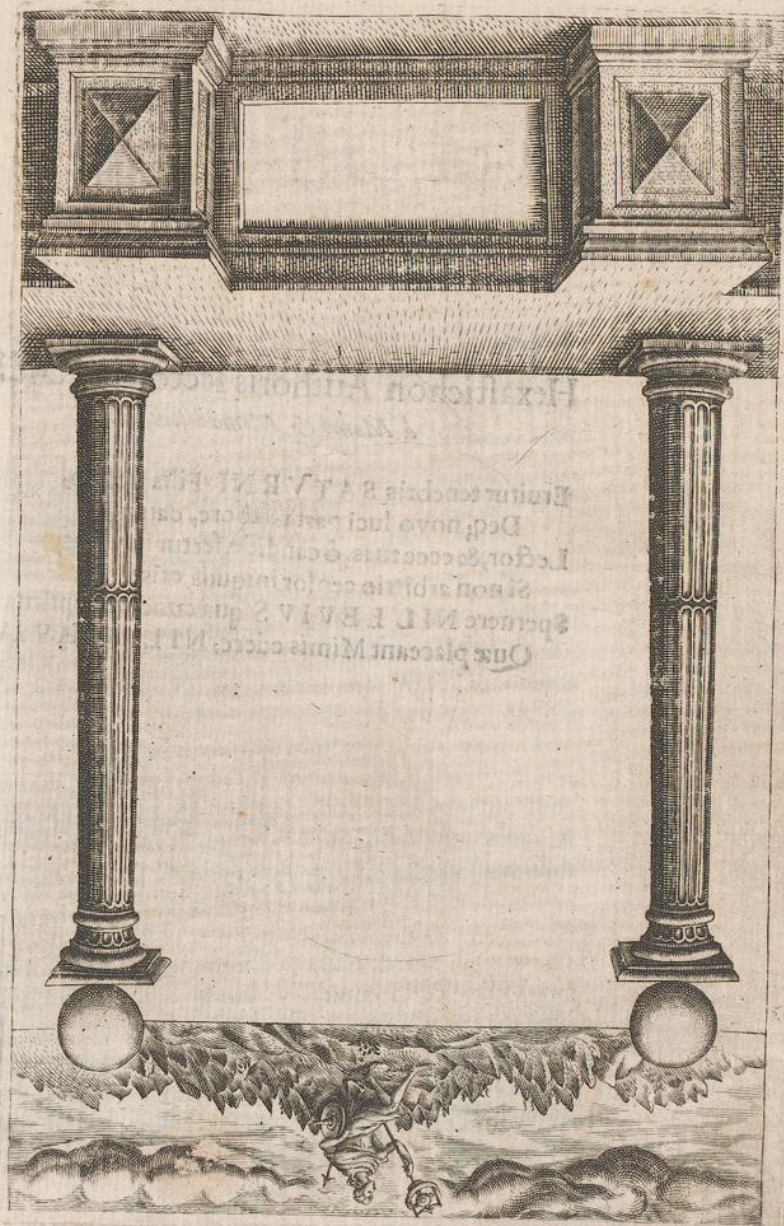
LIB. 2. De Graecorum allegorij, inprimis aureis, vt aureo Iasonis
vellere, aureis pomis Hesperidum &c. nihil aliud quam aureum medica-
mentum denotantibus. 56

LIB. 3. De aurea deorum & earumq; genealogia fictiua, Philosophica
seu Chymico-medica. 95

LIB. 4. De festis ac sacris nec non certaminibus ac ludis, in huius
scientiae gratiam institutis. 164

LIB. 5. De Herculis Laboribus, idem artificium significantibus. 209

LIB. 6. De Troiana expeditione & requisitis, sine quibus Troia ca-
pi non potuit, Vlyssisq; erroribus, eodem pertinentibus. 245

rio,
um

nis
ca-

ica

ius

ca-

Hexastichon Authoris lectorem candidum

à Momo & Momo distinguens.

Eruitur tenebris SATVRNI Filia nostro,
Deq; novo luci parta labore, datur;
Lector, & ecce tuas, ô candide, fertur in vlnas,
Si non arbitrio censor iniquus eris.
Spernere NIL LEVIVS quæcunq; vel optima Momis,
Quæ placeant Mimis edere, NIL GRAVIVS.

MI

IER

in publican
mis de tor
rem ipsam
resp-xerit
vt opinor, n
communi
aliquando
stram et at
Primo deo
curij, Apol
reliquo
monstrofa
omnes libri
nis ea incul
tineant: E
Græcos, e
deorum, le
rum obelise
cum illis co

MICHAELIS MA-
IERI COMITIS PAL. CÆS.
PRÆFATIO AD LECTORES.

I miremini, lectores benevo-

li, quid Cause mihi extiterit, cur hunc
tractatū *ARCANISSIMORVM* no-
mine insigni um post tot & tantos de Hie-
rogl'phicis, allegorij, fabulis, theologicis,
philosophicis, poeticis, Chymicis & medicis
per vulgatos auctores ediderim ac

in publicam mundi lucem nunc tandem sparserim, vobisq; in pri-
mis de tot præiudicatis ad dyuicandum inscripserim, postquam
rem ipsam, mea studia ac mentem, vestrumq; candorem simul
respexeritis, mirari absq; dubio desinetis. Inter Christianos,
ut opinor, nullus est ad id rerum omnium imperitus, si modò sensu
communi valeat & prima literarum rudimenta teneat, qui non
aliquando libros Ethnicorum (quorum ingens numerus ad no-
stram ætatem peruenit) legerit & non hæc duo in illis obseruauit,
Primo deorum, dearum & heroum, utpote Iouis, Martis, Mer-
curij, Apollinis, Iunonis, Veneris, Palladis, Herculis, Iasonis &
reliquoꝝ nomina; Secundo deorum & heroum singulorum
monstruosa, horrenda & incredibilia facta: His enim duobus
omnes libri Ethnicorum referri sunt ad id ut ferè in singulis pagi-
nis ea inculcando vix quicquam præterea memoria dignum con-
tineant: Exempli gratia, si quis ex Homero & Herodoto apud
Græcos, ex Linio & Virgilio apud Romanos tollat deos & facta
deorum, heroumq; à dys oriundorum, maxima pars eorum ope-
rum obelisco notabitur: Sunt enim facta i: a cum personis, & hæc
cum illis colligata, ut sublato vno, nec alterum consistere possit,

Præfatio

aut uno concesso & alterum concedatur : Idem iudicium de
ca:eris authoribus Ethnicis & eorum scriptis erit. At nos Chri-
stiani illam deorum multitudinem iamridem abiicimus, deri-
simus & elusimus vipere veritate Verbi Dei instructi : Quid
iostur de tot deorum & herarum factis dicemus ? An hæc pos-
sibilia & vera esse, cum authores illorum non dii & falsi fu-
erint ? An verò deos refutabimus & reijciamus ac nihilominus
eorum facta & progeniem admitemus & recipimus ? An hæc
cum illis falsa pronūciabimus & nihil veritatis esse in v'riq; a-
pud omnes authores ? Mirum est, de hoc non fuisse sollicitum
quenquam inter tot scripturientes Christianorum myriadas, cum
tamen harum difficultatum declaratio adeo necessaria sit, ut
vix ullum scriptum seu polyticum, seu Theosophicum post sacras
litteras, vilius mundo offerri possit : Verum in causa est,
quod illa non solum antiquissima & ultra omnem scriptenti-
um memoriam reposita videantur, sed etiam arcanissima, quò
ad veram sui originem semper habita & paucissimis nota
existerint : Antiquissima enim & simul ARCANISSI-
MA ea iure censeri debent, quæ per tot mundi ætates, am-
plius quàm ter mille annorum, intè à primis Authoribus
ad nostra v'q; tempora, velut Thesaurus in arca arcanissi-
mè conclusus, tecta & recondita fuerunt, de quibus cum
Ethnici Scriptores nonnulli licet fabulosa fabulo'se, hoc est,
pro suo capiti, euolverint, mysteria ea appellarunt, ut pe-
ter ex inscriptione librorum Eumolpi, Mæraneri, Melan-
thy, Iamblici, Evimbis, & aliorum præter fabulas Poë-
ticæ nihil continentium, ac earum ne apicem verè expli-
cantium, eà ratione, quod intellexerint, sub his figmen-
tis res magnas & mysticas latere, plus reverà in recessu
continentes, quàm prima fronte promittentes : Egypti e-
nim antiqui sapientissimi homines (à quibus, si originem
primam repetamus, hæc omnia propagata esse animadver-
temus) cum res preciosissimas DEI dono suòq; labore
consecrassent, quas nollent posteritati omnino ignotas, nec
tamen omnibus aequè notas fore, invenerunt modum eas ob-
scurandi, & velut tenebris quibusdam involvendi, ita ut

non

Ad Lectores.

non nisi acutissimo mentis lumine praeclari quicquam de iis suspicerent, atq; sic Hieroglyphica grammata, allegorias & fabulas excogitarent, quibus tanquam claustris & corceribus res non divulgandas, quam diu libuit, continerent & occultarent, ut videntes & audientes non statim intelligerent, sed saltem inquirendi causas haberent. Verum quantum malorum hinc exortum sit, vix dici aut credi potest: Quemadmodum enim apud Babyoniam in Apollinis templo auream mira vetustatis arculam quandoq; compertam legimus, ex qua conscisa & aperta ea vis pestilentis ac perniciosissimi aeris sese profuderit, ut diffusus non eos modo qui aderant, venenosa ac lethali infectos tabe conficeret, sed pestifera incredibiliq; potestate grassatus longe lateq; etiam Parthos afflaret; Aut veluti temporibus M. Antonii & Veri apud Seleuciam milibus quibusdam angustum foramen, quod prius Chaldeorum vates occlusissent post direptum templum Apollinis & simulachrum eius Romam transfatum, aperientibus tam funestus ac terribissimus vapor egressus est, ut à Persarum finibus per Syriam, totamq; Graciam eiq; finitimas regiones ad Gallias usq; furens debacchatus sit, (ut Ammianus Marcellinus & ex eo Cels. Rhod. l. 5. c. 12. recenset,) ita ferè contigit cum Aegyptiorum thesauris sub arcanis suis involucris reconditis, ut aliter, quam accuit, aperti, totam Graciam, & post eam orbem terrarum superstitionibus & deorum vanissimorum multitudinem, stupendiq; factis replerent: Hoc malum perduravit toto Paganismi tempore, donec verus anima Medici SALVATOR noster adesset, qui longè alio remedio, quam Hippocrates (incensis sylvis Athenienses ab ea peste immunes reddens) generi humano prospexit & idola illa gentium omnino pessumdedit & destruxit, nempe arcanissimo salvifico V E R B O ex sinu A E T E R N I P A T R I S prolato: Inde iampridem gentium dii in Ecclesia Christianaq; orbe, tanquam ficticii et vani, viderunt et reiecti sunt. Verum cum nihilominus, ut dictum, quotidie Ethnicorum tot edita monumenta et libri

Præfatio

in manibus doctorum versentur, in quorum ferè singulis paragraphis decorum & heronum gemilium sit mentio, hoc eruatis causam præbuit, quid deniq; per deos illos & heroes intellectum sit studiosè indagandi. Id. e. q. uenti sunt, qui partim ad hystoriam reduxerint, quasi dii illi & heroes prisca seculi reges ac homines fuerint, ac talia & tanta, quæ de illis scribuntur, peregerint, partim ad mores formandos aut naturalem huius mundi rationem applicauerint: Verùm cum hi saepe numero absurdissima, nec primis illis sapientissimis ad involuendum, nec ipsis ad evoluentium digna, protulerint ac maximam partem eorum figmentis proprijs, absq; rerum consensu productis, depravarint, ut plus dubij, quam certitudinis in legentium animis reliquerint, optârunt plurimi, quid tandem sub illis dijs & heroibus gentium reverà subesset, penitus expressum esse: Nam non rem leviculam, ab hystoria profectam, nec ad mores aut alias res trahendam, primitus extitisse, quæ totum ferè mundum & tot in eo sapientes non centum (saltem annis (quod nimirum esset) sed trigessescentum aut amplius, hoc est ter mille involuit, involutos tenuit & obcecavit, pro certo credibile est: Interim ex ijs, qui chymica tractant, quidam se obtulerunt, qui deos & deas gentiles ex operibus chymicis primam originem produxisse affirmant, inter quos Braceschius, Rob: Vallensis, & nonnulli alij fuerunt; Verùm cum illi partim s. i. s. rebus singula accommodarint, nec satis omnium rationem & harmoniam methodo convenienti reddiderint, partim ipsa chymia multorum iudicio, ut inanis, inutilis & inutilis habeatur, hinc nihil certi à doctis de ijs rebus censei potuit: Idcirco ego tandem hanc mihi operam sumpsi varijs de causis inductus, ad declarandum nempe & uno tractatu legentium oculis subiiciendum, quæ res sub dijs, deabus & heroibus gentium primitus intellecta fuerint, & quæ ratione per ætates mundi fabulosa illa huc usq; propagata sint, tum ut Christiana doctrinæ veritas per se satis splendescens, his umbris remotis, magis magisq; illustretur, tum ut Chymia, non Alchimia (illa, tot nebulonum nutrix & deceptionum mater, quæ metalla adulterat & non verè transmutat) sed quæ Medicinæ Auricæ producenda inservit, Antiquissima & Verissima demonstraretur.

Ad Lectores.

stretur, & à calumniarum blasphemias. TANTVM DEI DONVM vindicetur. Nemo, arbitror, aurum, metallum optimum, quod pro rerum precio immundo, dum fuit mundus & erit, receptum est, quodq; multis hominum morbi curandis adhiberi solet, tanquam inutile, nocensissimum & detestandum quid aestimabit, proscribet & accusabit, propterea, quod non tanta apud se sit eius copia, quantum vellet, nec omnes affectus, morbos & desideria hominum tollat, ac multorum malorum, furti, rapine, homicidij, adulterij & fere omnium vitiorum perpetratorum illecebrosa causa sit, nisi velit omnino extramundum vivere & cynicus videri. Idem de Medicina iudicij esto: Si igitur ex auro medicina, vel ex hac auro proveniat, quis nisi insanissimus, medicinam illam detestabitur? Puer est in mundo, qui existimat omnia ita se habere ubicunq; ut in sua domo, vel urbe vel regione, in qua educatus est: Bis puer est, qui etate valens putat nullos unquam fuisse aut esse, qui plus in rebus viderint, sciuerint & intellexerint, quam ipse capere potest. Nemo itaq; iudicio valens veritatem Chymie ideo negabit, quod eam non videat, sciat aut intelligat: Hoc enim esset impudentissimi ingenij, omnia Entia sibi nota recipere, ignota ex rerum universitate profligare velle: Hoc esset, inquam, invidi & canini, non humani moris, mundo detrabere id, cuius ipse usum non haberet. Verum ne quis inde opinetur, me, cum tale scriptum proferam, eiusdem rei scientiam profiteri, studiorum meorum rationem percipiat: Medicinam Galenicam huc usq; professus non destitit & alia, si qua essent, arcanissima in Chymicis indagare: Id enim hominis liberaliter educati proprium esse arbitratus sum, cum ut aues ad volandum, ita ille ad ratiocinandum natus videatur: A vibris autem non unam partem aeris, sed universum patere cernimus: Quid ni & hominibus ad ratiocinandum? Hinc nemo mihi succenseat, si præter communia, scire de ydrotom etiam arcana & rara, in natura rerum fundamentum habentia, ratione & experientia probata, verissima: Hoc enim animæ intelligentis proprium esse Aristoteles in Metaphysicis demonstrat. Quia eo affectu incitatus cetera quoq; loca visitavi, & sic in hoc quoq; celeberrimum regnum perveni.

Præfatio

perueni, ubi dem studijs meis promovendis acrius inhareo, en-
 hic factus mihi sub calamo natus, Medicina illius, quam huc
 v'g. indagavi, non pedissequus, at prodromus; Non tamen adeo
 immaturus, seu quisquam imaginari posset, ut vivere nequeat,
 cum diuinus, quam Elephantos utero gestare aiunt, ipsum apud
 me foverim, at iam, quod fateor, usque partu & rui Minerva
 in lucem miserim. Non enim adeo de verbis, quam de rebus, nec
 tam de gloriola inde mihi captanda, quam de commoditate alijs
 præstanda, fui sollicitus. Accipite igitur, lectores benevoli,
 hunc meum qualemcumq; laborem in hoc genere novum, qui ut
 vera Theologia non supervacaneus videri poterit, ita tot Ency-
 clopædia, vipote Polyica & vita civilis, (quam Iurisprudentia
 tractat,) Medicina, Chymia, Poësi, hystoria, Astronomie, Phy-
 sica, ceterisq; scientijs & artibus maxime utilis futurus est. Et
 quamvis videatur paradoxa continere in eo, quod recepta per tot
 secula quasi infringat, tamen quod cum veritate in omnibus con-
 venit, etiamsi cum maiore mu. di parte in opinionibus dissentiat,
 magis amplectendum reor, quam tot opinantium præiudicijs con-
 sentaneum; Cumq; id in rebus divinis sequamur, quidnetiam
 in humanis, quæ proximè ad eas (quales hæ sunt) accedere
 æstimantur? Quod si quis Paganismum, eorumq; multitudi-
 nem approbare malit, ac Chymiam, quæ vera est etiam ipsi in-
 cognita, in hisce haud agnoscere, critico quodam acumine sibi
 placens, faciat, quod lubet; Interim nec eorum falsitatem, veri-
 similem, nec huius veritatem, vanam intelligentibus reddet un-
 quam. Vos, qui Prometheus luminis cinillam pectore gestatis,
 qui Palladis sapientiam animo circumferitis, etiamsi nec Vulturi
 nec Vestæ aram cum illis communem agnoscat, hoc nostrum
 studium ab invidorum & mastigum iniurijs pro vestro candore
 vindicetis, & Veritatem ex profundo (cui immeritam Demo-
 critus risu & Heracleus fletu testati sunt) puteo seu specu
 eruendam & extrahendam pro virili curetis: Vobis inquam
 solis, quibus corculis supere datum est ante alios, hæc (mundi
 ARCANA ARCANISSIMA) vipote qui de his ex ge-
 nusna indicij dexteritate calculum ferre noveritis, aperta &
 reclusa, ceteris autem plebeijs, indoctis, harum rerum inexper-
 tis,

Ad Lectores.

is, incredulis & nequaquam capacibus, Momis & Mimis, tanquam indignis, quibus nihil, quod sapientibus, sapiat, nil, nisi lucro aut sensui & vulgo gratum videatur, vere arcana & occulta manere optamus: Imò vobis solis hac edita, his abscondita, vobis intellecta, his ne lecta quidem fore sperabimus & quantum in nobis erit, annilemur. Vestrum est hanc animi mei effusionem, voluntatis studiūq; promptitudinem non averſari, sed aq̃ui boni q; consulere, quos ego Deo Opt: Max: commendatos haberi velim.

IN SYMBOLVM

Magnif: & Cl: V. De: Michaelis Maieri:

Corporis est aliquid speciosi gratia formæ,
Est aliquid priscum posse docere genus.
Est aliquid vigili sapientia parta labore,
Sunt aliquid, magnæ quas tenet orbis, opes:
Si tamen, his quantum præſtet, spectabimus Author,
Sunt nihil, aut nihilo si minus esse potest.

Chr: Reinhard V. M.D.

R: T. M: S: Ord: M

& P. L. Cl

MICHAEL MAIERVS DOCTOR, COMES
PALATINVS.

IN CHRISTO SPES ILLA DEO MEA,
AMO CRVCIATVM,

Auri ne teneat me maleſuadus amor.

Aurea dos placeat reliquis & lumin: pascat,

LAVRVVS, AMO OMEN SIC, DOS MIHI
RECTA PLACET.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΤΗΡΟΣ

ἀναγραμμάτιζοντος

ΗΛΙΟΣ ΧΑΡΜΑ ΗΜΙ

ΜΗ ΑΜΑ ΗΡΙ ΧΙΛΟΣ

ΗΛΙΟΣ ΗΜΙ θροτοίς μίχα ΧΑΡΜΑ

φάος τε βίον.

ΜΗ Δ' ΑΜΑ ΗΡΙ ΧΙΛΟΣ κτήνησιν ἰδ' θροτοίς

Καὶ σὺ παῖδες εἰς, μακρὸς τις ἥλιος ἔστω

Χάρμα δ' ἔστω καλοῖς κ' μακρὸς σὺ χιλόν

Alind eiusd.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΤΗΡΟΣ

ΜΗ ΗΜΑΙ ΧΑΙΤΑΡΟΣ

ΜΗ ΗΜΑΙ ΧΑΙΤΑΡΟΣ ἔστω δ' εἰ χριστοσύνη

ἔμμεται, ἢ ψυχρὸς ἢ χλιαρὸς τε εἶναι.

Ἐξ ὧν τὸ σῶμα δ' ἔχοντα δ' ἔστω ὁ πῶς

Συμπάσας χλιαροῦς ἔξωσται ἰδίαι. Ἀπὸ γ.

Idem Latine.

Non sedeo tepidus:
Non sedeo tepidus; Fervere est Christicolarum,
Non frigere animis, nevē tepere suis.
Bis genita æquævi Proles veneranda Parentis
Ore quia est tepidos evomitura suo.

M. M. B. G. T. P.

LIBER PRIMVS.
DE HIEROGLY-
PHICIS ÆGYPTIORVM.

Vi Ægyptiarum rerū antiquissimarum
hystoriam, seu potius gesta fabulosa
complexi sunt, nihil certi de prima-
rum literarum, aut scientiarum ortu
memoriæ prodiderunt; quæmadmo-
dum nec de primis in orbe regibus di-
is creditis, aut hominibus natis; sed
quæcunque de hisce scripserunt, meris
otiosorum figmentis, ac melancholicorum delirijis aut
somniaantium phantasmatis similima sunt. Primos ho-
mines asserunt nonnulli, in Ægypto editos cā coniecturā, *Primi homi-
nes ubi.*
quó I circa Thebaidem, cum Nili cessavit inundatio, calc-
faciente limum sole ab aqua relictum, multis in locis ex
terræ hiatu multitudo murium oriat, quasi ab ipso or-
bis primordio omnia animantia similiter, ipsiq; homines
geniti sint: At *Diodorus Siculus* qui maiorem *Asia*, *Euro-
paque* partem, nec non Ægyptum perlustravit, (ut ipse met
fatetur) Qui primi, inquit, fuerint in orbe reges, nequa- *Primi Reges.*
quam compertum habemus, cum nulli Hystorici eos tra- *Lib. 1. c. 1.*
dant: Impossibile quippe est, literas æquæ ac primos re-
ges, vetustas exstitisse: Si veró quis literas etiam tūm fuisse
contendat, certè rerum scriptores multo post tempore *Prima litera*
fuisse: sed quæ antiquior ætas tulerit, non solum Græci & *scriptores.*
dubitant, sed etiam qui se Indigetes primosque rerum ad
vitam

vitam vtilium scriptores appellant barbari.

L. 1. c. 2.

Primi Dii.

Idem, mox sequente capite, à primis hominibus Solem & Lunam pro Dijs æternis cultos, & illum Osiridem, hanc verò *Isidem* certâ nominis ratione appellatos esse, narrat. Verum quis vnicus & verus Deus Deorum sit, qui quando & vbi primi homines ac in orbe reges extiterint, ex sacris Biblijs nos, vt indubitatum accepimus, ita *Aegyptiorum* in eo, vt & in asserenda suorum regum antiquitate & numerosa serie per plus quam viginti millia annorum continuatâ vanitatem agnoscimus; Qui cum *Isidem* & *Osiridem* aliâs ex *Saturno* genitos dicant, mirum est, cur illos pro primis diis æternis & ingenitis, seu celestibus luminibus habeant: Scriptores autem Ethnicos in hisce excusare possumus, si res aliter, vt sint, tradiderint, tum quod ob antiquitatem, quales sint, sciri non potuerint, cum sacra *Mosis* hystoria ipsis incognita fuerit, tum quod Iob Deorum tum receptorum religionem aliter sentire non licuerit. Nos vt fundamentum *Aegyptiæ* doctrinæ

Propositio, & summa toti. Aegypto scientiam quandam arcanissima naturæ opera doctus tractatus. centem, siue *MEDICINAM AVREAM*, non ex auro, sed auro millies preciosiorem, in vsu extitisse, præ-

sertim apud Philosophos, Sacerdotes, & Reges antiquissimos; quæ vt posteris sapientioribus tradi posset, vulgo autem ignota maneret, pro scriptione occultas ab animalibus desumptas notas; a Græcis postea *Hieroglyphicas* dictas; pro declaratione verò rerum Allegorias à personis fictis earumque rebus gestis translatas passim vsurpauerunt: Hinc sue credentibus temporibus, superstitione hominum ignorantium præoccupante mentes, personæ illæ pro Diis aut regibus habitæ, animalia pro sacris & inviolabilibus culta sunt; iisque singulis monumenta quasi æterna constituta reperiuntur: De quibus vt ordine quodam disquiramus, de Diis primò, mox de Regibus *Aegyptijs*, tertio de Animalibus, eorumque sacris characteribus, ac denique de monumentis, indiciis ac vestigiis, quæ hanc artem in *Ae-*

gypto

Partitio
primi libri.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

gyptio vltatiffimam & quasi vernaculam fuisse, conuincunt, hoc libro primo agemus. Antiquissimi & primi huius artis seu Medicinæ aureæ inuectores considerantes subiectum, formam, efficientem, & effectus eius communiter cum mundi præcipuis partibus habere, nempe cum Sole, Luna, Igne, aere, aqua, & terra, cæterisque stellis errantibus, ab iis eadem denominarunt: In Subiecto enim artis duo considerantur, quorum vnum masculi, alterum fæmellæ rationem obtinet; ideoque illud *Osfridem* seu solem, hoc *Isidem* seu Lunam dixerunt: *Mercurius*, qui Soli & Lunæ coniungitur, vtrique communis est, cum non fiat coniunctio Solis & Lunæ in maiori mundo, nisi & *Mercurius* præsentaneus adsit, quippe qui Soli semper satelles occurrit: Atque hi duo vt sunt coniuges, sic & frater et soror habentur, quibus et tertius quidam rufus & ardens spiritus adiungitur, *Typhon* dictus, qui *Osfridem* fratrem vterinum in tenuissimas partes & membra dissecat: Hæ igitur quatuor apud *Aegyptios* personæ præcipuæ sunt, quarum tres, *Osiris*, *Isis* et *Mercurius* pro diis, *Typhon* vero pro maligno dæmone, accipiuntur. His adnumerant *Vulcanum*, seu ignem externum, *Palladem* seu sapientiam operandi, Oceanum generatorem deorum, seu matrem *Thetim*, aut pro vtrisque *Nilum*, hoc est aquam, et terram, matrem omnium, vt *Orpheus* ait, diuitias largientem; deinde *Saturnum*, *Iouem*, *Venerem*, *Apollinem*, *Plutonem*, aliosque Deos: Quæ nomina et si sequentibus temporibus communiter & alias semper à vulgo pro Deorum numinibus aut planetarum, seu stellarum cœlestium corporibus accepta sint, à *Chymicis* tamen restauratoribus, et propagatoribus primis; in artis occultatione introducta sunt, quod ex omnibus circumstantiis singulorum tam apud *Græcos*, quam apud *Aegyptios*, scriptores manifestè conspicitur; imprimis apud *Diodorum*, cuius sententias de diis *Aegyptijs* percurremus, ac conuenientiam eorum cum *Chymicis* delibabimus. Præter dictos Deos, inquit, quos cœlestes & æ-

Lib. I. c. 1.

sint mortales, sapientiâ verò & in humanum genus beneficiis immortalitate potitos: horum quosdam in *Aegypto* regnâsse, partim q; eo fuisse nomine, quo & Dii cœlestes, partim proprio vocitatos, *Solem*, *Saturnum*, *Rheam*, *Iouem* quoque à nonnullis *Ammon* appellatum; *Iunonem* præterea, *Vulcanum*, *Vestam*, vltimò *Mercurium*. Primum quidem regem fuisse apud *Aegyptios* *Solem*, eo nomine quo & cœleste astrum. Quidam Sacerdotes affirmant, primum regnasse *Vulcanum*, inventorem ignis, eë que beneficio duccem ab *Aegyptiis* constitutum: Et paulò post: Deinceps *Saturnum*, qui sororem *Rheam* cepit vxorem, aiunt extitisse, genuisse que secundum quosdam, *Osiridem* et *Isidem*, plures, genuisse *Iouem* ac *Iunonem* tradunt, qui propter virtutem vniuerso orbi imperârunt: Hos quinque genuisse deos, prout apud *Aegyptios* dies habentur intercalares, *Osiridem*, *Isidem*, *Typhona*, *Apollinem* & *Venerem*; Et *Osiridem* interpretatum *Dionysium*, *Isidem* vero *Cerierem*: Hac *Osiris* in vxorem sumptâ, regnoque suscepto, multa contulit ad vsum vitæ communis. Hac ille: Deinde tradit *Isidem* triticum et hordeum inuenisse, eiusque rationem docuisse homines; leges quoque dedisse, templum erexisse *Ioui* et *Iunoni* parentibus insigne tum magnitudine, tum ornatu: Duo insuper Tempia aurea statuisse, vnum maius *Ioui* cœlesti, alterum minus *Ioui* regi eorum patri quem quidam *Ammonem* vocant: Fecit etiam aliis, inquit ibidem *Diodorus*, quos retulimus: aurea templa, honoribus cuilibet et sacerdotibus institutis: Artium quoque aut rerum ad vtilitatem vitæ spectantium repertores ab *Osiride* et *Iside* in honore habiti fuere: Inuenti insuper æris aurique in *Thebida* fabri, armaque facta, quibus et feras occiderent et excoherentur terræ. Statuæ præterea et Deum templa aurea, ab his cum omni ornatu fabricata sunt. Et mox: *Mercurium* quoque maximè omnium ab eo (*Osiride*) honoribus affectum, vt repertorem reiû plurimarum, quibus vitæ hominum consulere tur, voluit: Hunc enim primum et verba in ordinem redegit, et multa

*Vulcani
inuenta.*

*Isidis in-
uenta.*

*Mercurii
inuenta.*

tis.

tis indidisse rebus nomina; fuisse quoque literarum inuentorem aiunt, instituisseq; quo honore, quibusve sacris colerentur dii: Inprimis obseruator astrorum cursus fuit, et vocum harmonias adinuenit: Palæstræ, numerorumque, et ad corpora curanda medicinæ artis, lyre insuper ex neruis trium chordarū iastar trium anni temporum, repertorem tradunt. Tres enim instituit voces, acutam, grauem et mediam; acutam ab æstate, grauem ab hyeme, mediam à vere sumens: Hic et *Græcos* docuit verborum interpretationem, vnde et ipsum *Hermen*, hoc est Interpretem appellunt. Denique et qui tempore *Osiridis* fuere sacrarum literarum scriptores, hæc eadem ab illo accepta referunt. *Osiridem* etiam plurimum suo consilio vsum: Oleæ quoque plantam ab eo, non à *Minerva*, quemadmodum *Græci* dicunt, repertam. Ex quibus constat, Vulcano & Mercurio apud *Aegyptios* magnos honores haberi ob inventionem tot rerum vitæ humanæ utilium: At quis *Vulcanus*? An non ignis magister operum? quis *Mercurius*? An non omne id, de quo, ex quo & cum quo operantur Chymici, licet non sit vulgare quid? Qualem ignem verò intelligunt *Aegyptij*? An illum, de quo *Diodorus* loquitur his verbis; cum enim arbor ictu fulminis in montibus conflagrasset, ligna propinqua hyberno tempore flammâ sunt comprehensa, qua ex re *Vulcanum* calore latatum, deficiente igne addidisse illi nouam materiam, & eo modo continuato igne, alios homines conuocasse ad eius aspectum, tanquam a se reperti: Id nullo modo verisimile est: Quia ignis ille ante diluvium notissimus fuit quoq; primis hominibus, quemadmodum & segetū satio *Abeli* & *Caino*, fabriliū artū inventio *Tubalcain*, vini *Nohæ*: Vnde sequitur, alterius ignis inventionē tribui *Vulcano*, nempe philosophici, seu quo modo ignis *Mercurio* non vulgari adhibendus sit; Hinc dicitur primus apud *Aegyptios* regnasse *Vulcanus*; Sic *Mercurius* omnium artium & literarum hieroglyphicarum apud eosdem inuentor est; Propter ipsum enim artes &

Nota.

Gen. 4.

v. 2. 22.

c. 9. v. 20.

literæ *Ægyptiæ* introductæ sunt: Ille docuit *Rhetoricam*,
astronomiam, *geometriam*, *arithmeticam* & *musicam*:
 Nihil enim absq; numero, pondere & mensura fit in arte,
 vt nec naturâ: Sic *Rajm*: *Lullius* theor: *Testam*: Cap. 50.
Natura, inquit, habet in se philosophiam & scientiam sep-
 tem artium liberalium, quibus operatur: Quoniam ipsa
 in se portat omnem geometricam formam & omnem
 rem terminat virtute arithmeticæ suæ per æqualitatem
 numeri certi & per noticiam rhetoricalem intellectum
 tuum ducit de potentia in actionem. Hæc ille: Ipse *Mer-*
curius est interpret omnium, *Hermes* Græcis dictus, cuius
 consilio *Osiris* plurimum vtitur; Quia sine *Mercurio* nihil
 fit: Ipsi olea sacra, vtpote omnium oleorum præstan-
 tissimo, qui nimis mollia indurare, dura emollire potest,
 vno eodemq; igne: Reliqua ad *Mercurium* & *Vulcanum*
 spectantia, in sequentibus exponuntur. Verum cur *Isis*
 omnia ex auro, & quidem tot integra templa, parenti suo
 & reliquis dijs statuit? Cum aliàs omni æuo inauditum
 sit vel vnicum ex auro templum statutum esse, præsertim
 hoc recentiori, vbi auri ex fodinis & fluuijs eruti millies
 maior copia est, quam antiquitus, cum primum aurum
 repertum dicatur: Aut cur æris auriq; fabros *Isis* in ho-
 nore habuit? In promptu causa est, Aurea quippe Dea est:
 Eadem & soror & coniunx *Osiridis* dicitur, quemadmo-
 dum *Iuno* *Iouis* & *Rhea* *Saturni*, qui progenitores eorum
 narrantur: Quæ vnica nota *Chymiz* evidentissima &
 propria est; Cuius subiectum constat agente masculino &
 patiente fæminâ, tanquam fratre & sorore, nec non
 coniugibus, vt passim demonstrabitur. *Osiris* igitur &
Isis, veluti & *Vulcanus* ac *Mercurius*, præcipui dij intel-
 lectuales *chymici* sunt, non cælestes, sed subterranei,
 & ab arte nati: Cumq; *Isis* *Ceres* sit & *Osiris* *Bacchus* seu
Dionysus apud Græcos, reliquas eorum dotes & notas
 infra trademus. *Osiris* verò, vt *Diodorus* ibidem narrat,
 Cum vir bonus gloriæq; cupidus esset, ingentem exerci-
 tum coëgit, vt peragret orbem, doceretq; mortales plan-
 tare

tare vites ac tritici & hordei segetem, pecorumq; fructum, existimans, si homines ab agresti vita ad cultiorem mitioremq; traderet, honores se (quod & consequutus est) potiturum immortales. Non enim prisca illi tantum, sed posterius etiam propter inventas ab eo segetes beneficij memores, pro vno ex maximis dijs eum habuere. Tradunt autem Osiridem Ægypti regno constituto, rerumq; omnium curâ Isidi uxori permissâ, tradidisse ei Mercurium, cuius consilio, quoniam prudentiâ videretur excellere inter amicos, vteretur: Ducem vero exercitus, omniumq; quæ suæ ditionis erant, reliquisse Herculem, tû quia genere proximus, tum quia fortitudine roboreq; corporis erat admirabili; Regniq; gubernationem ita partitus est, Phœniciæ & maritimæ oræ Busiridem, Æthiopix Libyæq; proximis regionibus Antæum præfecit: Ipse cum omnibus copijs ex Ægypto in expeditionem profectus est, secum fratrem ducens, quem Græci Apollinem dicunt & lauri repertorem: Osiridem duo filij, virtute dispares, *Anubis* & *Macedon* persecuti sunt; vterq; armis vsus est insignibus, aliquo animali haud ab eorum natura dissimili: Nam *Anubis* canem, *Macedon* lupum insigne armorum tulit: Quâ ex re hæc animalia *Ægyptij* summo in honore habent, et horum animantium formis apud *Ægyptios* coluntur. Duxit insuper secum *Pana*, cui *Ægyptij* in *Thebaida*, ciuitatem sui nominis ædificârunt, Chemnim, id est, Panis urbem vocitatam: secuti sunt eum quoq; in agris colendis experti, qui vineas plantare nosset, *Maron*, qui triticum sereret, *Triptolemus*: Omnibus deinde compolitris, oratis dijs, Osiridem comam, quoad in Ægyptum rediret, nutrisse aiunt, ac versus *Æthiopiam* profectum: Cum esset in *Æthiopia*, ferunt oblatos ei *Satyros*, comas vmbilico tenus habentes: Dicitur *Osiris* fuisse cupidior risus, delectariq; solitus musicis et choreis: Quapropter illum musicorum multitudo sequebatur: Inter eos nouem fuisse virgines adolescentulas, tum canere solitas, tum in aliis eruditas, quas deinceps Græci appellârunt *Musas*

Musas: Has Apollinem docuisse dicunt, qua ex re Musicus est nominatus: Hoc tempore Nilum ferunt circa Sirii Canis ortum (tunc enim maxime crescere consuevit) maiorem Aegypti partem, et eam maxime, cui Prometheus imperabat, inundasse: Absumptis enim ferme omnibus eius regionis incolis, Prometheum dolore motum se interficere voluisse; Fluvium verò propter cursus velocitatem, profunditatemq; aquarum Aquilam tunc appellatum: *Herculem* tum consilii magnitudine tum virtute volunt è vestigio compressisse aquarum impetum et ad priorem cursum conuertisse: At vero Osiris cum esset in montibus *Aethiopiae*, vtrasq; ripas Nili aggere cinxit, ne modum excederet inundatio, sed veluti per portas quasdam exiens lenis esset atq; agris proficua. Deinde per Arabiam iuxta rubrum mare iter faciens, ad extremos Indos peruenit, vbi plures constituit vrbes, ex quibus vnam Nysam nominavit, in eius memoriam, in qua erat nutritus, vbi hederam plantavit, quæ sola eò loci alitur, et in *Nysa Aegypti*. Multa quoque alia reliquit sui apud Indos monumenta: Columnas insuper multis in locis statuit suæ expeditionis testes: Peragruit autem et cæteras *Asia* nationes, Per *Hellespontum* in *Europam* transiens, *Lycurgum* in *Thracia* barbarorum regem sibi obstitentem peremit: Illi prouinciæ *Maronem* senem præfecit; *Macedonem* filium *Macedoniae* regem statuit, *Triptolemum* *Atticis* agris colendis præfecit: Denique cum orbem ferme circuisset, in *Aegyptum* rediit, tulitque dona secum à diuersis gentibus data. Deinde cum ad Deos ex hominibus esset translatus et honores illi et sacra, vt maximo Deorum, ab *Iside* et *Mercurio* instituta sunt, multaque vi mysticâ ad cultum addita, quibus eius Dei potentiam ampliorem redderent. Tantum breuiter de *Osiridis* in *Indiam* expeditione ex *Diodoro* attulisse sufficiat. Hieroglyphicas seu allegoricas hæc omnes narrationes, et veritati, si aliter, quàm sic, accipiantur, aduersissimas sse, tum ex singulis ad litteram absurdis et falsis, tum ex plantatione vini, tritici et hordei segete, pecorumque

Mystica.

Nota.

que fructu, ab eodem inuentis, quæ in sacris literis, vt dictum, patribus ante diluvium, et in orbe primis verè attribuantur, constat. Si quis verò artis, de qua agitur, qualècunq; cognitionem habeat, ille non solum negatiuè sciet, quibus rebus hætenus dicta non ascribenda sint, sed et affirmatiuè, quibus vnice conueniant; nempe *Osiridem*, et *Isidem* esse in vno subiecto agens et patiens; et per expeditionem *Osiridis*, solutionem operis arcanissimam denotari, vbi primum ad Aethiopes nigros, post ad mare rubrum deuenitur; qui colores vt primo & vltimò interueniant necesse est; in principio niger, qui per intermedios colores in albedinem, ac post in rubedinem transit: *Hæc enim creata sunt*, inquit Flamellus, *in hac terra nostra Aethiopia*; Et *Rafis*, *Dealba Cornum tuum*, si vis dealbare ipsum, cum *Nilo Aegypti* albescit primò, tunc cum *Persia* insecrētis, & cū hoc, & hoc apparebit rubedo, vt papauer in *Eremo*: Si *Nilus* non intra metas retineatur, sed in agro nimis redundet, maxima inde noxa eueniret; Oportet itaq; *Prothemæum* ratione præviâ, et *Herculem* labore comite, id est, artificem, ingenio manuq; id præcauere: Adsunt nouem *Musæ*, et frater *Apollo*, hoc est, 9. *Aquilæ*, et vna pars terræ nigræ, vt alij exponunt. Adsunt *Satyri* salientes, et chori mulierū, choreas ducentes, nempe *Nymphæ* et *Lymphæ*, ascendentes et descendentes: semen in suum agrū iactū est, Cui *Triptolomus* præest, sic et vitis plantata vvas ferens copiosissimas; *Mercurius* consultor *Isidi* et *Hercules* gubernator *Aegypti* datus: *Herculem* esse artificem et *Mercurium* primū, medium et vltimum operis, inferius latius patebit. Si quis igitur omnia et singula huius expeditionis acta consideret, videbit nihil absq; singulari causa ibidem positum, sed omnī solutioni dictæ ad vnguē quadrare; *Sacra Osiridi à Mercurio & Iside* instituta esse dicuntur, et multa alia vi mysticā ad cultum eius addita: Vbi per vim mysticā satis declaratur, quod alius sensus, præterquam historicus et literalis adsit, quem nos in plærisque rimati intelligentibus satis insinuamus. Quæ de
C inde

inde solutionem hanc, seu mortem *Osiridis*, secuta sunt, et quid circa eius mortem contigerit, sic *Diodorus* contextit: Verum, inquit, ex vetustis Sacerdotum arcanis, qui *Osiridis* tempore fuerant, postea coeptum est, *Osiridem Aegyptio* iussu regnantem à *Typhone* fratre impio atque nefario interceptum, quem ille in sex ac viginti partes dissectum, cui libet eorum, qui secum tanti sceleris participes fuerant, partem dedit, veluti eius facinoris conscijs, & simul ut ipsos defensores, custodesq; haberet regni fidos. *Isis* fratris eiusdēq; viri mortem auxilio filij (ORVS ei nomen erat) ulta, *Typhone*, & qui cædis conscijs fuerant, interceptis, *Aegypti* regnum cepit: Cōmissa est pugna iuxta fluvium in parte *Arabie*, quam *Antei* appellant vicum: Quod nomen ex *Antei* morte ab *Hercule* occisi, *Osiridis* tempore sortitus est locus. *Osiridis* partes omnes dispersas cum inuenisset *Isis*, præter pudenda, cupiens incertum esse viri sepulchrum, ab *Aegyptijs* autem & singulis hominibus honori haberi, ex aromatibus ac cera singulas eas partes in formam hominis viro similem composuit. Convocatis deinceps *Aegypti* sacerdotibus singulis dedit *Osiridis* imaginem, asserens eis solis corpus illius creditum atque adiurans, ut nunquā, apud se esse sepulturam *Osiridis*, vlli panderent, utque illum in abditis servatum, ut Deum colerent, veluti *Osiridem* dum viveret, & post obitum simili ceremoniā observarent. Ut autem maiori beneficio Sacerdotes ad hæc sibi promptiores faceret, tertiam eis agrorum partem ad Deorum cultum & sacra concessit: Hic tamen meritorum *Osiridis* memores, tamen beneficio *Isidis* allekti, eius mandata perficere, quā ex re etiam nunc sacerdos quilibet testatur, penes se *Osiridem* sepultum esse: Animantia quoq; à principio ei dicata in honore habent, & cum moriuntur, in eorum funere renouant *Osiridis* luctum: Tauros autem sacros, hunc quidem *Apim*, alterum *Memphim* nominatos, sacrificant *Osiridi*, quos etiam veluti deos *Aegyptij* omnes colunt: Iurasse autem *Isis* dicitur, viro mortuo, nulli se amplius nupturam: Iusto deinceps regnavit imperio, bene-

beneficio in subditos, reliquos omnes excedens: Post obitum verò immortalium honores consecuta est, sepulcrâq; apud *Memphim* in *VVL CANI* luco, vbi vsque ad hoc tempus sepulchrum eius monstratur: Nonnulli horum Deorum corpora non illic sita arbitrantur, sed in *Ethiopia*, *Aegyptique* montibus, iuxta insulam, quæ *Nili* Portæ ab agro Dijs sacro appelletur. Vestigia huius ostendunt tum Sepulchrum *Osiridi* constructum, atque à Sacerdotibus *Aegyptijs* in honore habitum, tum vrnæ trecentæ sexaginta, quas quotidie lacte replent Sacerdotes ad id instituti, luctumque renouant, Deos nomine vocantes. Hac de causa Insula à transeuntibus aditu prohibetur. Apud *Thebaidis* vero (quæ Ciuitas antiquissima est omnium) incolas, maximum habetur iusiurandum per *Osiridem* in nubibus existentem, omnibus *Osiridis* partibus, vt retuli, præter pudenda, ibi sepultis: Ea quippe in fluvium à *Typhone*, cum nullus ex cædis conscijs illa penes se esse vellet, erant proiecta: Ab *Iside* postea non minori honore, quam reliquæ partes, fuerunt Sepulchro condita. Ab *Osiride* vero atque *Iside* vsque ad *Alexandrum Macedonem*, qui in *Aegypto* sui nominis urbem condidit, annorum dicunt amplius decem millia, vt verò quidam asserunt, paulò minus tria ac viginti millia extitisse: Hæc ille. Quæ omnia non esse Hystoricâ, sed Allegoricâ *Nota.* fide scripta quilibet Christianæ professionis vel illiteratissimus agnosceret, dummodo annos Mundi creationis ab initio ad hoc vsq; tempus computare sciat, qui 5575, nondum excedunt. Vixit itaque *Osiris* viginti millibus annis sciè ante conditum a Deo mundum, primumq; hominum parentem *Adamum*, iuxta *Aegyptiorum* Allegorias seu traditionem: Cumque *Hercules Osiridi* coævus tradatur, qui belli *Troiani* tempora, vt statuuntur, paulò antecessit, *Troia* quoque totidem annorum millibus ante mundi creationem deleta est: verùm si hæc ex Hystorijs refellere ad vnguem conaremur, innumera a-

lia indicia huc proferenda essent, quæ iam silentio præterimus: Ad Allegorica & Hieroglyphica igitur saltem breuissimè exponenda respiciemus: *Osiris*, vt dictum, pro materia artis, ex qua Medicina aurca componatur, absque omni circuitione habetur; Hæc suo sepulchro, hoc est, vasi, imposita à *Typhone* fratre, in multas partes discerpitur; quas post operis absolutionem *Isis* colligit & vnit, sulfure combustibili segregato; Atque sic collectio partium *Osiridis* ab *Iside* instituta, est eiusdem operis reiteration, quæ eó usque contingit, donec *Typhonis* virtus extincta sit, & in eius locum Anima *Osiridis* satardens successerit adeò, vt matrem *Isidem*, seu coniugem, seu sororem amantissimam faciliè ad se conuertat; quæ est vltima perfectio: *Typhon* quid sit iam ante diximus, nempe spiritus igneus & furiosus, qui mox *Osiridem* nostrum penetret, & in suum colorem rapiat, instar veneni, quod non in primâ, sed vltima coctione fieri debet: Ignis enim in vase accensus non à *Vulcano* nimis acuat in principio, aliàs, vt ignis Inferni, totum corpus *Osiridis* comburet, ne ille vnquam vitæ restitui à matre possit: Vbi notandum, *Isidem* et *Osiridem* esse vnum idemque subiectum, in quo sit mas *Osiris* & scemina *Isis*, nec non *Osiris* filius & *Isis* mater; vel *Osiris* frater & *Isis* soror; & sic instar *Hermaphroditi* seu *Androgyni* se habet, dum nunc pro *Osiride*, nunc pro *Iside*, quia vtrumque sexum referat, vsurpatur & accipitur; pro diverso relationis respectu, mariti & vxoris, fratris & sororis, matris & filij: Cumq; hoc subiectum vnicum sit in rerum natura, & Chymix proprium, artificibus notû, iisdem *Osiris* & *Isis* cum tota sua familia, et rerum gestarum serie innotescant: Sacerdotes verò *Aegyptij* quod *Osiridis* imaginem habeant, sepulchrum soli cognoscant, apudque se esse asserant, nec vlli tamen patefaciant, hoc nihil aliud ostendit, quam ipsos fateri, per Allegoriam tamen, quod artificij Chymici gnari sint ac possessores, quod tamen nulli reuelare, nisi dignissimo, velint:

Tertiam

Tertiam agrorum partem in sacerdotes diuisam, Tauros & sacrificia in memoriam Osiridis instituta & reliqua omnia, Sacerdotum scientiam & ex arte efficaciam haud dubie cum cæteris inferre possunt : Absurdissimum enim est & à veritate hystorica alienissimum, Osiridis regis mortui Sepulchrum abscondi debere, nec ulli monstrari, & vxorem eius totum regnum in sua habere manu, vt tot sacrificia æternis temporibus obseruanda, tantam agrorum in sacerdotes diuisionem, instituere potueris, nisi res esset mystica & alterius originis : Et quod Isis nulli viro possit nubat, & quibus ceremonijs Apis eligatur, colatur, suffocetur & sepeliatur, vt possit audiremus, quodq; in Vulcani luco sepulta Isis dicatur, hæc singula Veritatem ob oculos cuiuslibet intelligenti ponunt. Pudendum Osiridis membrum est fax illa nigra & inutilis, quã primò quidem incrementum sumpsit, at post solutionem separanda à corpore reliquo mundo & puro. De tempore verò ab Osiride ad *Alexandrum*, vt ipsi *Aegyptij* non inter se conueniunt, ita nec cum veritate : Cum enim Osiris sit, vt dictum, persona ficta, tantum retrò spacium temporis sumpserunt, cuius memoria inuestigari non posset, ne res ficta apparet, aliàs si saltem quingentos aut mille annos statuisset, forsitan ab hystoricis eius temporis convinci possent, quod fabulosum quid & non verum esset : A condito enim mundo vsq; ad *Alexandrum* 3528. saltem numerantur anni, à diluuiò verò ad eundem, 1972. Nec enim *Aegyptij* suis allegorijs æternitatem mundi, vt multi partim inscitia, partim consultò fecerunt, introducere poterunt, quemadmodum et Chineses persuasi sunt, dum vtrique se annales decem millium annorum continuatè serie habere, falsissimè iactant. De Iside, præter antea memorata inuenta, asserunt *Aegyptij*, teste Diodoro, eam plurimum in ventricem ad morbos medicamentorum, & medicinæ arti admodum contulisse : Et mox : Ab ea quoq; medelam ad assequendam immortalitatem aiunt esse inuentam : Itaq; Orum filium à Titanis insidijs

*Orus, Medici-
cina aurea.
Nota.*

interfectum, ac per aquam repertum non solum in lucem
restituit, sed & fecit immortalem: Videtur autem vltimus
iste deorum regnasse, postquam pater Osiris fuit ad deos
translatus: Orum dicunt Apollinem interpretari, ac me-
dendi diuinandiq; artem à matre Iside edoctum, multum
hominibus cum oraculis, tum medelis attulisse vtilitatis:
Hæc Diodorus: Vbi observandum, Osiridem prius fratrem
dictum esse Apollinis & Isidis, cum omnes hi à Ioue &
Iunone nati dicantur, nunc Apollinem Isidis vocari filium
& Osiridis; Idq; apud veram Chymiam solummodo con-
tingit: Nam agens & patiens cum sit homogencum quid
& vnius generis, idem potest esse pater, mater, filius, filia,
auus, auia, nepos, neptis, frater, soror, maritus & vxor & e-
iusmodi similia, quod admirabile est & in hac arte propriū.
Isidem medelas hominibus præstare credibile est, quan-
tum enim possit ea res, que Isis dicitur, in medicina orbi
iam pridem innotuit: Filium eius Orum seu Apollinem
vltimum esse deorum Ægyptiacorum, verissimum con-
stat: Ipse enim ille est, ob quem mater & pater, auus et
proauus tot labores susceperint, in Indias aliasq; mundi par-
tes migrârunt, nec non tot stupenda opera perfecerint:
Hic est Philosophorum, Sacerdotum, et Regum Ægypti-
orum thesaurus, amor et cura, propter quem parentes eius
honorant, in delitijs habent et solenniter celebrant: Hic
est fatus ille philosophicus, ex Iside et Osiride, aut si ma-
vis, Apollo ex Ioue et Latona natus, de cuius ortu, vt et de
sororis eius Lunæ aut Cynthiæ, inferius dicemus: De hoc
gratulabundi philosophi multis in locis meminerunt,
ipsum nempe esse ex Seruo rubeo seu Gabritio patre et
Beia matre natum, longeque nobiliorem suis parentibus
fore; Cumque matre iterum filiū coniugio copulandum,
hoc est, coctum cum crudo coniungendum atque iterum
coquendū, donec vnum quid homogencum inseparabile
ex duobus fiat, nempe spiritus perfectus: *Isaac l. 2. c. 26. De
quo, inquit, Moriennus loquitur: Coniunctionem facito ac ani-
mam ei inde, ita vt in æternum ab anima non separetur: Facito
nuptias,*

nuptias, inquit Geber, ac sponsam cum sponso in lecto colloca, ac lectum eius rore caelesti irrorabis, atq; sponsa filium concipiet, is Rex erit in omnes tribus eius, omnesq; hostes eius pacem cum eo inibunt, ac rubro diademate coronabitur, Rexq; aternitatis permanebit, ac nunquam dominationem amittet. De eodem Hermes, cap. 3. Venite, inquit, filij sapientum ex nunc gaudebimus & delectemur simul, quia mors consumpta est, & filius noster iam regnat ac rubeo ornamento & carne indutus est: Iam filius noster genitus Rex sumit tincturam ab igne: Et in Metaphora Belini; Nuncio ergo vobis, quod nisi me interfeceritis, intellectus vester nō erit perfectus, & in sorore mea Luna crescit gradus sapientia vestra, & non cum alio ex seruis meis, & si sciretis secretum meū, ego sum frumentū seminatum in terram puram, quod nascens crescit & multiplicatur, & adfert fructum seminanti: Ibid: Ego enim sum excellens, qui ex alto, de primo cuncta, & nullus seruorum meorum potest super me, nisi vnus, cui datum est, quod contrarius est mihi, Et ipse destruit me, non tamen destruit naturam meam; et ipse est Saturnus, qui separat omnia mea membra: Postea vado ad matrem meam, que congregat omnia membra mea diuisa & separata, Ego sum illuminans omnia mea, & facio lumen apparere patenter in iunere de patre meo Saturno & etiam de matre mea, que mihi inimicatur: Quid his, et ijs similibus, que apud nostros auctores extant, accommodatius ad Orum Isidis filium aut ipsum Osiridem, cuius membra ab Iside congregantur, dici potest? Quod quoq; filius cum matre concumbat, innumeris locis apud philosophos insinuat, præsertim in Secreto maximo; vbi dicitur, Verum confiteor, peccator sum, quod cum matre mea, que me prius in suo ventre portauerat, consueui multiplicare filios meos & cum ipsa consueui delectari & amicabilem amplexari, vt ex ea & per eam possim mihi similes augmentare & multiplicare, iuxta illud, Pater eius Sol, mater eius Luna: Et dicit Arnoldus; Matrem puram accipias, & eam in lecto ponas cum filiis, & ibi delectetur, & quando incipiet aliquantulum delectari, in aqua frigida extingue, Sic Lullius in Codicill: Cap. 4. Oportet, inquit, matrem,

trem, quæ prius generat filium, in humari in ventre filij et ab eo generari: Quod verò eadem sit mater et soror, quod naturæ quid adversum videtur, ex hæcenus dictis, et ex disputatione Solis et Mercurij patet; vbi Mercurius, Ego, inquit, spiritualis sum, & in me latet sapientia abscondita, & qui me innexerit filio vel fratri meo, vivet & gaudebit, habebitque sempiternum Thesaurum: ad id ut si pasceret quotidie mille millia hominum, non indigeret: sed his missis & lectori ipsi ad indagandum authorum sententias et cum hisce Aegyptijs antiquissimis conferendum relictis, Diodori narrationes de Aegyptiorum arcanis prosequamur; qui dicto loco, Aegyptij Sacerdotes, inquit, à Solis regno, usque ad Alexandri tempus, quo in Asiam transcendit, annos computant, ferè mille et viginti: Fabulantur quoque priscos illos Deos regnasse annis amplius mille et ducentis, posteriores verò non minus trecentis; quod alij de Lunæ et non Solis motu accipiunt, menses pro annis computantes: Lege quoque Aegyptij præter communem cæterorum hominum morem lanxere, fas esse sororem à fratre uxorem capi, exemplo Isidis moti, quæ fratri Osiridi nuplisset. Eusebius, qui Aegypti reges quoque commemorat, Oceanum omnium primum ponit in annum Mundi, 1802. quo tempore Nimrod primus Rex in orbe regnavit: Et post Oceanum, Osiridem et Isidem; deinde Dynastiam Aegyptiorum quæ pastores regnârunt Annis 103. Póst, Dynastiam Polytanorum per annos 348. quorum ultimus est Miris seu Pharaos Menophis dictus, circiter annum Mundi, 2550. Hinc Dynastiam Larthum per annos, 194. Posthanc Diapolytanorum per annos 177. Herodotus ab anno mundi, 3060. Aegyptios reges enumerat, inter quos Anno Mundi, 3228. Sethon Vulcani Sacerdos regnavit; de quo mirum videri debeat, quod et Rex et Sacerdos fuerit; nec verò Iouis, aut magni Dei, sed gentilium deorum vilissimi, Vulcani, cui ignis tunc ut post, quoque sacer credebatur: Quod si iam mille annos et viginti ab annis Mundi, quando Alexander Magnus in Aegyptum venit, detrahamus, regnum Solis seu Ori, qui post

Sethon Rex,
Vulcani Sacerdos.

post *Osiridem* regnasse perhibetur, in annum Mundi 2608. incidere animaduertemus, quo tempore *Zerus*, secundum *Eusebium*, Dynastiæ *Larthum* regnavit, qui *Miridi* successerat: sic hac ratione *Solis* regnum in *Aegypto* locum non inuenit, uti nec *Osiridis*, *Isidis*, *Mercurij*, *Vulcani*, *Saturni*, *Iovis*, *Nili*, aut *Oceani*; nisi forte ante mundi creationem eos regnasse somniemus, utpote nihil in nihilo: Haud verò inscius sum, inquit *Diodorus*, à nonnullis scriptoribus tradi, horum Deorum sepulchra in *Nysa* *Arabia* sita; à qua *Nysæum* *Dionysium* appellant; Esse autem utriq; dicatam Columnam sacris sculptam literis tradunt:

IN COLUMNA ISIDIS *hac scripta esse:*

EGO ISIS SVM AEGYPTI REGINA, A
MERCVRIO ERVDITA:

QVAE EGO LEGIBVS STATVI, NVLLVS SOLVET:

EGO SVM VXOR OSIRIDIS:

EGO SVM PRIMA FRVGVM INVENTRIX

EGO SVM ORI REGIS MATER;

EGO SVM IN ASTRO CANIS REFVLGENS.

MIHI BYBASTIA VRBS CONDITA EST.

GAVDE, GAVDE AEGYPTE, QVAE ME NVTRISTI.

IN COLUMNA OSIRIDIS, *hac scripta dicuntur:*

MIHI PATER SATVRNVS, DEORVM OMNIVM IVNIOR.

SVM VERO OSIRIS REX, QVI VNI-

VER SVM PER AGRV ORBEMVS-

QVE AD DESERTOS INDORVM

FINES.

D

AD

AD EOS QVOQVE PROFECTVS SVM,
QVI ARCTO SVBIACENT, VSQVE
AD HISTRI FONTES.

ET ITERVM ALIAS QVOQVE ORBIS
ADIIVSQVE AD MARE OCEANVM
PARTES.

SVM SATVRNI FILIVS ANTIQVIOR,
GERMEN EX PVLCHRO ET GENE-
ROSO ORTV, CVINON SEMEN GE-
NVS FVIT.

NEQVE VLLVS EST IN ORBE, AD
QVEM NON ACCESSERIM, LOCVS,
DOCENS OMNES EA, QVORVM IN-
VENTOR FVI.

ARCANA Hæc tantum in Columnis legi posse adfirmant; alia (quæ plurima sunt) tempore esse corrupta. Et de his sanè, quæ in Sepulchris extant consentiunt ferè omnes. NAM QVAE SACERDOTES CONDITA IN ARCANIS HABENT, NOLVNT, VT VERITAS IGNOTA SIT, AD MVLTOS MANARE, POENA IIS ADIECTA, QVI EA IN VVLGVS PRODERENT. Hactenus *Diodorus*. Hæc singula adeò dilucida sunt, vt vix vberiori probatione aut explicatione egeant: Etli verò eiusmodi Columnæ aliquando in illis locis extiterint, tamen non inde consequitur, reuerà deos aut homines ibi fuisse conditos, qui ea fecerint, vt ad literam *Osiridi* & *Isidi* attribuuntur; sed è diuerso patet, has columnas ab artificibus veris in laudem Dei Creatoris, tantorum donorum Largitoris, ac testimonium veritatis *Osiridi* & *Isidi* pro æternâ memoriâ consecratas esse, quibus non omnino stupidos ad inquisitionem rerum abditarum incitare voluerunt: *Isis* à *Mercurio* se eruditam tradit; quia ita oportuit, cum tota mercurialis sit; *Egypti* regina vocatur, quia *Isidis* nutu & instinctu omnes res *Egyptiæ* ordinatæ sunt tam publicè, quam priuè.

Noia.

*Isis à Mer-
curio erudi-
ta.*

priuatim, non quod ipsa dederit leges, sed earum confendarum caula fuerit, vt et *Mercurius*; Hic vt totum, *Isis* et *Osiris*, vt partes se habent; Cumque tria dici possint, duo tamen sunt, & reuera vnum, quia vnum ex altero ortum ducat: Frugum inuentrix habetur, quia semen Mundi docuit in suam propriam terram mittere, idque propagare, quod tota ars est, at non rustica illa, notissima, sed Philosophica arcanissima: *Osiris* verò se *Saturni* filium prædicat, & in asserenda sua natiuitate mendax haud inuenitur; Veritas enim ex Tempore, quod *Saturnum* multi putant perperam, progenita dicitur; Peragruit orbem ad Indos vsque et Histri seu Danubij fontes; velut ipse gloriatur, & sic in Rhætiâ Germaniæ tractum peruenit; idque non immerito; nam & septentrionales hæc gentes docuit suum frumentum propagare: Quod ex nullo semine *Saturni* patris productus sit, testatur: mater enim eius virgo est, et pater non concubuit, nihilominus eius conceptio facta est absque semine in naturâ: Per Calorem enim draconis rubei & ardentis maturatur; Cumq; maturus sit, ipse est semen optimum in matrem suam spargendum; Rex enim à seruo mutuari cogitur tam diu, donec regni sui reditus exegerit à subditis, tum ille alienæ opis non est indigus, sed de proprio thesauro & vestium colore singulis, quantum sufficiat, communicare potest: Quod autem Sacerdotes illa in arcanis habent, & non cui libet patefaciant, quid per illa mysteria & sacra denotatum sit, quisve finis aut scopus, quæ Causarû series, impulsiva, efficiens, formalis aut materialis, non caret ratione: Si enim omnibus constitisset, eo tempore tale artificium chymicum in *Aegypto* apud Sacerdotes exerceri, ideoq; tot et tantas ceremonias ordinatas, ingens omnium gentium concursus in *Aegyptum* factus fuisset, Variæq; expeditiones regum exteriorum eodem tentatæ et susceptæ; vnde se Reges et Sacerdotes *Aegyptij* bello intricassent absq; causa, Cum in silentio quieti suis bonis frui possent; Ideoq; interdictum fuit capitali supplicio

Osiris Saturni filius.

*Nota.
Sacra Aegyptiacur
Arcana
habita.*

quicquam de arcanis illis propalare; idq; eo facilius, quia pleriq; Reges ipsi ex Sacerdotibus electi et creati erant, ut Sacerdotes ex philosophis: Ad hæc nullus vel minimam horum arcanorum cognitionem habuit, præterquam Sacerdotes; Et Sacerdotes, filios Sacerdotes habuerunt, ut singuli opifices opifices; nec licuit alteri ad sacerdotium aspirare, sed cuilibet de necessitate impendebat paternum munus aut opificium exercere: Hac ratione nec inquilinis alijs, præter Sacerdotes, hanc scientiam esse in rerum natura, innotuit; multo minus peregrinis, qui eandem ob causam *Aegypto* penitus arcebantur, aut si advenissent, cum ignominia aut periculo capitis repellabantur; Cum verò post cuiusdam Regis beneficentiâ allecti propinquiiores populi Græci adventassent, obscurâ quadam famâ excitati, constat *Aegyptias* arcanissimas artes quoq; in alias orbis partes propagatas esse, ut post latius disseremus: Reliquæ causæ huius scientiæ occultationis sunt eadem cum ijs, cur artifices latere conueniat, aut cur Vulgo artem non videri veram conducat, quæ apud authores abunde legi possunt, ut non opus sit huc plura de ijs adduci: De *Alexandro* Magno referunt, eum in *Aegypto* versantem à Sacerdote quodam Leone dicto, pro *Arcano Arcanorum* rescivisse, illos, qui vulgo pro dijs habentur, non deos sed homines mortales *Aegyptiosq;* reges fuisse, idq; ad Olympiadem matrem perscripsisse, mandasseq; ut lectam epistolam in ignem abijceret: Cum enim Græcis idem pro dijs colerentur, nempe vnâ cum arte, religione *Aegyptiorum* per *Orpheum* aut *Melampodem* ad ipsos translata, inconsultum erat vulgo innotescere, receptos deos non esse deos; cum hinc confusio omnis æquitatis impendere videretur, veri vnius Dei cognitione non perceptâ, ideoq; *Alexander* epistolam igne absumi mandavit: nam metus deorum etiam falsorum, pro veris tamen agnitorum, homines omni tempore in officio continuit, ne quicquam contra leges latas, aut religionem, aut summum magistratum attentarent. Quod si sacerdos ille Leo, ut res est, confusus

ARCANA

Nota.

fessus esset, absq; dubio totam artem *Alexandro* Magno,
 qui tum *Aegyptum* possidebat, manifestare coactus fuisset:
 Ita sub *Osiridis* et *Isidis* fabulosis involucris artem, quam
 diu voluerunt, celârunt: Si enim constitisset publice, *Osiridem*
 et *Isidem* nec deos, nec homines fuisse, si nec *Saturnum*,
Iovem, *Martem*, *Mercuriũ*, *Apollinem*, *Dianam*, *Venerẽ*
Vulcanum, vnquam vixisse aut regnasse, ac nihilominus
 singulis tot et tanta sacra fieri et honores exhiberi, curiosi-
 oribus, quid tandem sub illis velatis nominibus compræ-
 henderetur ac lateret, indagandi ansam præbuisset: Quod
 Sacerdotibus *Ægyptijs* ab omni ratione alienum videba-
 tur et cum summo periculo coniunctum; ideoq; tales
 non deos, sed homines fuisse, inq; deorũ ordinem recep-
 runt, cum dii maiorum gentium adeo per orbem cultu di-
 vino celebrati, saltem homines et reges fuissent, vt et ipse
 se pro Deo coli et proclamari passus sit, mortali corpore
 circumscriptus: Præter *Osiridis* et *Isidis* cultum, *Herculi*
 quoque honores habitos, et *Eleusinia* seu *Cereris* arcanissi-
 ma sacra, alijsq; Dijs instituta esse, nempe *Vulcano*, *Mercurio*,
Saturno, *Ioui* et similibus, apud *Ægyptios* ex *Hystorij* 2. De præci-
 notum est; sed illis alibi euoluendis relictis, nunc ad reges puis *Ægypti*
Ægyptiorũ celebriores nos conuertemus: Vt autem Sa- ti Regibus
 cerdotes *Ægyptij* disciplinarum artiumque repertorem *Philosophis*,
Mercuriũ fuisse tradunt, ita eorum, quæ ad vitam spectant,
 Reges: Antiquitus enim non ad principantium progeniẽ,
 vt *Diodorus* inquit, ferebantur regna, sed ad eos, qui pluri-
 mũ de hominũ vita mereri viderentur, siue ob communẽ
 vtilitatem creante sibi reges populo, siue quod ita in libris
 sacris contineretur: Eorum nonnulli fabulantur, deos pri-
 mũ & Heroas in *Ægypto* paulò minus decem & octo mil-
 lia regnasse annos, deorumq; postremũ *Orum* *Isidis* regno
 potitum; Homines vero paulò minus quina dena millia,
 vsq; ad centesimam atq; octogesimam Olympiadem, quo
 tempore in *Ægyptum* transcendit *Diodorus*, regnante
Ptolemæo, qui nonus est *Dionysius* appellatus. Verum ex
 chronologia mundi constat, *Ægyptios* sacerdotes numero

Mena.

Busiris.

*Thebae Aegyptie centi-
porta amplis-
sime.*

*Thebarum
ornatus &
divitiæ.*

certo annorum, pro incerto vfos, ac illorum, qui nunquam regnârunt, nec in rerum natura fuerunt, regna vltra omnium hystoricorum memoriam reposuisse: Primum post deos in *Aegypto* regnasse ferunt *Menâ*, qui primus scriptas leges *Aegyptijs* tradidit (quas finxit se *Mercurij* præcepto tanquam magnorum bonorum causam futuras promulgare) eiusq; progeniem regnû tenuisse, nempe 52. Reges, annis 1040. *Busiridem* deinde regnasse cum 8. posteris, quorum vltimus quoq; *Busiris* dictus, qui *Solis* urbem ab *Aegyptijs*, *Thebas* à Græcis appellatam, condidit, cuius mœnia 140. sint stadia ambitu complexa, ædificia ornatisissima, & centum portasint, & in qualibet earum custodes ducenti cum equis & curribus: Non solum verò hunc regem, sed & qui post eum regnârunt, multa accepimus ad huius ciuitatis amplitudinem ornamenta contulisse donis; præterea decorasse pluribus argenteis, aureis, eburneis statuis insuper, colossorum instar, atq; obeliscis, ex vnico lapide factis, vt planè constet, nullam sub sole urbem ita fuisse exornatam: Hæc sunt verba *Diodori*: Hæc ciuitas ad miraculû artis & naturæ extructa & à singulis Regibus Philosophis dotata tot stupendis preciosissimis operibus, in honorem *ORI*, seu *Apollinis*, siue *Solis*, non cælestis astri, sed Philosophici, è terra producti & *Vulcani* operâ elaborati, decorum vltimi, consecrata animadvertitur, quam videre aut intrare nulli extero licebat, quamuis fama eius longè latèq; per orbem disseminata sit; Hinc Græci de ea scribentes nihil certi, tanquam non oculati testes, pronuntiârunt, sed velut somnia & incredibilia de *Thebis Aegyptijs* Centiportis passim sparserunt: Hæc sola vrbs ad luxum & opum ostentationem extructa sufficiens & evidentissimum documentum de *Aegyptiorum* chymico Artificio dare posset ijs, qui rem acutius considerent; de quâ ita *Diodorus*; Referunt, inquit, Sacerdotes, 47. Sepulchra regia, quorum vsq; ad *Ptolemæum Lagum*, 17. tantum supererant, in eorum libris scripta contineri: Tantam pecuniarum copiam in *Aegypto* fuisse tradunt, vt ex incen-

dijis

dijis (Cambyſis tempore, qui Ægyptiorum templa combuſſit, & omne aurum et argentum in Perſiam tranſtulit) quæ omnia abſumpſere, inter cætera parum quid auri, quod tamen ultra 300. talenta ſit penſum, effluxerit, argenti verò 2300. Idque de Thebis Ægyptijs intelligendū eſt: Buſiridem Ægypti regem, qui Thebas condidit, Philoſophum fuiſſe, et *Vulcani* ſacerdotem, velut cæteri, nullum eſt dubium, etſi eius crudelitas apud Græcos magis deteſtata, quam ſcientia celebrata ſit: Annumeratur enim à Græcis *Herculis* laboribus, quod nimirum è Libyæ in Ægyptum profeſtus Buſirim, Neptuni Lyſianaxque vel Libyes filium, aduenas *Ioni* vel *Neptuno* patri immolantem, è medio ſuſtulerit; Idque à poſterioribus Poetis in Buſiridis ignominiam adſcriptum dicitur, eam ob cauſam, quia non licebat Græcis eius tempore Ægyptum, cuius diuitias ex fama cognouerant, intrare, vt ante dictum: Stupenda alia opera regis *Simandij* deſcribuntur ab *Hecataeo* et *Diodoro*, cuius monumentū *Thebis* non ſolum magnitudine conſpicuum, ſed & arte mirabili & lapidum naturâ excellens fuit, ſtadiorum decem, in cuius aditu Porta erat duorum iugerum longitudine, altitudine 45. cubitorum; Scriptum erat in eo:

Nota.

Stupenda opera Regis
Simandij,
Thebis in
Ægypto.

REX REGVM SIMANDIVS SVM.
 SI QVIS, QVALIS FVERIM, ET VBI IACEAM,
 NOSSE VELIT, MEORVM ALIQVID OPERVM EXVPERET.

Elſe quoque et aliud ſignum matris ferunt vnico lapide cubitorum 20. habens ſupra caput Reginas tres, quæ offerrent filiam, vxorem ſe & regis matrem fuiſſe. Poſt hanc Portam & aliud erat peristylium nobilius ſuperiore, ſculpturis varijs, in quæis bellum erat contra Baſtrianos, quibus regis filij imperabant, deſciſcentes ab eo, geſtum aduerſus hos quadringentis millibus peditum, equitum viginti, in quatuor partes diuiſo exercitu, cum profeſtus eſſet. Prima muri

muri pars obsidionem vrbis sculptam continebat, ab eâ parte, qua fluvius muros alluit: Rege deinde cum parte hostium congresso, Leo vnâ cum eo initâ pugnâ hostes in fugam verterat. Scriptores quidam veram hystoriam fuisse, leonisque operâ domi enutriti regem in pugnâ vti solitum ad victoriam ferunt. Alij ob fortitudinem corporis præcipuam, leonis similitudine, corporis animique vires ipsum ostendere voluisse. Secundus paries sculptus erat captivis absque pudendis, manibusque à Rege ductis; quæ nota erat, illos esse animo viles, & corpore imbecilles. Tertium latus sculpturis varijs picturisque decoris, regis sacrificia, triumphumque devictis hostibus continebat. In medio Peristylilatre, statux jacebant duæ ingentes ex vnico lapide, cubitorum 27. ad quas tres ex peristyllo aditus patebant: Has prope domus erat columnis suspensa, cuius latus quodlibet duos jugera complectebatur: In ea statux duæ lignæ positæ haud paruo numero, repræsentantes tum eos, qui de re dubia disceptarent, tum respicientes eos, qui in iudicijs sententias ferrent: Hi ab vna muri parte sculpti 30. numero erant, et in medio iudicandi princeps, cuius à collo suspensa Veritas penderet, et oculis esset subclausis, librorum cumulo circumstante: Hæ imagines præ se ferebant, iudices integros esse debere, Prætorem solam inspicere veritatem. Dehinc ambulatorium erat domibus plenum, inque eis diversa epularum genera, suavia gustu præparata: sculptus deinde eminens cæteris Rex varijs coloribus, aurum atque argentum, quæ ex aureis, argenteisque metallis annuatim ceperat, Deo offerens: Inscripta quoque summa erat omnis in argentum redacta.

Minister decies centena & ducenta millia millium.

Sequebatur dehinc sacra Bibliotheca, in qua inscriptum erat.

ANIMI MEDICAMENTVM.

Pone Bibliothecam domus sita erat egregia, in qua viginti essent *Iouis* et *Iunonis* lectisternia, Regis insuper statua

tua

tua, vbi & regis corpus sepultum videbatur: Hanc circumstabant plurima habitacula, in quibus picta cernebantur animantia Aegyptia singula sacris apta, omnia sepulchrum versus ascendenti: Circumibat monumenta aureus circulus, cubitis 365. vnius cubiti spissitudine, in quo descripti erant per singulos cubitos dies anni et astrorum ortus atque occasus, quidve ea secundum Aegyptios astrologos obseruata significarent: Eumq; circulum ferunt, quo tempore Cambyfes et Persæ Aegyptijs imperârunt, ablatum. Quæ magnificentissima Regis *Simandij* opera haftenus ex *Diodoro* enarrata, non solum materiâ, sed et formâ satis declarant, cui rei et intentioni plarâq; instituta sint, quomodocunq; Historici interpretentur: Haud verisimile est, regē auri & argenti ex metallorū foliis annuatim accepti summam inscripsisse monumento, quasi hæc perpetua et sibi propria foret, cū tamen nunquam non decressere possit; quia diuitiæ ex fodinis perceptæ rarò sunt statæ aut cædē, sed subito plæruncq; mutantur; Deinde *Simandius* hæc opera sibi addicare non poterat, quorum ipse author non esset, at saltem dispensator; cum æquē ad antecessores et posteros ea gloria spectaret: Et stultitiæ proximū videretur, diuitias ex terra erutas, post mortem suo sepulchro incidi curare: Ad hæc sū natanta est, vt incredibilis sit, si ex fodinis percepta annuatim dicatur, quia mille milliones auri longè excedit: Vnde mysticum quid subesse dixerò, aut numerum finitum pro infinito positū: quod verò hanc inscriptionem sequatur sacra Bibliotheca, hoc est, supellex librorum sacrorum seu Hieroglyphicis literis scriptorum cum titulo, Animi medicamentum, quid aliud indicat, quam quod à *Salomone* Sapientie, cap. 7. (citante Rosario Philosophorum) dicitur: In comparatione illius omnis aurum tanquam arena exigua est, velut lutum æstimabitur argentū in conspectu illius: Melior est enim acquisitio eius negotiatione argenti & auri purissimi: Fructus illius preciosior est cunctis opibus huius mundi, & omnia, quæ in mundo desiderantur, huic non valent comparari:

HIERO-
GLYPHI-
CA.

Nota.

1310600000
Coronæ.

*Longitudo dierum et sanitas in dextera eius, in sinistra verò eius gloria & diuitiæ infinitæ: via eius operationes pulchræ & laudabiles, non despectæ, & semitæ eius moderatæ, & non festinæ, sed cum laboris diuturni instantiâ: Lignum vitæ est his, qui apprehendunt eam, & lumen indeficiens, beati qui tenuerunt eam. Quæ verba licet de æternâ Sapienti, quæ est Christus, explicari possint, tamen quod potius de terrestribus intelligenda sint præterquã quod id circumstantiæ ferè omnes innuant, auctor mihi est princeps quidã imperij electorali celsitudine et doctrinâ tam Philosophicâ, qualis hæc est, quàm Theologicâ insignis et præclarissimus, qui mihi geminas medicinæ aureæ dotes cõmendans, eadem verba in mediũ adduxit, omni exceptione maiora: Quò et spectare videntur eæ statux erectæ, & fortè belli gesti Allegorica expositio, vbi rex instar leonis dimicat, et hostes absq; pudendis conspiciuntur, quãvis non negem ex his nonnulla ad veram hystoriam referri posse: per pudenda autem heterogeniũ quid, vnde nostro subiecto ortus et propagatio accidit, denotari solet, quo per *Vulcani* operam spoliato, Triumphus regis, leonino robore præditi, sequitur: Ne quid de iudiciis et prætoribus, eorumq; figuris hieroglyphicis addamus, quæ ad rē præsentem fortè aptius, quàm ad vulgo notam iudiciorum formam, accommodari poterunt; Hic enim veritas, ibi iustitia quæritur, quò spectant et varia epularũ genera apposita: A regis *Symandij* progenie *Ogdous Vchores* descendit, qui *Memphim* condidit ambitu stadiorum, 150. urbem omnium *Egypti* præclarissimam: Quo defuncto, duodecima post eum proles *Egypti* regnum possedit, nomine *Miris*, post quem proles septima *Sesostris* rex factus, superiores omnes gloria et rerum magnitudine excessit: cuius educationē et res gestas hic præteribimus, et saltem nonnulla huc spectantia de eo adducemus: Afferunt plures ex scriptoribus, patri post natum *Sesostrem* in somnis *Vulcanum* prædixisse, infantem genitum toti orbi imperaturum: præter alias res stupendas et expeditiones fæliciter in extremas Indias, aliasq; orbis partes absolutas, naucm*

Sesostris.

A.M. 2711.

nauem ex Cedro fecit 280. Cubitorum longitudine, deauratam exterius, interius verò deargentatam, quā dono obtulit Deo, qui maximè *Thebis* colitur; *Memphis* in *Vulcani* *IN VVL* templo suas et vxoris, lapidis vnus statuas, altitudine cubitorum 30. filiorum verò 20. ob hanc rem collocauit: *Re- CANI* gibus seu ducibus quatuor, à se devictis, aut quibus regna *Templo* tradidisset, aut quos diversis provincijs præfecisset, præstituto die in Aegyptum venientibus, ei; dona offerentibus, si quando ad Templum iret, aut per urbem incederet, loco equorum curru junctis, usus est: Annos 33. regnavit: adeò autem diuturna eius gloria ingensq; ad posteros manavit, ut cum multis postea seculis, *Persis* *Aegypti* imperium tenentibus, *Darius Xerxis* pater vellet in *Memphis* suam ante Sesostris statuam ponere, princeps Sacerdotum publicè contradiceret, asserens, illum nondum Sesostris opera æquasse; quod responsum haudquaquam ægrè ferens Rex, sed lætatus admodum libertate loquendi, se curaturum inquit, ut nihilo illius virtute, si tantundem viueret, esset inferior, hortatusq; est, ut ætatis ejusdè conferret gesta. Post *Amasis*, *Aëlisanes* *Ethiops*, ac iterum *Miris*, qui *Labyrinthum*, mirandum opus, condidit, cui similem in *Creta* regnanti *Minos* *Dædalus* construxisse dicitur; At *Diodori* tempore *Cretensis* defecit; *Aegyptius* integer mansit. Post hūc *Cetes*, à *Græcis* *Protheus* dictus, deinde *Octavus* ab eo *Chemnis*, qui 50. regnavit annos, & *Pyramidum* maximā extruxit, cui successit *Chabreus* ac post *Micerinus*, aliarum *Piramidum* extructores: Alij maiorem *Pyramidem* *Armeum* extruxisse, secundam *Amasim*, tertiam *Masum* asserunt, quam volunt quidam *Rhodopis* pellicis sepulchrum fuisse, & id non nullorum principum, qui eam amassent, communi opera absolutum. Post *Bocchorus*, deinde *Sabacchus* *Aethiops* regnavit, qui si bene regnare vellet, in somnijs iuebatur omnes sacerdotes occidere; Ne verò tantum scelus perpetraret, regno se volens abdicavit, & in *Aethiopiam* secessit: Tum *Aegyptus* à 12. Paribus gubernata est, ex quibus *Psammiticus*, (cuius regnum in annum

Mundi 3278. refertur) Monarchiam obtinuit; Hic Aegyptiorum regū primus ceteras nationes ad importanda, quæ apud se erant, allexit, securitate singulis adeuntibus præbita: Apud superiores enim reges nulli externi ad Aegyptum nauigabant, cum partim occiderentur, partim adigerentur in seruitutem: Impietas, inquit *Diodorus*, *Busiris* tempore apud *Aegyptios* aduersus externos seruata Græcis causam præbuit, licet minime veram, sed multâ contractam crudelitate, scribendi, quæ de eo in fabulis feruntur. Post *Psammiticum* regnauit quarta progenies: Post *Aprieus*, ac post hunc strangularū *Amasis*, cuius tempore (quo & *Polycrates Samius* tyrannus vixit) *Pythagoras* rediit in Græciam: *Amasis* regnauit 55. annis, vt alijs placet. 41. et post eum *Psamenites* 6. annis: Tum *Cambyfes* *Perlarum* rex *Aegyptum* armis cepit, circa tertium annum *Olympiadis* tertiæ et sexagesimæ: *Aethiopes* verò quatuor, non continuis, sed diuersis temporibus regnauerunt, annis ferè 26. *Perse* duce *Cambyse* rege, annis 134. Postremi *Macedones* et qui ab eis manarunt, annis 276. *Aegyptus* imperrauit: Præter hos temporibus reliquis *Aegypti* omnes regnum tenuère, viri quidè 470. mulieres 6. Ex hæctenus enumeratis præcipuorum Regum *Aegypti* operibus & factis, præter ante dicta, manifesto conspicitur, non obcura artificij Chymici vestigia adhuc tempore *Diodori* in *Aegypto* extitisse, quæ licet ille nō eo fine obseruarit, quippe olim prorsus incognita, nos tamen alijs quocūq; documentis instituti, in his veritatem manifestissimè icintillare animaduertimus; Nam quid causæ aliud esset, cur *Vulcani* templum primarium *Memphi* fuerit, ejusq; Sacra arcanissima, & nulli aperienda semper habita? Quin & Reges *Vulcani* Sacerdotes dicerentur, Cum tamen apud alias gentes huic Deo credito non tantus honos præstitus, sed extremus locus semper inter reliquos relictus? Cur *Aegyptus* exteris non adeunda fuit, nisi quod plus diuitiarum apud se esse crederent *Aegypti*, quam ab aduenis apportari posset, ac interim ad victum omnia abundantissimè haberent? Cur tot opera incredibilia & stupenda, qualia Mundus

Nota.

dus nusquā tum temporis, nec adhuc imitari potuit, immē-
 sis laboribus, et sumptibus plusquam regijs, posteritati
 relicta essent, nisi ab arte profecta et ad veritatem eius de-
 monstrandam perfecta forent? Cur Sacerdotes tertiam
 partem omnium prouentuum et vectigalium, et quidē in
 primò ante Regem acceperint, nisi talis causa subes-
 set, quod ex illis Reges crearentur, ab illis leges promulga-
 rentur, et per illos Sacra Vulcano fierent, hoc est, artificii
 chymicum Vulcani operā conficeretur? Quibus & hie-
 roglyphicæ animalium literæ seu picturæ, quas nulli decla-
 rare licuit, adnumerentur; De quibus etsi ab alijs integro
 volumine actum sit, tamen nescio an, præter vulgatissimis.
 palam & superficialiter cognita, quicquam eo contineatur;
 Non dubitamus morum institutiones inde peti posse &
 virtutum & vitiorum symbola, nec non rudimenta qua-
 dam physica maioris mūdi, ut quilibet pro suo ingenio ea
 intellecta interpretatur, sed ea non tanti momenti esse suspi-
 camur, cur mundus inde in religionibus mutationem sen-
 tiret, ac tot & tanta solennia, sacra, ceremoniæ & ritus fie-
 rent, tot leges ferrentur, nouæ literæ fingerentur, & singu-
 la tenebris & silentio inuoluerentur, advenæ ar-
 canorum reuelatores capitali supplicio punirentur: institutis.
 Nos ex innumeris hieroglyphicis animalium picturis præ-
 cipuas saltem, & quarum gratiâ reliquæ introductæ sint,
 sceligemus, et antè dictis et post dicendis applicabimus, ut-
 pote cum quibus solis sint consentaneæ: Quo quot A-
 gyptiorum hyſtorias scripserunt, vñanymi consensu me-
 minerunt Apidis, bouis sacri, de quo nonnulla ex Diodoro
 Siculo, ut pleræque alia, adferemus: Addemus, inquit ille, L. 2. c. 4.
 et his, quæ circa sacri Fauri, quem vocant Apim, curam
 fieri percepimus: Eo mortuo magnificèq; sepulto, qua-
 runt ad id delecti Sacerdotes vitulam priori persimilem;
 inuento, populus luctum finit: sacerdotes, quibus ea im-
 minet sollicitudo, primū in civitatem Nili vitulum per-
 ducunt, in qua cum nutriunt diebus 40. Deinceps in na-
 vim contactam, habitaculum aureum habentem, introdu-

centes, et ad Memphim, vt deum, ducentes *IN VVLC A-*
NI Fano locant : His diebus solæ mulieres Taurum vi-
 dent, quæ ante eius faciem astantes, vestibus sublatis, ei
 abrasum fæmen ostentant : Reliquo tempore prohiben-
 tur in conspectum huius Dei accedere. Hæc Diodorus :
 Alij addunt, necessariò in boue colorem nigrum requiri,
 ac signum aliquod album seu maculam lunæ crescentis et
 corniculatæ formâ in fronte vel alterutro latere, et præterea
 ab omni macula immunem esse debere ; Postquam vero
 per quatuor annos in Vulcani templo nutritus & cultus
 sit, magnâ solennitate in fontem quendam immergi vi-
 vum ; cuiusq; cadauer inferri Sepulchro sumptuosissimo,
 ac postea Serapin dici, aliumq; bouem, vt prius, per totam
 Ægypti regionem, iisdem maculis & coloribus insignem,
 magnâ curâ à Sacerdotibus inquiri ; Quàm sumptuosissi-
 ma palatia, Cubilia dicta, Memphis in Vulcani templo
 huic boui struxerint, quâ sollicitudine ipsum curârunt &
 enutriuerint, quaq; reuerentia & cultu prosequuti sint,
 apud Authores varios sparsim notari potest : Hunc morem
 colendi bouis *Diodorus* suo tempore perdurasse testatur à
 multis seculis inde obseruatum ; Quod si Israelitici populi,
 à Mose ex Aegypto educti, idololatriam in deserto, Aaro-
 nis permissu, institutam, consideremus, quomodo ex auro
 vitulum fecerint, eiq; diuinos honores circumsaltando
 Aegypto ritu adhibuerint, longè ante id temporis in
 Aegypto cultum Apis receptum fuisse, animaduertemus :
Moses enim circiter annum mundi 2454. ante natum
 Christum 1509. populum Israeliticum ex Aegypto edux-
 it ; & *Diodorus Siculus* Aegyptum perlustrauit Annomundi
 3907. ante natum Christum 55. Ex qua computatione pa-
 tet interuallum inter *Mosis* educationem & *Diodori* pere-
 grinationem esse 1453. annorum, quo continuè, & longè
 antè & post, ritus colendi bouis in Aegypto permansit.
 Cuius institutionis, vt antiquissimæ, ipsi Ægyptij causas
 veras ignorant, ideoq; diuersissimas vulgo proponunt :
 Sic enim *Diodorus* dicto libro. 2. Honoris, inquit, boui im-
 pensi

Strabo lib.
vlt.

Plin. l. 8.
c. 45.

Quamdiu
Apis cultus
Ægyptijs.

pensi causam nonnulli tradunt, quod defuncti *Osiridis* ani-
 ma in bouem transmigrasset; quæ deinceps ad posteros
 pergens fuerit transfusa: Alij à *Typhone* interfecto *Osiride*,
 ferunt Apim membra eius collecta in bovem ligneum co-
 rio bouis albo circumdatum reposuisse, ideoque civitatem
Busiridem appellatam: Multa alia de Api fabulantur, quæ
 longum esset lingulatim referre. Omnia verò miranda &
 fide majora de ejusmodi animalium honore differentes
 Aegyptij, dubitationem haud parvam quærentibus causas
 iniecerunt: Sacerdotes secretiora quædam scripta, provt
 jam diximus, habent: Multi Aegyptiorum tres causas red-
 dunt, quarum prima omnino fabulosa est, & antiquorum
 simplicitate digna: Aiunt enim, priores Deos, cum pau-
 ci numero essent, viribusque populo impares, impietatem
 verò hominum timerent, similes se quibusdam animanti-
 bus sinxisse, eoq; modo crudelitatem, vimq; hominum effu-
 gisse: Parto deinceps orbis imperio, vt redderetur anima-
 libus gratia, quæ suæ salutis causam præbuissem, conse-
 crasse illa, quorum sumpsissent formam, ostendisseq; quo
 pacto & viva nutriendæ essent & mortua sepeliendæ. Secunda
 causa; Ferunt Aegyptios veteres, apud quos nulla esset
 militaris doctrina, cum à vicinis sæpius bello superaren-
 tur, excogitasse ferre aliquod insigne, quod milites seque-
 rentur: Figuras igitur animalium, quæ nunc colunt, duces
 eorum in bello tulisse, eaq; ex re cognito, servatq; sub
 quo quisque militaret ordine, victoriam consecutos: Igi-
 tur visum esse gratiam his animalibus, tanquam victoriæ
 authoribus, reddi, statutumque nefas esse, quodpiam co-
 rum, quorum imago delata fuerit, occidi, sed coli potius
 debere, honorèq; affici: Tertia affertur causa, horum a-
 nimantium illata victui hominum utilitas; bos scæmella &
 alios parit, qui terram arant, & ipsa haud inutilis ad aran-
 dum: Oves bis edunt sætus, lanamque præbentes
 vario accommodatam vsui, lac, caseumque abundè no-
 bis præbent. Canis tum venationi, tum ad custodiam
 prodest: Propterea deum, qui apud eos Anubis vocatur,
 capite

*Secretiora.**Prima Causa.**Colendæ animalium fabulosa.**Secunda Causa.**Tertia Causa.*

Nota.

Ægyptij sapientissimi antiquissimi.

capite fingunt canino, significantes custodem corporis *Osiridis* atq; *Isidis* fuisse: Hæc *Diodorus*. Hæ causæ, ut ipsi *Diodoro* ethnico, qui nec veri Dei cognitionem, nec salforum numinum differentiam, multò minus chymicæ veritatis quicquam sciuit, non satisfecerunt, sed indignæ tantæ operæ precio visæ sunt, ita multò minus nobis longè aliter institutis tum in vera Dei religione, tum Chymicæ studio, ad palatum esse poterunt; Imò potius nugatoriæ & relatu vix dignæ censentur, quippe ab omni ratione & experientia alienissimæ: Interim cum veræ causæ, quæ suâ luce se illustrarent, dari non deberent, nec poterant, tum à vulgo ignaro, tum à Sacerdotibus rei conscijs, qualescunq; ad formam seu prætextum effingendæ fuerunt, quæ cum sapientioribus absurdæ viderentur, non iniuriâ illi *Ægyptiorum* stoliditatem in numinibus colendis deriserunt: Verùm *Ægyptios* multarum artium & scientiarum primos inventores & cultores esse nemo inficias ire poterit, et semper pro prudentissimis subtilissimiq; ingenij hominibus habitos celebratosq;, quomodo igitur præ cæteris gentibus ad puerilia deliramenta circa brutorum cultus devenissent, nisi alia causa secretior, quam revelare non liceat, subesset? Sacerdotes veritatis conscij religione & capitali pœna deterriti nihil aperuerunt de tantis Secretis, Vulgares alij siue literati, siue Idiota: inter *Ægyptios* ne minimum de vera causâ sciuerunt, ideoq; nil aliud quam fabulas et res ad speciem fictas scribendo manifestare alijs potuerunt; ita ut quò magis causas veras inquirentes falsi fuerint, et à scopo seducti, eò gratius id Sacerdotibus conscijs contigerit: Cum enim sibi persuasum haberent, Deum omnium Creatorem per Creaturas suas agnosci & coli posse, erroneâ imaginatione non fuerunt solliciti, vulgum aliter in religione institui, cum mutationem ejusmodi sibi periculossimam futuram prospicerent: Verâ autem animantium cultus sub silentio causâ testâ, necessariû erat varias easq; falsas ratiunculas produci, quæ scipias iugulent invicem & è medio tollant: Verum *Diodorus*

dorus fatetur secretiora quædam scripta de hisce apud Sacerdotes extare, alijs adhuc incognita: quæ qualia fuerint secreta, ut animi Medicamentum dici reuera possent ac follerent, dies jam posterior detexit: Valeant itaque causæ illæ ternæ a pueris deridendæ & ab omni veritate absonæ, ijsque credat, qui velit, nobis aliæ innotuerunt rationes; si verò eædem sub Allegoria dictæ sint, simul conitare poterunt, ac prima, quæ ad literam absurdissima, ad sensum veritati magis correspondebit: Cum enim dij chymici, *Osiris, Isis, Mercurius, & Vulcanus*, timerent hominum impietatem, sua opera illis absque discrimine largiri noluerunt, ideoque sub figura & schemate variorum animantium ea, tanquam pelle, velauerunt, et abscondêrunt; ne agnoscerentur, nisi à conscijs aut rationabilibus: Non enim tutum erat, arcanissima naturæ Papyri Niloticæ aut membranarum animantium per scripturam apertè concedere, sed videbatur consultum characteribus essentialibus ab animantibus desumptis, invicem colloqui, ne audientes aut videntes scirent, scientes autem non ignorarent: Quod ut magis conspicuum fiat, breviter nos causam hujus divini cultus boui, *Api* dicto, impensi percurramus, unde de cæteris simile iudicium sumendum erit: Est autem bos niger Hieroglyphicus et indubitatus character materiæ veteris et vnicæ Philosophicæ, ut patet ex multis utriusque proprietatibus et Allegorijs: Proprietates naturæ eius nullæ essent, arbitrium voluntatis ad ejusmodi designationem tamen sufficeret; Omnium enim Technicorum vocabulorū aut noematum rationem nixis curiose velle quærere, absque ratione esset: Idem in Hieroglyphicis fortè locum habet animalū, quod in characteribus et notis literarum; Quantum verò suspicari licet, hoc animal, *Taurus* ad cultum seligitur, præ alijs, ut *Apis* dicatur, quia alias notum et insigne est utilitate, robore, cicuritate et præstantiâ naturæ; tum quia magna pars agriculturæ in

*Cur bos in
Aegyptio cul-
tus.*

Nota.

*Apis lingua
Aegyptia,
bos.*

arando, occando, trititando et alijs operibus laboriosissimis huic incumbat, tum quia lunæ crescentis imaginem cornibus et maculis albis in nigro corpore ad vivum exprimat; Ad hæc colore varium est, naturâ tractabile, et non admodum raræ inuentionis: Aliæ si quæ sint proprietates ab alijs obseruentur, hæc nobis sufficiunt: Est autem hic bos simulacrum *Isidis* et *Osiridis* visibile et sensibus obuium, à quo ad mentem facilis fiat recursus intelligenti, nempe quid illo denoteretur: Verum hic queri posset, an igitur eiusmodi cultus institutio adeo necessaria fuit, vt chymicum artificium absq; eo exerceri non poterat? Ad quod respondeo;

*Colendis bonis
Dua causa
impulsiva.*

I.

Duas esse motiuas seu impulsivas causas primarias harum ceremoniarum et rituum introductorum; Primam ac præcipuam, vt Deo, summo Creatori atque tantorum munerum Largitori, quotidie à conscijs sacerdotibus gratia redderetur, conspecto hoc animali, vt visibili obiecto et quasi sacramêto et symbolo externo, quod interiores pectoris motus ad Deum dirigere admoneret; Vtq; Sacerdotes iuniores huius rei nondum perfectam scientiam adepti ad inquisitionem eorum, quæ obscuriora erant, hisce hieroglyphicis characteribus incitarentur: Credibile enim est philosophorum discipulos hisce rudimentis se invicem exercuisse, inquirendo et considerando rerum et animalium imagines seu figuras, vt perfecti theorici fierent, antequam praxi manum adhiberent: Vt enim quod manus antè notauit, mens facilius retinet, sic quod mens bene præmeditata est, id manus aptius post exprimit: Altera ac secundaria causa est respectu vulgi, tum vt hoc in officio & veneratione huius animalis, licet ignarum, contineretur, legibusq; morem gereret, tum vt non inquireret in acta et scripta Sapientum, Chymicæ artificium tractantium: Si enim nullus cultus externus huic rei adfuisse, Sacerdotes illi, non Sacerdotes, sed artifices chymici proclamati essent, et quilibet præ curiositate in eorum facta et effecta inquir-

2. Causa.

inquisiuiſſet; A quo timore per religionis prætextum liberi euaserunt, licet ſemper in Vulcani templo ignem fouerent, eiꝑ; noctes et dies aduigilarent; Nam ita res ſacra poſtulauit: Quæ intelligenti ſufficient: Per taurum quoꝑ; materiã philoſophicã denotari, patet ex *Oſiride* et *Iſide*, antè ſatis declaratis, qui per Apim intelliguntur, cum *Oſiridis* anima in Apim mortuum, *Scrapin* poſt dictum, migrare dicatur: et quocunꝑ; honores *Oſiridi* et *Iſidi* debeant, eoſdem Api impendere teneantur *Aegyptij*: Præterea ſequentibus temporibus à Græcis ſemper eadem materia per boues allegoricè inſinuata eſt, vt patet in Tauro Minois ſeu Minotauro labyrintho Cretenſi incluſo et à Theſeo deuicto, ope Ariadnes; in bobus *Herculis* ex Hesperia ſeu Iberia Geryonis tricorporis, (Chryſæoris filij, ſanguinis Medusæ nepotis,) abacti, nempe ex Pyrenæis montibus; in bobus ſolis in Trinacria paſtis, in tauris ab Iafone ſub iugum miſſis, et in alijs eiꝱmodi quã pluribus: Color huic boui Api niger adeſſe debebat eandem ob cauſam, quia nigrum nigrius nigro eſt artis initium; In fronte autem vel alterutro latere macula alba crescentis lunæ, alias abſq; maculis omninò requirebatur iuuenis, ſeu vitulus, ſanus et generoſus; quia ætas iunior, vt in cuiꝱ incubatui idoneis requiritur, ſic et in materia philoſophica; vtꝑ; oua gallinæ ſine gallo edita inutilia ſunt, ſic ſubiectum philoſophicum, ſeu Apis abſq; lunæ crescentis imagine vix quicquam prodeſt; Quartum annum Apis non excedit, quo præſente mergitur, et alius eiꝱ vice inquiritur, eodemꝑ; modo nutritur, colitur et extinguitur; quia neceſſe eſt vt iuuenis maneat; Curſu enim Philoſophiæ ter quaterꝑ; abſoluto, de nouo incipitur, vt *Typhon* *Oſiridem* iterum interimat, et *Iſis* ſui coniugis membra de nouo recolligat: Alij dicunt Iſidem eſſe lunam, *Oſiridem* ſolem, cæleſtes, iſꝱꝑ; Apim ſacrum, præſertim dictis maculis notatum; At illi Solem et Lunam philoſophorum nunquam viderunt, ne quidem

per umbram; hoc est, nocturnæ sunt ad hunc solem, qui etiam noctu lucet intelligentibus, ignaris, sub tenebris testus; *Caput enim artis*, inquit Hermes cap. I. *Est cornus, qui in nigredine noctis & claritate diei volat sine alis*. Habitaculum præterea aureum, quo Apis tenebatur, Vulcani fanum, quo nutriebatur, et cæteri cultus adhibiti idem attestantur: Quemadmodum autem imago bouis sculpta Chaos philotrophicum, ut totum continens, denotauit, ita figuræ aliorum animalium vel partes totius vel operationis, pro cuiuslibet naturæ diuersitate, expresserunt; quas cum Aegyptiorum vulgus in Pyramidibus, columnis, statuis, templis alijsque locis pictas aut sculptas unâ cum Api animaduertit, ijsque reuerentiam et silentium à Sacerdotibus impendi, eodem sensu et honore, quo Apim, cætera quoque bruta animantia colere cepit: Hæc est origo et radix brutalis superstitionis Aegyptiorum in colendis quibuscunque animalibus et plantis, ab Api eiusque hieroglyphicis exorta, inque mentes eorum prolesinata et infixæ; Dum enim signum pro signato apprehendit præ ignorantia, ut canis lapidem pro iactore præbile, externæque superficiei inhæret, negligit interiora, quæ intellectu, non oculis, cernenda forent; dumque umbram captat, rei essentiam perdit: Sic superstitio ex superstitione et error ex errore natus est, conuiuentibus ad hoc Sacerdotibus, ex causis prædictis; Nec verò fieri potuit, ut talis opinio cum lacte materno imbibita, post extirparetur, nisi monstratâ veritate, ob quam hæc talia et tanta ab antiquissimis ordinata, quod nullo modo fas erat; Hinc singulæ ferè ciuitates Aegypti sumpto à Memphi (quæ bouem colebat) exemplo, singula animalia venerari proque numinibus habere ceperunt; Vnde et nominari se optarunt, tanquam à Dijs ortum ducentes, ut Bubastia à boue, sic Leontopolis à Leone, Lycopolis à Lupo, ab alijs alia: *Sirabo lib. 17. Geographiæ de iisdem Aegyptijs, eorumque ani-*

Origo superstitionis Aegyptiæ.

Vnde animalia cepta coli in Aegypto.

animalium cultus varietate sic scribit: Saitæ & Thebani ovem colebant præcipuè, Latum piscem Nili Latopolitani, Lupum Lycopolitani, Cynocephalum Hermopolitani, Cetum Babylonij, qui colebant iuxta *Memphim*, Aquilâ Thebani, Leonem Leontopolitani, Capram & Hircum Mendefij, murem & araneum Athribitæ: Verùm cum nonnulli Aegyptiorum deorum immensum numerum producant, nos cæteris omissis præcipua saltem animalium Hieroglyphica perlustrabimus, utpote Canis, Lupi, Felis, Leonis, Hirci, Ichneumonis, Cynocephali, Crocodili, Ibis, Accipitris & Aquilæ. Canis Mercurio, ut custos affigitur, estq; ejus proprium Hieroglyphicum: Nam Canino capite Mercurium pingebant, quem Anubim vocârunt, velut singularem Deum Aegyptium; ut enim *Mercurius*, *Osiridis* & *Isidis* consiliarius seu minister ubiq; constituitur, ita Canis, quo vix animal sagacius est, huic sacer habetur: Hinc *Virgilius* Anubim appellat latratorem, seu caninos latratus edentem hoc versu: Omnigenûmq; Deum monstra & latrator Anubis. Lupos cur venerati sint, tradunt varias causas, alij ob similitudinem canum, alij quod, cum *Isis* vnâ cum filio Oro bello dimicatura esset, *Osiris* in Lupi formâ, ab inferis & vxori & filio contra *Typhonem* auxilio venerit: Alij alias rationes fingunt: Verùm eandem esse causam introductionis figuræ Lupi, quæ Canis, ex circumstantiis satis apparet, *Anubis* & *Macedon*, ut ante dictum, fingeantur filij *Osiridis*, quorum ille Canis, hic Lupi insignia in armis gestaret, Hic *Anubis* habetur pro *Mercurio*, qui vel consiliarius vel officarius est *Isidis*, non filius, & Orus solus natus dicitur ex *Osiride* & *Iside*: vnde constat, si pro hystoria rerum aut personarum hæc assumantur, in omnibus & singulis à seipsis refelli: Nihil autem aliud canis & lupus Hieroglyphicè designant, quam duas partes in vno Subjecto, quarum vna est cicurior & tractabilior seu minus fugax, altera ferocior & fugacior; Cumque *Anubis* fingitur canino capite, materia Philoso-

Nota.

phica denotatur eo respectu, quo est stabilior & fixior; Cum Macedon Lupino, quo volatilior: *Lupus enim nostris*, inquit *Rhasis* in Epistola, in Oriente invenitur & Canis in Occidente; Iste momordit illum, & iste momordit istum, & sunt rabidi ambo, et interficiunt se ad invicem donec fiat ex eis toxicum & Theriaca: Hinc *Isis* de seipsa testatur, ut habet ejus columnæ inscriptio, quod sit in altro Canis refulgens; Et Author rythmorum Germanicorum; *Alexander*, inquit, ex Persia scribit, *Lupum & Canem* in hac argilla esse educatos, tamen a Philosopho nobis indicatur, utrumque unam habere originem, *Lupum* scilicet ab Oriente provenire, *Canem* verò ab Occidente ortum habere. Sic & *Felis* *Isidi* sacra habebatur eadem ratione, quia *Isis* *Lunæ* cœlesti ac fœminæ naturæ assimilabatur, ac felis vicissitudines *Lunæ* tenere oculorum incremento ac decremento videbatur; unde in præcipuo honore fuit apud superstitiosos *Ægyptios* felis, habebaturque capitale selem occidisse, ut *Diodorus* narrat exemplo cujusdam Romanipuleij & Regis Persici ob felis illatas injurias trucidatorum; Leonem verò ut animalium regem, qui victricis esset naturæ, calidæ & igneæ, nec non sanguine aliorum victitaret, posuerunt, coque sulfur leonina pelle insignitum denotarunt; de quo cum sæpius hisce libris dixerimus, ut notorium hic omittimus: *Hircus* idem cum *Typhone*, *Priapo*, *Phallo*, *Satyris* & *Titanibus* designare animadvertitur; cum enim sit animal ad libidinem pronum, ut patet ex *Virg. Egl. 3.*

Felis.

Leo.

Hircus.

*Novimus & qui te transversa tuentibus hircis,
Et quo, sed faciles Nympha risere sacello.*

Ichneumon.

Hinc pro generationis membro, quod *Osiridi*, aut ejus patri *Saturno*, aut avo *Cœlo*, detractum est, sumitur; & *Baccho*, qui *Osiris* est, sacer habetur, ut & *Phallus*, de quo inferius: *Ichneumon* murem figura referre traditur, unde & *Mus Indicus*, à quibusdam dicitur: Huic cum *Crocodilo* arant inter-

necinum bellum esse, cui cum viribus & magnitudine impar sit, astu hostem aggreditur, dum in illius dormientis fauces insilit, corrosisque intestinis ipsum prosternt; Huius absque dubio rationem habuerunt antiquissimi qui ejus animalis figurâ, tanquam caractere Hieroglyphico primitus vsi sunt: Tale enim quid accidere in hoc naturali artificio tam notum est quam quod notissimum: Nam vnum, quod fixum est, jugulat reliquum, quod volatile, & sic ex utroque fit Theriaca Medicina aurea: Nihil autem frequentius Cynocephalo in Aegyp-
Cynocephalus.
 tijs symbolis visitur, idque ob naturam ejus animalis, quod Isidorus lib. 11. hoc modo describit: Cynocephalus est monstrum caput habens caninum, de quo narratur in lib. de Naturis rerum, quod vnus Cynocephalus fuit delatus regi Francorum Ludoico, caput habens ferè caninum, cætera verò membra sicut homo, crura quidem humano modo nuda, manus etiam & brachia, collum album ac nudum, dorsum verò pilosum, erectus vt homo stabat. & ita decenter et honestè sicut homo cibum manibus capiebat & ori inferebat: Huius meminit *Augustin.* l. 2. c. 14. *De Civitate Dei*, vbi *Thomas Valois* addit, *Augustinum* per Cynocephalum intelligere *Mercurium* seu *Hermetem* Aegyptium; vnde & dicit *ib.* 3. cap. 12. 16. Miror sanè si ipsa scilicet, Deorum mater, *Rhea*, peperit Cynocephalum, quæ longè postea venit ex Aegypto: Hunc autem *Mercurium* seu *Hermetem* dicit *Isidorus* l. 8. cap. ult. fuisse formatum cum capite canino; Nam Canis est animal sagacissimum, sic et ipse fuit sapientissimus: Hæc *Valois*: Huic animali, (si non ipsum est) persimile est *Bavian* dictum, cuius vt *Strabon* gestus sunt varij et disciplina mira: Ratio ex ante dictis conspicua est, cui alij adijciunt, quod mictu iterato viginti quatuor horas diej naturalis exprimat, ac ita solis motum in circulo representet: De *Crocodilis* eorumque veneratione, Cause quæ apud Aegyptios traduntur, absurdissimæ sunt; quia patriam securam præsent à prædonibus, qui metu horum à Nilo abstinere cogantur.

tur; quasi Crocodili sub aquis degentes potius hostem propulsare possint. quam ipsi Aegyptij sub eorum Crocodilorum tyrannide præoccupati et nunquam securi; cum Crocodilus omnibus prædonibus sit rapacior et crudelior, tam Aegyptijs, quàm exteris infestus, et aquis et terris metuendus: Menam verò à Crocodilo per paludem *Meridis* vectum esse, quem sui canes persequerentur, ideoque a beo mandatum, bestiam hanc pro Deo colì, eique urbem Crocodilopolin dictam extrui, ut in Lupi honorem Lycopolin, in Leonis leontopolin, omnino incredibile est; Non à merito animalium id provenisse, sed ob physicam significationem arcanam, non omnibus notam, certo certius est: Hoc enim animal et aquis et terris degit, solumque ex quatuor pedibus ovum parit; qua ratione ovum philosophicum verè exprimit; quod cum imperfectum sit, tamen omnia sibi necessaria intra se habet: De Ibide eadem est ratio, quæ de prædandis serpentibus Aegypto maximè salutaris habita est; Hæc avis *Ipsi* et *Mercurio* sacra credebatur ob arcanas naturæ dotes, tum quod venenosa depascendo aerem salubriorem ac animalibus vitam tutiorem præstaret, tum quod ipsa sibi Clysteris injectione ab obstructionibus, quæ alvum interciperent, medicaretur.

Accipiter. Accipitrem *Osiridis* sacrum putant, quia solaris avis videatur non solum ob oculorum aciem, quæ valet, sed etiam naturam igneam ad bella promptam; unde illud *Ovidij*.

Odinus accipitrem, quia semper vivit in armis.

Hac enim Martiali vi ceteras aves in prædam vocat, sibi que in sanguinem convertit: Præ his omnibus verò Aquilam. Reginam volucrum agnouerunt, et inter sacros characteres, quos Hieroglyphicos vocant Aegyptij, reposerunt, easdem ob causas, quas antea, et post, ubi Aquilæ sit mentio, recensuimus: Præter has figuras Hieroglyphicas innumeræ aliæ reperiuntur, ut in Pyramidibus, I. sidis mensa, ac similibus antiquissimis operibus Aegyptijs

& inscriptionibus apparet, verum hæ nobis exempli vice hoc loco sufficient; Scribant alij de Hieroglyphicis Aegyptiorum magna commentaria, vt velint, vix tamen arbitror, absque *Vulcani & Mercurij*, imò Medicinæ (in quâ plurimum *Osiris* et *Isis* præstiterunt) verâ cognitione, & vsu eos quicquam nisi verba daturos, vtcunque ad morales, imò morosas, ac verè moras et meras tricas implicando explicent: Causa verissima, cur Dij crediti horum animalium formis gaudeant vel latentur, vulgo ignota fuit, nisi quod putârint (vt supra sub prima causa meminimus) Deos terribis ob metum Gigantum in Aegyptum aufugisse, ibique assumptis variorum animalium figuris se abscondisse; Hinc *Ovid. 5. Met.* Cuilibet ex Dijs singulare animal ascribit, sub cuius tegmine latuerit, his versibus.

*Huc quoque Terrigenam venisse Typhoea narrat,
Et se mentitis superos celasse figuris.
Duxque gregis, dixit, sit Iupiter, unde recurvis
Nunc quoque formatur Libycis cum cornibus Hammon,
Delius in corvo est, proles Semeleia Capro,
Felle soror Phæbi, nunc à Saturnia vaccâ,
Pisce Venus latuit, Cyllenius Ibis ales.*

Præter animalium, aliarumque rerum figuras pro characteribus Hieroglyphicis vsurpatas, in singulis Aegyptiorum templis Harpocratis simulachrum viscebatur, eâ forma, vt digito ori impresso silentium seruandum, & altera manu pudenda abscondens, libidinem detestandâ, innucret; idque non absque causa; Hæcenim quatenus arcana arcanissima naturæ non omnibus insinuanda, vtque Dej dona preciosissima, ita non libidine aut luxuria dehonestanda sunt.

Sunt præterea monumenta haud dubia in Aegypto reliqua, quorum vel memoria extet in hystorijs vel vestigia hodierno quoque die obvia, de artificio Philosophico si non per se, tamen cum alijs iuncta evidens testimonium

Harpocrates

4 De alijs indicijs & Monumentis Aegyptiorum.

Colonia Aegyptiorum.

Belus.

Danaus.

Colchi.

Iudaei.

perhibentis; utpote quod tot coloniae per vniversum serè orbem inde deductae tradantur, quae omnino tales sunt, ut alicuius magnae gentis potètia & diuitijs celeberrimae initium extiterint, Nam, ut *Diodorus* tradit, in *Babyloniā* colonos traduxisse *Belum* Neptuni volunt *Libyæ*q; filium, qui sedem vrbi ponè *Euphratem* cum elegisset, Sacerdotes (hos *Chaldaeos Babylonij* vocant, qui more *Aegyptiorum* astra obseruarent) physicos etiam, *Astrologiae* qui dediti essent, instituit: quod autem hic *Belus* ab alijs *Saturnus*, ab alijs *Iupiter* dictus, ex Sacerdotibus *Aegyptijs* oriundus sit, et artificij arcanissimi tum Sacerdotibus illis proprij gnarus fuerit, eiusq; ope tanti regni incrementum praestiterit ex sequentibus, vbi de templo ipsi erecto sermo erit, patebit: praeterquam quod nomen ipsum *Saturni* aut *Iouis* illi inditum satis convincat, cum *aureæ* decorum genealogiae participem fuisse: Ferunt etiam, inquit *Diodorus*, *Danaum* ex *Aegypto* cum filiabus profectum antiquissimam serè urbium *Græciae*, *Argos* condidisse; in *Lydiam* *Cypri* appulisse, susceptumq; ab incolis erecto *Minervæ* templo, statuam ingentem Deæ dicasse. Quod verò *Danaus* *Aegyptius* arcani *Aegyptij* cognitionem habuerit & cum *Belo* affinitatem, patet ex allegorijs à poetis post illorum tempora fictis de *Danaï* filiabus, quæ maritos suos occiderint, vnde apud inferos vas perforatum aquis replere frustraneâ operâ cogantur; quæ et *Daneides* et *Belides* appellantur, quia quidam *Belum* *Danaï* patrem statuunt, alij horum coniugum; De *Colchis* *Diodorus* quoq; refert, quod *Aegyptiorum* sint coloniae, qui in *Ponto* habitant; Hi *Iodinas* metallorum secuti sunt, easq; in *Colchide* colere ceperunt; Vnde & *Iason* Vellus aureum deportauit: Sic *Ammianus* l. 22. *Colchos* antiquam *Aegyptiorum* sobolem esse refert: Nam *linificium* adeò apud eos vulgatum est, ut in peregrina quoq; loca exportetur. *Iudæos* insuper, *Diodorus* inquit, qui *Arabiam* inter *Syriam*q; confedere ab ipsis *Aegyptijs* testantur transmigrasse: Quapropter et apud has nationes, addit, antiquo more circumciduntur pueri,

pueri, ab *Aegypto* eâ consuetudine traducta. Verum in his ex ignorantia sacrarum literarum, originem circumcissionis apud Iudæos ab *Aegyptiis* deducit, cum econtrâ fieri debeat. Postquam *Abraham* ex Dei ipsius iussu hunc ritum in posteros suos transmiserit, à quibus multi in *Aegypto* diversis temporibus confederunt, ibique circumcissionem sine dubio propagârunt : In qua *Israelitarum* ex *Aegypto* educatione singulare quoque accidens abundantia divitiarum auri et argenti apud *Aegyptios* apparet; Cum singuli ex *Israelitis* à Deo iuebantur aurea et argentea vasa mutuò accipere secumq; auferre; Vbi videtur et horum vasorum magnam copiam ibi fuisse et haud magnam æstimationem aut preciositatem, quod viri rustici, seruailes, alienigenæ, contra ipsius Regis nutum inde migraturi et redeundi animum non habentes, à vicinis suis *Aegyptiis* eadem inpetrârunt; Nam præterquam quod Deus *Aegyptiorum* voluntatem in manu sua habuerit eoque; direxerit, tamen si privati homines non multum auri & argenti ipsi habuissent, non potuissent alijs dare mutuò; Quod si hoc verum est de privatis personis, quid æstimandum erit de Sacerdotibus et Regibus ipsis, quantum illi thesaurorum et opum ex metallis habuerint, de quibus legitur, quod propria reconditoria seu gazophylacia ad aurum & argentum reseruandum extruxerint, quod sanè mirum videri possit illo antiquo, non nostro tempore; Athenienses quoq; colonos Saitarum gentis *Aegyptiæ* asserere nituntur, vt patet ex *Diodoro*: qui inquit, Fuerunt & *Aegyptij* quidam Atheniensium duces: *Dipetes* enim *Mnethi* pater, cum esset *Aegyptius*, postmodum Atheniensium ciuis et rex factus est: Similiter & *Erichtheus* tradunt *Aegyptium* genere Atheniensibus imperasse, qui ex *Aegypto* Atheniensibus attulit frumentum, ob idq; beneficium eis regem constitutum, qui sumpto regno docuit eos ceremonias ac mysteria *Cereris Eleusinæ* ab *Aegyptiis* translata: Eam quoq; deam his temporibus coæuam *Athenas* frumenta comportasse dicunt & serere

Nota.

*Athenienses.**Dipetes.**Erichtheus.*

*Vt quidam
volunt.*

A.M. 2568

Nota.

*Eumolpi-
des.*

Cadmus.

denuó triticum docuisse: Athenienses regnante Erichtheo- cum omnes terræ fructus siccitis abumpfisset, Cererem præsentem frumento eos iuuisse; Sacra insuper et mysteria eius Deæ tunc in Eleusina suscepta, quæ eadem et penes Aegyptios celebrantur: Hæc *Diodorus*: Verum hæc fabulosa esse et nunquam reuera contigisse, apparet ex innumeris circumstantijs, quamvis pro hystoria ab Ethnicis credita et recepta fuerint: Nam vsus frumenti longè antiquior est et ante diluvium non ignotus, ideoq; Nohæ posteris non insolitus, ad quos Græci pertinent, præsertim cum cæli iniquitas in eorum regione non denegauerit frumenta aut vinū: Adhæc Ceres nulla Dea reuera est aut fuit, sed vt constat ex antè narratis et in posterum narrandis, cum ipsa *Isis* habeatur, ac póst Triptolemum, vt nutritrix, nutritiuisse, eodem referenda est: Nec cōueniunt inter se, nunc Erichtheū nunc Cererem ipsam, nunc Triptolemū Athenienses docuisse frumentorū seminationem et vsum, quasi adeó indociles extiterint Atheniēses; vt primâ vice apprehendere nequiuerint; Et si vnus ex dictis frumenta Græcis dedisset, cæteris hoc ascribi nequit, tūq; quæritur, quo ante id viciatūrent Athenienses, an glandibus, vt postea fabulantur? et vnde, an ex Aegypto, vel ex alia regione, vel cælitus frumenta primitus apportarit; Verum qualia hæc frumenta fuerint, póst ex Hieroglyphicis Eleusiniarum sacrorum clarissimè patebit, ideoq; hic omittimus: Similiter ibidem de Eumolpis mentio fiet horum sacrorum Sacerdotibus. Nam et Eumolpides, inquit *Diodorus*, ab Aegyptijs Sacerdotibus traducti sunt, et a Pastophoris præcones: Idem, solos ex Græcis, inquit, Athenienses per *Isidem* iurare, formâ moribusq; Aegyptijs similes, pluraq; alia his similia magis ambitiose quam verè asseruntur. *Cadmus* quoq; ex Thebis Aegypti ortus præter cæteros filios & Semelen suscepit; Nam cum missus esset a patre Aganore in Europam, vehementi iactatus tempestate in Rhodum venit, ibiq; Neptuno ædificauit templum, eiusq; curam Phænicibus quibusdam ab se in insula relictis deman-

demandavit: Ex his postmodum sacerdotes, qui faciendis præessent sacris, ex successione manarunt: *Cadmus Minervam Lindiam* ornavit donis, in quæ olla fuit ærea admodum conspicua, antiquo more fabrefacta: Inca literis Phæniceis, quas aiunt primum ex Phænicibus in Græciam allatas, appellatasque Phæniceas, inscriptum erat, Terram Rhodum à serpentibus vastatum iri; quæ verba si ritè intelligantur, totam artem chymicam brevissimo Hieroglyphico apertissimè evolvunt: Nam cur ollam eam *Minervæ* Dæ sapientiæ obtulit? cur æream, & quidem antiquo more fabrefactam? Cum enim hæc antiquissimo tempore contigisse dicantur, cur dicitur adhuc antiquo more fabrefactam ollam esse, nisi potius ad materiam, quam ad formam ibi respiciatur? Phæniceas literas Hieroglyphicas fuisse non est dubium, aut potius, Allegoricis sensus, easdem cum Puniceis, quarum ante meminimus; Terra autem *Rhodus*, cum Allegoricè ibi accipiat, Terra Philosophica est, quæ à Serpentibus deustanda erit, in quibus duobus, ut arcanissimis, nempe terra *Rhodia* (alia enim non valet) & serpentibus volatilibus & venenosis totum magisterium quiescit: ideoque hoc à *Cadmo*, quasi vaticinio spiritu, prædictum fuerat; Donum sanè æreum *Minervæ* (sapientiæ Dæ habitæ, utpote ex Cerebro *Iovis* enatæ) oblatum non tanti erat momenti ob materiam nec formam, cum preciosiora dona Dæ offerenda essent, ex auro, gemmis & alijs, nisi quid Hieroglyphici Aegyptij continuissent; Huc accedit, quod omnia de *Cadmo* ferè fabulosa sint & chymicæ propria arcana denotent; quomodo nempe bovem sequutus varij coloris, ubi hic recubuit, ille urbem condiderit, sociosque ad fontem miserit, à Dracone ingenti, *Typhim* & *Echidna* filio, post extinctos, quem ipse *Cadmus* aggressus trucidavit, ejusque dentes in terram pro seminio sparserit, unde enati Terrigenæ fratres in *Cadnum* irruentes: Cum verò *Cadmus* vnum eorum Lapide clam percussisset, inde intestino bello exorto se mutuo è medio sustulerunt: Hæc singula

Arcana.
Nota.

esse accommodatissima veræ chymiz Hieroglyphica opera nemo non videt, vt etiam in sequentibus demonstrabitur latius: Eódem spectat, quod *Orpheus* Thebanorum amicus finxerit *Dionysium*, qui apud Aegyptios *Osiris* & Latinos *Bacchus* est, ex *Ioue* & *Semele* *Cadmi* filia, natum, quasi primò post *Thebas* à *Cadmo* conditas *Dionysius* seu *Osiris* ortus dicatur, cum tamen longé ante *Cadmi* tempora apud Aegyptios celeberrimus fuerit, non quod reuerà Deus extiterit, sed inter Hieroglyphicos pro primario, vt dictum, creditus & receptus: Ideoque Aegyptij scriptores tradunt, nugari Græcos, quod *Dionysium* apud se

Fabulosa alia de Aegyptijs. natum ebuccinentur: *Diodorus* quoque nonnulla alia alia fabulose de Aegyptijs feruntur, quæ adhuc nomine & opere perseuerant. Nam in vrbe *Achanta* trans *Nylum*, *Libyam* versus procul à *Memphi* stadijs 150. vas est perforatum; ad quod singulis diebus sacerdotes 360. aquam ex *Nilo* deferunt: Asini etiam ficti fabula monstratur in quidam celebritate: Nodos enim, quos vnus in principio longioris funis complicat, alij post sequentes dissolvunt. *Melampodem* insuper ferunt *Dionysii* sacra ab Aegyptijs ad Græcos transtulisse, quæve de *Saturno* feruntur, deque *Titanum* pugna, hystoria postremò omnem Deorum passionem docuisse. *Dadalum* quoque aiunt imitatum esse labyrinthi errores, qui ad hoc vsque tempus manet. Hunc aliqui ædificasse dicunt *Mendetum*, alij *Maronem* multò antequam *Saturnus* regnasset. Numerus priscarum apud Aegyptios statuarum idem est, qui est à *Dadalo* Græcis factus. Templi *Vulcani* vestibuli, quod pulcherimum in

Atelampus.

Dadalus.

*Templum
Vulcani pul-
cherrimum.*

Memphi situm est, *Dadalum* architectum fuisse constat, obque eam rem à populo statuâ ligneâ in templo, quæ ab ipso fabricata sit, donatum. Huic propter artis præstantiam, multa que ab eo inuenta, magna gloria adepta deorum honores accolæ impenderunt: In vna enim *Memphis* insularum templum nunc quoque est *Dadalo* dicatum; Hæc *Diodorus*; Cum Græci arcana Aegyptia potissima rescir-

reſcuerint, ceremonias quoque et ritus ſacros quibus illa regi ſimul et propagari poſſent, receperunt; Hinc fabula de *Danaï* filiabus, vas perforatum aqua replentibus, ac reliqua ejuſmodi apud Græcos celebrata ſunt; Templū *Vulcani* quoque precioſiſſimum apud *Aegyptios* fuiſſe *Diodorus* narrat, quia vt dictum, à *Vulcano* et *Mercurio* ſerè omnia ſua bona poſt Deum habuerunt: Tradit quoque idem author in *Aegypto* *Orpheum*, *Muſæum*, *Meſampodem*, *Dadalum*, *Homerum* poſtæ, *Spartanum* *Lycurgum*, *Solonem Athenienſem*, *Platonem* Philoſophum, *Samium* *Pythagoram*, *Eudoxum Mathematicum*, *Democritum Abderitem* et *Inopidem* *Chium* fuiſſe, ſuasque ſcientias, artes & doctrinas didiciſſe: quod ſi verum eſt, vt in eo conſentiunt omnes hſtorici, conſtat ab his tanquam ducibus omnium bonarum literarum, legum et inſtitutorum, nec non ceremoniarum, de *Dijs* Hieroglyphicis opinionum & ſigmentorum originem et radicem primam emanariſſe ad Græcos alioſque populos, atque ſic per totum ſerè terrarum orbem ſucceſſu temporis propagatam eſſe: Quid enim Poetæ et Theologi Ethnicorum habent, quod non ex *Orpheo*, *Muſæo* & *Homero* hauſerint? Quid antiquorum legiſtatores memoratu dignum habuerunt, quod non à *Lycurgo*, *Solone*que tranſtulerint? Quid denique Philoſophi tot ſectarum principes in ſcientijs jaſtârunt, quod non à *Platone*, *Pythagora*, *Eudoxo*, *Democrito*, alijsque tanquam per manus traditum acceperint? Itaque hſ omnes ſua dogmata ex *Aegypto*, artium nutrice & opinionum matre domum deportârunt; quæ licet diuerſa videantur & nonnulla eorum inter ſe pugnare, ex Hieroglyphica & Allegorica doctrina tamen ea varietas duntaxat contigit, Quocirca omnes ſerè religiones Ethnicae in orbe tū temporis noto, literæ & leges ex *Aegypto* exorta ſunt, *Iamblichus* in libro de myſterijs idem, at paulò aliter, atteſtatur; *Aegyptij*, inquit, ſcriptores, putantes omnia inventa eſſe à *Mercurio*, ſuos libros *Mercurio* inſcribebant: *Mercurius* præeſt ſapientiæ & eloquio: *Pythagoras*, *Plato*, *Democritus*,

Qui Græci
ad Aegyptios
doctrina
gratia iue-
runt.

Ex Aegypto
omnes artes.

critus,

Columna
Mercurij.

critus, Eudoxus. & multi alij ad Sacerdotes Aegyptios iuerunt: Dogmata huius libri sunt Assyriorum et Aegyptiorum, & ex columnis *Mercurij*: *Pythagoras* & *Plato* didicerunt Philosophiam ex columnis *Mercurij* in Aegypto: Columnæ *Mercurij* plenæ doctrinis: Hæc ille: An verò hæc columnæ fuerint illæ, quarum meminimus de *Osiride* et *Iside*, aut aliæ Hieroglyphicis, prorsus literis (quales sunt illæ quæ hodierno quoque die Romæ visuntur non procul à Porta Populi, ad S. *Iohannem Lateranensem*, ad Diuam *Mariam* Majorem, & alibi) sculptæ, triangulis, quadrangulis, circulis, serpentibus, & innumeris ejusmodi animalibus mirabiles & refertæ, in obscuro manet. *Iosephus* quoque meminit in antiquitatum libris à primis patribus ante diluvium, duas lapideas, vnam marmoream, alteram lateritiā, tabulas seu columnas, septem artium liberalium inscriptione, ne hæc perirent aquis vel igne, sed ad posteros transmitterentur, insignitas, erectas fuisse, quarum fortè & alij antiquiores scriptores mentionem faciunt; Ex recentioribus, *Bernhardus* comes, aliorum monumentis edoctus *Hermetem* inuenisse primum illas tabulas refert, dum inquit; De hoc verò *Hermete* legitur in Biblijs, ipsum intrasse in vallem *Ebron* primum & ibidem inuenisse lapideas tabulas septem, quibus insculptæ fuerant à sapientibus, priusquam inundatio fieret aquarū, septem artes liberales, cuique suis solum in principijs, ne transirent in obliuionem. Quod etiam si nos in textu bibliorum sacrorum non legamus, tamen credibile est haustum ex glossis antiquorum scriptorum: Ratio his ad stipulatur in hunc modum; Quod si *Adam* omnium rerum creaturarum essentias cognovit intus & extus, vt in sacris traditur, dum nomina à cuiusque natura ijs imposuerit, Et si antiquissimorum illorum patrum vita adeo longæva potius in consideratione & speculatione diuinorum operum, quàm alijs operationibus vilioribus peracta sit, quis neget, scientias omnes reales, non phantasticas et imaginarias (quales quædam post introductæ sunt, vt est ratiunculā producta

productâ nigrum facere album et album nigrum) in mente et usu illorum patrum extitisse? Quod si in consideratione et opere, non iniuriâ et de harum propagatione fuerunt solliciti in posteros; Prolem enim suæ mentis ut reseruant æquæ, ac corporis, hoc fortè medio vñ sunt; si verò quis *Iosepho*, alijsque in his contradicat, per nos licebit; satis ex antè dictis nostræ Propositionis demonstrationes sese insinuant: Vitrum, quod lapis artificialis pellucidus dici posset, et propriè ad chymiam spectare, ab antiquissimis quoq; temporibus Aegypto ei;que vicinæ Aethiopiæ innotuit; Ex eo enim Aethiopum sepulchras fieri *Diodorus* testatur; Salientes, hic inquit, corpora inq; vasis vitreis nuda condentes supra columnas ponunt: Ita per vitrum defuncti corpus aspicitur, quemadmodû scribit Herodotus; quod Cnidius Ctesias improbat: Ait enim saliri corpora, ideoq; corruptam non posse speciem seruare, sed statuas aureas cauas fieri, in quibus mortuos ponant vitro circumposito: Quo fit, ut in locis superioribus sitæ circumstante vitro imago aurea defuncto similis reddatur aspicientibus: Et hæc ditiorum Sepulchra esse affirmant: Tenuiores argenteas imagines ponunt, inopes verò fictiles. Vitrum abundè cum plurimum fiat in Aethiopia, omnes habent. Hæc ideo afferenda putauimus, cum Aethiopes aliquando Aegyptijs, et hi illorum magnæ parti, imperârint, ne quis ex vasorum, nunc ad chymix usum requisitorum, defectu tum existente, ut opinari posset, aliter, quam res est, concluderet: Quò et spectat, quod admirabile est, & adhuc Cairi, (Memphis olim dicti) obseruatur, oua gallinacea ab Aegyptijs solis per artificium furnorum excludi posse; idq; ab antiquo et longè ante natum Christum tempore: Sic enim *Diodorus* l. 2. c. 3. de hoc plus quam chymico artificio Aegyptiorum scribit: Nam qui inquit, aues et asseres nutriunt, præter earum, quæ apud alios homines habentur procreandi naturam, adeo illis indulgent, ut in numerû dictu mirabilem avium evadant. Non enim ovis incubant aues, sed ipsi ingenio &

*Vitrum in
Aegypto ab
antiquis
temporibus.*

Nota.

*Pyramides
Ægypti.*

naturali arte ex ovis præter cæterorum consuetudinem educunt fetus: Non immerito quoq; ex Ægyptiorum regum stupendis Sepulchris et miraculosis monumentis Pyramidum, idem convincere possemus: Quamvis enim Ægyptij ex naturæ operibus de animæ humanæ immortalitate, vel aliàs, certiores facti, ideo magnifica Sepulchrorum Mausolæa reliquerunt, negligentes interim domus ædificandæ curam, quod, vt *Diodorus* de his loquitur, domos nostras diuersoria appellent, tanquam breui tempore à nobis inhabitandas, defunctorum Sepulchra, semipernas domos, tamen eorum potentiam, diuitias, animi constantiam, et supra humanitatem quid tentantium effectus et opera adhucibi locorum videmus, quasi æterna et ad finem mundi duratura; quæ à quibus extructa sint, supra diximus; Hæ inquam Pyramides, vt *Diodorus* l. 2. c. 2. refert, versus Libyam spectant longè à Memphi stadijs 120. à Nilo autem 45. quæ et artificio & operis magnitudine mirabili stuporem præberent aspicientibus: Earum maxima quatuor est laterum, quorum quodlibet ab inferiori parte iugera septem continet: altitudo amplius, quam 6 iugera tollit: Latus quodlibet deducta paulatim vsque ad verticem altitudine continet cubitos 65. Ex lapide duro difficilique ad tractandum sed æternum permanens structura omnis constat. Nam ferme mille annis, vt aiunt quidam, vt alij tradunt, amplius tribus millibus quadringentis, ad nos vsque ea moles integra permansit. Ferunt eos lapides ex *Arabia* longo admodum itinere aduectos: Aggeribus autem fabricata est, nondum eo tempore inuentis machinis; opus certè mirabile, præsertim in terra vndique arenosa, vbi nulla neq; aggeris, neque cæsi lapidis sint vestigia, vt non ab hominibus, sed à dijs tanta moles structa videatur. Conantur Ægyptij mira quædam de his fabulari, ex sale et nitro aggeres eos factos, posteaque Nili incremento liquefactos absque hominum labore penitus defecisse: Verum id procul a vero adest. Nam et multitudine hominum

minum agger constructus & multitudine deletus est; Trecenta enim & sexaginta hominum millia, ut aiunt, ad id opus deputata sunt, quod viginti ferme annis absoluerunt. Pecunia omnis ad opus eius impensa, ut olæ tantum herbasque (is enim cibus opificum fuit) ad mille et sexcenta talenta excessisse dicitur: Præter hanc sunt et aliæ, ex quibus aliæ alijs sunt minores: At nemo eorum, qui struxerunt eas Pyramides, in ijs sepultus traditur: Quidam, ut ex eodem antè retulimus, maioris asserunt Armeum extitisse conditorem, secundæ Amasim, tertiæ Masum, quam volunt quidam Rhodopis Sepulchrum fuisse: Verùm de harum Pyramidum auctoribus nil certi neque apud incolas, neque apud scriptores constat. Hactenus *Diodorus*: Nos tempore antiquissimo, nempe eo, cum populus Israeliticus in Ægypto lateribus coquendis et stipulis per agros congerendis fatigaretur, extructas esse, colligimus potius ad opum ostentationem, quàm regum Sepulchra: *Barbara* Pyramidum, inquit *Martialis*, sileat miracula *Memphis*, etc: Omnis Cæsareo cedat labor Amphitheatro; Verum Amphitheatrum illud, non minus prælustre opus, nunc in ruderibus ferè positum est, Pyramides verò, quæ tot millibus annorum ante Amphitheatrum steterant, adhuc perdurant integræ: Ab ingenio itaque subtilissimo, ab animo verè magno, et à manu largissima has profluxisse, ab effectu patet: *Plinius* Lib. 26. c. 12. ait, Pyramides illas in Ægypto nihil aliud fuisse, quam regū pecuniæ ociosam et stultam ostentationem; quippe cum faciendi eas causa à plerisque tradatur, ne pecuniā successoribus aut æmulis insidiantibus præberent. Quod verò inter mundi miracula numeratum est non immerito, hoc opus quoque ab arte miraculosa, cum cætera omnia cor respondeant, perfectum, mundoque protestimonio quasi æterno relictum esse, rationi consonum est. Verum de his satis: Ut cætera opera Ægypti magnificentissima prætereamus, in primis suspiciendum

Nota.

*Templum
Beli Babi-
lonici.*

est Semiramidis *Babylonica*, quæ et Aegypto imperavit, templum Iovi Belo erectum, in cuius summo tres ingentes aureas statuas Iovis, Iunonis, Opisq; erexit, quarum Iovis, ut *Diodorus* inquit, adhuc extat longitudine pedum 40. mille *Babyloniorum* talentorum ponderis: Opis simili pondere in sella aurea refidet, ad cuius genua duo adstant leones, iuxtaq; serpentes argentei ingentis magnitudinis, ponderis quilibet est talentorum 30. Iunonis stans signum ponderis est talentorum 800. Huius dextera caput serpentis tenet, sceptrum lapideum sinistra: His omnibus communis erat mensa aurea manu facta, longitudinis pedum 40. duodecim latitudinis, ponderis talentorum 50. Et eiusmodi plura, quæ *Diodorus* et alij scriptores recensent: Quæ etsi quis ad Deorum gentilitiorum cultum vsitatum referat, tamen Chymica omnino esse, quo ad originem et inuentionem, clarissime constat: Belus enim, ut antè narratum, ex Aegyptijs Sacerdotibus in *Babyloniam* colonias et sacra Aegyptia deduxerat; Ut ita ars Aegyptij arcani conscia eodem translata sit; Adhæc *Iupiter* et *Iuno* sunt coniuges, nihilominus frater et soror; Sic et *Saturnus* *Opisq;* quæ mater est utriusq; *Saturnoq;* lapidem pro Ioue obtulit deuorandum; In aurea reuera sedet sella, eiq; adstant leones et serpentes; addam, vnus volatilis, alter non; de quibus Chymicorum libri sciant, ideoq; hic non repetendis: At cur Opis dextrâ caput serpentis tenet, sinistrâ verò Lapidem sceptrum? Quia ita oportuit hieroglyphicè adumbrare, de qua re et in cuius memoriam hæc simulachra posita essent: Sceptrum alias ex auro est, sed hoc ex Lapide, qui auri pater est subter et supra terram; Opis autem utriusq; mater: Communis est mensa omnibus aurea; Quia ex tribus duo, et ex duobus vnum fit: In Aegypto quoq; apud *Heliopolitas* (eandem enim *Heliopolis* et *Thebæ* sunt) priscis temporibus inuenta esse tradunt et iræ et doloris Medicamenta; Ideoq; *Diodorus* inquit, *Hometum* apud Aegypti-

os commoratum finxisse ab *Helena* in præteritorum ob-
 livionem potionem *Telemacho* datam, NEPENTHES *medicina à*
 dictam; Hac ratione non immerito omnia hæc opera e-
 jusdem Medicamenti vi et facultate producta esse augu-
 ramur; Medicamentum enim, quod Animi dicitur, inscrip-
 tione *Simandij* superius relata, si iræ et dolori medetur, si
 (vt *Iahus Lacinius* annotat) est agritudinum homi-
 num cum animi tum corporis efficax medicina; quippe
 quod perturbationes omnes expellit, bonosque viros, id
 est, alieni non invidos efficit similiter et conservat; si quo-
 que, vt idem testatur, corporeos humores, si qua excessu-
 runt, adæquat et consiluit, imbecillumque senectam va-
 lentem inducit et confirmat, Cur non hoc quoque, quod
 in potentia existit, in actum deducat? Venerem *Aegyptij*
 ex antiquo nomine auream appellant, agrumque esse con-
 stat aureæ Veneris prope *Memphim*: Non sine causa *Sa-*
turni exenterati abiectum pondus, vnde *Venus* nata di-
 citur, aureo dignantur nomine et honore; quia revera
 mater est omnis æstri Philosophicæ; Habet enim Cupidi-
 nem, qui *Dijs aureis* quoque dominatur, inque ijs libidi-
 nem incendit: Notandus & mos medicandi, pueris apud
Aegyptios; qui pro pueris ægris *Dijs* quibusdam, vota fa-
 ciunt, ac si pueri de morbo euaserint, radunt capillos ac
 in auro, argento ve ponentes dant munus *Magis*.
 Quæ huc vsque maximâ ex parte ex *Aegyptiorum* monu-
 mentis vt antiquissimis, sic arcanissimis adducta fuerunt,
 satis superque conuincunt, omnia illa opera ad Chymiam,
 hoc est, Medicinam auream, de aureo medicamento cor-
 poris & animi agentem, propriissimè referri debere, nul-
 lisque alijs rebus, nisi perperam, accommodari posse:
 Verum cum non nemo de Medicinâ, toties inculcatâ, du-
 bitare queat, quasi illa non tanti momenti sit, nihilq; am-
 plius præstiterit, quam aliæ medicinæ nostratis ævi, mul-
 to magis, si de Lapide Philosophico aut Aurificio seu
Chrysopæa hæc à nobis intelligantur, præconcepto judi-
 cio

cio omnia vana, irrita, nec rationi, nec naturæ consentanea, pronunciabunt nonnulli; idque idcô, quod ipsi modum perficiendi ea secundum artem, quæ naturæ sunt opera, non capiant aut intelligant, nec artifices ejusmodi (præter vulgatos, potius fraude & paupertate, quàm vero artificio et divitijs celebres) palàm adhuc talia et tanta operantes, videant: His ijsque similibus obiectionibus negativè concludentibus, et ab ignorantia juris et facti (quod aiunt) dependentibus (Cum hisce æquè ecclesiastica quam terrestria eadem facilitate et audacia evertere liceat, in contrarium tot experimentis vtròbique extantibus) sic respondemus: Quod *Ægyptij*, eorumque sequaces *Græci* antiquissimi Medicinam auream habuerint, quâ illi ad divitias quoque comparandas vsi sint, præterquam ad valetudinem corporis sustentandam, hæcenus dicta satis convincunt, & ab hystoricis antiquis post *Dioclesiani* tempora memoriæ proditum est; Verùm hic meæ propositionis scopus non fuit, nisi fortè secundarius, qui se ipsum sufficienter comprobet, si saltem de Medicina, quam primario mihi demonstrandam sumpsi, constaret: Vnius enim Subjecti multæ & varix possunt esse vires, efficacix, virtutes, fines et effectus, licet non omnes ad vnam eandemq; intentionem dirigantur; quod in auro, subjecto nobilissimo, conspicitur; quo medici vtuntur ad sanitatem hominis curandam, fabri ad alia opera inde conficienda, alij ad ornatum & pompam, non pauci ad lucrum & censum; (quid enim non perficit aurum?) Ita & de Medicina illa aurigena sentiendum est, qua non diffitemur multos *Ægyptiorum* regum ad luxum et divitias, nec non Idololatriam introducendam, & sub silentio arcanissimorum confirmandam, abusos esse; alios quoque haud paucos ad divinam gloriam, proximi utilitatem et corporis humani sanitatem conservandam: A potiori autem denominatio cum fieri debeat, ac plus sit in hac humanæ vitæ fragilitate & brevitate, juxta præceptum

Dej

Dei, proximum diligere, vt se ipsum, eique in necessitatibus ac morbis, qui corpus affligunt, succurrere mandantis, quàm diuitijs solam operam impendere, & sibi vni vivere; Idcirco hæc ars meritò à nobis appellata **MEDICINA**, quæ aureum animi & corporis Medicamentum perfecit, eo-
quenomine longo tempore in-
vestigata est.

Finis Libri primi.

LIBER

LIBER SECVNDVS.
DE HIEROGLY-
PHICIS GRÆCORVM, AC
Primó de Allegorijs auro magis
CONSPICVIS.

I RELIGIONVM APVD

Omnes Gentes diversissimarum quocunque tempore receptarum initium & originem primam repetamus, à probabilibus causis eas semper extitisse reperiemus: Antiquissimam veteris Testamenti apud Patres ante diluvium, & post ab *Abrahami* ætate ad

ad *Israelitas* propagatam, vt verissimam amplectentes à cæteris omnibus excipimus, vtpote à Deo ipso institutam & miraculis innumeris demonstratam, cui *Christiana* **NOVI TESTAMENTI** successit, omni exceptione major professio: De *Ethnicorum* præsertim *Idololatria*, seu falsorum numinum veneratione & cultu dicimus: Huic occasionem absque dubio præbuisse causas ad speciem, non omnino fictas aut falsas creditas, sed rationabiles, verisimiles et multorum consensu stabilitas: Sic ferè vniversus mundus (exceptà *Iudeorum* *Polytia*) Numina tum à *Romanis*, à quibus imperabatur, hausit; *Romani* à *Græcis*, *Græci* ab *Ægyptijs*; *Ægyptiorum* vulgus à *Sacerdotibus*, *sacerdotes* à *Vulcano* & *Mercurio*, *Osiride* & *Iside*, fictis & aureis suis numinibus ac saltem nominibus existentibus, rem

Dij ab omnibus gentibus recepti, à Vulcano & Mercurio orti.

rem verò longè aliam significantibus, omnem sacrificiorum usum & ritum mutuati sunt; de quibus hæcenus sub Aegyptiorum Hieroglyphicis satis dilucidè disseruimus.

Præter dictos autem *Osiridem, Isidem, & Orum* Aegyptij antiquissimi etiam aliorum Deorum nomina usurpauerunt, præsertim duodecim, nempe *Iovis, Neptuni, Martis, Mercurij, Vulcani, Apollinis, Iunonis, Vestæ, Cereris, Veneris, Diana & Minervæ*, quorum sex sunt Masculini, & totidem sæminei sexus, ijque Dij magni magnarum gentium crediti sunt, post ad Græcos, & ab his ad Romanos translati. Nam ut Natalis testatur, alijs fiebant è ligno simulachra vel fictilia, & non sculpebantur ex auro vel argento vel ebore, nisi magni Dij, cum Plebeij è quavis materia fierent antiquitus. De his *Herodotus* in *Euterpe; Duodecim*, inquit, *Deorum nomina primos Aegyptios existimasse, atque Græcos ab illis cepisse, eosque primos aras & imagines & Tempia Dijs sibi erexisse*: Quod verò Græci, & quinam ex illis primi ad Aegyptios transierint, ipsorum sacra in Græciam retulerint, ipsius *Diodori* verbis demonstrabimus; Hic lib. 2. cap. 6. Nunc inquit, qui Græci sapientiâ & doctrinâ præditi in Aegyptum priscis temporibus transierint: ut leges & doctrinam illorum perciperent, recensebimus: Scribunt eorum Sacerdotes, in sacris contineri libris, transisse primum ad Aegyptios *Orpheum, Musæum, Melampodem, Dædalum, Homerum Poetam, et Spartanum Lycurgum*; Deinceps *Solonem Atheniensem, Platonem Philosophum ac Samium Pythagoram; Eudoxum quoque Mathematicum ac Democritum Abderitem, & Inopidem Chium*. Omnium verò monstrantur vestigia, quorundam imagines, nonnullorum loca, tum ab eis, tum à doctrina, quâ secuti sunt, denominata: In Aegypto certè perceperunt omnia, quæ illos apud Græcos admirabiles fecere. Nam *Orpheum* hymnos Deorum plurimos, orgia et inferorum fictionem attulisse tradunt; *Osiridis* sane ceremonias et *Dionysii* eandem esse, similesq; esse *Isidis Cererisque* nominibus

Dij Aegyptij 12. magnarum gentium dicti.

Græci ab Aegyptiis doctrinas acceperunt.

Qui Græci primo in Aegyptum transierint.

nibus tantum differre: Impiorum verò poenas et campos Elysios et statuarum vsum ab Aegyptiorum sepulchris sumpta introduxit: *Mercurium* quoque secundum antiquos destinantem finxit mortuorum animas. Erat mos Aegyptijs Apis corpus reducentem aliquid propè astanti Cerbero abscissum porrigere. His ab *Orpheo* ad Græcos traductis, *Homerus Orpheum* imitatus, idem in suo Poemate scribens, ait *Mercurium Cyllenium* animas Heroum evocare, habentem virgam in manibus: Hæc et multa alia *Diodorus* de his recenset. Eadem aut his similia apud diversos leguntur authores; Ex quibus de translatione Aegyptiorum sacrorum ad Græcos certiores fieri possumus: Quando autem hoc contigerit et qua primaria intentione, faciliè discernere licet: nempe tum temporis, cum absque periculo capitis Græcis Aegyptium petere et ingredi concessum fuerit, quod ut antè quoque meminimus, *Psammitichis* regis, vnius ex duodecim ducibus, exteros primò ad sese admittentis, ætate contigit; nempe circiter annum Mundi 278. quo anno *Psammitichus* regnare cepit, vel paulò post (quia 54. annos regno præfuit) ante *Olympiadum* initium, quod in annum Mundi 3187. ponitur: Hoc tempore *Orpheus* ex Aegypto dicta sacra in Græciam transtulit, nec solùm ceremonias circa festivitatem *Dionysij* celebrandas, sed etiam scientiam ipsam propter quàm sacra instituta et ritus introducti essent: ut in sequentibus passim apparebit: *Orpheum* insecutus est *Museus*, *Linus*, *Melampus* et *Homerus* omnium Philosophorum antiquorum, qui metro vsi sunt, suauissimus et ingeniosissimus, quibus et *Hesiodus* annumeratur: Hi sex, ut horum sequaces prætercamus, sunt omnis Religionis Ethnicæ apud Græcos Authores et instauratores, tot Poematum et fabulosoꝝ de Dijs eorumque factis partim Heroicis, partim pecoribus dignis involucrorum, quibus totus ferè Mundus intricatus semel, vix se vnquam extricare potuit suis viribus; nisi Deo placuisset hæc opinionum de Dijs monstra per Filium suum, victorẽ

Aegyptia sacra quando ad Græcos translata.

Sex Authores primarij apud Græcos religionis fabulose.

ctorem triumphantem, trucidare; De intentione autem *Orphei*, aliorumque Poetarum priscorum si subtilius inquirere velimus, ne ipsa invenimus, ipsos non primario ad cultus illos divinos seu ceremonias respexisse, sed ad alia arcanissima sub istis occultata, ne vulgo hæc innotescerent, alijs sapientioribus tamen causam indagacionis præberent, quod etsi nullibi à quodam Scriptore indicatum sit (quia & res occulta manet & ne nomine quidem expressa est) tamen ex diversis hinc inde collectis indicijs & argumentis haud obscuris à nobis ostendi clarissimè poterit, ut in sequentibus apparebit: quibus etiam non consideratis, vel hæc unica ratio intelligentibus sufficeret, nempe, si *Aegyptij* aliud quid intellexerint suis sacris & ceremonijs *Osiridis*, *Isidis*, *Mercurio*, *Vulcano*, *Apidis* et animalibus quibusdam adhibitis, quam objecta ipsa oculis obvia, ac sub illis tanquam corticibus nucleum veritatis absconderint, sic & Græci non de tegumentis fuerint solliciti, nisi & corpus tegendum sub illis agnovissent; Quod quale fuerit, jam ante sub *Aegyptiorum* Hieroglyphicis satis indagavimus & exposuimus: Inde non est verisimile, antiquos illos Poetas ex innata malitia, aut irrisu gratiâ tot adulteria, homicidia, incestus & scelera suis Dijs attribuisse, ut vel Deos, vel homines luderent, aut vitia ejusmodi enormia Deorum exemplis propagarent, (rum enim omnium bipedum nequissimi fuissent) sed potius ut demonstrarent Deos illos non esse nisi ficticios, imaginarios et artis occultæ vulgo, sed sibi notæ, symbola et Emblemata aliud ad oculum, aliud ad mentem referentia: Ne autem inania nomina rebus casta in medium producere viderentur, singulis illis Dijs fictitijs singula officia quasi divina & vires Naturæ genitricis diversas ascripserunt, ac nihilominus Vnum Deum in omnibus istis professi sunt: Quod in antiquissimis potius apparet, quàm alijs: Sic enim *Orpheus* ad caput commune Deos singulos interpretatur, ac deinde addit quod omnia sint

Intentio pri-
maria Poeta-
rum anti-
quissimorum.

Vnum re, quamvis nomine multa: Cum in Cratere canit in hunc modum:

Deorum
gentilium
officia.

Nuncius interpres Cyllenius omnibus ipse est,
Nympha aqua sunt, frumenta Ceres, Vulcanus at ignis,
Est mare Neptunus canentia litora pulsans,
Mars bellum, Pax alma Venus, mortalibus ipse
Taurigena & superis animi curaque, levamen
Corniger est Bacchus convivia leta frequentans:
Aurica iusticiamque Themis, rectumque tuetur:
Sol est mox idem contorquens spicula Apollo
Eminus & peragens, & Divinator & Augur,
Morborum expulsores Deus est Epidaurius: ista
Omnia sunt unum, sine plurima nomina quamvis.

Omnia sunt
unum.

De iisdem Hermesianax.

Pluto, Persephone, Ceres & Venus alma, & Amores,

Deus unus.

Tritones, Nereus, Terhys, Neptunus & ipse
Mercurius, Iuno, Vulcanus, Iupiter & Pan,
Diana & Phabus iaculator, sunt Deus unus.

Nota.

Quod si igitur isti Dij acciperentur proprie, ut hæcenus apud Ethnicos consuetum est, aqua & ignis, Nymphae et Vulcanus, bellum et pax, Mars et Venus, nullo modo sunt unum, sed diversissima numina credita, & diversissimas res respicientia seu indicantia; Si quis hæc ad Deum Vnum universi referat, forte adeo adversantia in eo excusari possent, si de potentia ejus per omnes Creaturas diffusâ accipiantur, at vereor ne nimis improprie ac imple, id fiat, Creantem cum creatis, Æternum cum mutabilibus, Spiritum cum corporibus confundendo: Quocirca, ut Dij illi tam varij, & diversi, adeoque differentes ab invicem, de alio subiecto, cui æquè convenient omnes, intelligantur et explicentur, prorsus necessarium videtur, idque idem est, in quo Dij Aegyptij (Græcorum progenitores) Osiris, Isis, Typhon, Mercurius, alijque latere declarati sunt; Quod ut magis quoque, conspicuū fiat circa Græcorum Allegori-

as, quas Poeticas vocant, has secundo hoc libro et sequentibus nobis illustrandas sumemus, ita ut Dij gentiles ficticij suæ originī, ut et vera Chymia suo honori vñā eademque opera, restituantur; ne quid interim de Poesi nostro tempore recepta, quæ illius antiquæ scenæ vestibus adhuc delectatur, aut Philologis, Aristarchis Criticis, in oratione quā ratione magis occupatis, Historicis, alijs ve huiusmodi (qui genealogias et res gestas deorum et deartū nec non Heroum, pro indubitatis, veris et irrefutabilibus recipiunt, amplectuntur et exosculantur, imò ut Cerebrum Iouis in delitijs habent et admirantur, immemores interim se Christianos et veritatem vñam et simplicem esse) dicamus; Hæ enim scientiæ et personæ à nobis non obscuracionem sui nominis, at potius illustracionē accepturæ sunt; quibus si non ad gustū dixerimus, non nobis calūnias intentatas, sed sibi tenebras mentis creptas velint; nos ut hoc ipsis præstemus, illæ ne istud nobis, operā dabimus: Nec puto cæcū quid veri iudicij de coloribus reddere posse, ideoque vbi de his disputatio incidit, consultius ipsi foret, silentio quā ridiculo sermoni indulgere: Hinc si quis in hæc arcana animadvertere velit, ut ea cognita habeat, antequam Censoriam vibret, requiritur; Nos quousque in hæc penetraverimus et mente et manu, non nostrū est gloriari, sed Deo hinc sacrificium laudis, (cujus hoc sit specimen) ponere, quod et hominum bonæ voluntatis commodo cedat, tenemus.

Cum verò hæc tanta involucri ac tam varia pro dignitate et amplitudine materiæ evolvere, totq; seculis et scriptis pertexta retexere, et ad vnguē rescicare opera futura esset magni voluminis, ideoq; suā mole laboratura; idcirco saltem præcipua et magis insignia ex omnibus Allegoricis Poetarum figmentis et fabulosis de Dijs et heroibus narrationibus nobis tractanda selegimus, non stylo, ut alij solent, acuto aut copioso, sed vulgari, ad rem potius, quā vocabula, accommodato, succincto, atque sic hoc libro secundo de Græcorum Expeditione, duce Iasone

*Summa
quinq; se-
quentium
librorum
allegorias
Græcorum
continenti-
um. L. 2.*

Lib. 3.

Lib. 4.

Lib. 5.

Lib. 6.

*1.
Allegoria de
Aureo Velle-
re Iasonis.
Orpheus, pri-
mus Græco-
rum Vates,
theologus &
legislator.*

ad aureum Vellus occupandum, aureis pomis Hesperidum, alijsq; huiusmodi aureolis monumentis agemus: Tertio, de aurea deorum, dearumq; genealogia, nec non Heroum ab illis progenitorum quorundam ramis ab arbore aurea ascendentibus. Quarto, de Græciæ festis ac sacris, vt etiam de certaminibus et ludis ab iisdem authoribus ad eandem intentionem occulti artificij institutis; Quinto, de *Herculis* laboribus, ac sexto, seu vltimo de Occupatione et Excidio Troiæ, personisq; et requisitis eodem spectantibus, breuitate qua licet, perspicuitate, qua possumus, trademus; Ex quibus perceptis, simile iudicium de alijs hic non expositis, ad allegorias tamen hasce pertinentibus à quocunq; ipso statui poterit. Orpheus vt religionis apud Græcos auctor, ita et allegoriz de vellere aureo, ex Colchide petæo inventor et ebuccinator primus extitit; quam ille singulari subtilitate excogitavit, et artificio perfecit, eadē prorsus intentione & fine, quo de simili subiecto recentioris ævi scripta quamplurima edita sunt, nempe vt duplex inesseret sensus, superficialis & reconditus; superficialis, qui literam sequitur et est historicus, vel si literam non omnino sequatur, tamen communia & Vulgaria seu de moribus seu rerum naturis exponit; Reconditus verò ad essentiam internam respicit, & à vulgi cognitione remota arcana sapientibus insinuat, minus ingenio valentibus abscondit: Scripsit hic author Carmine alia quoq; opera, quæ ipse in Argonauticis recenset, ingenij eius summum acumen et doctrinam arguentia; inter quæ, libro de lapillis, Mercurij antrum, ex quo omnis generis bona referenda sint, graphice depingit, adeò vt emunctæ naris quicunq; fuerint, et non à pituita præoccupati, facile olfaciant, de quo Mercurij antro ibi, de quo subiecto in Argonauticis intelligi velit; At nos seriem narrationis eius prius percurremus, deinde notas ab altera parte nostras et naturæ auctorumq; cum illis Concordantias addemus:

Iasonis genus & educatio. Iason patre natus Aesone, auo Cretheo, proauo Aeolo, abauo Ioue, matre Polymedâ Autolyce filia, cum Pelias Neptuni

Neptuni filius ex Tyrrhō Salmonci filiā à Cretheo fratre Salmonci educatā, natus, Iolcum obtinuiſſet poſt Cretheum, qui Iolcum condiderat, *Æſone* expulſo, Chironi educandus traditur, Chiron autem, qui Saturni & Philyræ Nymphe filius erat, ipſū in arte medendi & ad vitæ humanitatem ſpectantibus rebus inſtituit; Cumque deinde iuvenis doctrinā et moribus poliſſimus Iafon evaſiſſet, in aulam Pelix conceſſit; Verum quò magis omni virtute excelleret, eò minus amorem Pelix mereri potuit, quippe à quo cum ſuſpicionem nunquam non obſervaretur; Vt igitur Pelias honeſto prætextu Iafonem præſentibus periculis ipſiq; morti obijceret, in mandatis dedit, Vellus aureum apud Colchos celebre ſingulari animi fortitudine, quæ tantum iuvenem deceret, ad ſeſe deferre ſuperatis periculis; Quod licet durum imperatu & arduum factū videretur, animum tamen addidit Iafoni, quod non ex proccacitate propriā, ſed alterius iuſſu, cui non parere nefas foret, id peragendum ſibi incumberet: Neceſſarijs igitur ad iter comparatis cum 50. comitibus, omnibus ſere à Dijs ortum ducentibus, navim conſcendit, Argò, Palladis conſilio fabricatam, malum loquacem è Dodonæa quercu habentem, ut in Colchidem navigaret: Orā ſolurā in Lem-

num primò devenit, ut Vulcanum ſibi propitium redderet, mox in Maſſiam, Cium, Iberiam, Bebryciam et Syrtem Libyæ applicuit, ubi cum ob ſyrtium naturam navigare non poſſet, navim Argò ſupra humeros ſpacio duodecim dierum per Libyæ deſerta comportarunt, donec die duodecimo ruſus mare invenientes illam deiecerint: Incidentes poſtea in Neptuni filium Eurypylum, a quo, quod pro Xenio obtulit, acceperunt, nempe glebam et terrā, ex qua poſt diſſolutā in aquā Medea multa vaticinata eſt; Deinde ad Phineum vatem cæcum ab Harpyijs infeſtatum devenerunt, qui a Boreæ filijs inde liberatus eſt: Hic licet cæcus oculis corporis tamen mentis acumine pollens curſus omnem rationem Argonautis demonſtravit, quod primum petra Cyanæ eſſent adeundæ, quas ſymplegades

*Lemnus.**Vulcani offici-**cina primò**petra.**Gleba et ter-**ra ſoluta**aqua.*

*Petra Cy-
anea ad-
vnde.*

*Lex aureum
vellus occu-
paturo pra-
posita.*

*Pharmaca
quaterna
a Medea da-
ta Iasoni.*

des siue concurrentia saxa quidam vocârunt, vnde ignis plurimus scatebat, quarum periculum emissâ columbâ explorârunt: Abhinc Bithyniam ad latus procul relinquentes Thyniadem insulam, Mariandynos, Acherusiam, urbem Enetorum, Carambim, Halym, Irim, Themiscyrum, Cappadociam, Chalybes & innumera alia loca præternavigauerunt, & ad Phasim fluuium, qui per terram Circæam defluit, tandemq; ad Aureum Vellus accesserunt: Cumq; ad Æetam, Solis filium, Colchorû regem Iason deductus esset cum socijs, liberaliter ab eo acceptus est, et ad postulata Iasonis responsum, se illud Vellus aureum ipsi concessurum, vtpote in medio omnium, pro palma, positum, si Marte & arte id obtinuisset; Cumq; pericula insuperabilia subeûda viderentur, Ipsius Æetæ filia Medea bono animo Iasonem esse iussit, eiq; Pharmaca quædam probatissima noctu suggessit, quorum administratione conueniente, omnia quotquot essent pericula, evasurus esset: Nec opinio ipsum fecellit: Erat autem in Martis luco suspensum Vellus aureum horto muris validissimis cincto, in cuius vestibulo Tauri ferocissimi æripedes & Draco dentibus prælongis pervigiles custodes erant; Lex erat huiusmodi posita: Draconem primò interimendum, illi dentes ex capite excutiendos; Tauros deinde sub iugum mittendos, aratro terram scindendam, dentes illi inspergendos, ac legetem repentinam armatorum inde prodeuntem extirpandam; quibus peractis Vellus aureum Victori concedendum; sin minus, mortem victo oppetendam esse: Dederat autem Medea Iasoni Pharmaca quaterna, primò vnguentum, quo corpus sibi perungeret, & sic à veneno & igne draconis, taurorumq; illæsus evaderet: Secundò massam quandam soporiferam, quam si draconi in fauces inijceret, ille statim in somnum incideret: Tertiò aquam quandam lympidam ignem taurorum faciliè extinguentem: Quartò imaginem Lunæ et Solis peculiari modo fabricatam, quam si collo gestaret, quicquid in hoc opere tentaret, optimè successurum. Quibus probè adaptatis

tis ad vsum, sequenti die pugnam aggressus est: Magnâ
 equidem solertia opus erat in dracone extinguendo: Absq; *Iasonis pug-*
 intermissione enim Venenum cum igne missum elacula- *na.*
 batur, quo quemlibet sese adorientem interfecit: Verum
 cum Iason se inunxisset dicto vnguento & imagine illâ ad
 collum appensâ munivisset, massam illam narcoticam in
 os apertum iniecit; Vnde ille sui oblitus in somnum le-
 theum incidit toto corpore intumescens, Cui cum caput
 gladio abscidisset, dentes eius inde extraxit: Deinde ad bo-
 ues domandos successit; At illi mox cornibus petentes et
 igneo perfundentes imbre Iasonem insécuri sunt; qui
 post arborem nonnihil decedens aquam clarissimam ijs in
 fauces insperxit; vnde illi tanquam attoniti et domiti ex-
 templo steterunt; Iugo itaq; eorum collo aptato cepit ara-
 tro terram vestere et dentes draconis pro semine iactare:
 Verum vt sub terra semen hoc tectum fuerat, en enati mox
 apparēt viri armati pro dentium numero, qui cum in Iaso-
 nem irruerent, is, vt ex Medea didicerat, parum se ex pro-
 spectu eorum proripiens, vnum Lapide eminus concu- *Terrigena-*
 tit, qui dum à sibi proximo se vapulare existimat, illum *rum vnus la-*
 stricto mucrone perfodit, cuius necem dum alius atq; ali- *pide petitus.*
 us vlciscitur, mutua pugna illos ad vnum omnes oppres-
 sit; quibus interfectis cum nihil amplius, quod velleris au-
 rei raptum impedire posset, restaret, hoc deniq; potitus in
 patriam vnâ cum Medea sospes redijt. Atq; hæc est rei ab
 Iasone gestæ succincta narratio, cuius post Orpheum me-
 minerunt et Apollonius ex Græcis et Valerius Flaccus ex
 Romanis præter alios innumeros, quos non citamus: Alij
 plures circumstantias in exitu et reditu addunt, quas om-
 nes annectere non est huius loci, neq; operæ precium:
 Quomodo deinde Medea fratrem suum Absyrtum in frus-
 ta decerpserit iuxta Absyrtides insulas, et Aesonem Iaso-
 nis patrem senem iuventuti restituerit, aliaq; mira perege-
 rit ac tandem Iason obierit, sub Argo naue dormiens sup-
 pressus, apud diuersos annotatum reperitur: Item quomo-
 do Phryxus, (à quo Phrygia a quibusdam dicta autuma-
 tur)

*Mercurius
deauravit
pellera.*

*Expositio a-
liorum.*

*Cum à Nata-
li non resu-
tata est hac
opinio, ut pla-
rag, alia, for-
te quia nimis
clara?
Responsum:
Historiam
non esse sub
Aureo vel-
lere.*

tur) ariete Hellepontum vectus in Colchos peruenit, arietem q; Mercurio sacrificavit et pellem in Martis luco suspenderit, quam Mercurius deauravit à multis frustra petitam: Verum nunc ad ea, quæ notabilia circa hæcenus narrata existunt, accedamus: Vbi primum consideremus, quomodo hæc ab alijs exposita fuerint: Multi autem, i; q; simpliciores, hæc ita contigisse reverà existimant, Iasonem missum, iuisse, cum monstribus pugnasse, i; q; victis redisse domum; At per vellus aureum intelligunt vel oues viuas aurei coloris, vel deauratas; Vel non oues, at mineras auro fertiles in ovium pellibus purgari solitas; Vel librum ex pelle ovium concinnatum, (quam membranam vocant,) in quo artificium Chymicum de auro conficiendo per artem scriptum esset: Alij hæc pro fabulosis quidem admittunt, sed nescio ad quam morum doctrinam detorqueant, quasi hæc talia et tanta inuolucra ad mores formando essent efficta, aut prodesse: Sunt et alij qui hæc omnia pro hieroglyphicis et allegoricis accipiunt, sed non ad mores, nec vulgatam physicam, sed ad occultissimam naturæ Arcana, Lapidem philosophicum eiusq; elaborandi modum et artem continentia et inuoluentia, ut nux corticibus nucleum tegit, exponunt; ut præter centenos Chymix fauentes idem attestantes, acerrimus quoq; huius artis osor, Natalis Comes, aliorum tamen iudicio, adfirmat: Sic enim lib. 6. c. 8. Mythologiæ; *Fuerunt*, inquit, *qui res in Iasonis navigatione gestas corporum Chemicorum mutationes & aureum Vellus deniq; post tot labores captum, Lapidem vocatum philosophorum esse arbitrentur, qui sit deniq; post tot corporum eorum mutationes.* Nos aliorum præiudicio non abducti hoc vel illud credere, aut illud vel hoc abnegare præsumemus, sed singulorum horum opinionum balance rationis et experientiæ ponderabimus, ut tandem ad æquilibrium veritatis perveniamus: Ad primæ sortis hystoriam supponentes, quod attinet, qui Iasonem ille ac redisse rentur, Hoc responsi capiant; Loca sunt quidem in rerum natura, quæ petiisse tales Heroes dicantur;

dicantur; quia cum hæc sint perpetua et non ita mutabilia ut mundi cætera, semper allegorijs, ne fabulæ viderentur, afficta sunt, ut patet ferè in omnibus figmentis de *Phrygia, Colchis, Delo, Cypro, Rhodo* et alijs locis olim productis: Nam si fabula aliqua absq; certo loco proferretur, gratiam amitteret, et statim ut fabula se produceret; Verùm tempus, personæ & res gestæ earum cum cæteris circumstantijs Iasonis expeditionis minimè veritati conueniunt: Tempus si spectetur, infinitum est, nec reverà ab aliquo scriptore, qui tam vixerit circumscriptum, ut in hystorijs agnosci possit; Non autem me fugit, quod hoc tempus præcisè ponatur in chronologijs et hystoriarum collectionibus, sed eo fundamento, quod trecentis annis ante Romam conditam *Troia* dicatur deleta, et Iasonis expeditio 100. ferè annis *Troia* excidium præcessisse; quia Argonautarum filij interfuerint *Troiana* expeditioni: Sed utraq; supponuntur potius, quàm probantur, ut inferiùs sub *Troia* latius patebit; Quod si a personis concludere liceat, quia res absq; personis acta non sit, sublatis personis, tollitur ipsa res: Cum itaq; omnes argonautæ sint personæ fictæ, quemadmodum sunt personæ Comædiarum aut Tragædiarum, aut veluti habentur in Poesi Amadijs dicta, (quæ nec caput nec pedem agnoscit et continua serie res ex rebus, personas ex personis, ficta ex fictis producit et confirmat) siquidem ferè omnes ex dijs, qui nunquam fuerunt nec homines, nec dij, originem ducant, quomodo res ab illis actæ creditæ veræ esse possunt? Si quis hos quomodocunq; excuset, quomodo Hercules, qui *Osfiridis* tempore in *Ægypto* vixisse dicitur, et ab eo peregrinato *Ægypto* præfectus, quod ante 20. millia annorum contigisse fabulantur, et huic Argonauticæ expeditioni interfuit? Aut si per distinctiones liceat multos Hercules facere, (ut et Saturnos, Soles, Apollines, Mercurios et his similes) quomodo inquam *Pollux* interfuit Argonautis, et *Helena* cum eo ex vno ovo edita

Locus verus non supponit veritatem rei, quæ in eo gesta fingitur.

Persona ficta res ficta & non hystoriam supponunt.
Omnes Argonautæ personæ fictæ & à dijs oriundæ.

*Absurda ad
literam vel
hystoriam.*

*Res incredi-
biles & na-
tura adscri-
pta.*

*Aliorum ex-
plicatio.*

*Allegorica
Interpretatio
veris-
sima.*

Troiana expeditionis ; Si deos probaueris, nihil contradicere potero, si homines, nimis longævi videntur, *Helena* enim erit ad minimum 120. annorum anus edentula, cum bellum Troianum eius non restituta gratia à tota Græcia gereretur : Cohærent vt arena à vento agitata : Res verò si consideretur, vt hystoria gesta, pueris, non viris, persuaderi debet, esse tauros, qui ignem vomant, e terra repentino ortu, celerius quam fungi aut cucurbitæ crescant, segetes & phalanges virorum armatas prodire, qui vnico Lapide percussu se ipsos ad vnum conficiant omnes ; Quid de dracone pervigili, qui filius Typhonis & Echidnæ perhibetur, eiusq; dentibus seminatis ? Quid de Medæ pharmacis & consilijs & innumeris alijs dicemus ? An ex illis hystoriam facimus ? Fabula itaq; est & quidem insulsa, oues illas lanas aureas vel citrinas habuisse vel deauratas fuisse, & tantum laboris susceptum ab Iasone, vt ijs potiretur : Qui de mineris auri eas intellexerint, inter quos Strabo in Geographia, recensetur, ad rem propius accesserunt ; Magis adhuc qui de Libro seu membrana Chrysopram continente, interpretati sunt, vt Svidas : Sed propter has res nemo tanta pericula subiret & tam varia, nec opus haberet Medæ pharmacis, nec Iason, qui medicum sonat, à Chirone, manuali experientia institutus, ad id requisitus esset, sed alius quicumq; nec *Æson* à Medea iuventuti restitutus esset ; Restat itaq; vt ad allegoricam interpretationem rem totam ab initio ad finem accommodemus : Non quidem ad mores, propriè et primariò, nisi insanire velimus, aut illos insanix accusare, qui hæc talia et tanta propter mores sinxerint ; Secundariò non diffitemur eò, vt et cætera omnia, insecti possit : Nec ad physicæ opera rusticis nota, sed philosophis propria & arcanissima, Nempe Medicinam auream de aureo animi & corporis medicamento agentem : Nobiscum sentiant et qui nos antecesserunt, (Vt Aloysius Mar-
lianus

lianus integro volumine sub Aurei velleris titulo edito, et qui congesserunt tot de arte Chymica tractatus, diversisq; tomis dispositos Germanicè eàdem operis inscriptione vñ in publicam lucem ediderunt, aliq; innumeri, quos brevitatis gratiâ hic omittimus) et concomitantur, quorum scripta cum omnium terantur manibus, hic non citabimus: Pertinere autem dictam Iasonis peregrinationem cum periculis, rebus gestis, personis & circumstantijs omnibus ad Medicinam Philosophicam, & nihil aliud, quam artificium summum Chymicum et Arcanum Arcanissimum ab Ægyptijs ad Græcos translatum, subq; hac allegoria venustissima descriptum, in specie nunc demonstrabimus.

Iason qualis sit, nomen, educatio, genus & effecta *Iason quis!* probant: Nomen enim medicum exprimit, *αἰνὸς τοῦ ἰατρῆος* seu à medendo dictum; *Ἰατρὴ* enim ars est medendi; Non satis est, quod Chirurgus non fuerit, nec medicinam dederit Iason, asserere, vt quidam faciunt, qui idcirco eum ad mores transferunt: Licet enim non fuerit medicus aut chirurgus, (quia nec ipse Iason vnquam in rerum natura extitit) esse vel fuisse fingitur & præsupponitur: Cum nomine enim omina conveniunt omnia: Educatur à Chirone, qui in medicina ipsum instituit, qui *Herculem* et *Achillem* quoq; erudiit, vnus indolis et familiæ adolescentes, hunc ad bellum Troianum invectum Heroa, illum ad monstra domanda aptissimum: A Chirone itaq; manualet experientiam Iason hausit, vt *Chiron &* à Medea consilium et Theoriam perfectam ad operis *Medea Iasoni erudi-* completionem necessariam; Ex quibus notatione dig- *endo profue-* num occurrit, tractationem qualemcunq; manualet, *runt.* à Chirone perceptam, in hoc opere invelligando præcedere debere Theoriam perfectam à Medea instillatam; Theoria enim perfecta perfectam praxin præcedit, et hæc non illam; sed theoriam perfectam errores multi præcedunt; Hic enim sunt quasi magistri et castigatores in arte;

errores verò non agnoscuntur, nisi ex praxi sæpè tentata & repetita; atque sic apparet, quod *Chironis* institutio præcedat *Medeæ* consilia perfectissima; hæc quoq; labores artificis ordinent & disponant: Genus est ex genealogia Deorum; *Abavus* enim paternus est *Iupiter*; *Polymeda* ej mater, quasi multi consilij assignatur, *Autolyçi* filia, ex *Sisypho*, *Æolo* & *Iove* quoque descendens; Sic sublato *Æolo*, vel *Iove* genus *Iasonis* à nullo incipit; *Chiron* quoque si nunquam fuit, præceptorem non habuit; qui sanè nec in rerum natura extitit, si *Saturnus* non cum *Phylire* Nympha

Avus Medea
Sol.

Iason medici-
cus Medicina
aurea artifex
Deorum filii
Argonauta.

Argo navis
que.

in brutum, Equum, versus coivit, aut nunquam vixit: *Medea* similiter, conjunx *Iasonis*, Solis & Oceani neptis est; Patrem habuit *Æetam*, à fulgore dictum, cujus sorores *Pasiphae*, *Minois* vxor, quæ Minotaurum edidit, & *Circe*, veneficio transmutans homines in belvas; matrem *Idijam*, à cognoscendo nominatam; cognitio enim consilij mater: Tales itaque parentes, magister & vxor, *Iasonis* futuro medico & rerum naturalium indagatori acerrimo conveniebant. Nunc ad effecta ejus ponderanda venimus; Quinquaginta illi itineris Comites eliguntur, ferè omnes à Dijs orti: At cur illud? Forsitan quia illa ætas Deos protulit? Non opinor: sed quia ita Poetæ Orpheo libuit tantos parentes suis Argonautis assignare, ne viderentur ex humili loco orti, sed aureolæ esse familiæ; Cum enim omnium vel *Acolus*, vel *Iupiter*, vel *Mercurius*, vel alij Dij aut Deæ Nymphæve progenitores sint, quis illos, ut veros, non agnosceret? Apud Ethnicos nefas fuisset ipsos negasse Deos, apud nos licet, & addimus, quod nec Dij nec homines fuerint Argonautarum proavi, *Ut Iasonis*, *Herculis*, *Hyle*, *Aethalidis*, *Amphionis*, *Augie*, *Calais*, *Castoris*, *Cephei*, *Iphicli*, *Aesonis*, *Lyncæ*, *Meleagri*, *Mopsi*, *Pelei*, *Pollucis*, *Telamonis*, *Zetis* & reliquorum; *Argo* navis fabricatur, quæ prima dicitur, ex *Dodonæ* quercu, ex quâ oracula reddebantur, inde malum loquacem et fatidicam habuit; idque primum est consideratu dignum; quia *Orpheus* calamo Poëtico et fatidico extructa erat; secundū quod

quod *Palladis* consilio fabricata dicitur, hoc est sapientiæ; tertium quod tanta moles à 30 viris portari potuerit per desertam *Libyæ* per 12. integros dies: quartum, quod *Cytharâ* & cantu tantum *Orpheï* gubernata sit; quintum, quod tandem præ vetustate corruens *Iasonem* sub ea dormientem oppresserit; et sextum, quod inter sydera relata sit, ubi adhuc videtur: Hæc singula navigium, quale fuerit, satis evidenter describunt; nempe ab *Orpheo* fabricatum, rectum, & in æternam rei memoriam syderibus inscriptum: Circa cursum multa occurrunt; At cur *Iason* Medicus Lemnum primo petijt? Nempe, quod additur, ut *Vulcano* litaret; Videtur itaque tota res ad *Vulcanum* potius, quam aliò spectare: *Syrtes* et *Syrenes*, *Scylla*, *Charybdis*, item *Petra errantes Cyanea*, sunt pericula maris, quæ loca omnia prætervæsti dicuntur, *Orpheo* pulsante *Cytharam*: *Triton* docuit illos, quo pacto servari possent; *Phineus* Vates cæcus viam ipsis descripsit; *Mopsus*, *Idmon*, et *Amphiaraus*, et ipsi Vates ex comitibus erant. Cur gleba oblata ab *Eurypylo*, *Neptuni* filio? quia terra Philosophica pro Xenio data, licet vilis sit, non repudianda; Datur à *Neptuni* filio, quis sic decet; Ex aqua enim fit terra: At quid *Medea* vaticinata est ex hac gleba in aqua dissoluta? Qualis reditus, an prosper, an secus, in patriam futurus, et quis exitus operis: Nisi enim ex aqua terra fiat et ex terra iterum aqua, frustra laboratur; Ex dissolutione igitur terræ in aquam multa prædicenda erant *Medæ* seu rationi consilio præstanti: Addunt non solum *Neptuni* filium *Eurypylum* dedisse hoc donum Argonautis, sed et ab alio *Neptuni* filio, *Euphemo* susceptum & servatum esse: Natura enim naturam ducit, et lætatur sua simili natura: Sic non absque ratione est, quod *Phineus* ab *Harpyijs* infestabatur, à quibus non nisi à *Boreæ* filijs liberari potuit, quod et factum; à *Calai* & *Zete* enim *Boreæ* filijs *Harpyia* fugatæ sunt: Nam geminus ventus venire debet, ut *Basilius* Valentis testatur 6. clave, *Vultur* dictus, ac deinde simplex Notus appellatus, qui ab Oriente et Meridie impetuosè spirabunt, quærum mo-

tione cessante ita ut ex aere facta sit aqua, audacter confides, quod ex spirituali corporale fiet: atque tum Harpyie erunt iugatae, hoc est, partes volatiles volare cessabunt: Memorabile quoque est, quod Petra Cyanea, quæ Symplegades, seu saxa concurrentia vocantur, duæ existentes, at vna existimatæ, forent adeundæ; Sine his saxis enim visis ad scopum præfixum perveniri non potest, quæ sunt vnum essentia, duo ratione; Illorum periculum emissâ columbâ explorandum erat; quia flammis & igne scatebant: Ita & convenit in opere Philosophico; Nam columba alba emittitur, quæ de vitare docet omne periculum: Albedo enim spiritus fugere non permittit & scelerem operis exitum prænunciat: Quis verò tandem petendus scopus fuit? Phasis, aurifer fluvius, ab Hebraico Paz, quod autum sonat, denominatus; atque Scythia Ægyptiorum colonia, in qua Æta Colchorum rex regnabat: Dicuntur benignè à Phryxi filijs accepti & ad Ætam deducti: Qui ex Sole natus Oceani filiam in vxorem duxerat, ex eâque Medeam progenuerat; Solis itaque filius hunc Theaurum possedit; Nil mirum; quia Soli proxima loca nostris mineris resplendent ad Medicinam aptis: Promittitur quidem vellus aureum, sed superatis periculis; Illis autem, quia magna erant, quamplurimi succubuerant: Draco magnitudine navis, quæ quinquaginta remis agitur, pervigil occidendus erat: Hoc opus, hic labor: Quis tantam bestiam aggrediretur, nisi divinâ Palladis arte ac Medea consilio fretus? Non opus fore arbitror, loca adducere authorum, ubi nostrum magnum draconem inculcant, quæ sunt innumera; Pro exemplo tamen videatur Lull: qui Theor: test: C. 6. De his tribus, inquit, rebus fili magnum draconem extrahes, qui est initium radicale, & principale firma alterationis: Id: C. 10. Et hac ratione Allegoricè oportet dicere, quod magnus Draco est de quatuor Elementis &c. Et cap. 9. In isto liquore rectificatur magnus Draco: Item cap. 52. Et in omnibus habitat Draco, scilicet Ignis, in quo est Lapis noster aerius, hac proprietas est in omnibus Mundi compositis:

positis; Et C. 54. In Menstruali fortenti ignis contra natu-
ram est, qui totum lapidem nostrum in quendam Draconem
transmutat, sortem gutturosum, qui ingrossat & impregnat ma-
trem suam: Sic alij Draconis, qui non moritur, nisi cum
fratre et sorore sua interficiatur, sepiissime meminerunt:
Hic igitur est Draco pervigil massa quadam narcoticâ in
fauces ejus immissa sopiendus et extinguendus; Veneno-
sus est, ideoque afflatu lethalis; ignem jaculatur, hinc
tactu metuendus; dentibus præacutis minatur, quibus
exarmari debet: Verum Iason, Medicus Philosophus à *Remedia Ia-*
Medea, seu ratione, auxilia præsentissima accepit; Lunæ *soni à Me-*
& Solis imagines collo gestandas, vnguentum Apyrum, *dea data quid*
quo se inungeret & libam soporiferam cum aqua clarissi- *significent?*
ma, seu lacte virginis omne incendium arcente et extin-
guente: His munitus remedijs trucidat Draconem, eique
dentes extrahit; Tale quid revera in hac medicina con-
tingit: Seminium enim nostræ futuræ segetis ut habeatur,
necessum est, quod seminandum in suam propriam terram
postmodum fructus dabit: Hoc autem seminium arte
ex Dracone, velut dentes, extrahi debet: Quo habito, ad
Taurus domandos accessit Iason; Quid verò per Taurus
intelligatur, jam ante sub Apidis Hieroglyphico, admo-
nuimus: Hoc enim est verum subjectum Medicinæ aureæ
sine quo nihil fit, paratis quoque Draconis dentibus: Do-
mandi itaque furiosi & igniuomi Tauri & sub jugum mit-
tendi: Quid multis? Seminium antè paratum hisce Tau-
ris suæ terræ traditur, & terra circumvertitur, quoad suf-
ficiat, tum habilis est et disposita ad fructus ferendos:
Iisdem autem auxilijs Iason usus est in subjugandis bobus,
quæ in superando Dracone: Potissimum verò remedium
fuit illud Pentaculi genus cum Solis & Lunæ imagine, oc-
culeâ quadam vi et proprietate conferens contra virus
tantorum monstrorum; quod si quis acquirere possit, de
victoria ne dubitet; quomodo autem potiat, docent
Philosophi suis libris, cum loquuntur de Sole et Luna,
eorumque conjunctione, naturali dissolutione, in rebus

radicalibus suæ naturæ, seu in primam materiam reductione; quæ cum ubique obvia sint, non sunt à nobis adducenda. Semine jam terræ tradito, En armati enascuntur viri: Quid hoc ostenti? Antequam enim perfecta mixtio fiat, cum sint duo contrarijs viribus prædita, tumultuantur & rixantur inter sese, hoc est, arma capiunt; Ex lite siquidem & amicitia *Empedocles* omne generationis & interitus initium deduxit; Lapide verò tanguntur, non ligno, neque ferro; peculiaris enim vis lapidis est, quia eminus ferit: Et sic arma terrigenarum convertit in ipsosmet, donec proprio ac mutuo cadant prælio, hoc est, donec ascensus & descensus vaporum nostrorum cessarit, & in fundo vasis vna substantia invariabilis & fixa permanferit: Qua habita, nihil obstat, quò minus Vellere aureo quæsito frui possit: At quid est Vellus aureum? Lapis Philosophicus, summa medicina corporum humanorum: Ad Metalla enim medicus non respicit curanda: *Mercurius* hanc pellem inaurarat arietis, qui Phrixum in Colchidem portarat, detractam; quam alij fuisse candidam, alij purpuream existimant: At verisimile est prius fuisse candidam, post purpuream factam, cum à *Mercurio* deaurata esset: In his enim duobus coloribus tota est artis intentio: *Virgilius* quoque *Georg.* 2. meminit hujus certaminis *Iasonis*, ubi sic canit.

Vellus aureum quid denotarit.

*Hæc loca non Tauri spirantes naribus ignem,
Invertère, satis immanis dentibus hyæri,
Nec galeis, densisque virum seges horruit hastis.*

Iu Martis lûco vellus illud suspensum dicitur, quia Marti sacrum Martis robur et constantiam in igne obtineat. Circa reditum multa accidisse memorant, Fratrem *Absyrtum* à *Medea* discerptum in partes, easque scopuli s impositas: Sic *Typhon* fratrem *Osiridem*, vt ante diximus, quoq; divisit in membra, quæ *Isis* recollegit, vxor et soror *Osiridis*; Hic pater

pater filij artus recolligere cogitur: Eadē ratio est vtrobiq;
 Omnia enim sunt vnū. Antiquissimi scriptores, qui omnia *Varietas*
 hæc *Iasonis* facinora, tanquā facta, accipiunt, utpote ad re- *Scriptorum*
 ligationem eorū spectantia, et sine labefactione religionis *dereditu*
 non refutanda, mirē hic se torquent, ut omnem falsitatē *Argonautarū*
 præcludant, cum de reditu Argonautarum diversimodē
 scribunt: Nam *Herodotus* in Argonauticis per idem mare
 illos rediisse tradit, per quod profecti sunt in Colchos. *He-*
cataeus Milesius voluit ē *Phaside* ingressos esse in Oceanum,
 inde in *Nilum*, inde in Mare *Tyrrhenum*, per quod de-
 lati sunt in patriam: *Arthemidorus Ephesus* hos men-
 dacium dicere inquit, quoniam *Phasis* Oceanum mini-
 mē ingrediatur: Alij verō longē aliter de reditu eorum
 sentiunt. Ex quibus patet, quod fabula, instar Polypi in
 magna fame, se ipsam corrodat, et ut mancā risu intelli-
 gentiū exponat. Taceant itaque Scriptores, hystorici, Poe-
 tæ Ethnicī, quotquot sunt prædicare suos Deos et Hero-
 as, quos nos Christiani non solum ex fide nostra firmissi-
 ma, sed etiam ex naturæ operibus et artis circumstantijs,
 non pro Dijs neque hominibus agnoscimus: Taceant
 quoque inconsideratissimi quiq; ex recentioribus, qui
 cum Christiani esse velint, ejusmodi tamen facta stupen-
 da et incredibilia personis à Dijs ortis & deductis, tacito
 cum Ethnicis consensu, attribuunt, eaque propugnare,
 tanquam sacræ fidei articulos, audent: Sunt qui dicant,
 quod Argonautæ peractis omnibus superatisque periculis
 in Colchorum regione prius in Istrū, deinde per illum in
Adriam navigârint, & eò præsertim, vbi *Saturnum* voca-
 bant antiqui, vbi laceratus fuit *Absyrus*: Ab *Alcinoo* deinde
 hospitio suscepti, *Mopso Cæthog*, defunctis vatibus ambigui
 de navigatione ac salute docti fuerunt à *Tritone*, quo pacto
 seruari possent: Post in *Cretam* navigarunt, quo in
 loco cum illi iter à *Talo* (arce viro tanta celeritate
 pedum prædito ut ter quotidie totam Insulam circum-
 ierit ac *Iovis* leges deportarit) præcluderetur, per
 Medæ Veneficia illo de medio sublato pervenerunt in

Senex in-
ventuti resti-
tutus à Me-
deæ.

Aeginam ac inde in *Thessaliam*, atque ita dicuntur in pa-
triam rediisse, quam navigationem duodecim mensibus
absolvissè ferunt. Quod dicitur, ipsos ingressos Istrum in
Adriam navigasse æquè fabulolum est, quàm quod credi-
tur eos ex Phaside ingressos Oceanum; ac deinde in Nilū,
ac post in *Tyrrhenum* mare, aut quod tanto spatio navim
portarint donec mare navigabile attigerint; Ister enim non
ex Adria procedit, sed *sylva nigra*, ex qua in Adriam per
summa Europæ montium cacumina tenditur, ita ut ni-
mis difficile fuerit Argonautis, cōsusque Argō. navem por-
tasse; Quod deinde *Medea* Peliam senem Regem filia-
bus suis jugulandum persuaserit, cum se illum juvenem
reddituram promiserit, ac jugulatum reliquerit; *Æsonem*
verò *Iasonis* patrem juventuti restituerit coctum, aut ipsum
Iasonem senescentem, ab alijs atque alijs traditur: sic enim
scribit, qui *Reditus* composuit:

*Ipsa senectutem studio detergere novit,
Pharmaca ubi coxit per multa lebetibus aureis.*

Tempus na-
vigationis
Argonau-
ticæ.

Eodē modo *Æschylus* in *Bacchi* nutricibus, nutrices ipsas
Bacchi vnā cum viris illis coctas fuisse, inquit, et ita
ab eādē juventuti restitutas: Quemadmodum etiam
de *Dionysio* et *Osiride*, qui idem est, alibi relatum est:
Senem rejuvenescere in opere hujus Medicinæ mul-
tis in locis testantur authores, imprimis *Balgus* in tur-
ba; qui, *Accipe*, inquit, *illam arborem albam, adifica ei*
domum rotundam, tenebrosam & rore circumdatam, &
imponere ei magna ætatis hominem centum annorum, & clau-
de domum, ne ventus aut pulvis ad eos perveniat; deinde
dimitte eos in sua domo 80. diebus; Dico vobis in verita-
te, quod Senex ille non cessat comedere de fructu Arboris
illius, donec iuvenis fiat: O quam miranda Natura, que
illius Senis animam in corpus iuvenile transformavit, & pa-
ter filius factus est: Benedictus sis D E V S. Creator op-
timus. Tempus navigationis tam celebris mirum est non
excessisse

excessisse 12. menses, cum Salomonis tempore tertio quo-
 que anno navigationes In Indiam vsq; institutæ et abso-
 lutæ fuerint; Verum ita conuenit cum opere philosophico
 ut plurimum, si cætera bene se habeant: Iasoni quoq;
 templa in multis locis erecta esse ex credulitate Ethnicâ,
 legimus, præcipuè apud Abderam Democriti patriam;
 Quæ supersunt de Iasonis coniugio cum Glauca Creon-
 tis regis Corinthi filia, Medæ in pellicem vindicta
 & Iasonis fato, nec non alijs ad hanc allegoriam per-
 tinentibus, ex iam dictis & illustratis lucem abundè ac-
 cipient; Cum verò Orphei, huius allegoriæ authoris,
 respectus fuerit ad poma Hesperidum aurea, (quia et
 oues et mala apud Græcos *μῆλα καὶ πρῶτον* vocentur,) eius
 tempore celeberrima & magnam aureæ medicinæ par-
 tem declarantia, de ijs nunc pro nostro instituto pauca
 trademus.

Inter *Herculis* labores, ab Eurystheo ipsi fatali ne-
 cessitate impositos, recensetur et Aureorum pomorum
 Hesperidum hortis ablatio, quæ res cum valde difficilis
 factu esset & ab omnibus, qui id tentârant hæctenus,
 frustrâ cum vitæ periculo desperata et relicta, soli
 Herculi monstrorum domitori conuenire videbatur;
 Nec verò licitum erat, ut post sub Herculis laboribus
 latiùs diceretur, impositum onus, quantumuis difficile
 et impossibile ferè humanis viribus æstimaretur, Her-
 culi recusare: Narrant, quibus Ægyptiarum allego-
 riarum cura fuit, Iunonem, cum nupsisset Iovi, pro-
 dote arbores quasdam aurea ferentes mala dedisse,
 quas cum Iupiter in precio maximè haberet, vellet-
 que ut in loco tutissimo ad æternam memoriam ser-
 uarentur, apud Hesperidas Nymphas à draconè per-
 uigili custodiri mandauit: Fuerunt autem Hesperides,
 Hesperis, fratris Atlantis, filix, Aegle, Arethusa
 et Hespertusa à quibusdam nominatæ; Draco, qui
 excubias noctu, diu, pro pomis agebat, ex Typhone
 & Echidna natus, centum capita habebat, varijsq; v-
 tebatur.

tebatur vocibus: Alij addunt hortos eos, qui non procul à Lixò oppido Mauritanix erant in extrema parte Æthiopix, Atlantem montibus vndiq; cinxisse; Quia Themis illi responderat, futurum esse vt filius Iouis cò aliquando accederet et aurea mala carperet: Horum meminit quoq; Virgilius lib. 4. Æneid.

Oceani finem iuxta, solemq; cadentem

Vltimus Æthiopum locus est; ubi maximus Atlas

Axem humero torquet stellis ardentibus aptum,

Hinc mihi Massyla gentis monstrata sacerdos

Hesperidum templi custos, epulasq; draconi

Quæ dabat & sacroservabat in arbore fructus.

*Ab Hercule
consulendi
quatuor.
Nympha.*

Nereus.

Promethens.

Atlas.

Ad hæc itaq; aurea mala missus est *Hercules* auferenda, qui diu cunctatus, nesciens vbi locorum essent, ad *Nymphas* Iouis et *Themidis* iuxta *Eridanum* in quadam *speculunca* habitantes contendit, ab ijsq; sciscitatur: Illæ docent *Nereum* hac de re esse consulendum; Qui post interrogatus ab *Hercule*, refert adeundum esse *Prometheum*, à quo quid esset agendum, admonitus est; Nempe vt *Atlantem* ad ea pro se mitteret, ac ipse tam diu cælum, dum rediret *Atlas*, sustineret: Verum alijs placet, *Herculem* ipsum post colloquium cum *Promethæo* cò profectum, & *Dracone* interempto aurea decerpisse mala, secumq; deportasse ad *Eurystheum*: Quæ sanè allegoria vt auditu periucunda est, ita non pro auribus otiosis excogitata, sed ab antiquissimis temporibus vsq; ad nostram ætatem deriuata, mentes ingeniosorum potius, quàm sensus voluptate affecit: Quid enim auro gratius? Quid pomis venustius? Quid hortis pulchrius? Si quis igitur audiret aurea poma in arboribus nasci, appetitu quodam innato illis frui desyderaret: Hinc rei novitas non parum in admirationem auditores traxit, atq; sic occasionem præbuit quam plurimis rimandi et inquirendi, quis nucleus sub tam specioso cortice tegeretur; Multi enim ex *Ethnicis*, rem, vt narratur,

narratur, non ad literam, sed longè aliter interpretati sunt: *Expositio aliorum.*

Aretas in rebus Libycis oves fuisse sensit, quæ aureæ nominarentur, cumq; inhumanum et agrestem pastorem haberent, dictæ sunt à dracone custodiri: Verùm hic vocabulo, quod et poma et oves significat seductus videtur; Pherecydes ad poma aurei coloris retulit, cui et Lucianus astipulatur: quò spectat quoq; Virgilij versus in egl: Aurea mala decem misi, cras altera mittam: Ex recentioribus quidam his rebus hystoriam subesse subodorati sunt, nempe quod oves fuerint flavo et aureo colore spectantes ad duos fratres Hesperum et Atlantem: Alij ad astronomica applicant, aurea mala ad aureas stellas, & draconem ad solem transferentes: Nonnulli ad Ethica et morum doctrinam accommodant, quasi avari suas servantes divitias sint velut serpentes aurea mala observantes. His nos primum responsum, deinde et nostram interpretationem

Cum subiecta secundum prædicata propria intelligenda sint, mirum est Aretam ex malis facere oves; Licet enim hæ et illa vocentur Græcis *μῆλα* tamen longè differunt rebus et attributis; Hæ lanam gestant fortè auream, illa aurea gestantur ab arboribus: Neq; aliquid causæ est, cur authores omnes poma pro ovibus posuissent, aut oves pro pomis intelligere voluissent? An fortè vnicus est author, qui simpliciter æquivoco isto vocabulo usus est aded, vt de sensu non constet, an Poma an oves intellexerit, et non plures huius allegoriæ meminerunt? Ex istimo permultos: Lusus itaq; est nominis et detorsio violenta ab arboreo fructu ad pecudem, quamvis et hæc auream lanam præbuisse, vt antè narratum est, inueniatur: At friuolum omnino est, quod addit, pastorem eas habuisse inhumanum, ideoq; draconem dictum: O miseras oves, quæ auream habentes lanam tam agrestem senserunt pastorem; Sanè dignæ fuerunt, quæ pastore castrapererentur ab *Hercule*: Vtrumq; puerile est, credere pastorem talim draconem dictum, et oves reuera aureas lanas portasse; Qui poma esse fatentur, sed aurei coloris, fortè

Responsum ad expositiones aliorum.

ad

ad mala arantia aut citria respiciunt; Verū nunc cum hic fructus per se bonus, non adeo admirabilis aut rarus fuerit, sed semper, vt et nunc, suis locis natalibus suam speciem propagarit, non videtur operæ pretium his arboribus tantum custodiæ per nymphas et draconem abhibitum fuisse: Deinde de aureis malis refertur, et non de imitantibus colorem auri: Qui ex hisce astronomica faciunt, celo iniuriam inferunt, quod ex stellis poma, et ex sole draconem fingant; Ita enim ex celo iidem arborem, quam draco Ladon dictus (vt Apollonius lib. 4. asserit) amplectitur, figurant: At *Herculem* dicunt solem, cuius 12. labores sint totidem signa caelestia; Sole autem adueniente disparent stellæ; Optimè quidem conueniunt; Sed qui ita opinantur mihi de rebus non intellectis, quasi intellectis, garrire et nugari videntur, de quibus alias: Simili modo qui hæc propter mores effecta credunt primariâ intentione, in physicis arcanis se nihil videre fatentur: In quibus etsi nos Lynceum non imitemur, qui acumine visus ad interiora terræ penetrasse narratur, diuitias subterraneis claustris reconditas, tanquam coram, speculatus, tamen nisi Saturni filia nos fallat, huius allegoriæ evidentiorē et magis genuinam, quàm illi ante dicti, explicationem dabimus: Per *Herculem* tot laborum tolerantissimum Victorem, intelligi in primis Artificem Medicinæ aureæ sub eius laboribus evoluendis inferiùs demonstrabitur; Eo igitur præsupposito, licet ad mores et virtutes inculcandas *Herculis* exemplo non ineptè quoq; vtendum esse non negemus, Atlantem, montem Mauritaniæ celeberrimum eo tempore, vt adhuc, omnis generis minerarum, quarum ad Medicinam Philosophicam vsus est, feracem, hortum *Hesperidum* Nympharum cinxisse verè asserimus: *Atlas* enim *Hesperis* frater, quia ad *Hesperis* occasum *Aegypti* et *Græciæ* respectu situs sit; Hinc et *Mercurius* *Atlantiades* dicitur, quia à quibusdam in *Atlante* genitus æstimatur: Quod de *Atlante* astronomo, qui *sphæram* invenerit & illas gentes *Mauritaniæ* docuerit, quidam

*Explicatio
verissima.
Hercules
Artifex laboriosus.*

*ATLAS
quis.*

quidam fabulantur, veritati non conuenit; multò minus, quod alij dicant, Regem fuisse Mauritaniam à Perseo in montem tantæ magnitudinis, capite Medusæ ostenso, mutatum; Hæc enim sunt poëtarum figmenta et emblemata, quibus alia arcaniora, sub illis latentia, adumbrârunt et depinxerunt: Astronomum Atlantem dicunt, quia astra in eius cacumine clarissimè obseruari possint, præsertim cum ut Africa et Ægyptus claro cælo, nec pluuijs nebuloso, fruatur; Deinde quia eius altitudinis sit, ut vertex inter nubes et astra, ut videtur, reconditus sit: Ac tertio quod quasi humeris cælum sustinere putetur; Dicitur enim statux viri, cacumine tanquam capite ascendendo, figuram repræsentare: Hic Atlas, cuius Pleiades narrantur filia, (ex quarum vna Maia dicta Iovi natus est Mercurius, ut post tradetur sub genealogia deorum,) Hesperum fratrem et ex illo neptes habuit tres Hesperidas, *Aeglen, Arethusam & Hespertusam*: Per Hesperum eiusq; filias, eadem montana loca Atlantis intelligimus: Nam licet Atlas accipiat quasi de vno monte, tamen eodem nomine & continuitate complectitur omnes sibi adiacentes montes reliquos; Atlas enim totam ferè Africam maritimam peruat, atq; sic non vnum montem, sed multa milia comprehendit; Quemadmodum de Tauro Asia, Alpibus, Apenninis & Pyrenæis Europæ montanis similiter constat, sub singulis innumeros montes & colles contineri: Sic de Pleiadibus & Hesperidibus intelligimus, quod sint partes & quasi filia propagata à magnis illis & præruptæ altitudinis montibus Atlante & Hespero: E Maia itaq; Mercurius non immeritò nascitur, ut Atlantiades dicatur, & ab Aegle, Arethusa & Hespertusa arbores aurea gestantes mala seruantur, quæ inde Hesperidum appellantur: Draco, qui custodiæ eorum præfectus est, ex Echidna & Typhone genitus, centum capitum traditur: Numerosa autem eorundem parentû soboles extare legitur; Ea; venenosa & monstrosa semper; Ut draco ad fontem Cadmi socijs lethalis, alius ad Vellus aureum, tertius hic ad mala

*Atlas cur
astronomus
singatur.*

Nota.

Draco quis.

*Minera
monstrorum
nominibus
lecta.*

*Arbor mine-
ralis.*

Hesperidum, quartus ad Geryonis boves; Item *Cerberus*, *Sphinx*, *Chimera*, & ejusmodi alia horrenda & multiformia monstra, de quibus suis locis: *Typhon* sulphureum et ardentem spiritum, *Echidna* aquosam & frigidam volubilem substantiam denotat; Ex his enim duobus minerarum diversæ species pullulant, quæ semper monstrorum nominibus propter naturæ varietatem appellatæ & descriptæ ab antiquis fuerunt: De Dracone, utpote de genere, quemadmodum & de loco natali malorum aureorum, ex his satis constat; nunc de specie tantarum arborum ejusq; fructuum videbimus: Arborem esse inversum animal quibusdam ex *Physicis* placet, eâ ratione; quia radices versus terræ centrum habeat, vel ad inferiora, quæ os animalis referunt ad superiora dispositum; si verò ventriculum, ejusq; venas melseraicas aut Epar in Animali consideremus pro principio distributionis alimenti per venas corporis, alia res est: Ad eundem modum mineræ, ex quibus metalla depromuntur, & medicinæ sunt ad corporum humanorum curationem utiles, arborem quandam generis vegetabilis representant; Nam radices earum, quæ sunt duplex fumus sulphuris et argenti vivi, sunt centro propinquiore, atq; inde versus superiora vergentes venas suas per saxa et terræ tractus extendunt mirabiliter, ut revera magnæ alicuius arboris longè latèq; ramos suos propagantis schemata representent, si oculis perspicui possint, ut ab experientia venas illas investigantium patet: Quod si hæc ita se habeant, constat quid per arbores illas aurea ferentes mala intellectum sit; Nam sanè hæc sunt arbores, non in aere crescentes, sed sub terra, quæ aurea mala gerunt; dummodo discernantur à sylvestribus earum, quæ sunt melioris indolis: In hoc enim tota difficultas versatur, nempe eligere quæ sunt arti idoneæ; Ideo *Morienus* circa finem sujectatus hæc notabilia verba adijcit: *Similiter scias quod maior radix huius operis est in inquisitione specierum, quæ sunt meliores ad hoc magisterium: Nam unaquæque minera multorum est generum. De his arboribus mineralibus sub terra cres-*

crescentibus omnes ferè authores meminerunt sub alijs
 atque alijs verbis; idem innuentes, fructus nempe au-
 reos cum sua arbore lumendos esse, & transplantandos;
 Sic Fla. *Grinum fixum*, inquit, est velut pomum, & Mer-
 curius arbor; Non est igitur separandus ab arbore fructus,
 quia non potest aliunde nutrimentum accipere: Et mox: quo
 denno plantetur citra fructus ablationem, in fertiliorē terram
 atque nobiliorem, quæ plus nutrimenti dabit vno die, quam prior
 ager in centum annis exhibuisset, ob ventorum assiduam agita-
 tionem: Altera terra, quod Soli proxima sit, crescere, vegetare-
 que facit arborem continuo rore, & assiduo Sole in horto Philoso-
 phico, mane, vespere, dies & noctes, ac in singulas horas absque in-
 termissione, lucente, arborque rore dulcissimo conspergitur ac nu-
 tritur vno anno magis, quam in priore terra decem millibus.
 Greverus quoque arborem hanc mineralem demonstrat,
 cuius radices inquit esse *Mercurium*, ramos vero quadru-
 plices imperfectorum metallorum; inque ijs argentum.
 et aurum referre flores et fructus: Quibus nihil evidenti-
 us dici potuit ad subiectum artis declarandum et aurea
 mala Hesperidum, quid sint, quovè modo crescant, expo-
 nendum: Nec id adeò mirum videri debet, quasi naturæ
 adversum sit, cum quotidie cernamus per insitionem sur-
 culorum diversi generis arborum in truncos sylvestres
 seu ignobiles, fructuum nobilitationem fieri, ita ut quā-
 tum ars possit in vegetabilibus, quæ heterogenearum &
 non similiarium sunt partium, manifestum fiat; Vnde
 in minerali genere eo præsertim, quod purè homogœneum
 est multò citius & facilius id fieri posse, rationabile est et
 ab experientia notissimum: Idem in animalium ac ipsius
 hominis corpore contingere jam pridem innotuit, quo-
 modo nimirum nasus, aures & similes partes refici et
 restaurari possint ex carne humanâ vivâ, cuius rei ocu-
 lati testes adsumus cum Bononiæ excellentissimum *Gasp.*
Tagliacotinum ejusmodi perficientem familiariter noverim-
 us: Possent hic innumera exempla ex naturæ et ar-
 tis operibus idem attestantia produci, sed sup. rvacanea

*Aurea mala
 quid sint.*

1
*Exemplum
 vegetabilium*

2
*Exemplum
 rarius.*

Nymphae quae.

fore existimavimus, cum sensus artificum non à ratione auxilium aut probationem petant, sed contrà: Vnicum hoc loco nobis sufficiat: In quibusdam locis, vbi hyberno tempore omnia frigore & glacie rigent, si furculus circa initium Decembris ex pomo arbore decidatur & aliquot diebus locis calidis seu Hypocaustis in aqua disponatur, folia & flores producit sua venustate & novitate conspicuos, quod vulgaribus quoque notum est; At Philosophi inde materiam primam in furculis arboreis latentem agnoscunt, & similiter de aureis malis in suis ramis & radicibus contentis judicant: Intelligenti satis: Aut si placet, rarius exemplū naturæ vegetabilis addemus, quod hanc rem non parum illustrare possit: Sunt, qui circiter 25. diem Novembris folia brassicæ in fossam sesquipede altam sub terra recondant, ibique per hyemis nives & frigus vsque ad 25. Martij sub dio relinquunt, ac tum non brassicæ folia, sed semen purissimum inde eximant, vt jurati mihi testes affirmarunt se id quotannis factitasse: In qua transmutatione videmus per solam putrefactionem vegetabile illud (vt et de alijs plantis asserunt) ad materiam suam primam, ex qua est, vel potius ad vltimam, in quam tendit, reduci: Quod quoque in artificio Chymico, sed suo modo, fieri debet: Arbor itaque nostra aurea generis pomarationalibus satis innotuit, vt et hujus Allegoriæ explicatio: Vt autem *Hercules* hanc arborem exploraret, ad *Nymphas Iovis* et *Themidis* concessit, quæ juxta *Eridanum*, auriferum Italiae fluvium, habitabant in speluncis seu fodinis subteraneis; ab ijsque consilium expetijt; At cur illud? quia naturæ opera in primis consulenda sunt, hoc est, considerandum, quomodo natura procedit in suis operationibus; Ideo Philosophi in multis locis ad explorandum veram materiam investigatorem ad opera naturalia ablegant eaque penitus consideranda invitant, vt passim apud Gebrum et alios videre est: *Nymphae* illæ in speluncis seu auri fodinis habitantes remittunt *Herculem* ad *Nereum*; qui Ponti & Terræ filius veridicus

Vates

Vates creditus est; Hic Trojanas calamitates Paridi præ-
dixit; antiquissimus Deorum ab Orpheo dictus: Ad eum
Hercules veniens varijs formis eludere conantem tam
diu detinuit, donec in pristinam figuram rediret, rem-
que indicaret: Pater fuit 50. Nereidum, ab undis
educatus & nutritus, cujus filia circa currum Trito-
nis præcipue cursitent. Hic est primum Ens à Philoso-
phis sæpe inquirendum iussum, sine quo ad aurea
mala non patet via vel transitus: Prometheus verò,
ἀπὸ τοῦ προμνδῶς, id est, a providentia dictus, ad quem
consulendum à Nereo ablegatur, ignem detulit homi-
nibus et habetur pro Titane ignifero, Oceano amicus,
rerum divinarum contemplator, cuj cum Vulcano &
Pallade ara communis fuit, Cujus consilio Saturnus
à Iove in Tartarum dejectus est, Vnde Saturnus elap-
sus in Italiam ad Ianum tum ibi regnantem venit, à quo
hospitio comiter exceptus, eundem vivendi rationem &
cultum agrorum docuit: Ianus pro accepta disciplina
fertur ej dimidium sui Regni remunerasse, et in pecunijs,
quæ ex illius ingenio primum sunt impressæ, navem fu-
isse ex altera parte, ex altera bisfrontem effigiem; quia
regnum scilicet communi consilio Iani & Saturni guber-
naretur, vt Ouid. Lib. 1. Fastorum tradidit. Verùm nos
non dubitamus per Prometheum præ viam mentis specu-
lationem circa hoc opus exprimi, vnde aram cum Palla-
de et Vulcano communem habuit; nec immeritò dici-
tur Iovi consilium dedisse de patre incarcerando et ad in-
feros detrudendo; Ex speculatione enim mentis præ-
videtur hoc omne, nempe post nigredinem fuscam
albedinem sequuturam: De Regno Iani et Saturni
Hystoriæ antiquæ meminerunt quidem, sed ex Poe-
tatum fabulis: Ita enim persuasum habebant genti-
les, Saturnum Deum Cœli & Terræ filium, à Iove
Deo Regno expulsum esse, et multa alia passum.
Sed hæc Hieroglyphica sunt omnia, & ab Ægyptijs

Nereus quis.

Prometheus
quis.

Arcana.

*Pecunia pri-
mus unde
dicta.*

3.
*Pomum au-
reum Eri-
dos.*

4.
*Mala aurea
Atalanta ob-
iecta.*

vel Græcis efficta ad eas res, quas vellent, ijs ve-
lut inuolucris inuoluendas: Per Ianum Bifrontem, mate-
riam vel rem vnam intelligimus, Rebis dictam, et duas
res continentem, aut si mauis, duplicem mercurialem
substantiam; Quod Saturnus regni consors ipsi adiungi-
tur, longè aliam rationem habet, quam quilibet diuinare
poterit, qui causam non ignorauerit, cur Romæ antiqui-
tus Triton supra Saturni ædem conspiceretur: Sunt enim
illa ænigmatica et nonnihil obscura: At cur pecunia pri-
ma Saturni auspicijs eusa sit, evidens est ratio, quia ille pri-
mus est planetarum, qui ad thesauros clauis gerit, si co-
lorem et ordinem respicias: Pecunia dicta est à pecude,
non, vt hactenus vulgatum, quod ovis eâ emi potuerit, sed
quia ovem habuit impressam vrà cum nave, hoc est Argo;
Nam eius navigationis insigne fuisse non est dubium, con-
tinens et navem et pecudem, cuius aureum vellus fuit;
Præter alios quamplures, horum malorum auctorum me-
minit Greverus inter recentiores, qui ipsi legi poterunt:
Ex eodem horto Hesperidum Eridos quoq; Pomum aure-
um Troiani belli primaria causa, petitum fuit, de quo in
sequentibus lib. 6 dicemus: Inprimis illa, quæ à Venere
Hippomeni tradita finguntur aurea mala tria, Atalantæ
obiicienda: Cum enim hæc regia virgo esset non solum
formæ dono præstantissima, sed etiam venatu et iaculan-
di arte celebratissima multos ad se procos allicuit; Verùm
pater Schæneus nulli in matrimonium eam elocare volu-
it, nisi à quo ipsa pedibus aliàs perniciosissima victa esset; cui
victori virgo, victo mors addiceretur: Multis itaq; id fru-
stra tentantibus et mortem oppetentibus Hippomenes
ex Veneris consilio et dono tria aurea mala currenti virgi-
ni, vnum post aliud, proiecit, vnde illa, detenta desyderio
tollendi, victa et Hippomeni coniunx data est: Qui cum
ob amorem moræ impatiens in templo matris deûm cum
sponsa coiret, deæ illius iram in se concitavit, vnde vterq;
leonina pelle et feritate conspicui sylvas perierunt: Dici-
tur autem Atalanta cum viris certasse venatu et victoriæ
præmio

præmio propter aprum insignis magnitudinis occisum à Meleagro donata; Cumq; inter venandum apud Stethæum Æsculapij sanum siti laboraret, traditur saxum cuspide percussisse atq; frigidissimæ è saxo prorumpentem fontem elicuisse: Hæc Chymica esse nemo non videt, nisi forte talpâ cæcior sit: Quidam nihilominus ad mores et avaritiam denotandam, seu nuptias auro conciliandas applicant, quod illis non invidemus, dummodo illi nec nobis succenseant, quod nos occultiori physicæ tanquam proprio suo iuri postliminio restitueamus: Virginem esse regiam nostram materiam multorum testimonijs innouit, at fugax est et alas habet in pedibus, nempe Mercurij talaria; Ideo quemlibet cursu prævenit, nisi astu et stratagemate tractetur: Quomodo autem hoc fieri debeat, hæc allegoria sapientum innuit: Accipiantur igitur mala aurea et successivè proijciantur illi, et victor evades: Nil apertius, nil accommodatius: Post in sano matris deum amoris nexu concumbunt; Hoc est in vase noto seu in domo vitrea et vertuntur in leones; Quia fulgere incipiunt et in alia animalia dominari: Fugacia enim quæcunq; facile in prædam capiunt sibiq; in nutrimentum convertunt: At cur mortem oppetunt, qui vincuntur à virgine? Quia ut Bacasser in Turba inquit; *Nihil magis dolorem cordis generat, quam error in hac arte: Dum enim quis putat se fecisse, mundum habere, nihil in manibus suis inveniet.* Aprum occidit, quia altera Diana est; Fontem ex saxo elicit prope sanum Æsculapij; Quia petreæ philosophicæ durissimæ dant aquam: Sic Riplaus in fig: Produxit aquam ex terra et oleum ex durissima rupe: Aureis quoq; allegorij annumeremus Cervam illam aureis cornibus insignem, aripedem ab Hercule captam: At quid artificij est, inquires, capere cervam, et puerile prorsus existimabis illud tanto Heroi, quantus Hercules fuisse creditur, imperatum aut perpetratum esse: Fateor, res levior foret, quam quod literis tradi debuisset, nisi magna arcana sub venatione huius ceruæ occultata essent: Cerua autem tum

Nota.

5.

De cerua aureis cornibus ab Hercule capta.

aurca

aurea cornua et pedes æreos habebat, tum Dianæ sacra erat et inviolabilis; Non ergo sagittis aut jaculis, nec canibus, sed cursu præhendenda erat: Sanguinem enim inde ex vulneribus profluere non decebat; sic enim vel viribus imminuta vel prorsus extincta esset: viva autem et integræ sanitatis capienda erat; solo itaque cursu defatiganda. In Manalo monte versabatur, ubi et aper et leo, aliæque belvæ ejusmodi degunt: Ad hanc *Hercules* ab *Eurytheo* missus, ut ad se deferret, annum integrum currendo insumpsisse dicitur, antequam eam defatigare potuerit: sed illa denique sessa in montem *Artemisium* confugit, et ad *Ladonem* amnem jam jam tranatura capta est, et *Mycenas* super humeris deportata; Tum dicunt *Eurythemum* adco fuisse virtute *Herculis* perculsum, ut dolium æneum sibi ad latibulum comparaverit, neque in urbem *Herculem* admiserit. Est autem cerva ex fugacibus animalibus nigri sanguinis et melancholicæ carnis; ideoque innati pavoris, Cursu salutem quarit, si vrgeatur, coque valet perniciosissimo: At cum æreos habeat pedes et aureola cornua præter communem cervarum naturam, ab his non nihil in fuga detinetur et retardatur, ita ut defatigari possit: Nisi enim in materia Philosophica fugaci et volatili esset illud ipsum solare lumen, seu aureum jubar, ferè nunquam sisti aut figi animadverteretur: Hoc patet ex Philosophorum innumeris testimonijs: Sic enim *Rosarius*: *Argentum vivum*, inquit, per se nil valet; cum verò mortificatur cum corpore suo occulto, tunc valet & vivit vitæ incorruptibili, et hoc corpus est de natura Solis. Et *Arnoldus*: In nostro lapide sunt Sol & Luna in virtute & potentia, ac etiam in natura: si hoc non esset, non fieret inde Sol neque Luna; quia Sol & Luna in nostro lapide sunt meliores, quam vulgares in ipsorum natura, eò quod Sol & Luna in nostro lapide sunt vivi & vulgares sunt mortui respectu Solis et Luna in nostro lapi de; Ideo Philosophi nominaverunt ipsum lapidem *Solem* & *Lunam* invicem; quia in ipso sunt potentialiter, & non visibiles, sed in virtute & essentia. Hinc quidam ex recenti-

recentioribus quoq; huius ceruæ meminerunt, sed ei Monocerotem adiungunt, cum inquirunt: *Philosophi dicunt strenuè, duo animata esse in hac sylua, unum laudabile, formosum & alacre: magnū & robustū ceruum, Aliud unicornū, monstrat Philosophus.* Et Basilii Valentinus tradit asinum sub terra putrefactum in ceruum mutatum aureis cornibus: *Æreos quoq; pedes habet resplendentes et albos: Quia res, cuius caput est rubeum, oculi nigri et pedes albi, est nostrum magisterium: Et notum est, quoties æs philosophicum repetatur; Hoc enim fundamentum & basis est operis, ut non immeritò in animali pedes referat: Dianæ sacra est, quia de more mactabatur illi cerua, ut patet in allegoria de Iphigenia; Diana autem est natura lunaris: Sol enim & luna est tota compositio: Cursu defatigatur, hoc est, cōvsq; in suo vase ascendendo & descendendo præcluditur, ne fugere possit, donec quasi fessa materia in fundo maneat, nec amplius ascendat, idq; igne leviori: Si vero vis ignis adesset, violentia animali fugaci fieret: In montem Artemisium fessa confugit, & ad amnem Ladonem capta est; Quia ita oportuit virginem manere inviolatam; Ut pote Dianæ sacram, quæ Artemis dicta est, quasi ἀρτεμις id est, aerem secans, ut quidam volunt, vel ut alij, quod integros faciat, ut author est Strabo, l. 14. Est autem Ladon Arcadiæ fluvius, ex cuius filia Metope & Asopo, Thebano flumine, Thebe nymphe nata fingitur, quæ vrbi nomen dedit; Est quoq; Ladon serpentis aurea poma custodientis nomen, ut dictum; Quocunq; referatur, sensus rei conuenit: In Manalo Arcadiæ monte mineris abundante, vnde Manalei versus, versabatur; Quia ille locus poetis erat celebratissimus: Humeris Herculeis deportatur Mycenæ, ne lædatur: At cur tantus timor Euristheum inuasit ob captam ceruam ab Hercule, cum alias immaniores feras sæpius prostrauerit, nempe leonem, aprum, hydram & his similes? Sic videtur quid maius arte, quam Marte vincere, cunctatione, quam festinatione, lenitate, quam violentiâ: Hinc annum torum*

absumpsit continuus: currendo et insequendo feram;
 Ita enim operis ratio postulat: *Annum enim sumimus*, in-
 quit *Riplaus*, portus. *antequam nostram calcem preparamus*:
Nam minori temporis spacio calx nostra confici non potest, fusio-
nis capax cum colore, qui non evanescit. Mythologi vt has fabu-
 las ad suum captum explicent, ex Hercule solem cæli faci-
 unt, qui per annum integrum currat, et nescio quam cer-
 uam aureis cornibus infectetur, Sed hæc quia à genuina
 sua natura ad alienam detorta, facile agnoscantur, non
 constant, nec quid vtilitatis legentium vel audientium ani-
 mis præstant, præter nebulas et tenebras, quas nos aliqua-
 tenus discussimus: Midas præterea auri symbolum tenet,
 vt et votum; Quod cum à Baccho, quod Silenum humani-
 ter excepiisset, impetrasset, vt nempe quicquid tangeret, in
 aurum conuerteret, miser fame ferè cunctus esset, nisi voti
 pœnitentiâ ductus cessationem aurificationis iterum ob-
 tinuisset, hoc remedio, vt sese in Pactolo fluuio lavaret,
 qui auriginem hanc ad sese transulit, vt inde aureas arenas
 iactitaret: Perbella fabella est auribus non ingrata, nec
 oculis, cum nil nisi aurum, quod arderet et sititur ab om-
 nibus, ostendet, ad auarorum appetitum insatiabilem de-
 clarandum et refrenandum aptissima: Midas enim per-
 multos voto esse constat, sed paucissimos effectum: Quia
 appetere immensitatem opum, est in cuiusq; voluntate,
 at impetrare in Dei dono: At quis deus est, qui donum
 adeo noxium petenti concessit? Fictitius & Hieroglyphi-
 cus, non ille, qui verè Deus est & dicitur, nobisq; dat bona
 magis vtilia, quàm placentia, vt pater filiis: *Bacchus*
 enim, qui et *Dionysius*, et *Osiris*, aureorum deorum prima-
 rius est, ideoq; tanti doni largitor: Sed Silenum eius ma-
 gistrum aut comitem benignè excipere conuenit; Qui
 pando insidens asello, licet à pueris senex derideatur,
 plus tamen habet in recessu, quàm fronte promittit:
 Hinc illud de Silenis Alcibiadis increbuit, dicterium in
 Socratem deformissimum exterius, interius pulcherimū
 iacta-

6.
De Mida
aurei voti
participe.

Sileni Alci-
biadis.

iactatum; Generosus enim dominus aliquando in vili domuncula moratur, et mens polita literis, in corpore panis annisq; obfito: Per Silenum autem, vt et Pana, et Satyros, comites itineris Bacchi seu *Osfiridis*, nihil aliud intelligitur, quàm vilitas et syluestritas seu ruditas materiæ philosophicæ, quæ si humaniter et suauiter tractetur, qui mox inde sequitur auripotens deus, *Bacchus* multiplicem gratiam pro gratia rependit: Hoc denotat votum Midæ; Propriè autem aurifica vis suo subiecto impressa per hoc intelligitur, quæ immensa est et semper multiplicabilis, nisi refrenetur ac in propria sua aqua virtus illa ignea restinguatur; De hac philosophi multis in locis agunt, imprimis Lullius prætestam: Cap. 23. vbi inter cætera, *Et quando, inquit, dimittit eam in speciali forma sulfuris, id est pulueris subtilis, tunc ostendis quod magna ignitionis est, nec propter hoc eum minus appreciari debes, sed fortius honorare, eum fieri possit ad simplicis ignitionis terminum per discretionem operatoris sapientis in doctrina, quam superius ars confert in substantia multiplicatiua.* His addemus et alia aurea antiquitatis symbola et hieroglyphica, quæ reuera in rerum natura non fuerunt, sed vt alia per hæc declararent, inuenta ab artificibus et poetis; Vt sunt Aurea ætas, aurea pluvia, aurea messis et his similia: De Aurea ætate receptum est, quod aliquando acta sit sub Saturno rege, vt argentea sub Ioue, et post ærea & ferrea sub alijs; At si Saturnus nec deus nec homo aut rex fuerit, nulla reuera ætas aurea extitit: Quod si demus, fuisse regem, An igitur tempus aurum sub eo magis, quam sub Ioue? Forè, quia Iupiter impius in patrem, quem eiravit, et adulter et homicida? An talis non Saturnus quoque fingitur, qui Cælum patrem castravit, sororem Rheam pro coniuge, Philyrem pro pellice præter cæteras habuit, et proprios deuorauit liberos? pro Ioue tamen *LAPIS* in saxum seu lapidem deglutivit, quem cum concoquere non potuerit, evomuit; atque is Lapis, vt Hesiodus

7.

*De aureis
admirandis.**Aurea etas**LAPIS in
Helicone po-
situs.*

memorat, pro monumento mortalibus in Helicone positus est: Vt hunc lapidem viderent & tangerent, tot antiquissimi Poetæ finxerunt de Helicone superando, in cuius vertice sapientia ex Musarum fonte haurienda sit: Saturnum cum Iano nunquam regnasse, vt Ethnici crediderunt & finxerunt, quos se à Dijs originem ducere alijs probarent, ex ante dictis constat, sed ejus operâ pecuniam primam impressam esse verisimile est, vt suprâ narratum: Auream verò ætatem dici novimus sub Saturno actam, quia omnium aureorum Deorum initium à Saturno, tanquam progenitorem eorum dependeat. Sæpenumero quoque Poetæ aliqj; Scriptores aureæ pluvie mentionem faciunt, eam-

Aurea pluvia que non Metaphoricè, vt Auream ætatem, accipiunt, sed propriè, quasi reverâ contigerit; Narrant enim Sole cum Venere concumbente in Rhodo Insula pluviam auream decidisse, ac post ex illo congressu Rhodum natum: Id Poetis quidem condonandum ob licentiam fuisset, nisi & Hystorici idem affirmarent: Sic enim Strabo lib. 14. scriptum reliquit, *In Insula Rhodiorum atrum pluiffe, cum Minerva capite Iovis nata esset*: Pluisse lapides, frumenta, ranas, sanguinem, bestiolas, insecta, in hystorijs passim annotatum legimus; & alia monstrosa multa præter naturæ ordinem, eorumque singulorum phycas causas reddere nituntur, quasi in aerem viventorum, vel radiorum solarium raptâ, ibique concreta & generata, vel ex seminio proprio vel materiæ habilitate postmodum dimittantur; Verùm de auro, ejusque generatione in aere etiam si legeremus, fidem non adhiberemus: At pluvias aliquando miraculosas ex Dei nutu, vt Moïsis tempore in Ægypto, aut magica vi, vt ibidem, contigisse et adhuc contingere posse, non est dubium, cum experientia id testetur omnibus ætatibus et locis; aureas verò in Rhodo cecidisse pro certo haberi posset, si fato divino & miraculo mis-

sa demonstrarentur; verum cum addatur, tum accidisse, cum Sol Veneri accubuisse, ac Pallas & Cerebro Iovis nata profuisset, Allegoriam seu fabulam probè agnoscimus: Ethnici tam monstrosa & incredibilia, utpote suis Dijs possibilia, non in dubium aut quæstionem venterunt, quia Solem esse Deum et Venerem Deam arbitrati ex eo nil nisi Divinum procreatum iri censuerunt: Eadem ratio circa Palladis ortum data est: Nos novimus Allegoriam, ut Dijs illis omnibus, sic etiam huic pluvie aureæ, in eorum concubitu aut ortu prolapsæ, subesse; Si enim Sol Philosophicus cum Venere, pulcherrimâ feminâ, congregiatur, Rhodus nascitur ille, qui quæritur à mille millibus & à paucissimis invenitur; ac interim aurea pluvia suboritur; quia aurum cum auro, terra foliata cum sua aqua, Sol cum Venere, miscetur: Roseus sanè fœtus est sive Rhodus, qui ex tanto complexu in lucem editur: Sic Pallas sapientiæ Dea ex Iovis Cerebro, sed Vulcani securi obstertrice, non sine causa exorta traditur cadentem auro per pluviam in Rhodo; Absque Vulcano enim, ut instrumento primario operis, sapientia magisterij non perficitur; hoc est, perfecta cognitio rei occultæ absque prævia manuali tractatione haberi nequit: Theorica enim scientia perfecta Virgo est, & solum ex Iovis Cerebro, tanquam Seminario suo, nascitur, nec Vulcani aut fabrilibus artibus permiscetur; Vnde eadem Pallas Vulcanum, sibi vim inferre conantem, masculè repulit, de quorum rixâ Erichthonius originem duxit: Eiusdem generis, nempe aurei, pluvia fuisse fingitur, quæ Danae in gremium descendit, tantâ efficacîa ut inde Perseus Heros fortissimus natus sit, vim lapidificam Medusæ, cum adolevisset, tollens eamque capite plectens, ex cuius sanguine guttatim sparso Chrysaor, Geryonis tricarporis pater, natus est, de quibus aliis suo loco latius traditur: Ut interim alia huc

*Aurea pluvia in Danaes
sinum illa
bens.
Chrysaor.*

*Messis aurea**Aurea car-
mina.**Corona aurea
Pythagora.*

spectantia quam plurima prætereamus, inter quæ
Messis aurea, quæ fuisse dicitur, cum *Pythagoras* Croto-
ne arcana suæ Philosophiæ mysteria docuerit, & ejusdem
Pythagora aurea Carmina, quæ adhuc supersunt, nec
non Corona aurea ab eodem in capite omnium primò,
(fortè ante multarum gentium reges) gestata, nume-
rantur; verùm de his alias copiosius: Nunc
ad auream Deorum Genealogiam se-
quenti Libro tradendam,
progreдемur.

* * *

Finis Libri Secundi.

LIBER

LIBER TERTIVS.

DE AVREA DE-

orum, Dearumque Genealogia, ex
qua tanquam arbore Philosophi-
ca, innumeri rami Heroum Hiero-
glypticorum propagantur.

Esutationem Deorum, Dearumque
gentilium, à tot seculis antiquissi-
mis apud Poetas & Hystoricos, nec
non maiorem mundi partem recep-
torum hac nostrâ quasi vltima ætate,
quâ Christiana religio ex Dej gratia
clarissimè resulget, instituere velle,
cisset telam multis annorum millibus
contextam retexere, ac fortè operam ludere; tum quia
Christianis in sua fide satis confirmatis supervacaneum,
tum quia Ethnicis scriptoribus, qui fere omnia supersti-
tiosis Deorum et Heroum ab ijs ortorum factis repleve-
runt, impossibile id ipsum videri possit: Propterea ne quis
æstimet, nos hunc tractatum ideo congesuisse, quasi inde
nunc prius veritas doctrinæ conspici, aut falsitas Ethni-
corum numinum deprehendi debeat; Id enim ex sacra
hystoria, omni exceptione majori, jampridem inno-
tuit; Attramen cum quæ non præsent singula, multa iu-
vent, & licitum sit vel Sole medium tenente Cœli in pri-
vatis ædibus accendere lucernam, vt loca quæ obscurio-
ra sunt

*Ex negati-
uis proposi-
onibus nulla
scientia pro-
venit.*

*Deorum ge-
nealogia au-
rea.*

*Cathena au-
rea Homeri.*

ra sunt, penitus introspecti queant; non immerito quæ-
xissimavimus nos opera pretium facturos, si Deorum et
Dearum genealogias per se satis involutas, & per nullum
hactenus ad suam veram originem, ex qua promanarunt,
reductas, nostrâ qualicunque illustratione, lucidiores red-
deremus: Non enim videtur tantum luminis ingenio hu-
mano accedere, si solum sciat res seu personas pro Dijs ha-
bitas longissimisque temporibus creditas non esse Deos,
quàm si ad hæc indaget ex veritatis fontibus, quid per eas
res seu personas à sapientioribus intellectum sit & intelligi
debeat, cum dii non sint: Non enim frustra aut casu intro-
ductas esse vel quilibet imaginari potest: Hoc ut præste-
mus, pro talento à summo largitore nobis concessio,
primo libro res Ægyptias præcipuas, Hieroglyphicas di-
ctas, evolvimus, secundo Græcorum magis conspicuas,
& auro insignitas Allegorias percurramus; Nunc auream
Deorum, Dearumque familiam, ex qua tanquam Cathe-
na numerosa Deorum & Heroum progenies, quâ Mun-
dus, hucusque laborat, dependet, recensēbimus: Home-
rus lib. Iliad. 8. tradit, Deos omnes pendentes ex aurea
Cathena, Iovem de Cælo detrahē conantes, quorum
tamen conatus fuit irritus: Sublato enim Iove, maxima
eorum pars tollitur, quorum ille Progenitor existit; Præ-
ponderat itaque cæteris omnibus auctoritate et dominio,
quia Cæli imperium, ut fabulantur, ad ipsum pervenit:
Hunc omnes Ethnici pro maximo Deorum coluerunt;
Cum verò ex se ipso ortus non dicatur, sed ex parentibus
tempore prioribus ipso, ab illis incipiemus; qui cum nec
ipsi, utpote Saturnus & Rheia, absque vlla origine esse ag-
noscantur, sed ab alijs quoque prognati, ad hos nempe
Cælum & Terram, progrediemur: Ethnici absque vlla
sacrarum literarum traditione aut cognitione præsupposi-
ta ex densis humanæ mentis tenebris varias de Deo mun-
di que partibus opiniones conceperunt: Nonnulli causam
primam æternam contemplati sunt, sed mundum velut
effectum ejdem coævum adunxerunt, ut Peripathetici
cum

cum suo Aristotile; Alij causam efficientem Deum æternum, non ab æterno condidisse Mundum, sed voluntariè in tempore, vt Platonici, vnà cum divino Platone; quorum sententia Christianis magis affinis est, quam reliquorum Philosophorum: Nonnulli casu confluisse mundum ex atomis imaginati sunt: Quidam partes quasdam minores, alias post alias factas, seu coagulatas esse, vt butyrum ex lacte sinxerunt; Sic Arcades iactabant se ante Lunam extitisse; ac alij quæstionem illam solvere conantes, an ovum prius gallinâ, an gallina prior ovo in rerum natura fuerit, mirabiles ortus hominum & animalium tradunt, quemadmodum de muribus Ægypti in initio primi libri narravimus: Atque hi cum Creatorem cœli & terræ, qui omnia ex nihilo fecit, non agnoscerent, animalia quidem omnia, vt & vegetabilia ex terra & aqua inter se mistis diversâ proportionem, accedente aere & igne, sua sponte profluisse putârunt, ac cœlum et terram, absque origine semper fuisse: Idcirco, si pro operibus factis seu creatis haberent, ne cogerentur et efficientem causam eorum fateri, et sic in infinitum progredi, ipsos pro primis dijs non genitis receperunt; Cœlo aerem et Terrâ aquam seu Oceanum et maria complexi: Præter hæc, flumina, fontes, montes ac ventos terræ et cœlo cognatos statuerunt, vel adfines vel cognatos; aut quod magis credibile, ex primo concubitu natos: Ex cœlo et terra, itaq; omnium Deorum ortus deducitur, vt et aliarum rerum omnium: Verùm etsi tam frivolis et absurdissimis placitis non opus sit responsum opponere, tamen paucissimis verbis multa complectemur, quibus eorum intentio prorsus destruitur: Si homo ex homine duplicis sexus, nec non animalia reliqua ex proprio semine, Item et vegetabilia, ex suis similibus semper oriuntur, idque in tempore, secundum singula individua; tum nihil eorum fortuito productum, nec æternum quid est secundum individua, imò nec speciem; Quodque de partibus verum est, nulla est causa, cur non etiam de toto verum est.

*Censorinus
de his vide-
atur.*

*Ratiocinatio
contra Eth-
nicorum opi-
niones de in-
dividuis ab
æterno propa-
gatis.*

mum sit; Sed primum ab ipsa experientia ratum habetur;
 Et ratio connexionis nota est; quia quicquid ex semine
 suæ speciei oritur, id naturaliter & non fortuito oritur;
 & quod in omnibus individuis in tempore ortum est, id
 æternum retró dici nequit: Ergo sequitur & secundum
 verum; Homo jtaque & cætera animalia, vegetabilia, &
 omnes terræ et aquæ partes, species & contenta, aer et to-
 tum Cælum cum suis contentis, non fuerunt ab æterno,
 sed esse in tempore ceperunt; Non ex seipso; Ergo ex
 alio; Quis ille alius? Deus. Deorū, Creator creaturarum:
 Cætera argumenta, cum sint notoria hic prætereamus,
 et Deos primos et magnos creditos, Cælum et Terram
 consideremus cum sua propagine: Non negamus quos-
 dam sapientiores Ethnicorum, cum viderint tantam De-
 orum turbam dari, quæ ad vnitatem primæ causæ tandem
 reduci debeat, omnes ferè Deos ad Elementa mundi ma-
 joris reduxisse, atque ita pluralitati numinum tacitè re-
 nunciassè; inter quos Varro est maximè occupatus ne
 fabulosi prorsus Dij appareant; verum cum hæc opinio
 multa absurda foveat, et non sit de intentione authorum,
 qui primi ex Ægypto hanc Deorum cognationem in Græ-
 ciam produxerunt, nos illam omninò repudiamus: Ex
 Cælo et Terra itaque Saturnus et Rhea progeniti sunt;
 Deinde Titanus, Iapetus, Thetis, Ceres, Themis, et alij,
 quos Hesiodus enumerat: Ex Saturno et Rhea, Iupi-
 ter, Iuno, Neptunus, Glauca et Pluto: Ex Saturno et Phily-
 re, Chiron; ex Saturni genitalibus Venus: Ex Iunone
 solâ Hebe: ex Iove solo cum Metim uxorem devorasset,
 Pallas ex capite: Ex Iove et Iunone conjugè Vulcanus &
 Mars; Iovi ex pellice Latona, Apollo & Diana: ex Maia,
 Mercurius: ex Semele Dionysius: ex Danae Perseus; ex Al-
 cmena Hercules; ex Leda, Pollux et Helena, Castor et Cly-
 temnestra, ex binis ovibus: Ex Europa Minos et Rhada-
 mantus: Ex Antiopæ Amphion et Zethus; ex Thalia Palici
 fratres: ex Cerere Proserpina: Atq; hi sunt ex multis Iovis
 filijs præcipui, de quibus solum, cæteris omissis, agemus
 deinceps;

Castena au-
 rea Deorum,
 Deorum &
 Heronum, seu
 Genealogia.

dein
 pron
 qu
 nec
 conc
 terra
 repu
 ne si
 vt v
 lebo
 aut a
 niun
 crin
 amp
 ravit
 nem
 appe
 hoc
 gene
 suum
 runt
 recep
 Iapet
 nam
 faciū
 ex h
 ab a
 gesta
 lium
 geba
 quat
 Venu
 tano
 Tita
 tum
 nasc

deinde paucos eosque insigniores ex Nepotibus ejus ac pronepotibus tangemus, *Neptuni* plurisque de octoginta, quot numerantur, filijs ex diversis *Nymphis* prognatis, nec non alijs brevitatis gratia neglectis: Cœlum et Terrâ *Cælus & Terra.* concubuisse, si naturaliter, provt cœlum est agens et terra patiens, illud forma, hæc materia accipiat, non repugnamus, creatis creandis et quibuslibet ex semine suo provenientibus; si veró supernaturaliter, aut provt verba sonant, pro actu generationis seu coitione, eleboro extirpandum phantasma judicamus, non ratione aut argumento; Mirum est Sapientes Ethnicos hoc somnium somniasse vt Cœlo, patri Saturni, testiculos attribuerint, eosq; à Saturno, ne plures generarentur ipsi liberi, amputatos esse: Nemo unquam in ergastulis magis deliravit; quam hi sapientes dicti; nullus de Deo veram opinionem minus amplexus est, quam hi Theologi, si dijs placet, appellati: Verum respondebunt, rationabiliter id factum, hoc est, Cœlum castratum esse, ne scilicet aliud cœlum generaret, aliamve terram: At si omne simile generat suum simile, tū *Saturnus* et *Rhea*, alijque *Saturnini* filij erunt novi cœli, nouæq; terræ, quod tamen ab illis non receptū est, sed plerunq; ex *Saturno* Tempus, ex *Titano* et *Iapeto*, nescio quos progenitores, ex *Thetide* deam marinam, ex *Cerere* deam frugum, ex *Themide* deam justitiæ faciunt: Videamus primò *Saturnum* et ex filio patrem, aut ex hoc patre sequentes filios consideremus: Pingebatur ab antiquis senex pallidus curvus, alterâ manu falcem gestans et draconem caudam sibi mordentem, altera filium parvum ori apponebat ac vorabat: Caput galeâ tectebatur, et super illa erat amictus: Habebat iuxta se quatuor filios, e quibus *Iupiter* virilia amputabat, e quibus *Venus* oriebatur: Narrant *Saturnum*, licet junior esset *Titano*, tamen ad sese regnū transtulisse, ideoq; bellū inter *Titanum*, hujusq; filios *Titanes* dictos, et *Saturnum* exortum, eaq; lege cōpositum, vt si qui liberi masculi ex *Rhea* nascerentur *Saturno*, e medio tollerentur: *Saturnus* itaque

Saturnus & Rhea.

Hieroglyphica Saturni.

Iovem recens natum ad se deferri iussit, verum à Rhea circumventus lapidem fascijs involutum accepit, quem mox pro Iove deuoravit: Et *Iupiter* alibi in Creta à Corybantibus nutritur, donec iustam ætatem attingeret: Eodem modo *Neptunus* & *Pluto* nati præ voracitate *Saturni* à Rhea semper aliud offerente salvati dicuntur: Cum verò & *Philyram* Oceani filiam amaret, *Opi* superveniente, in equum se convertit, exq; ea *Chironem* centaurorum iustissimum & prudentissimum (tot discipulorum *Iasonis*, *Herculis*, *Achillis* Magistrum) generavit; Pòst *Saturnus* idem à filio passus est, quod ille suo patri intulerat, nempe castrationem et à regno dejectionem; juxta regulam, Per quæ quis peccat, per eadem punitur: Tum profugus Cœli filius dicitur in *Italiam* venisse; Mirum est: tam exiguam terræ portionem tam magni patris filium sustinere potuisse, cumq; exulem ibidem latentem (vnde *Latium* dictum voluit) hospitio excepisse: At ita nugari placuit Ethnicis, ut saltem suarum regionum et urbium denominationes, foundationes et gubernationes ad aliquem antiquissimorum Deorum reducerent, ne ex hominibus, sed dijs orti et progeniti crederentur: *Saturni* area antiquitus cereis accensis excolebatur, cereiq; mittebantur ab invicem distioribus; quia *Saturnus* quasi lumen vitæ humanæ esse vel designare videbatur; et multorum commodorum inventor habebatur: In hujus Deij honorem cum celebrarentur Saturnalia apud Romanos Domini serviebant servis. Præ cæteris autem memorabile est, ut Natalis ex *Trismegisto* adducit, tres omnino sapientes *Trismegisti* tempore floruisse, nempe *Calum*, *Saturnum* et *Mercurium*: Plurique, ut dictum, *Saturnum* pro tempore explicarunt, quasi hoc ex cœli motu ortum, sique vnum saltem, ideo *Saturnum*, ut et cœlum, virilibus spoliatum esse: idem tempus omnivororum esse, omnesque suos filios, in tempore et ex tempore generatos absumere, et quasi devorare, nullique parcere, nisi fortè lapidibus durissimis, ideoque lapidem a Saturno vomitione

Nota

tionem ejectionem dici: Hæc quidem similia sunt, sed quatuor, ut aiunt, non incedunt pedibus: Nam si Cælus sit pater temporis Saturni, cur Terra mater? An Terra concepit tempus? Quid terra ad temporis productionem confert? Quid cælum nisi ad Planetarum motum respicias? Quid si cælum staret et Planete tantum moverentur, an propterea non esset tempus? Cur non Sol potius, qui annum, diem et noctem, æstatem et hyemem, aliasque vicissitudines temporis causatur, pro Tempore aut patre temporis, quam Saturnus aut Cælus habetur? Cur Saturnus claudus fingitur, cum tempus sit celerimum et alas ventis velociore obtineat? Cur idem senex statuitur, cum tempus non senescat, sed juvenem potius repræsentet? Ut enim flamma ignis semper est novissima, nec tantillo temporis spatio eadem perdurat, sed semper alia atque alia nova succedit; sic & tempus, ejusque momentum, quod ipsum Nunc vocant, semper juvenescit, vetustatis nihil obtinens: An non potius Draco, quem gestat Saturnus, iuventutem referat, quam anni circulum, cum exuvias deponat? An non idem specie sit cum ijs, qui assignantur Mercurio, Esculapio, Hesperidum hortis et alijs ante assignatis locis? An verò hic anni rotunditatem, alibi duorum adversissimorum concordiam, alibi mentis prudentiam aut vigilantiam summam denotet? Vera autem huius Hieroglyphicæ ratio est, quam Basilii Valentini his verbis exponit: Ego Saturnus, inquit, Planetarum summus in Firmamento præestor hisce præ vobis Dominis omnibus, me inter vos inutilissimum & vilissimum esse infirmi & corruptibilis corporis, nigri coloris, multarum afflictionum iniurijs in hac miseria vna valle obnoxium, attamen omnium vestrum probatorem, non enim permanentem habeo mansionem, atque mecum mei similem rapio, cuius mee miserie nulli causa imputanda est, nisi inconstanti Mercurio, qui mihi suâ incuriâ & negligentia hoc malum infixit: Idem occulta Phil: Cap. 12. De Generatione

Saturni; tradit, eum nutricis culpâ multis vitijs expositum, claudû vno pede factum, at ingenio nihilominus docilem, sapientem, catum, cautumque redditum, ut omnes in bello, exceptis duobus, qui divitijs, et potentia superiores essent, vinceret: Hinc pallidus, curvus visitur; nempé ob malam digestionem; falcem gestat, quia probator est omnium; Draconem, quia eos quasi renovet, vel seipsum; Cur autem Draco caput et caudam suam devorans apud Authores toties inculcetur, alia est causa, quam quilibet ibi videat, et differentiam cû hacce consideret; et quantum distent æra Lupinis, aurca plumbeis animadvertet: Devorat filios, ex se se genitos, pro quibus si quis Elementa quatuor accipiat, vel alia corpora, perinde est: Caput galea tegitur, quia fortis in bello est, sed amictus vilior superadditus; hinc vilioris fortunæ æstimatur: At quid bellum cû Titanibus sibi vult? Quod nimirum è cæteris ejus generis Saturnus ad regnum eligendus sit; qui Titano si non ætate, tamen sapientia et autoritate antecellit: *Jupiter* cum *Junone* ut illi natus esset, Lapis offertur et deglutitur: Probum commentum de tanto Deo, nisi quid arcani subesset: At lapis hic in *Helicone* videatur, ubi relictus pro monumento est: *Saturni* salacitas eiecta, an omnis salacitatis in natura causa est, quippe ex qua *Venus* orta dicitur, quæ omnibus rebus se se propagantibus inest? Tantum ne boni ex viscere *Saturni* mundo accessit? O dementia humana *Democritico* risu excipienda; O cæcitas mentium *Heraclético* fletu deploranda; si tale quippiam revera suis *Dijs à Diis*, patri à filio, factum arbitrati sint *Ethnici*: verum hoc vix præsumemus de iis, qui quanti et quales fuerint, suis scriptis satis attestatum nobis reliquerunt: Per *Saturnum* communiter authores nigredinem in principio operis supervenientem intelligunt, ut multis in locis ubi Planetarû seriem observant, meminerunt: Atq; tum per castrationem *Saturni* à *Iove* factam non inconvenienter nigredinis remotionem, à fusca seu cinerita albedine subsequente

sequente Ioviali peractam accipiunt : Natalis Comes
de Saturno agens chymica tractantium iudicia circa
hunc planetam malè excipit : Præterea, inquit, Cum Andabata
singulis planetis ob similitudinem quandam metalla singu-
la sint attributa, metallorum tortores, sine chymica artifi-
ces, hanc totam ferè fabulam ad suam artem retorserunt,
cum se Gebram, Hermetem & Raimundum platonicos imi-
tari velle profiteantur : Dicunt enim, fictum fuisse ab an-
tiquis, quod Iupiter Saturno genitales partes absciderit acutâ
falce, easq; in mare deiecerit, ex quibus & effumata sit Ve-
nus, Quia Saturnus sal sit quidam, pater Iovis, preparati salis
scilicet, qui sit ex eo preparato : Sed quoniam cum Iupiter in
vase vitreo existit in peracutam tennemq; aquam soluitur prop-
ter vim ignis, qua sumitur etiam ab ipso Iove, cum viriles partes
secum afferat, incidens ac separans sulfur intimum ac in sale la-
tens, qua recidunt in vas, quod accipiendis apponitur ; Idcirco
& Saturno amputatas viriles partes dicunt, & cum sal in aquam
tanquam in mare decadat, ex illo sale & sulfure gignitur Venus.
Conantur enim metallorum tortores & has & alias hic similes
artes excogitare, quibus possint metalla in alias formas trans-
ferre, terribilè paupertatis formâ perterriti, ac semper illam
lepidissimi poëta Timoclis sententiam in animo habentes, qui ita
inquit : Est sanguis atq; spiritus pecunia Mortalibus, que nulla
cui sit copia, Vivos pererrat inter umbra mortui : At bona
verba quæso, Comes ; Adeonè saturnina te stella exagi-
cat, ut ita totam artem chymicam laceffas & somnium
esse putes, ob vnius aut alterius interpretationem fabu-
larum tuo palato non arridentium ; Demus illum, qui ita
scripsit de Saturno (fortè Braceschum Italum innuis) pa-
rum accommodatè ista applicasse ; An propterea nulla est
chymicæ veritas ? Interim intellexit illa, quæ tu ad mores
torques, potius ad chymicæ & naturæ arcana spectare :
Quid si vera sit chymia etiam contra tuum præiudicium,
& supra tuum captum, an propterea, quia tu aliter iudicas
aut eam non capis, falsam efficies ? Non facies quæso : De
tortoribus metallorum mihi non est sermo, sed de arte
chymica

chymica, quæ Medicinam auream perficiat, licet non aurum fabricet, nec quid naturæ aduersum molitur, illos, ut fallarios stigmatibus inuras licet, non veritatis cupidos, tuoque haud egentes arbitrio: Quid si chymica tractans Medicinam perficiat, quâ hominibus ægris succurrat, An non sua dignus erit mercede aut præmio? An non ipsi hoc medio paupertatem effugere conueniat? Non mirum igitur si hoc illi faciant suo modo (legitimo) quos tu metallorum tortores vocas; Quorum nonnullos (de veris loquor) plus veritatis ex metallis, quam tu fortè ex fabulis extorsisti, ne quid de utilitate dicam, eliciuisse constat: Geber, Hermes & Raimundus Platonici non fuerunt; imitetur eos qui potest, potius opere, quam ostentatione: Saturnum pro sulfure aut sale non accipimus, attamen eius colorem apparere, antequam sulfur philosophicum reuera fiat, asserimus: Quid per genitalia eius intelligatur sub Veneris expositione latius dicemus: Quidam antiqui scriptores volunt Saturnum regnasse in Aegypto, ac Rheam sororem duxisse in matrimonium, è quibus nati sint Iupiter et Iuno; Ex his natos esse 5. filios: Clauem et virgam tribuerunt Saturno, quia fortè cum Iano bifronte, cui ianua est anni, communitatem habuit, cui coniuxisse traditur: Quæ commoda inuenerit Saturnus, & cur lumen humanæ vitæ dicatur, non satis innotuit, nisi causa sit arcana: Cur tam ridiculo ritu eius festa apud Romanos celebrabantur, Ut domini seruis seruirent, & non nisi sermonis libertate quilibet vterentur? Nam hic Planeta supremus cum infimo & medio coniunctionem patitur: Sic Avicenna de anima dicit: 1. cap. 2. *Et sicut sol magis valet, dans fortitudinem suam usque ad saturnum, & deorsum usque ad lunam, & ita aurum est preciosius omnibus alijs; & ideo quia omnes res celestes sunt mixta cum terrestribus ita mittunt suam fortitudinem de sursum deorsum: Quia fortitudo terrenorum fuit, ut ascenderet superius, & fortitudo superius fuit, ut descenderet inferius: Et sicut non potest fieri, quod Saturnus non currat cum sole in eodem signo; Ita non potest fieri, quod*

Causa arcana.

A. Gell. l. 18. c. 2.

hoc.

hoc magisterium non retrahat de plumbo aurum: Sed intellige, quod volumus dicere, postquam habes rationem, quod non potest fieri, quod non sit magisterium. Idem Rosarius et Emiganus in turba adfirmant, quod sol dat lumen suum sursum vsq; ad lunam, deinde respicit omnia tam superiora quàm inferiora: Ac quod Saturni splendor dū scandit in aëra, non apparet, nisi tenebrosus, et mercurius radijs solis occurrat: Quod a Trismegisto de tribus sapiētibus suo tempore celebribus, Cælo, Saturno et Mercurio refertur, omnes Ethnicos falsitatis cōvincit: Quomodo enim hi tres vnā vixisse nisi allegoricè perhibeantur? De quibus satis: Saturni fratres Titanum, Iapetum aliosq; ac sorores, Thetis, Cererem, Themidem, et si quæ præterea sint, hoc loco euoluere nimis tediousum foret, cum nec nostræ intentioni inferuiat singula ad viuum refecare; Nihilominus eorum inferius, prout necessitas tulerit, sufficientem mentionem faciemus: Nunc ad Iovis, Saturni filij, res gestas et hieroglyphica declaranda accedemus: Iupiter vt voracitati Saturni substractus, ad Dactylos Idæos in Cretā deportatus ibiq; à capra, apibus, alijsq; varijs nutricibus pastus et educatus sit, apud diuersos scriptores fabulosos legitur, cuius hæc summa est: Thebis in Arcadia apud Messenios natus dicitur, Saturno ereptus in Bæotia, Corybantibus in Creta ad educandum traditus; Hi simulatis sacrificijs inter cymbalorū tympanorumq; strepitum infantis vagitum occultârunt: Adrastæ et Idæa nutrices habuit Melissei filias ac sorore Curetum, seu Dactylorū: Cum iam adoleuisset Iupiter ac Titanus sensisset, clām Saturni filios contra iuramentum legesq; educari, ipse vnā cū Titanibus filijs irā exarsit, atq; Saturnum et Opim comprehensos in vincula et in custodias coniecit: Iupiter verò Titanibus debellaris patrem liberat: Post id Saturnus Iovī insidias parat, dum sibi ab eo metuat, Tum Iupiter patrem de regno deiecit, lanceoq; vinculo ligauit, et in tartarum protrusit; Tandemq; ei virilia membra falce eādem amputauit, quā ille Cælo patri amputauerat: Falx iacta dicitur in Drepanum in ūlam,

Iupiter.

& virilia in mare, vnde Venus exorta est: Huic victoriæ contra Titanes & patrem Saturnum Iovi cæteri dij adfuerunt: Apollo cecinit cytharâ eius victoriam purpureâ togâ decorus & coronatus lauro: Tum serunt Iovem Vestæ proposuisse, per quam adeptus erat imperium, vt quod mallet, eligeret, at hanc virginitatem poposcisse & primitias sacrificiorum. Fama est Bacchum quoq; eo bello, contra Titanes gesto discerptum fuisse, cuius cor palpitans Pallas ad Iovem detulit; Póst gigantes contra Iovem surrexerunt, quos ille fulmine disiecit & inter eos Ægeonem, (cui 100. manus erant, capita 50.) Iovem é regno depellere conantem sub Actnam montem detrusit; Vnde quoties latus mouet, Actna flammæ eructat: Eodem partu cum Iove Iuno nata dicitur, ab Horis e ducata; Vel ab Oceano & Tethyc, vt alijs placet: Huius potiundæ desyderio captus Iupiter sese in cuculum mutauit, qui cum tempestate obortâ tremere frigeretq; in gremium Iunonis aduolauit, a qua veste tectus, eam resumptâ primâ formâ compressit & póst in vxorem duxit; Ex Iunone & Iove nascitur Mars, Arge, Ilithya & Hebe: Ab alijs his additur Vulcanus; Quem Lucianus subuentaneo conceptu é Iunone absq; maris congressu natum fingit: Credita fuit esse diuitiarum dea ab antiquis; Eamq; fama est Iovem aliquando altè suspendisse, pedibusq; illius duas incudes appendisse atq; aureum vinculum inieicisse manibus; Cumq; ita Iuno penderet in æthere, cæteros deos id graviter tulisse, neq; soluere tamen potuisse: Attribuuntur ei quatuordecim nymphæ; Pavoq; sacer habetur; Quia propter illam cæsus fuit Argus a Mercurio & in illam avem mutatus: Anser alias fuit auis sacrata Iunoni; Sic & vacca ex animalibus; Quia ex figuris Hieroglyphicis Ægypti est, Iunonem denotans: De fabulis Iunonis, vt anté sub Saturno, Natalis dicit chemicos artifices conatos esse nonnullas partes ad suos ignes & ad sua vascula retrahere: Dicitur Iuno (inquiunt) Saturni & Opis filia, Iouisq; soror & coniunx, & ante Iovem nata eodem partu, Reginaq; esse deo-

*Enigm. in-
stat.*

rum & divitiarum dea, partibus & matrimonijs præfecta, quæ nihil est aliud, quam aqua mercurij, quæ Iuno nominatur: Saturni ea de causa est filia, quod ab eo & eius terra destillat ac manat: Hæc terra dat opes siue aurum chemicum, quod una destillet Iuno & Iupiter, siue aqua Mercurij, & salinima parte vasculi vitrei ac in vase relictus: Cum vero princeps effluat aqua Mercurij è vasculo, nascitur Iuno ante Iovem; Et quæ sequuntur apud Natalem; Quæ satis insinuant, hæc fabulas Iovis & Iunonis permultis chymix deditis, de quo subiecto fictæ & introductæ sint, innotuisse, licet non omnes vno modo acceperint; Sed diversi ad diversas materias suas ac operandi rationes interpretati fuerint; In eo enim conveniunt, esse eas antiquissimæ philosophiæ chymicæ apud Ægyptios & Græcos usitatæ reliquias & picturas hieroglyphicas, portarum libris fere omnium sparsas et decantatas, à paucissimis nisi superficialiter intellectas: Iupiter autem quis sit, et quod subiectum eo denotetur, vulgari verliculo illo apud poetas citato discernitur:

Iupiter est idem Pluto, Sol & Dionysius.

Si itaq; Iupiter intellectu idem est cum Plutone, et *Pluto*. reliquis, primo videamus Plutonem; Hic frater dicitur Iovis, itidem ex Saturno et Opi natus; Militavit cum Iove et post victorias varias rerumq; gestarum felices successus, cum Iove et Neptuno iactis sortibus terrarum imperium divisit: Cui Hispaniarum et locorum omnium ad occidentem solem obtigit imperium: Hinc Strabo lib. 3. Geogr: *Plutonem fuisse opulentia deum & in Iberia apud Pyreneos montes habitasse, memoria prodidit*: Fingitur curru vehi atrorum equorum; Dictus Pluto, quia divitias largiatur, Cælibem et filijs carentem vitam solus omnium deorum traduxit: Quia nulla dea ipsum ob deformitatem et obscuritatem regni maritum esse suum pati poterat: Nihilominus Proserpinam Cereris filiam rapuit et in curru ad fluvium *Chemaronum* in Sicilia deportavit, atq; hinc ad sua regna subterranea: Canem habuit Cer-

*Mystica.
Nota.*

berum tricipitem, eique immolabatur Taurus; et Narcissus, adianthum & Cyparissus in Coronis erant dicata: Claves pro insigni, ut *Iupiter* sceptrum et *Neptunus* tridentem gestasse fingitur: Testatur Strabo, lib. 9. *Adriapas* Corali fluvij, ubi sacra fiebant *Pamæcia* constructam fuisse ob mysticam quandam causam *Plutonis* ac *Palladis* a-
ram communem: Hæc de *Plutone*, quæ de *Sole* et *Dionysio* huc spectant, inferius dicentur. *Iupiter* itaq; et *Iuno*, ut sunt frater et soror, maritus et uxor, agens et patiens, de vno eodemque subiecto intelliguntur, de quo ante *Saturnus* & *Rhea*, *Osiris* et *Isis* ejusdem conditionis et proleptæ Personæ Hieroglyphicæ; Quod cum superius satis declaratum sit, repetitione hic non eget: At huic curtantum fabularum affingitur? Id partim pro declaratione rei latentis, partim ad potentiam *Iovis*, qualis creditus fuit, demonstrandam, factum existimetur: Lapis pro eo substituitur, quia ita decuit; educandus traditur sacerdotibus, qui *Cymbalorum* strepitu eum occultarunt: Cum ære enim Philosophico nisi jungatur et in vno vase quasi cum eo nutriatur, omnis opera perditur: Nutrices sunt *Melissei* filia seu apes, ut alij volunt, quia volatilia insecta sursum et deorsum circa sætum seu puerum Philosophicum vagantur: *Titanes* vincit, hoc est spicula jactantes fumosas exhalationes; & *Saturnum* patrem remouet de imperio; seu post nigredinem adducit albedinem *Iovialem*; virilia amputat eum, hoc est sulfur illud, à quo nigredo & generatio ipsius procedebat; *Apollo* cecinit ejus victoriam purpureâ togâ indutus; quia purpureo apparente colore victoria apud *Iovem* adest. Per *Vestam*, *Ignis* intelligitur, cujus beneficio *Iupiter* adeptus est imperium; *Vestæ* igitur, quia ignis semper novus, purus & imaculatus est *Virginis* instar, votum est concessum semper virginitatem servare: Quæ res etsi Hieroglyphica antiquitus fuerit apud *Aegyptios* et *Græcos*, apud *Romanos* tamen ut religiosa maximè recepta est, cum tot *Virgines Vestales Vestæ* perpetuum

tuum ignem, vñà cum Virginitate foverint, vt hy-
storix testantur: Iunonis amore quomodo potitus sit
Iupiter, vt & matrimonio, res ad literam absurdissima est;
si verò ad occultum sensum respiciatur, forte conuenien-
tiam cum naturâ avis repræsentabit; Cuculus in cuius a-
viculæ nidum ova sua ponit, illa à pullo excluso pro præ-
mio nutritus devoratur, detestandâ ingratitude notâ:
Talia affingere Dijs et Deabus ab insanißima gente vide-
retur alienum; Allegoriæ autem ejusmodi excusant, forte
eo, quod mater à filio in Philosophico magisterio deuore-
tur & foror à fratre: Sic Lull: Theor: Test: 87. Rem vi-
lem accipias ac eam facias suos amplexari parentes, quon-
q̃ penitus crepent, & sint velut morini: Ibid. Argentum vi-
uum est causa mortis sue, quia ipsummet se ipsum, interficit,
& postea occidit patrem & matrem suos, & extrahit eis animas
à corporibus, & epotat omnes ipsorum humiditates: Divitiarum
Dea Iuno habita est; quia aureum vinculum eius injectū
est manibus, ipsaque Dea altè suspensa pedibus à Iove:
Cum enim pars agens & patiens, fixa & volatilis sine
Iupiter & Iuno, hæc nonnunquam ob suam volatilitatem
in aere suspenditur, dñ ascendit et superiori parti adheret:
Nymphæ ipsi attributæ sunt aqueæ portiones, et pavo co-
lores varios refert, qui ratione volatilis materiæ accidunt:
dum enim totum manet fixum, vnus est color impermu-
tabilis: Mercurius autem saxo Argum occiderat, cuius *SAXO*
centū oculi pavonis caudæ à Iunone inserti finguntur: Plu- *Argus occi-*
to quoq; opulentix Deus est, quia opes ex inferis locister- *-sus.*
ræ; cui ille præsidet, petuntur: Ipsi Taurus sacer, hoc est,
Apis Aegyptius; quia vnus sunt intentionis, Pyrenæos
inhabitat montes: quia ista prima fuit loca, vnde in Eu-
ropa metalla petita sint à Phænicibus, vt ante dictū, Inde
quoque Hercules suos boves abegit; Ipsi Cerberus custos
qui triceps fuit, et Claves pro insigni, quia sine ejus
clave nihil obtineri poterit: Ad Chemarum fluvium
rapuit Proserpinam; ne agens absque patiente videretur: *MYSTI-*
De mystica autem causa cur Plutonis et Palladis ara *C. A.*

communis fuerit, nos nonnihil subodorati sumus: si enim Plutonis regia alicui pateat, & Palladis accedat artificium, hoc quod quaritur Medicamentum summum conficitur, quod arte Palladia ex dono Plutonio concinnatum mirabilia mysteria aperit: Palladis enim congregatio cum *Vulcano*, *Prometheo*, vel *Plutone* semper ominosa est, et quid mysticum designat; vt alibi sepius annotauimus: *Neptunus* tertius *Saturni* filius, mare et insulas maris cū imperio sortitus est: Vxorem habuit *Amphitriten*, ex qua et ex varijs pellicibus magnum numerum filiorum suscepit; *Phœnicem* filium ē *Libya*, *Ionem* filiam ex *Pyrene*; quam *Iupiter* in nebula, vt lateret, compressit, et cum *Iuno* interveniret, in vaccam candidam mutavit; Hanc tandem *Iuno*, *Argo* interempto, æstro immisso exagitavit; cumque hinc multa maria *Europæ* et *Asiæ* transivisset, tandem in *Ægyptum* ad *Nili* ripas veniens dicitur *Io* primam hominis formam recuperasse; quæ ab *Ægyptijs* *Isidis* nomine culta est: Inde fingebatur *Isidis* statua cornuta, modo luna, modo terra dicta: Vaccam autem *Isidis* & *Iunonis* esse imaginem Hieroglyphicam, vt *Taurum* *Osiridis* & *Plutonis*, supra satis declaratum est: *Troiana* *Neptunus*, vna cum *Apolline* ædificavit mœnia; *Tridente* & concha incedit, veste cyaneâ, capillis nigris, oculis cæruleis à quatuor equis, vel vitulij, vitulis marinis, tractus: Eiusdem *Neptuni* filij sunt *Proteus* ex *Phænice* Nympha, *Triton* ex *Amphitrite*; *Protei* filij *Imylus* & *Telegonus*, ab *Hercule* occisi, quia hospites interimiebant; filia, *Idothea*, quæ docuit *Menelaum*, quomodo *Proteus* ejus pater cōprehendendus esset; vt tradit *Homer. Lib. 4. Odyss. Triton* *Neptuni* buccinato & tubicen est; Cujus filia *Tritia* virgo *Mimera* Sacerdos à *Marte* cōpressa peperit *Melanippum*: *Triton*, *Iovi* bellū adversus Gigantes gerenti in causa fuit victoriæ dū conchâ inventâ sonum inauditum edidisset, quo illi in fugam versi fuerunt: suprema pars corporis usque ad umbilicum fuit hominis, inferior usque ad caudam Delphin;

phini, duos pedes priores equinos habuit, caudamq; duplicem in lunæ formam; humeri ejus fuerunt colore purpureo; Apud Romanos super Templo Saturni Triton quidam eximie magnitudinis fuit collocatus, qui buccinam inflabat, quoties oriebatur ventus, caudamq; intra terram occultabat; Glaucæ quoq; fuit ex filiabus Saturni, ex Opi nata: Ex Philyre autem Chiron Saturni filius, cujus vxor Chariclo Apollinis filia, vel Oceani vel Perse: filia Ocyrhoe: quia verò pater ejus equum simulasset cum Philyren peteret, ne agnosceretur, hinc Chiron ab umbilico superiores partes corporis habuit hominis, inferiores equi: Cum adolevisset in sylvas abiisse dicitur, viresq; herbarum primus observasse; vnde & ob peritiā Chirurgicæ aut laborum manuum, Chiron fuit nominatus: A Diana venandi rationem in sylvis didicit: Ideoque Achillis, Herculis, Iasonis et Æsculapij magister in vtraque arte et medendi et jaculandi fuisse scribitur, vt jam antè meminimus: Cum verò Herculis sagittas venenatas incautius tractaret ab vna earum in pedem læsus ex eo vulnere et dolore obiit; Vt de Proteo, Tritone, alijsque ejusmodi monstrosis Poetarum inventis, nihil aliud nisi materiam philosophicam, vnà cum Cerbero, Chimera, Sphynge et Draconibus, Typhonis et Echydna filijs, denotantibus sparsim antehac diximus, et in posterum dicturi sumus, sic quoque Chironis declarationem sub Iasone attulimus, illum nempe tot Heroum esse magistrum, qui eos manuum labores seu practicā circa Medicinam auream indagantem docuerit; Nunc aliud Monstrū ex Saturno progenitum, at sine vitio naturæ, videamus nempe Venerem: Ejus ortus Hyperphysicus traditur, nempe ex Saturni genitalibus in mare projectis, et ex spuma maris, vnde et VENVS Græcis dicta est ἀρροῖν, cum ἀρροῖ spuma sit; In Cyprum primum Concha devenisse præsumitur, vnde & Cypria cognominatur, æri quasi Cyprio præfecta: De ejus pulchritudine, quomodo ex mari emerferit, Poetæ et pictores consulantur: Apelles enim in eo summam suæ artis vim

Glaucæ.

Chiron.

Chironis
discipulis.

Cic. l. 1. Tus.

quæst. l. de na.

Deor. negas

Hippo-Cen-

taurum aut

Chimaram

Venerem: unquam su-

isse.

Monstrum

Venus emer-

gens.

vim expressit: Inter Deas omnes pulcherrima habita est, inde à Paride aureum pomum, promissâ insuper illi Helenâ, mulierum formosissimâ, quod pulcherrimâ dari ex inscriptione debebat, obtinuit: Sequentibus seculis, cum ejus pulchritudinis tanta fama à Poetis sub Allegoria sparsa esset apud Græcos & Romanos, huic tanquam voluptatis & amoris Deæ litatum est; Multa millia templorum instituta et dicata, & innumera mulierum lascivarum Myiades ejus ministerio, hoc est libidini, sacratæ fuerunt; adeo etiam ut in Proverbium cesserit, non cuivis homini contingere, adire Corinthum, tanquam omnium rerum felicissima esset Corinthum, ubi tot millia prostibulorum Venerorum pro miraculo haberentur, quæ advenas quoscunque suæ pulchritudinis et voluptatis illecebris facile captarent & allicerent, vidisse et lustrasse: Cumque Venus pro Dea tam benevola humano generi semel recepta esset, nullus inventus est, qui huic bellum indixerit, qui non ejus cultui maximè studuerit seque manciparet: Martem ut Deum revereri, honore afficere, naturæ humanæ quid adversum videbatur, quia is sanguinis effusione & morte gaudere creditus est, e contra Deam Venerem agnoscere, eiq; reverentiam voluptatibus exhibere, quid amabile & jucundum omni generi iudicatum est: Hinc Venerem pacem, Martem bellum diligere dixerunt, hunc morti, illam vitæ causam præbere: At deploranda est humanæ mentis cæcitas in his, ut in alijs, quod licitum ab illicito, bonum à malo haud discernere potuerit: Venus non pro libidine apud Egyptios et Græcos antiquissimos introducta erat, sed pro filia Saturni, (Cuius soror est Veritas in profundo specu abdita) quæ tamen esset pulcherrima et ignem in nostro subiecto excitaret, hoc est, amorem et appetitum sese propagandi: Hæc fuit occasio omnis idololatriæ et Veneris cultus; Quod verò illud ita sit, multorum testimonijs adductis, si opus sit, demonstrare liceret; at nos paucis hic contenti erimus, hoc præiudicio; Nos quæ de Venere dicturi sumus, non

*Venus ut a-
mica natura
pro dea re-
cepta.*

intele-

intelligere de libidine animalium aut voluptate & desyderio cocundi, vt quidam mythologi Veneris fabulas crasso modo exponunt, nec de stella Cœlesti, quam Venerem, Hesperum vel Luciferum dicunt, solis præambulonem aut pedissequum, Planetam, nec de metallo noto communi, quod chymistarum Vulgus quoq; sic appellat, sed de quodam subiecto philosophico, sine quo nihil effici possit: Hermes cap. 4. iam Venus ait: Ego genero lumen, nec tenebra mea natura sunt, & nisi meum esset metallum siccum, omnia corpora mei indigerent; Quia ea liquefacio, & eorum rubiginem deleo, & substantiam extraho; Me igitur & fratre meo iunctis nihil melius ac venerabilius: Rex autem dominator, suis fratribus testantibus ait: Ego coronor & diademate ornor, & regno vestro induor, & cordibus leticiam ingero, & ego vinctus vinis & pectori mea matris & substantia eius, continere & quiescere meam substantiam facio, & inuisibile ex visibili compono, tunc occultum apparebit, & omne quod philosophi occultaverunt, ex nobis generabitur. Sic Flamel: Ex Democrito: Aeris igitur corpus protrahens quantum par est, ceu quandam linguam oblongam facito: Postea super carbones reponens in ipsam vulcanum concita, irradians nunc sale fossili, nunc ocre Attica continuis, vel alternatim humerum & pectus Paphia exornans, pulchrior planè fiet, ac glaucum colorem abiciens apparebit tota aurea: Cum talem fortasse Paris Venerem vidisset, Inoni & Palladi anteposuit. Et ibidem: Venus vt homo, animam & corpus habet: Oportet igitur materiam corpore spoliare, vt permanente spiritu tingente ad cuiuscunq; quesiti perfectionem accommodetur: Quid est Venus? Quod homo materiale corpus: Anima quidem est pars tenuis in ipsa, qua per regimen in lucē prodit, hoc est, spiritus tingendi potentiam habens: Corpus vero est graue & materiale, terrestreq; suam quod umbram habet, quam oportet spoliare igneo pharmaco: Hæc ille quæ sufficiant: Cicero in lib. 3. de natura deorū, sequutus Varronem, Orpheum

Cur Veneres
& dii plures
numerentur
eiusdem nominis.

res subintelligerent, inde contigit, ut deus, dea, heros vel heroïna ex illis alijs atq; alijs parentibus, locis, temporibus et circumstantijs prægnati dicantur, ut patet ferè in omnibus, Ideoq; ne fabula aut fallitas religioni receptæ inesse videretur, distinctio inuenta est pro remedio, quo etiam diversissima conciliari poterunt; Hoc modo, inquam, Cicero dicto loco tres Veneres fuisse affirmat, quo ad originem diuersas; Primam è Cælo et Die natam, cuius Elide delubrum extet, alteram è spuma, ex qua et Mercurio Cupido secundus ortus sit, tertiam ex Iove et Dione procreatam, quæ nupsit Vulcano: Nos novimus Venerem nec deam nec hominem fuisse, sed personam apud Ægyptios introductam, quasi scenicam, ad declarandas res subijs nominibus occultatas; Ideoq; tradiderunt antiquiores hanc natam ex Iove et Iunone, vñ cum *Osiride*, *Iside*, *Typhone* et *Apolline*; Sive igitur ex Saturno, siue Iove, siue Cælo, siue aliunde genita dicatur Venus, res tamè vna est, et non plures, ut sapientiores ex Ethnicis delyrarunt; De quâ si constet apud authores, de nominibus non curant; Nomina enim dicunt esse propter res et non res propter nomina; Hæc sunt vestium vice, illæ res corporum vivorum; Factum vestium amant amatores, inquit Comicus, non vestem ipsam; Ita et philosophi factum nomen, non nomina, hoc est, solas res admirantur et respiciunt: Nec propterea fabula esse desinet quicquid de dijs dictum est, quod Cicero in personis, rebus et temporibus bene distinguat; Cautè quidem satis, at non verè: Distinctiones enim eius sunt de non entibus et manifeste falsis: An Venus ex Cælo et Die nata est? An Cælus cum Die concubuit, ut cum Terra ante dicta? O Medici mediâ pertundite venam; Insanit Cicero præ nimia sapientia: Sic tres Ioves facit, quorum primus et secundus in Arcadia nati, hic Cælo, ille Aethere patre; Tertium Cretensem dicit Saturnum patrem habuisse; Ex primo Proserpinam et Liberum, ex antiquissimo Iove Athenarum rege et Proserpina Dioscuros natos: Item Mercurios quinq; plures Apollines, Cupidines,

*Ethnici in
rebus divinis
insani cum
sibi sapere
videntur.*

tes, Bacchos, Hercules, Soles, lunas seu Dianas, vt suis locis videbimus: Condonent quoq; Mythologi mihi, quod Venerem non pro luxuria aut libidine exponam, vt hactenus toti mundo placuit; Nam si de prima origine et rei veritate sermo sit, vt res est, sentiendum et loquendum puto; Si verò de receptâ consuetudine, nec ab ea recedendum arbitror absq; manifesta causa: Medici nouerunt functiones in corpore animalium, præsertim hominû esse varias, naturales, vitales et animales, atq; has distinctas in sensitivas et motiuas, Intellectum et voluntatem, ac singularum ex hisce multas esse differentias, varia organa et sedes; Ex naturalibus vna est generatiua functio dicta, quæ in mēbris generationi dicatis sita est, eaq; quam illi Mythologi deam Venerem explicant; Quod si ita liceat, vbi sunt ceteræ alijs functionibus dicatæ, Salacia, Venilia, Cinxia, Prema, Virginensis, Partunda, Lucina, Rumina, Cunina, Edulica, Potina, et quis numeraret omnes? Venerem amicâ Adonidis fuisse iam antè narravimus; Quorum autem liberorum mater et à quibus facta fuerit, in sequentibus dicemus: De Saturni filijs satis, nisi quod de vnica Veritate, toto hoc tractatu indagandâ, quæ Temporis filia dicitur, æturifimus: Nunc ad Iovem et Iunonem reuertimur: Metim Oceani filiam Iupiter primò in vxorem duxerat, quæ postea pharmacum Saturno bibendum præbuit, quo ille Lapidem prius, deinde filios voratos evomuit: Verum hanc gravidam factam Iupiter, (an præ amore, an odio, ignoratur) deglutivit, ex quo cibo mox ipse gravidus factus Palladem armatam è capite peperit: Postea Themim duxit, ac tertio Iunonem, quam retinuit: Alij dicunt Thetidem in varias formas versam deniq; compressam à Iove fuisse, quæ cum esset gravida, audiens Iupiter, fore vt ex ea nasceretur, qui Cœli imperio potiretur, illam absorbit, quare ipse postea apud amnem Tritonem Palladem peperit: Quæ Tritonia dicta est propterea, aut quod à Tritone educata sit: Est itaq; Pallas absq; matre è cerebro Iovis orta, Vulcano per securim ipsi viam præbente: Homerus ab op-

*Veritas Tō-
poris filia.
Iovis liberi.*

*Pallas absq;
matre.
I. Iovis filia.*

*Fr: Iun in
pref: Gram:
Hebrae, à
verbo He-
braico agi-
tandi & vo-
luntandi.*

pido Bæotiz Alalcomenio Alalcomeniâ nominavit, quod apud se natam fuisse Mineruam Alalcomenij dicerent, vt ait Strabo lib. 9. De aurea pluvia, Palladis natalem locum, Rhodum, decorante, antè diximus: Palladem Dionysio in Nyfa enutrito præfectam fuisse ab Ammone ad devitandas Rheæ insidias, alij scribunt, qui ex Ammone Saturnum vel Iovem faciunt: De nominis ratione dissentiunt nonnulli, cum quidam, quod cor palpitans Dionysi à Titanibus discripti ad Iovem detulerit, alij quod iacula mittat, alij quod Pallantem gigantem iaculo interfecerit, dictam putent: Vndecumq; sit nomen, promiscuè Pallas, Tritonia, & Minerua dicitur: Virgo semper mansisse creditur, quæ Tiresiam cæcum fecit, à quo nuda inspecta esset lavans se in fonte Heliconis Hippocrene: Vulcanus quoq; vim ei inferre volens spe sua frustratus est, vt antè memoravimus: De Palladio inferius sub Troiæ requisitis agetur: Quid iam per hanc deâ antiqui intellexerint, facile à quovis perspicitur; Nec verò quicquam aliud, nisi sapientiam acutæ mentis et emuncti cerebri, Pallade ex cerebro Iovis nata, denotari censemus; Sine eâ enim nihil peragitur nec in alijs arduis negocijs, nec in magisterio philosophico, quod ideo sapientum vocatur: Hæc arcanorum contemplatio per Palladem designata non debet vulgo prostitui, sed sub philosophiæ velis abscondi, vt multis in locis philosophi cum obtestationibus et imprecationibus admonent: Hinc Tiresias absq; dubio excæcatus fingitur, quod nudam Palladem, vt Actæon Dianam hinc in ceruum mutatus, viderit: Iuno verò cum Palladis monstruosum partum ex cerebro sui coniugis factum audivisset, irata cum diris execrationibus terram percussisse dicitur, vnde Typhon ille, tot draconum parens, prodierit; Cumq; aliquando ab Apolline in domum Iovis ad convivium fuisset vocata, atq; inter alias epulas lactucas agrestes appositas comedisset, cum antè esset sterilis, gravida facta traditur, ac post Heben filiam peperisse: Quam Latini Iuventatem appellârunt, Iovi pocula aliquam-

*Typhon ex
percussus ter-
ra.*

Hebe.

2. Iovis filia.

quamdiu ministrantem: Hæc *Herculi* vxor data dicitur in Cælo, Martis Soror nec non *Vulcani*: De Marte, quod ex *Iove* & *Iunone* natus sit, antiqui non dubitant; Hujus res gestæ non nisi prælia & adulteria cum varijs concubinis, cū propriam vxorem non habuerit, leguntur; Paucissimorum nos mentionem faciemus; Adulterium ejus cum *Venere* notissimum est; de quo Poeta *Ovid.*

*Fabula narratur toto notissima Cælo,
Mulciberis capti, Marsq; Venusq; dolis.*

Venus *Vulcano* nupserrat deformi, claudo & operario marito, formosissima mulierum, tenerima & luxuriosissima; Huic copulatur itaque furtim *Mars*, at à *Sole* proditus, à *Vulcano* ligatur vinculis imperceptibilibus, fortissimis, ut ita risum et lusum præberent superis videntibus: *Ethnici* Poetæ & scriptores Martem pro Deo belli, proq; ira, vindicta, bile & furore accipiunt & interpretantur; Verū antiquissimi ad vim quādam igneam, ardentē à *Iove* productā respexerunt, quæ insultus & prælia ignis sustinere nō vereatur, et quasi invulnerabili sit corpore; Si *Venus* nostra cū hoc Marte concumbat in apto cubili, & à *Vulcano* reti acro vel chalybeo vinciat, nascetur inde pulcherrima filia *Harmonia* dicta; hoc est harmonicē cōposita & omnibus numeris absoluta; quæ tutelare numen antiquitus dicebatur: In cujus nuptijs adfuerunt omnes dij, deæq; cum suis donis, et epithalamijs, quæ recēsentur à varijs Poetis: Nupsit autē *Cadmo*, de quo superius, *Aegenoris* Phænicum regis filio; *Draco*, qui socios *Cadmi* aquā adferre iussos intermit & ipse à quibusdam Martis et *Veneris* filius dicitur; Vnde avunculus *Harmonia* extitit; Post multas calamitates, quas *Cadmus* perpeßus narratur, vnā cū *Harmonia* vxore in *Draconē* conversus fingitur: Ita ut obitus serē omnium Hieroglyphicorum deorum aut heroum suo ortui correspondeat, ne fabula esse non conspiciatur: *Harmonia* enim ex Marte et *Venere* nata est *Medicina* illa aurea primā vice lōgo labore elaborata, quæ sic locetur *Cadmo* (à quo *Cadmia* nostra dicitur) tū aditū omnes dij cū suis donis, hoc

*Alijs Harmonia dicitur
cuius Vulcanus pulcrū,
sed perniciosum monile formavit.*

hoc est, fructus & effectus speratus abesse nequit; Denique vnà cum *Cadmo* in *Draconem* mutatur imò quod pejus, in *Basiliscum*; Nostra enim *Medicina* denuò suo simili incorporata, basilisci vim & oculos nāciscitur, vt apud nostros *Philosophos* frequentissimè legitur: Huc spectant sequentia *Philosophorum* dicta: In *Metaphora* *Belini* apud *Rosarium*: Quando extraxeris me partim à natura mea, & partim uxorem meam à natura sua, & postea occidatis naturas, & suscitamur resurrectione noua & incorporali, eò quod postea mori non possumus: Et in *Secreto* maximo: *Aurum* loquitur & dicit: Maledicantur, qui nobilissimam meam formam vilipendunt: Ego sum nobilissimum ens, & omnes influentia *Cœli* in vnum conuenerunt ad meam generationem per mandata *Dei* potentis, & ego sum opus naturæ perfectæ, & sum natus sine adulterio, & isti phantastici & novelli obsecant me spurium & bastardum vocant, & me ignorant. Ego verò sum incorruptibilis & filius *Solis*, & minima pars substantiæ meæ est totum meum continens, nec in me aliquid corruptibile reperiri potest; Et tamen isti ex corruptibilibus me & substantiam meam volunt multiplicare; quomodo possunt ipsi creare filios mei similes absq; consensu & consilio meo, nequaquā fiet, quousq; ego semen meum igneum iactauero in sanguine meo fluente, albo & igneo: Quæ *Philosophi* verba evidentissimè *Harmoniam Philosophicam* depingunt: Cujus hæc definitio à quodam traditur: *Elixir* est quoddam compositum habens in se virtutem mineralem inclusam, existens condimentum, antidotum & medicina omnium corporum purgandorum & transformandorum in *Solificum* & *Lunificum* verum. Cum verò *Vulcanus* vincula iniecerit *Marti* & *Veneri*, *Harmonia*, hoc est, nostræ *Medicinæ Philosophicæ* ortum suū quoque operā adiuuit, licet *Zelotypiā* adfectus id fecisse æstimetur, hinc de ipso, vt pote *Martis* fratre, seorsim dicemus; idque brevius; quia alibi sæpissimè eius mentio fit, & sine *Vulcano* vix vltus ex his *Hieroglyphicis dijs* aut deabus declarari potest: Propter deformitatem à *Iunone* matre è cœlo in mare præci-

Vulcanus 4.
Iovis filius.

præcipitatus est: ex quo casu claudus factus, à Lemnijs
 pòst educatus traditur: Ignis ejus inventum, vt alij, Pro-
 methei, falsissimè creditur: Hinc Lampadophoria, de
 quibus inferius, ipsi dicata: In Insula Lipara officinam
 habuisse putatur, ac dijs multis arma fabricasse, & Ioui
 fulmina facere: Talum æreum fecit Insulæ *Crete* præsidè:
 sic & canem ænèi eximie pulchritudinis fecit vivum, què
 Ioui largitus, ille Europæ, hæc Procridi, quæ *Cephalo*; atq;
 is canis postea fuit à Ioue in lapidem conversus: Pando-
 ram Iovis iussu formavit pro igne à Prometheo rapto, ho-
 minibus offerendam: Arma Iovi adversus gigantes fabri-
 cavit, pro quo *Minerva* nuptias expetivit; at illa eius li-
 bidini reluctata est: Leones ipsi consecrati fuêre, quia ig-
 nea animalia sint; Famuli Cyclopes, *Brontes*, *Steropes* ac
Pyræmon, quorum meminit Virgil: 8. *Æneid*: *Ardalus* *Ardalus*.
 eius filius cellam fecit Musarum apud Træzenios; Et *Bro-* *Brotheus*.
theus, qui irrisus ab omnibus propter deformitatem oris
 in ignem se conjecit: Eius vxor præter Venerem *Aglaia*,
 id est splendor dicitur: Vulcanus iniuriæ acceptæ à ma-
 tre Iunone (quæ divitiarum dea fingitur) minimè obli-
 tus, auream sellam cum occultis quibusdam vinculis do-
 no ej misit, quæ deam, cum assedisset, statim implica-
 verunt. Natalis sub *Vulcano* recenset Chymicos quoque
Vulcanum sibi proprium accersere, & per eum intelligere
 sulfur aut argentum cursitans, quod nihil nisi suæ naturæ
 in se recipit, sed ab omnibus separatur; & quæ deinde
 aspergit ex animi impotentia an inscitia an invidia dicam,
 nescio; At ipse sibi sua habeat scômata, *αὐτοῦ δὲ μυστὶ ἐχόν;* *Gargæus*
 Ignem gladio fodit, dum *Vulcanum* ita contumeliolè
 excipit; *Quin ostendit se Ignis vsum non alium, quàm*
manibus calefaciendis aut cibis coquendis aut fabili-
bus officinis convenientem scire; exstilians medicinas
optimas absque ignis ministerio concinnari posse; in
quo fallitur: Optimæ enim Medicinæ optimo indigent,
quod est ignis, Elemento, vtpote spiritualitati & sim-
plicitati proximo, sine quo nec natura nec ars opera-
tur:

tur: Vulcanus itaque non est à Medicina separandus, sed
 illi, ut coquus culinæ, maximopere conjungendus: Cum
 Pallade Vulcanum quid commune habere, si non concu-
 bitu, tamen vnius aræ cultu, jam antè narravimus: Pallas
 itaque gubernet Vulcanum, hoc est præmeditatio et Sa-
 pientia ignem Philosophicum, de quo quod multiplex sit,
 multis in locis tractatum invenimus: Ad quatuor tamen
 genera omnes ignes, quorū mentio fit apud auctores, re-
 duci posse, iisdem testibus non est dubium, nempe ad
 naturalem, innaturalem, contra naturam & occasionatum
 seu Elementalem: Sic enim Riplæus port. 3. *Quatuor sunt
 ignium genera quæ scire debes, naturalis, innaturalis & con-
 tra naturam, Elementalissq; qui accendit lignum; His ignibus
 utimur & non pluribus: Ignis contra naturam debet excrucia-
 re corpora, ipse est Draco, quemadmodum tibi dico violenter
 comburens, ut ignis inferni: Ignis natura est tertium mensuræ;
 ille ignis naturaliter inest cuiq; rei; Ignem occasionatum voca-
 mus innaturalem, ut calorem cinerum & balnearum ad putre-
 faciendum: Absq; his ignibus tu nihil perduxeris ad putrefa-
 ctionem, ut possit separari sua materia, ut simul sit proportio-
 nata ad novam coniunctionem: Fac igitur ignem intus in tuo vi-
 tro, qui comburat corpora efficacius, quàm ignis Elementalís:*
 Hæc ille: Quibus et Lullius, Flamell. et Scala Philos:
 Scal. 1. alijque assentiuntur; Per Vulcanum igitur Ignem
 occasionatum seu innaturalem et Elementalem propriè
 intelligimus, non autem ignem naturalem, sed addimus,
 Ignem contra naturam ab ipso Vulcano præparari debere,
 quem si agnoveris, dimidium operis Philosophicj obti-
 nes: In Lemno habitasse dicitur, quia eam insulam ter-
 ram habere calidam et medicinalem in primis constat: O-
 pera quæ fecit fabrilis partim sunt Philosophica, partim
 alterius intentionis, si considerentur attentius: Deorum
 et Heroum clypeos et arma fecit, et insignia distribuit;
 quia ab igne omnis eorum motus et potentia provenit;
 vnde tales sint vel habeantur: Iovi sceptrum et fulmina,
 Marti clypeum, Neptuno tridentem et alijs alia suæ artis
 monumen.

monumenta relinquit: Matrem quoque aurea sella con-
 strinxit, quod in vltimâ operis parte evenit, cum jam om-
 nia optimo colore apparent: Nunc sequuntur Iovis filij
 ex pellicibus; Ex his Apollo & Diana præcipui sunt ex *Apollo seu*
 Latona nati, vt plerique sentiunt: At Herodotus in Eu- *Sol. 5. Iovis*
 terpe scribit, Apollinem ac Dianam Dionysi & Isis *filios.*
 filios esse aiunt, Latonamque illorum fuisse nutricem,
 cum illos servaverit; Nam Latona cum esset vna ex 8.
 Dijs Aegyptiorum, à Cerere depositum apud se Apol-
 linem servavit, cum in Insula Plote sive natante ab impe-
 tu Typhonis, Osiridis filios quærentis, protexisset: Tul-
 lius quatuor Apollines recenset lib. 3. de Nat. Deor. An- *Quatuor*
 tiquissimum ex Vulcano natum, custodem Athenarum; *Apollines*
 alium Corybantis filium in Creta, tertium ex Iove & La- *Ciceroni.*
 tona: Quartum in Arcadia Nomionem appellatum; Ter-
 tio autem, vt celeberrimo omnes res gesta & multi liberi
 ex diversis concubinis suscepti ascribuntur: Verùm si rem,
 prout gesta est, aut secundum naturam se habet, conside-
 remus, Nec Herodotus nec Cicero illa distinctione o-
 pus habuisset; Et perinde est, à quibus Apollo natus di-
 catur, cum saltem sit Hieroglyphica persona, quæ in sub-
 stantia locum non invenit, sed in qualitate tantum, aut
 relatione, nisi secundas notiones facere malimus: Idem
 sensus est, siue dicatur à Latona natus Apollo, siue ab I-
 side, siue ab Osiride, siue Iove; sunt enim Osiris & Iupi-
 ter, Isis & Iuno re vnum et idem; Nec refert num Lato-
 na nutrix statuatur, num mater Apollinis, idem est offi-
 cium; si verò rei convenientiam respiciamus, magis de
 nutrice opinio probatur; At quia ita receptum sit, Lato-
 nam Apollinis & Dianæ et matrem et nutricem esse statui-
 mus: Ethnici de Apolline et Sole, vt et de Diana et Luna,
 nihil certi determinarunt, an sint personæ eadem, an a-
 liæ aut diversæ; et an fuerint in terra, aut in celo, an sint
 illa lumina cæli, an vero Heroes terræ fuerint; Cicero
 suo more; Lib. de Nat. Deor. quinque Soles producit, v- *Quing. So-*
 nus, inquit, eorum qui Soles dicti sunt, è Iove natus, ne- *les Ciceroni.*

pos Ætheris fuisse dicitur: Alter Hyperione: Tertius Vulcani Nili filio: cuius urbem Ægyptij volunt esse eam, quæ Heliopolis appellatur: Quartus is, quem heroicis temporibus Achanto Rhodi peperisse dicitur, avum Ialysi, Camiri et Lindi: Quintus, qui Colchis fertur Ætæam & Carcen procreasse. Omnia hæc nomina esse ficta et à diversis Poetis diversis rebus, personis & locis attributa, quilibet, nisi cæcus sit, videre poterit: At libuit ita Ethnicis suæ superstitioni remedium querere, ne vni Deo plures et diversos parentes ac patrias attribuerent: Quod si hos Deos omnes fuisse dixerint, ubi igitur tot soles dii manserunt? si lumina Cœli et eadem cum Sole cœlesti, forsitan cum inveteraverint, in vnum locum congesta sūt, absumpto lumine? si Reges et homines fuerint, cur Dij dicantur, aut Deorum facta perfecisse? Nomen enim Solis eos Deos facere non potuit, nec adulteria multis ascripta, nec alia facinora aut scelera, quæ si ad literam aut hystoriam accipiuntur, non homines, at vix semi-homines, ipsos fuisse convincunt, tantum abest, quod Deorum nomen meriti fuerint: Apollo itaque licet quadruplex statuatur, & Sol quintuplex, diversis parentibus & locis natus, tamen vna est persona Hieroglyphica, non Ethnicis scriptoribus, sed Christianis artificibus et Medicis nota, Ex *Osiride* & *Iside*, vel etiam *Iove* & *Io* nata, aut *Iove* et *Latona*: Interim per vtrumque et Apollinem et Solem communiter Sol Cœli intellectus est: At ille quidem mundi oculus, Cor Cœli, Rex Planetarum, lampas terræ, fugator vmbre, fons vitæ, faber diej, pater lucis, & cursor omnipotentis Dei est et dici potest, nequaquam verò Deus ipse: Solem et Lunam negasse Deos Ethnicis irreligiōsi videbatur et capite multandum crimen; Primus Anaxagoras spretis falsarum religionum minis Solem non Deum at lapidem ignitum et ardentem dixit, & demonstravit causas eclipsum Solis, et Lunæ per naturam accidere, & non, ut Ethnici putabant, esse passionem et morbos Solis vel Lunæ, quibus vt mederentur, pulsabant auxiliaria æra; Hinc

*Sol Cœli quis
dici potest.*

*Anaxagoras
Solem lapide
ardentem
dixit.*

Hinc Ovidius 4. Met. *Cum frustra resonant æra auxiliarialu-
na*: Seu analogicè Solē intellexerit Anaxagoras, vt quidam
volunt (quod lapidem rubrum ardentem, Solem Philo-
sophicum innuerit) siue ridendi gratiâ et superstitionem
vulgi eludendi, ejus sententia amplectenda est, quia om-
nem divinitatem creaturis & luminibus mundi detrahit:
Filij Apollini plures ascribuntur, Orpheus, Hymenæus
et Ialemus è Calliope; Delphus ex Acachallide; Coronus
è Chrysorte; Linus è Terpsichore, Æsculapius è Coronide
nymphâ: Tradunt Apollinem ex Hyperboreis Del-
phos advenisse, à Delpho ejus filio ita dictos; de quo loco
fabulati sunt antiqui, Iovem cum vellet medium atque vm-
bilicum terræ invenire, alteram aquilam ab oriente, alte-
ram ab occasu pari velocitate emisisse, jussisseque illas re-
cta & è regione convolare, quæ cum in Delphis denique
convenissent, ibi ad sempiternam facti memoriam aurea
Aquila dicata est: Quæ res cum fabulosa sit, nec quid ve-
ritatis in se habeat, nili quod demonstret Delphos, et tem-
plum Apollinis Delphicum esse in vmbilico terræ, Geo-
graphiæ exiguum cognitionem prodit; Omnis enim lo-
cus eo respectu in medio mundi est, quia terræ globosum
non quadratum, aut alterius figuræ corpus: At Templum
illud Delphis celeberrimum, vbi antiquitus Apollo ora-
cula reddidit, et aram habuit ex solidis aureis lateribus,
quorum mille Cræsus Lydiæ rex ditissimus cōmiserat,
hunc locum ita honore et cultu exexit, vt apex mundi, *Ara aurea*
seu medium terræ videretur: Quod si ad Allegoriam illa *Apollini sta-*
ficta sint, Author consilij ex Aristotilis Epist: non incon-
cinnè exponit, vbi dicit: *Quod huius artis duo sunt lapides*
principales, albus & rubens mirabilis naturæ: Albus in oc-
casu Solis incipit apparere super facies aquarum, abscondens: se
usque ad mediam noctem, & postea vergit in profundum: Ru-
bens vero ex opposito operatur, quia incipit ascendere super a-
quas in ortu Solis usq; ad meridiem, & postea descendit in pro-
fundum: Hæ sunt igitur duæ aquilæ quæ conveniunt in
medio terræ, ibique aurea aquila pro monumento statui-

*Filij Apol-
linis.*

*Delphi in
medio terra
crediti.*

tur : Apollini sacre erant Cicada, ob cantum, & fidicula piscis; item Aureus tripes ipsi à sapientibus Græciæ dictus; Iuniperus & Laurus græcæ plantæ habebantur: Omnia propemodum aurea attributa sunt; ut & calcei aurei; Gryphes & corvi sub ejus cura fuerunt; Bos illi mactabatur & Agnus, & Cytharæ invectio, & ars medendi & sagittarum scite emittendarum peritia eidem tribuebatur; semper juvenis fingitur, capillis prælongis; singulari quoque omine Lunæ simulachrum laurum ramum tenuit: Hujus imago ab antiquis fingebatur, quæ dextrâ manu Gratias pestaret, at sinistrâ sagittas & arcum; Pythius vocatus fuit, quia Typhonem sagittis interemerat, qui Solis calore postea corruptus Apollini Pythio nomen dedit: Nam *πυθίας* Putrescere significat, de quo inferius: Cur verò hæc omnia Apollini tribuantur, evidentes sunt causæ: quia Apollo aureus Deus est, calidus, & non mutabilis, qui sagittas emittat in Typhonem & arte medendi excelsat; quia ipse est *Orus* ultimus Deorum, qui in Ægypto regnasse finguntur, & Medicina quæ sita humanorum corporum; hic est præses Musarum, Poëtarum lumen et columen, cui Laurus canora et semper viridis dicatur, ejus Imago participat cum Luna seu Diana sorore, quæ Charites dextrâ præfert, quia est gratiosum Dei donum, et sagittas sinistrâ; quia de novo se multiplicare potest, suasque vires in Typhonem extendere; Bos illi sacer, quia Apis Oro convenit; Aureus tripes, quia trinum vinculum, constans corpore, anima et spiritu, est perfectum, et ex circulo Solis fit triangulus, iterumque medio quadranguli in circulum reducitur: In Parnasso tricipiti monte habitat, quia geminus est labor præparationis et operationis superandus, antequam ad eum assequendum perveniatur: Ex filijs ejus Orpheus fuisse fingitur, ut et Linus, potius ob Poëticam vim et eanendi scientiam, quàm alias ob causas; Hunc enim honorem, post Orpheum et Linum Poëtarum, ijs tanquam magistris suis gratitudinis ergo præbuerunt; Sic Orpheo incredibilia quædam ascripserunt, quod Cythara canendo

saxa

Orpheus.

faxi moverit, feras attraxerit, fluvios in cursu, aves in volatu firmarit; hoc est, quod dura emolliverit et mollia seu fluxibilia induravit vno eodemq; artificio: Nam seu Potata canit; *Limus ut hic durecit; & hac ut Cera liquecit, Vno eodemq; igne*, Sic illius cantu diversissimæ operationes peractæ narrantur: Hunc Orpheum primum auctorem esse religionis apud Græcos ab Ægyptijs translatæ jam antè memoravimus; Hinc Lucianus in Dial: de astrolog: ipsum primum Græcis Astrologiâ tradidisse refert his verbis; At Græci nihil vel ex Æthiopibus, vel ex Ægyptijs de Astrologia audiverunt, sed illis Orpheus Calliopes & Oeagri filius hæc prior explicavit: De sacris Bacchi ab eo introductis inferius copiosius dicetur, quemadmodum etiâ de Euridice ejus conjugē; Pausanias in Bæoticis de cetero statur, quod multa humanæ politicæq; vitæ utilia invenerrit: Nam et Deorum initia & universam Theologiâ primus aperuit, et nefariorū facinorū expiationes excogitavit, nec non multa morborum remedia adinvenit; ut ipse in Argonauticis de sese scribit his verbis:

*Dicere fert animus, qua nunquam tempore lapsa
Dixi, Cum Bacchi, cum regis Apollinis ætus
Sum stimulo, horrenda ut narrarem spicula & idem
Fœdera cum Superis mortalibus atq; medelas.*

Quibus satis innuit quod de Medicina quadâ ab Apolline profecta ea intelligi debeant: quod & spectant libri Physici ab eodē scripti, quos ipse enarrat in initio Argonauticorū; nempe de Elementorum inter se generatione mutua, de vi amoris in rebus naturalibus, de lapillis; & reliqui de rebus varijs sub Allegorijs tectis; Cujus suæ doctrinæ summam quandam libro de lapillis dictis proponit, ubi antrū Mercurij describit, omniū bonorū pleno, de quâ sub Mercurio; et testatur simul, rerum arcanissimarum se fuisse conscium, dum ita canit:

At quemcunq; virum ducit prudentia cordis

R. 3

(Cetera

*Virg. Egl. 8.
Orpheus primus author
religionis apud Græcos.*

*Orpheus
morborum
remedia tra-
dit.*

*Opera Or-
pheï.*

*(Cetera ut omittam, qua plurima maxima dicam)
 Scire cupit si forte, sciet quacunque volutant
 Pectoribus tacitis mortales quæq; volucres
 Inter se stridunt Cœli per summa volantes,
 Infandum vi crocitant cantum mortalibus ullis,
 Significant q; Iovis mentem, gens nuntia fati,
 Is serpentis humi noscet firmare Draconis
 Sibila, serpentamq; sciet superare venena.*

Quæ licet alij ad Magica vel auguria interpretari queant, ut fortè liceat, tamen cum nec Orpheus revera magus fuerit, et si fuisset talis vel augur, non tamen hæc se scire, nisi Allegoricè adfirmare posset; Sic de Democrito narrant ipsum auguria intellexisse et voces avium, velut etiam de Apollonio Thyaneo; Democritumque (qui suam doctrinam ex Egypto haulit) certo nomine aves quasdam nominare solitum, è quarum sanguine commisto, anguis nasceretur, ex quo si quis edisset, avium omnium intelligeret idioma; Atq; Melampo memorant angues quosdam vivos, vnde ille postea sermones avium dicitur intellexisse: Hujusmodi esse falsissima, si prout sonant, accipiantur, quilibet ratione præditus discernere poterit; Vnde Cicero, ad litteram respiciens Democritæ doctrinæ; Nullum, inquit, virum maiori auctoritate maiora mendacia protulisse: Verum ne adeò mendax habeatur Democritus, cujus sapientiam et aurea dictoria Hippocrates admiratus est et Plato in delitijs habuit, per Allegoriam ejus honorem salvabimus, ut et Orphei, Apollonij et Melampi et dicemus per aves, volatilia, et per serpentes, volubilia subjecta philosophica intelligi; Ex angue enim nato de sanguine putrefacto quarundam avium, comesto, credibile est, avium voces non ignotas alicui manere: Ex volatilibus enim substantijs sit firma et fixa, per putrefactionem solutionis, Quinta essentia dicta, quæ cum sit ingrediens & liquefiens, anguis appellatur, qui deinde easdem aves, ex quibus coaluit, similitudine naturæ facit percipj; Hujusmodi Allegorijs

modernorum scriptorum libri pleni sunt, qui lustrentur á curiosis: Idem hic Orpheus finxit se conjugis amore ductum inferas Plutonis sedes et Tænara adiisse; Cum inquit in Argonaut:

*Cetera narravi, quæ vidi, ut Tænara adini,
Umbrosas Ditisq; domos & tristia regna
Confusus Cithara, vxorisq; coactus amore.*

Quænam autem sint regna Plutonis, jam antè tradidimus nempe subterranea illa circa Pyrenæos montes, vnde mineræ ad medicinam et metalla ad diuitias hominum comparabantur: At cæteris, quæ de Orpheo restant, alibi dicendis, hic omisissis, de Æsculapio, qui ab omnibus pro Apollinis filio naturali agnoscitur, pauca adijciemus: Hujus mater Coronis traditur, quæ cum ex Apolline concepisset, ac post cum alio rem habuisset, á Diana interempta est: Cumque rogo imposita fuisset, Mercurius é ventre mortuæ Æsculapium extraxit, vel Phæbus ipse, ut *Onid.* 2. Met. inquit:

*Non tulit in cineres labi sua Phæbus eosdem
Semina, sed natum flammis, uteroq; parentis
Eripuit, geminiq; tulit Chironis in antrum.*

Hujus nutricem fuisse Trigonem voluerunt et eum apud Chironem Centaurum educatum, et ab eodem eruditum, à quo artem medendi didicit: Prius dictus est Apius (immo blandum significat) quia dolores ægrotantium medicamentis deliniret: At cum Asclen sanasset, Æsculapius nominatus traditur, qui Græcis Asclepius est; Fabulantur *Hyppolitum* ab equis laniatum ejus arte revixisse; quare fertur Jupiter iratus ob inventam artem, qua homines in vitam revocari possent, repertorem artis fulmine confecisse: ut habet Virgil: lib. 7. *Æneid*: Quod cum graviter tulisset pater ejus, ac magnopere luxisset (cujus lachrimæ in electrum conversæ creduntur) Cyclopes sagittis confecit

Æsculapius.

fecit; Hinc ille è Cælo relegatus terram pererrauit; Cumq;
 Hyacinthi pueri amore captus disco cum eo certans Hy-
 acinthum imprudens occidisset, vt Ouid. 15. Met: refert,
 profugus è Sparta ad Laomedontem dicitur Trojam con-
 fugisse, qui tum fortè mænia civitatis extruenda curabat,
 eique operam suam mercenariam collocasse, vt sub Troja
 dicitur: Vxor Æsculapij Epione, ex qua ille suscepit Ma-
 chaonem & Podalirium, Iaso et Hygieam: Alij Æsculapij
 non filiam, at vxorem Hygieam statuunt: Serpentes in
 ejus tutela esse scripserunt, illiq; dicatum Draconem; Ipius
 enim baculum gemini cingebant Dracones; gallus & ca-
 pra ej offerrebantur: Ex Apolline autem Æsculapius, om-
 nis Medicinæ author & patronus, vt Ethnici finxerunt, &
 ex Coronide nympa, (quæ corniculam denotat) deduci-
 tur, quia Apollo et Orus noster velle purpureâ in fundo va-
 sis videndus, Coronidem adhuc, hoc est, sæcem nigram,
 damnatam et vituperandam complectitur; à qua Æscu-
 lapius noster per combustionem seu calcinationem sepa-
 ratur; Inde Coronidis mater est Phlegya, (quæ autem
 est comburere) comburitur enim Coronis Æsculapij ma-
 ter, vt et Semele Bacchi, eodem serè respectu: si verò
 dicatur Mercurius extraxisse Æsculapium ex cineribus ma-
 tris, eodem res redit; Hoc enim est officium Mercurij, &
 nil nisi Mercurius est, de quo dicitur: Hoc est summum
 Arcanum Philosophicum & Medicum, quod sub extra-
 ctione Æsculapij ex suis sæcibus seu cineribus delitescit, a-
 deoque evidens est, vt si hoc solum ex antiquissimis monu-
 mentis extaret, sufficiens tamen testimonium hujus Me-
 dicinæ aureæ, ac vanitatis Theologiæ Ethnicæ perhiberet:
 Primò enim cum Iupiter cum Latona congreditur (quæ
 etsi rubea sit, tamen inutilis est, donec alba fiat) post ali-
 quod temporis spatium nascitur Luna seu Diana, de qua
 mox dicemus; ac paulò post Apollo, Dianæ frater, hic pur-
 pureâ, illa candidâ veste vel carne visendi; Et licet soror
 & frater sint gemelli, tamen soror ante fratrem in lucem
 prodit, hoc est, albedo ante rubedinem, ac deinde præstat
 obste-

obstetricis officium matri, quod mirandum est, nihilominus in arte Philosophica contingit, ubi rubedo absque albidine præcedente non apparet: Rubedine seu Apolline nato, hic in ipso vase concumbit cum Coronide, seu instar cornicis nigrâ nymphâ, et generat *Æsculapium*, hoc est, omnis medicinæ Philosophicæ authorem; Hic *Æsculapius* à matre sua seu terra nigra separari nequit, nisi per combustionem; et tunc nascitur *Æsculapius* purissimus, Medicina aurea Philosophica, omnibus numeris perfecta: De facie illa nigra consulantur authores, qui passim ejus mentionem faciunt: Nobis vnus *Arnoldus* hic sufficiat; qui in novo *Lumine* cap. 7. Hic autem *Cinis*, inquit, rubicundissimus impalpabilis in seipso, elevatur etiam & crescit in modum fermenti, & separatur ab eo in calcinatione prædicta terra nigra subtilissima & perlucida, qua in fundo vasis sub dicto pulvere rubeo reperitur. &c. Hic est *Æsculapius* noster, de quo *Hermes* cap. 3. Filius noster, inquit, iam regnat ac rubeo ornamento & carne indutus est: Iam filius noster genitus rex sumit tincturam ab igne; illum verò mare & tenebrae fugiunt, & Solis radios *Draco* fugit qui foramina observabat, filiusq; noster mortuus vivit, & Rex ab igne venit ac coniugio gaudebit & occulta apparebunt, filiusq; noster iam vivificatus fit igne bellator & tincturis supereminens. Trigone *Æsculapij* nutritrix dicitur quia bina iteratio conveniat nutrimenti ejus; *Apius*, quasi blandus dicitur, quia *Nepenthes* medicamentum *Helene* denotat; Mortuos vitæ restituit, quia terra mortua receptâ suâ animâ vivificatur iterum, ut multis locis asseritur, & *Bonellus* in turba testatur: Propterea, inquit, Illa natura, cui humiditas adempta est, cum per noctes dimittitur, mortuo similis videtur, & tum illa natura igne indiget, quousque corpus & illius spiritus in terram vertantur, & tunc fit pulvis mortuo similis in suo tumultu: His peractis reddit Deus spiritum & animam, & omni infirmitate ablata confortata est natura nostra & emendata. Oportet igitur illam rem comburere absq; timore, donec cinis fiat; qui cinis aptus sit recipere spiritum, animam, & tincturam infusam:

Æsculapius itaque sua arte corpora mortua in vitam reducit; quia illa quæ imperfecta sunt, & quasi mortua ex infirmitate ad sanitatem et vitam perennem transmouet: Vxoris et filiorum nominis ratio patet; Iaso enim à medendo, & Hygiea à sanitate dicitur: Serpentes verò cur in ejus tutela sint, satis apparet; quia duplices serpentes, quorum vnus est alatus, alter absque alis seu duplex mercurialis substantia, mas & femina, est initium & finis operis: Hinc Draco illi advigilat & sacer est, quemadmodum & Mercurio & alijs hujus familiæ dijs & Heroibus eandem ob causam: Quod eò vsque apud Ethnicos pro certo habitum est, vt Æsculapium Deum Romam in Serpentis seu Draconis specie legati reducerint, cum pestis maxima ibi grassaretur; l. 4. narratur inferius; Ita Diabolus Ethnicorum superstitioni, qui nostris primis parentibus eadem formam imposuit, astipulatur, pro Æsculapio credito se in Draconem formans: Quod addunt quidam de ovis cornicibus, fortè ita se habet; licet Hieroglyphicum sit & non historicum quid, Æsculapium ex cornicis ovo editum esse; Est enim ovum hoc philosophicum subnigrum multis superfluitatibus abundans, a quibus Æsculapius noster separandus est: Sic enim Arnoldus paulò ante citato loco: Quia terra nigra prædicta, inquit, in calcinatione separatur à commixto, quæ alias fuerat in toto opere inseparabilis propter fortissimam unionem; Et ideo necesse fuit per fortissimum artificium separari: Et si remanserit commixta, propter sui impuritatem, impediret puræ materie ingressum: Hæc ille; At Lullius monstrat hanc nostram medicinam eò vsq; elaboratam formam ovi insuper habere, cum lib. de quinta ess. Distinct. 3. par. 2. Quo frige factò, inquit, inueniet artifex infantem nostrum rotundum, ad modum ovi, quem extrahat & mundet, &c. Et in arbore Philos. sub 11. principio: Post ortum illius coloris incipit coadunari in medio in forma rotunda ad modum cuiusdam rotundissimæ lunæ, circulariter contentæ: Æsculapius extractus ex cineribus Chironi seu manuum operatio.

Ex Epidaur.
re.

rationi educandus traditur; Quia vt Bodillus in turbate-
 flatur; *Fœtus extractus non nisi lacte nutritur & igne per se
 & paulatim, dum paruulus est; & quanto magis exuritur offi-
 bus confortatis, in iuventutem deducitur, in quam perueniens
 sibi sufficit*: Hoc vult Chironis educatio, quod quasi ma-
 gu duci debeat ad ignem tolerandum: *Æsculapij memi-
 nit quoque Hermes antiquissimus, qui Dialogos ad ipsum
 instituit, aliàs citatos: Solis, qui idem est cum Apolline, Solis filij Acē-
 filios hic præterimus, inter quos est *Æëta, de quo antè, ta, Augias,
 Augias, de quo pòst, & Phaëton*; Hic Clymenes nym- *Phaëton.*
 phæ filius ad patrem aliquando veniens, Solis currum as-
 cendere impetravit, voto sibi nocivo; Dum enim quatu-
 or Solis equis Cælo invehitur, in Eridanum, non procul
 à Pyrenæis montibus præcipitatur: quo venusto figmen-
 to Poëtæ documenta dederunt & doctrinæ physicæ &
 & moralis; nempe quomodo Phaëton Philosophicus,
 in Eridanum auriferum præceps cadat; & non nimis al-
 ta petenda, nec quid supra captum aut vires proprias ten-
 tandum esse; Et si bene res ipsa consideretur, idem est
 Phaëton, qui Aesculapius, nisi quod hic medicinæ vsum
 spectet, ille alia, quæ multis incredibilia æstimantur: Tum
 enim Phaëton suo ardore à Sole concepto combussit E-
 ridanum & exiccavit, imò auriferum fecit, vt alij fabulā-
 tur; De eo Augurellus ex Lullio existimat, si in mare in-
 ciderit, totum mare combustum & exiccatum iri, & aurife-
 rum futurum, ne dicam, vt illi garriunt, in aurum con-
 versum iri: Sed ad Solis seu Apollinis sororem Lunam li-
 ue Dianam redeamus, quæ eodem cum illo partu, sed
 tempore prior, edita est: Plurique Delum locum nata-
 lem Apollinis & Dianæ arbitrantur; Et Arcades Prosele-
 nos, quasi antelunares illos dictos, qui non procul ab A-
 pidano habitârunt, ante Lunam exortos nugantur quidâ,
 inter quos est Apollonius in 4. Argonaut: & Mnæscas e-
 jus enarrator & Aristotiles: Sic Theodorus lib. 29. Arist-
 Chius & Dionysius Chalcidensis in primo suæ ædificatio-
 nis impudentissime affirmârunt, paulò ante bellum, quod*

*Diana seu
 Luna
 6. Iovis filia.*

ab Hercule adversus gigantes gestum est, Lunam primò apparuisse, quo tempore fabulantur Profelenus Orcho-
meni filium Arcadibus imperasse, vt tradit Duris Samius in lib. 15. rerum Macedon: Hisce mendacissimis relationibus Ethnicis voluptati fuit antiquitatem suæ gentis demonstrasse, desumptis ex nomine personæ, quæ nunquam extitit; aut si extitit, inane nomen fuit; si vixisset quidam Profelenus appellatus, an propterea ille ante Lunam exortam fuisset? Quod si verò his respondere quis vellet, an non iure quæreret, Num Profelenus cum suis Arcadibus in tenebris tam diu degisset, cum iisdem testentur Lunam seu Dianam & Solem seu Apollinem eodem die ac partu editos, non in lucem, quia lux non fuerat, sed cum luce in mundum? Verū Arcadicus asinus his lactucis luxuriat: Nec solum Arcades, sed & aliæ gentes Deorum & Heroum ab ijs ortorum monumenta sibi accommodarunt, præcinentibus Poëtis; Hinc Iupiter tot locis natus dicitur; vt Natalis lib. 2. c. 1. *miratur, modo in Creta, modo Thebis, modo in Arcadia, modo apud Messenios*: Et ne quid de cæteris dijs, aut heroibus dicam, quot vrbes Homeri se patrias aut congentes iactarunt, quot ejus sepulchrum ostenderunt? vt Cicero pro Archia testatur; Eadem vanitatis & gloriolæ falsæ insignia in Thessalo nostro, Hippocratis filio agnoscimus, qui coram Atheniensibus impudentèr iactat suum genus ab Apolline descendere, vt & artem: Quid si Esculapius ac Apollo nunquam vixissent, an Thessalus propterea absque progenitoribus fuisset? At hæc eo tempore communia fuere: An non Æneas ex Venere, Romulus & Remus ex Marte ac Rhea Sylvia Vestali, ex Ænea oriundæ, progeniti sunt? Quot sunt vrbes, regiones & gentes, quæ scriptores, dum sub Ethnicismo adhuc essent, habuerint, & se non à dijs vel heroibus, Trojanis aut alijs derivârunt? Ita veritas per adulationem oppressa, & dignitatis & antiquitatis opinio per mendacia hominum mentibus impressa est: De Luna, quatenus Cœli lumi-

nare

Vide lib. 6. in-
ferius:
Vanitas Eth-
nicorum.

nare est, hic nihil dicimus; at provt Latonæ filia & Apollinis soror, alias Diana, eam consideramus: Quod fratri soror nascenti opem tulerit, & matri Latonæ obstetricem egerit, jam antè attigimus; ejusque rei ratio sat est conspicua: Nam Rubedo albedinem sequi debet, & non econtrâ, testantibus omnibus Philosophis: Virginitatem verò Diana perpetuam vovit & à patre Iove impetravit, nempe deterrita periculo partus, cui adfuerat: Albedo enim apparens eximi non debet, sed coqui ad rubedinem; ideoque virgo manere dicitur: Ab Ethnicis quoq; Lucina invocata est, quæ parturientibus, vt Iuno (quæ ipsa eodem quoque partu cum Iove à Rhea edita erat) præesse ac opem ferre credebatur, nec non nascentia omnia in lucem evocare: Venatrix semper arcu & sagittis vti fingebatur, quibus Orionem venatorem optimum ex invidia & instinctu Apollinis, aquis innatantem, inscia quid esset, transfixit: Cynthiam quoq; eam vocârunt à monte Deli altissimo, vbi nata sit, & simul marem & scæminam esse putârunt, vt Orpheus in hymno: Aucta & deficiens, eadem quoque scæmina masq; .Alcman Melicæ eam vxorem Aëris, e quo Rorē filium conceperit ac genuerit, arbitratur: Bigis eâ vehi & non quadrigis, vt Solem, *Marcus Manilius* fingit: Et vestes splendidas induere & exuere, cum velit, inq; oceano lauari, & iam lucidâ, iam obscurâ pro vestitu splendore apparere *Homerus* hymnographus ille scribit; à ceruabus candidis ejus curum tractum dicunt. *Cicero* 3. de Nat. Deor. tres Dianæ statuit, primam Iouis & Proserpinæ, quæ pinnatum Cupidinem genuisse dicitur; secundam notioiorem, quàm Ioue tertio & Latona natam accepimus; Tertiæ pater Vpis traditur, Glaucæ mater, eam Græci sæpe Vpim paterno nomine appellant. Latona ejus & Apollinis mater est; idque verissimum: Nam Lato sive Latona dicta vnum idemque subjectum denotat; Idque *Morienes* sepius inculcat, cum inquit: *Noster quidem Lato quamvis primum sit rabeus, tamen est inutilis, &c.*

*Tres Diæ
Ciceroni.*

Et: Si autem Laton cum sulphure comburatur, &c. Item; quando autem purus Laton tam diu decoquitur, &c. Et his similia innumera suis visenda locis: Orionem Diana jaculis interemit, venatorem magnum, Tripatorem illum, Iovis, Neptuni & Mercurij filium; qui ab Oenopione excatus in Lemnum profectus à Vulcano perbenignè excipitur: Vulcanus ejus misertus per famulum suum ad solem orientem ipsum deduci voluit, vbi sanitati restitutus lumen recuperavit; Quid quæso Vulcanus opis præstaret Orioni, nisi ex arte suâ? Ideoque ipsum ad Solem orientem misit; quod intellectu facile est, nec eget explicati-
one: Hunc Orionem Diana spiculis transfixit, cum nataret in mari, lignum se petere arbitrata: Est autem Diana & mas & femina; quia Hermaphrodyticæ naturæ est, cum sub albedine sit rubedo, & ex femina fiat masculus in magisterio Philosophico; Sic enim Senior: *Hic est vir-
tus femina, quam feminam fecerat in 9. diebus, significat animã
quæ est virtus femina, quam fecerunt masculum, cum coagulatur
& figitur in igne, & fit masculus calidus & siccus, per idem
quod acquisiuit à parte ignis, & nominatur tunc masculus, &
nominant hanc aquam coagulatam nomine cuiuslibet masculi:
deinde desponsaverunt eam, & ipse est ex ea, & ipse est radix
eius & coagulatio eius.* Rorem habet filium Diana seu Lu-
na, quamvis virgo statuatur: quia vt ros cadat ante eius
exortum necesse est; Bigis vititur, non quadrigis, quia
saltem duos colores facit apparere, nigredinem & albedi-
nem, & tria habet Elementa; Sol autem omnes colores
quatuor requirit & quatuor Elementa, si authoribus cre-
dendum sit: Iupiter quoque ex Maja suscepit Mercurium:
Hic Deorum fingitur vigilantissimus; In Cyllene Arca-
diæ montenatus: Pausanias tradit eum in Corycio mon-
te, non procul à Tanagris natum & lotum fuisse in Tivcre-
na, vbi tres erant fontes in agro Pheneatico, à nymphis
accolis eius montis: Alij educatum eum dicunt sub portu-
laca, quæ planta est humiditate & frigiditate maximè abun-
dans; de qua & Lull: Theor: Test: C. 4. inter vegeta-
bilis

*Mercurius
7. Iovis filius*

bilis Mercurio appropriata meminit, cum inquit: Inter vegetabilia vitis dicta materia masculina & magna lunaria, quæ est succus vitalis, & radix frumenti siue straminis & porri & portulaca, malva & Mercurialis, & Chelidonia: Cumque natus esset Mercurius, alij dicunt lunonem lac ipsi præbuisse, ac per inscitiam eum aliquamdiu nutritisse; ex cujus ore lacte emissio viam lacteam in cœlo factam: Alij maluerunt Opim iussam lac infanti præbere, illud in saxum expressisse, quod Saturno obtulerat, quo in cœlum delapso lactea via facta sit: Otio abundantis esset hæc scrupulosius adeò manifestè falsa rimari, nisi nonnihil arcani lateret. Nam quæ hæctenus diximus licet tenuiora sint, tamen à mundo recepta & Ethnicis credita fuerunt: Nobis constat, quod subjectum artis chymicæ sit Mercurius, qui vndecunque ortus sit, semper ex montano loco deducitur: Maja mater ejus est vna Pleiadum, Atlantis filia, & accipitur pro colle Atlanti adjacente, ut ante notavimus: siue itaque ex Maia seu Cyllene monte Arcadiæ prodierit, perinde erit: In Tricena lotus à nymphis, hoc est, ter purgatus suis proprijs aquis; Alatum eum finxerunt, cui gallus assidebat, juvenem formosum sine fuco, ac sine comptu, vultu hilari atque acris oculis; qui aureâ catherinâ auribus hominum annexa, mortales quòcunque libuisset, traheret: Hujus simulachrum Aegyptij partim atrâ facie, partim aureâ & clarâ confinxere: ARCANÆ Aereus expressus est cum astante ariete, cum præset gregibus: Caduceus illi dabatur cum anguibus geminis, mare ac scœmina, scilicet mutuo connexu circumvolutis, & concordibus, quorum caudæ demittebantur ad capulum caducei: Hunc ab Apolline acceperat pro lyra, quam invenit & Apollini dederat: Causa Serpentum in eo connexorum hæc traditur, cum caduceum inter duos angues accerrimè inter se dimicantes conjecisset, atque ij repente facti essent amici, in posticam virgam eam geminis anguib; circumvolutis insignitam gestavit: Hæc omnino Chymica esse, atque ideo ficta & introducta ab antiquissimis

*Mercurius
volatilis.*

nisi nemo, nisi qui nihil vnquam legerit eorum, aut distorti iudicii aut durioris ceruicis sit, non animadvertit: De quibus cum tot volumina tam recentiorum quam veterum Scriptorum ferè omnibus suis paginis attestentur, nos testimonia hic citare singularia supersedebimus: Alatus est, & pingitur, quia Philosophicus Mercurius etsi non sit vulgaris ille & crudus, tamen alas ad volandum habet, nisi detineatur à suo fratre: gallus ei assidet, propter vigilantiam, strenuitatem & volatilitatem: sine fuce & compitu formosus, hoc est, sua natura homogeneous & legitimus absque mixtura cuiusvis; quod aureâ cathenâ ducat homines auribus, credibile est, non solum eloquio, vt alij exponunt, sed quod ipse Mercurius omnium legum, artium, Medicinæ, mercium, totiusq; politix author apud Ægyptios dicatur, vt antè narratum est; Quia Mercurius Isidi præfuit, & à Mercurio illa enutrita dicitur, omnesq; artes & leges accepisse; Sic Mercurius reuerà trahit homines auribus, sed aureâ cathena, quia ad ejus artis nutum omnia facta, picta, sculpta, facta & peracta statuuntur: Ægyptij autem partim atrâ partim aureâ faciem finxerunt, quia ita reuera est, aureâ interius, atrâ exterius: Æreus Martis naturam representat ariete: In Caduceo sunt gemini angues; quia est duplex Mercurialis substantia, quarum vna est calida & sicca, altera frigida & humida; & sic contrarijs qualitibus, quæ tamen reducuntur ad concordiam; Illa est mas, hæc femina: illa agens, hæc patiens; Mirabilis virtus est ejus virgæ, quod dissidentes concordem faciat serpentes, quodque animas & corporibus tactis educat, inque ea reducat; Hoc enim solus Mercurius efficit in magisterio philosophico; Ideoque vulgo dicitur, *Est in Mercurio quicquid querunt sapientes*; Et Lull. lib. de quint. Ess. Distinc. 3. de Incerat: *Quadam, inquit, Elementa sunt, quæ indurant, fixant & congelant, & quedam indurantur, fixantur & congelantur: Et sic est duplex consideratio in arte, scilicet componere ex vna natura vnus metalli duos liquores contrarios in compositione: Vnum, qui*

virtu-

virtutem habeat fixantem, congelantem & indurantem; Et al-
terum, qui sit volatilis, infixus & mollis: Iste verò secundus
liquor induratur, fixatur & congelatur per primum: Ex qui-
bus ambobus liquoribus resultat unus lapis congelatus, fixus &
induratus, qui habet virtutem congelandi non congelatum, in-
durare mollescentem, & fixare infixum, & molificare durum.

Hæc est duplex illa serpentum connexio, quorum vnus a-
latus, alter absq; alis fingitur; hæc est duplex facies Iani,
quæ respicit in præterita & prospicit in futura; aut potius,
quæ non fixa natura intrat in fixam, tanquam per Ianuam
apertam; Hæc est gemina avis vna cum pennis, altera sine
pennis, & vna apprehendit rostro caudam alterius, vt est
in figura Senioris: Quid pluribus? Hæc res est notior,

*Flamelli
Hieroglyphi-
cum.*

quàm quod ad eam demonstrandam plura testimonia ad-
duci debeant: De furacitate Mercurij mirum in modum

consentiunt, quod cum parvulus esset adhuc infans à Vul-
cano susceptus erudiendus ei instrumenta fabrilia surri-
puerit ex officina; Veneri cingulum, Iovi sceptrum, A-
pollini boves Admeti regis pascenti, & pharetram, eodẽ
die quo natus est: Cupidinemque palæstra superavit re-
cens editus in lucem: Põst adultus varia officia obtinu-
it, nempe deorum cœnaculum verrere, sternere curiam,

*Mercurius à
Vulcano
eruditus.*

Iovis mandata per diem circumferre, & huc illuc cursitare
per noctem mortuorum animas ad inferos deducere, pa-
læstris, concionibusq; præesse, & nullo tempore quiesce-
re: Lyræ invenit, novem chordas testudini ad Nilum
inventæ primus intendit; primus tres fidium tonos acutũ,
gravem & medium reperijt: Battum pastorem in saxum
Indicem convertit, Ovid. 2. Metam: Argum centum o-

*Officia Mer-
curij.*

culorum, qui Ionem in vaccam versam servabat, Saxo
occidit: Aegypto præfuit, & Aegyptijs leges & literas
tradidit, à quibus nominari nefas habebatur; sub terris ras
tradidit.

*Mercurius
Aegyptus
leges & lite-
ras tradidit.*

quoq; manens Trophonius, à quibusdā dictus est: Astro-
nomiæ & Philosophiæ author & Religionis Thebanis Sa-
cerdotibus extitit, qui maximè has disciplinas exercuerunt,
vt testatur Strabo lib. 17. Geograph: Et Marcus Manili-

*Astronomia
& Philoso-
phia author*

us, lib. 1. rerum Astronomicarum his versibus:

*Tu princeps authorq; sacri Cyllenie tanti,
Per te iam Cælum interius, iam sidera nota, &c.*

Nota.

Idem Poëta conatur ostendere vniversum fundamentum religionis apud Ægyptios à Mercurio prius fuisse inventum, vnà cum ritibus sacrorum rerumque naturalium causis: Ex his quid aliud eliciemus, quàm prius sub Ægyptiorum Hieroglyphicis sæpius repetitum axioma, à Mercurio dependere omnia, eumque esse omnium rerum magistrum: Furacitas ejus nimis nota est illis, qui quicumque Mercurium elaborandum sumperunt, Hinc Vulcano, cæterisque dijs instrumenta surripuit; At cur à Vulcano educatus dicitur? quia Vulcano est proprius discipulus, & ille huic præceptor: Officia ejus satis constant; Mercurius enim dicitur, quasi medius currens, quia Dijs à pedibus fuit: Sic in arte Philosophica currit per initium, medium & finem: Musica instrumenta & intervalla invenit; quia omnia fiunt pondere, numero & mensura; ex quibus tandem sonorum quid evadit: Battum in Saxum vertit, & Argum saxo interemit; Nil mirum, quia Mercurius seu Index in trivijs ipse est nonnunquam lapideus: Ægyptijs omnis disciplinæ author est, vt sæpe repetitum, at quod nominari nefas esset, arcana Aegyptiorum sacra manifestat à Mercurio profecta & de Mercurio instituta, et silentio involuta esse: Cuius rei evidens quoque argu-

Fr lun: in mentum est, quod Mercurius refertur etiam inter Arca-
pre. Gram. ab nos illos Samothracum deos, quorum solennia qui ob-
Hebrao de- servasset, inter turbulentissimas tempestates servabatur
ducit, quod omnino: Ijs Vlysseni initiatum ferunt in Samothracia,
abstrusum sed vitta alba pro tænijs vsum fuisse; quippe cum initi-
sonat, vt & antes tænijs purpureas circa ventrem innexuerint: Erat au-
Cabiros. tem mos initiandi in Cabiris, atque Deorum nomina, quos
ARCA- nominare nefas erat, ista fuerunt: AXIOERVS, AX-
NISSIMA IOCERSA, AXIOCERSVS: Erat autem Axioërus
Ceres

Ceres, Axiocersa Proserpina, Axiocersus Pluto, quibus quartus accedebat CAS MILVS, qui erat Mercurius, vt scripsit Dionysiodorus. Triceps Deus vocatur, marinus, cœlestis & terrestris habitus: Cum Hecate congressus ex ea tres filias suscepit. Athenienses Terrestri Mercurio Choes vocata solennia celebrabant die 13. Lunæ Nouembris, quibus semina omnium generum in vna olla miscerentur & coquerentur: Ijdem in ejus honorem Hydrophoria agebant, de quibus inferius. A Lycophrone triceps Nonacrites Ctarus Deus nuncupatur, A Lactantio citante Hermetem, inter tres, quibus esset summa sapientia, Vranum sive Cœlum, Saturnum & Mercurium numeratur: A quibusdam Polygius dicitur, cui Hercules victis gigantibus clavam consecrârit: Cujuslibet mensis dies lunæ quartus Mercurio fuit dicatus, sicut primus & septimus Apollini, qui Sol est: Traditur cum Plutone & Iove collocutus fuisse, eorumque legum arcana hominibus explicasse: Ipsi lingua victimarum sacra erat, quæ vltimo projiciebatur in ignem: Habuit plurimos filios (inter quos Ethalides Argonauta) & filias, ex quibus Angelia meminit Pindarus: Illi mactabatur vitulus; Ejus simulachrum inter cætera Eleusinijs sacra symbola portabatur, de quibus sub Eleusinijs dicemus: Hæc præter ante exposita Mercurij naturam, & cur ille sacris adhiberetur & Deus creditus sit, satis dilucidè explicant; quod nimirum sit ex præcipuis Hieroglyphicis Ægyptiorum & Græcorum, indeoque ejus solennia cum silentio ab initiatis & juratis personis, ne quicquam alteri aperirent, celebrata sint; Hinc frustra Lactantius Mercurium libro de falsa religione arbitratur fuisse hominem singulari ingenio & sapientia: Et Cicero lib. de Nat. Deor: Mercurios plures producit, asserens vnum Cœlo patre & Diematre natum, alterum Valentis & Phoronidis filium, tertium Iove & Maja editum, quartum Nilo patre, quintum quem colunt Phe-neatæ. Vnus enim saltem Mercurius est, isque Hieroglyphicus, nec Deus, nec homo; quamvis non negauerim fu-

Satras vel Samothrax Deus incognitus Græcis, vt Saturnus latinis, ibid. Iunius Trophonij solennia.

*Hermes, In-
not esse He-
brais est via-
tor calcans
itinera.*

*Mercurius
venditor &
negociator.*

ille quosdam summæ sapientiæ viros Hermes seu Mercurios dictos in Ægypto, his tamen nihil de antè dictis ascribi posse: Sic Hermes Trismegistus ipse Mercurium inter sapientissimos recenset, non seipsum intelligens, sed Hieroglyphicum; Hic ut inter deos Ægyptios & Eleusinos numerabatur, sic & Samothracum, quorum solennia cum ijs ejusdem fuerunt intentionis; Hæc, ut illa arcanissima, His ut illis Mercurius intererat; & sacerdotibus ac initiatis clavis aurea in lingua; Hi & illi Angeronæ silentij deæ, aut Harpocriti deo litauerunt; ideoq; deorum nomina in vulgum spargere nefas erat; non quod per se malum esset, Deos creditos nominare, sed ne arcana sub nominibus illorum deorum, & sacrorum latentia innotescerent: Hæc fuit vnica & propria causa, cur initiati essent selecti & iurati, qui celebrarent illa sacra & simulachra viderent, cur interdictum erat quicquam de dijs aut sacris invulgare, aut ipsos Deos nominare: Hinc dijs illis communia & generalia quedam nomina attributa sunt, quæ summam eorum dignitatem designent, ut sunt Axioërus, Axiocersa & Axiocersus; Ceres, Proserpina & Pluto; Ceres eadem est, cui Eleusinia instituta sunt; de quibus infra sequenti libro, & Pluto divitiarum Deus subterraneus, de quo superius; Mercurius his additur; velut minister, qui est Omnia in omnibus: Fabulantur ijs sacris Vlysses initiatum; sic enim Homero placuit; tæniæ autem purpureæ, non albæ, illis adhibentur, in quibus cum errâit Vlysses, tot errorum & tempestatum ipsi in reditu immissarum, quibus tamen servatus est, causa extitit: Cur triceps est Mercurius, novit is, qui legit apud nostrates ex Hermete; Tres vidi facies in vno patre; sic Rosarius; Materia, inquit, Lapidis Philosophorum est aqua & intelligitur de aqua illorum trium, ut probat Horulannus; Nec debent esse plura nec pauciora; Et dicit, quod Sol est masculus, Luna femina & Mercurius spermæ: Nonacrites Mercurius appellatur, quia Nonacris Arcadiæ mons

mons percelebris in jugis habet stillantes è saxo frigidissimos humores; Hæc autem aqua stygia vocatur, in qua neq; argenteum, neq; æneum, neq; ferreum vas potest subsistere, quin consumatur & erodatur: Conseruare autem eam nisi vngula mulina, nihil credebatur: Marinus dicitur Mercurius, vt alij putârunt, quod per mare, Cœlestis per Cœlum, terrestris per terram Deorum mandata perfecerit, verum nos scimus, quod in eo sit superius & inferius, Cælû & terra Philosophorû, & quod terra sit particeps aquæ, ideoq; trium naturarum dicatur; seu quod constet ex aqua & terra, tanquam proprijs Elementis visibilibus & præterea quintâ essentiâ seu cœlesti virtute abditâ; Hecate congressus triforâ materiæ, ex eâ generavit filios: Cur verò Athenienses terrestri Mercurio, Trophonio dicto, ejusmodi solennia fecerint semini-
bus mistis & coctis omnibus in vnâ ollâ mirabile est, & *Egyptios ritus ostendit: de quibus ex hæcenus dictis ratio- cinari liceat: Mysticam quoq; causam subesse animadvertitur in diebus Mensis Mercurio dicatis; Atq; inde videtur & apud Romanos morem numerandi dies planetarû septem incepisse; cum & apud hos vt etiamnum Apollini primus & septimus, ac Mercurio quartus dies ascribatur, non tamen habito respectu ad Lunæ ætatem aut motum, vt olim: Quod Mercurius leges à Ioue & Plutone, diuinarum Deo, mutuatus hominibus explicârit, iam sepius declaratum est: Lingua ipsi sacra, non vt hæcenus existimatum, tanquam Eloquentiæ Deo, sed silentij, & quod ejus sacra intra dentium vallum suppressâ linguâ reticenda sint, quæ ideo externo ritu vltimò abijebatur in ignem: quia nunciatus credebatur deorum, Angeliam filiam habuisse fin- gitur; De simulachro ejus inter Eleusinia dicemus: Hic itaque est ille Mercurius qui per vniversas mundi partes suas leges, sacros ritus, ceremonias & cultus instituit; Cumque reuera nunquam in rerum natura fuerit, nisi secundum intellectum Aegyptiorum sacerdotum & Græcorû Poëtarû Hieroglyphice & Allegoricè, nec non in*

*Mercurium
Trophonium
nominari ne-
sas erat.*

Mystica.

*Mercurio!
lingua sacra,
vt silentij no-
tia.*

*Mercurius
mundo in-
posuit.*

arte ipsistum cognitâ arcanissimâ, nihilominus omnia mundana, tanquam Deus terrenus, rexit, ordinavit, fixit & refixit: Ex *Ægypto* in *Phœniciam*, & ad *Græcos* cū sua religione mystica penetravit, ab his ad *Romanos*, qui toti ferè orbi, cui dominabantur, *Mercuriū* eiꝑ; congenitiles Deos propinârunt & obseruandos præceperunt; Hac ratione *Hispani*, *Galli*, *Germani*, *Britanni*, aliꝑue populi *Mercurio*, vt & *Marti*, litârunt, quemadmodum ex antiquis hystorijs patet: Quamvis potius *Germanos* ab ipsis *Ægyptijs* (siquidem *Romana* nec nomina, nec numina cum imperio tot centenis vix confirmato multum curârint) *Mercurij* cultum hausisse arbitrer câr ratione, quod *Ægyptij* *Mercurium* sua lingua *Theut* vocaverint, ac *Germani*, qui fortè à *Mercurij* cultu se *Theutonos* siue *Teutschen* indigetârint, longè ante *Romanorū* adventum in *Germaniam* *Mercurium* in sylvis vnâ cum *Marte* coluerint; Quid alij de alijs ejus nominis rationibus adferât, non ignoro, nec multum refuto, nisi saltem præsumptiones potius quàm probationes essent. *Plinius* l. 4. c. 14. existimat *Teutones* *Germaniæ* populos sic dictos à *Teutono* Deo, quem terrâ ortum existimabant: *Mercurius* enim verè ex terra natus dicitur: sic & *Teutates*, lingua *Gallica* olim dictus *Mercurius*, qui à *Gallis* quoque colebatur & sanguine humano placabatur; Vnde *Lucanus*:

Et quibus immittis placatur sanguine diro Teutates:

Aventinus lib. 1. *Tuisconem* *Noæ* filium facit, quem ille in *Armenia* genuerat, & in *Europam* miserat, quicquid inter *Rhenum* & *Tanaim* amnes continetur eidem assignans. Alij *Tuisconem* volunt esse *Ascenas* filium *Gomeri* primogenitum, à quo *Germani* dicte *Teutschen* dicti sunt: sed cum de originibus gentium illa sint valdè incerta, nec literis verissimè prodita, credimus vt accepimus, aut accipimus, licet non omnia credamus: Hæc de *Mercurio*, *Cosmico* Deo sufficiant; si saltem illius *A N T R V M* ex

ARCA-

NISSIMA

Orpheo & vno nostratum inquirentibus ostenderimus: Sic enim *Orpheus* in libro de lapillis, dum homines ad studia

dia adhortatur, eos ad Mercurij speluncam ablegat, omnium bonorum & commodorum plenam, his carminibus:

Ὅ γ' δ' ἐ καὶ ἀνθρώπων πεπρωμένον ἦτορ ἀνέγες,
 Εἰς πολυήρατον ἀντρον ἐπαλθίμεν Εὐρυέας,
 Εἴ γ' ὅγε παγτοίου ἀγαθὸν κατέθηκεν ὁ μῆλον,
 Αἱ γὰρ καὶ ἀμφοτέρωσιν ὀφείλαται πύλλα κομίζων,
 Οἶκα δ' ἀποσείχῃς, προφυγὼν πολὺ δ' αὖρεν οἴζυν.

Hoc est,

*At quemcunq; virum ducit prudentia cordis,
 Mercurij ingredier speluncam, plurima ubi ille
 Deposuit bona, stat quorum praevalidis acervus:
 Ambabus valet hic manibus sibi sumere & ista
 Ferre domum: valet hic vitare incommoda cuncta.*

Et Augurellus Lib. 2. Chryf. simili ferè modo Thalamum ac Cubilia Glaucæ Nymphæ describit:

*Est lucus summo secreti in vertice montis,
 Fons ubi decurrit nitidis argenteus undis,
 Et specus exesum tendens aperitur in antrum:
 Intus habet præstans divino numine virgo,
 Ruricola Glaucam prisco quam nomine dicunt,
 Huc densos inter vepres angustus & asper,
 Acclivisq; agrè perducit callis euntem.
 Vestibulum ante ipsum, spelunca lavis & equa
 Planicies, non ampla tamen horrentibus umbris
 Cingitur ac fluvij ripis & margine topi
 Obductâ viridi musco, spissisq; corymbis:
 Ingressitur verò si quis feliciter, omnem
 Continuo labem humanam, mirabile dictu,
 Excuit ac pondus subito mortale relinquit,
 Et purus penitusq; lenis fit spiritus illi,
 Quiq; aditus lustrat cunctos, agilisq; feratur
 Per cuneos, quibus in medijs sedet aurea Nympha,
 Aureus & circum thalamus, supraq; renidet*

Quin

Quin auritabula pedibus calcantur euntium,
 Atq; ipsa ex auro splendet conflata supellex:
 Tarvisys, nequa titubes, in montibus antrum
 Hoc pte, qui rebus tantis primordia quaris,
 Quodq; illic visum fuerit preciosus, inde
 Erue, nec sumptu, nimio nec parce labori.

Quæ recentioris auri Poëtæ vetæ aurea carmina satis
 explicant, quid Orpheus per antrum *Mercurij* intellexerit,
 ad quod sapientes quoscunq; lustrandum adhortatur: In
 hoc enim antro *Nympha aurea* habitat *Glaure dicta*, quæ
 ipsa est *Mercurius*, & quot sunt rerum in mundo nomina,
 tot appellationes similitudinarias sibi adsciscit, ne ab in-
 dignis apprehendatur; Hinc in turba circa finem dicitur:
Ne ergo innumeratitate nominum decipiaris, morinus cum vi-
vit usq;: Sed certo habe eum quid esse, cui nihil alienum acce-
dit, neq; inferitur: Eius igitur socium investiga, & alienum
nihil ei inferas, & sine multiplicare homines nomina, quæ nisi
multiplicarentur, sapientiam nostram pueri riderent: Ne quid
de modernorum igitur nominibus huic materiæ & subje-
cto attributis, cum innumera sint, curemus, apud anti-
*quissimos dicimus hanc vnam eandemq; rem *Mercurium**
dictam appellari, & per eam intelligi, Apim, tot tauros dijs
sacros, aliosq; domitos dracones anem memoratos & ferè
omnia Hieroglyphica animalia & numina; item tot mon-
stra, Typhonis & Echidnæ sobolem, Cerberum, Chymæ-
ram, Sphingem, Hydram, Hecaten, Geryonem, tot leo-
nes, equos, aves & bestias, quarum partim mentio facta
*est, partim fiet suis locis: Nunc ad *Dionysum Iovi ex Se-**
*mele natum progredimur, non minus celebrem *Mercurio*;*
*Hic idem est apud Græcos, qui *Osiris* apud *Ægypti-**
*os & *Bacchus* apud Romanos, quod patet ex omnibus*
*ipsi attributis; ideo nunc ipsum *Osirim*, nunc *Dionysum*,*
*nunc *Bacchum* promiscuè nominabimus, semper vnum*
*subiectum, ut et antiqui subintelligentes: Semele *Cad-**
*mi & *Harmonix* filia, cum mortalis esset, & à Iove, ut fa-*
bulan-

Typhon alias
venius, in
gyros motus.
Dionysius 8.
Iovis filius.

Dionysii syno-
nymia.

bulantur Poëtæ, in amplexum peteretur; Iuno Iovis vx-
or animum mentita Semelæ persuasit, ut Iovem per Stygiâ
paludem jurare compelleret, se concessurum quod pete-
ret, ac deinde flagitaret à Iove ut ad se talis accederet qualis
Iunonem complecteretur; Cumq; Semelæ hoc à Iove im-
petraisset, ac vim fulminis sustinere non posset, continuo,
ut dicitur, in cinerem conuersa est, cum jam octavum
mensem fœtus ex Iove conceptus explevisset; ut Ovid: 3.
Met: venuste hoc describit his versibus.

*Rogat illa Iovem sine nomine munus;
Cui Deus, elige, ait; nullam patiêre repulsam;
Quoq; magis credas, Stygi quoq; conscia sunt o
Numina torrentis, timor & Deus ille deorum est:
Leta malo nimiumq; potens, perituraq; amantis
Obsequio Semelæ, qualem Saturnia, dixit,
Te solet amplecti, Veneris cum fœdus initis,
Da mihi te talem: Corpus mortale tumultus
Non tulit aërios, donisq; ingalibus arsit.*

*Semele Dio-
nyli mater
combusta, ut*

Cum verò Semele arsisset, Iupiter fœtum ex ventre ejus
surreptum, ne et ille periret, suo femori assuit, & ad iu-
stum maturitatis tempus gestavit, quod ibidem sic descri-
bitur.

*& Escula-
pij.*

*Imperfectus adhuc infans genitricis ab alvo
Eripitur, patrioq; tener (si credere dignum est)
Insistitur femori, maternaq; tempora complet.*

*Pater fit ma-
ter.*

Hinc Dionysius vocatus est, quia pupugerit Iovis femur,
cum natus esset cornutus, vel ut alij volunt, quia Iupiter
claudus esset, cum illum assutum femori gestaret, vel ut a-
lij, quia Iupiter pluviam dimiserit, cum natus fuit: Alij
Dionysum statim natum à Mercurio deportatum esse in
Nylam Arabiæ urbem Aegypti finitimam ad Nymphas
educandum asserunt: Hinc & bimater dictus est: Alij dix-
erunt

erunt Semelen Iovi quidem Liberum peperisse, sed à Cadmo depræhensam cum puero recens nato coniectam in arcam fuisse ligneam, quæ fuerit æstu maris ad fines Oreatas (illud fuit oppidum Laconum) delata, sed ab indigenis aperta arca inventam fuisse Semelen mortuam, sepultamque magnificè, at puerum educatum. At Meleager non assensum fuisse femori Iovis arbitratus est, sed ab ipsis Nymphis è cineribus maternis statim creptum & educatum; Demarchus dicit eum ab Horis educatum, idque in Ægypto, ut vult Orpheus, qui tamen primus fuit, qui eum Thebis natum dixerit; Vnde Ægyptijs scriptoribus illi Græci nugari visi sunt, qui Dionysum è Semele & Iove prognatum dicant Thebis; quod accidisse aiunt, quia Orpheus in Ægyptum profectus, cum ibi mysteria perdidicisset, amicus Thebanis, à Cadmo oriundis, ijsq; gratificari volens, ea finxerit de Dionysio, quod vulgus Thebanorum, partim ob inscitiam, partim, quia vellet tantum Deum suum civem putari, facile complexum est & ad alias nationes pro vero transmisit. Quodque hic de Dionysio Thebanis ob gratiam à Poëtis affictio dicitur, idem de alijs dijs & heroibus existimandum est contigisse, ut antè monuimus: Quidam dixerunt Dionysum è Iove ac Cerere natum esse & discriptum à terrigenis & coctum, sed à Cerere compactis membris rursum iuvenem revixisse: Alij Hyadas (quæ pluviam significant) fuisse Bacchi nutrices, in Naxo; Cumque apud Nymphas adolevisset, multas res admirabiles fecisse; quas Natalis Comes invenat: Lib. 4. sic complexus est:

*Has inter ferulam ludendo fortè cecidit
Et ferro lapides è cætu percussit eodem;
Exiit dulcis vini de vulnere rivus;
Hinc laceravit ovis frustatim viscera tabo
Insiciente solum, canis albentia setis
Membraq; iecit humi, rursus mirabile dictu,
Divisa pecudis coièrunt membra repenti.
Et virides herbas decerpit pabula nota.*

Fertur

*Ægyptijs
nugantur
Græci de Dionysio.*

*Miraculosa
res afficta
Dionysio.*

Fertur amphibænam (id viperæ utrinque caput habentis nomen est) à qua in tibia morsus esset, palmite vitis, qui fortè propinquus adiacebat, occidisse; mel, lac, & alios suaves liquores è terra excitasse, si virgæ eam percussisset: A Iove in cælum portatus at à Iunone ferè dejectus fingitur: Hanc semper juvenem dixit Ovid: 4. Metam: alij barbarum, alij imberbem pinxerunt; Ilacius testatur Dionysium eundem juvenem & senem fuisse ab antiquis existimatum, & Orpheus eum marem & foeminam esse tradit: Quod quidam de capite Polypii affirmarunt, illud quidem cui jucundum esse, sed multa somnia patere phantastica, de Poësi alij exponunt; eam jucundam suis figmentis videri, sed multa inania & deliramentis similia spargere; quod si verum est, in primis locum habet circa hanc Dionysi aut Osiridis, seu Bacchi allegoriam, ejus nativitatem, vitam & res gestas complectentem; Verum licet nonnulla à posterioris ævi Poëtis Dionysi factis afficta sint vulgaria, tamen pluraque de rebus magni momenti arcanissimis inde ab antiquitate fabularum involuctis ad nos usque transmissa & propagata esse, nullum relinquitur dubium: Si enim vel vini solius consecrationem ac vitis inventionem Dionysio tribuerent, ideoque talia & tanta mundo offerrent consideranda quæ ipsi ascribuntur, antiquissimi scriptores Elleboro non Encomio digni essent, imò viderentur omnium hominum nequissimi & stultissimi: Eorum quidam Ægyptij longè diversa ab hætenus dictis de ortu Dionysi tradiderunt: Aiunt enim Ammonem regem partis Libyæ, qui Cœli filiam ac Saturni sororem duxerat, cum viseret regionem ad montes Ceraunios, reperisse virginem formâ egregia Amaltheam nomine, cum qua congressus filium genuit, qui cum postea robore & forma esset insignis, Dionysus fuit vocatus: Amaltheam constituit reginam propinqui loci, cuius loci figura cum esset cornu bovis similis, dictum est cornu Hesperidum, ob fertilitatem verò regionis quæ multiplices domesticorum fructuum arbores produceret;

Poësis capiti
Polypii assimi-
latur.

Allegoriam
inimunda,
totam rem
complectens.

regio vocata est cornu Amaltheæ. Cæterum Ammon veritus Rheæ zelotypiam, puerum in Nysam quandam urbem deferri curavit longe ab ijs locis distantem in quadam insula à Tritone fluvio comprehensa ad præcipitem locum, vbi fuerunt angustia quædam, quas portas Nysæas vocârunt. Erat ibi regio peramæna, mollibus pratis distincta, locusq; irriguis multis aquis lymphidis scatentibus abundabat, omni fructiferarum arborum genere confusus, cum multæ etiam optimæ vites sponte nascerentur. Afflabatur locus multis amænissimis ac saluberrimis ventis; quare incolæ longissimâ ætate fruebantur cum regionis ingressus multis condensis altisque arboribus sepietur & vallibus satis profundis, ita ut Sol non facile posset penetrare, ac vix lumen ipsius Solis, ad omnes accessus fontes succurrant dulcium aquarum, cum semper virentes ac odorifera arbores multæ essent, & suaves flores, & variarum avium cantus; atq; ut vno verbo concludam, nihil prorsus ad absolutam voluptatem habitantium ibi desiderari poterat. Illuc vbi Ammon accessisset, filium alendum dicitur dedisse Nysæ, vni filiarum Aristæi, cujus tutorem instituit ipsum Aristæum, virum prudentia omniq; genere disciplinarum præstantem: At Palladem præfecit devitandis insidijs novercæ, quæ paulò antè ad fluvium Tritonem è terra edita visa, Tritonia fuit appellata. Enim verò cum Rheæ postea virtutem & gloriam Dionysi privigni vbique celebrari audivisset, irata est Ammoni, Dionysumq; omni arte procuravit capere, quod cum facere nequivisset, reliquit Ammonem, & ad fratres Titanes confugit, apudque Saturnum fratrem habitare decrevit: Persuasit etiam Saturno ut cum cæteris bellum adversus Ammonem susceperet, quod factitatum est: Ammonem, inquiunt, tum annonæ penuria laborantem in Cretam necessario confugisse, duxisseq; filiam vnus Curetum tunc imperantium Cretam nomine, atq; insulam prius Ideam nominatam ab vxore Cretam vocasse: Saturnus occupatis à se locis Ammonis, cum nimis acerbè imperare visus esset, magnum odium

*Nysa,
Aristæus &
Pallas curam
habent Dionysus.*

odium subditorum in se concitavit, nec ita multò post cū magnis copijs comparatis adversus Nysam & Dionysum militavit. Dionysus auditā fugā paternā, multos milites ē Nysa collegit, & inter hos ducentos pedites, *Dionysii ex-peditio.* bore, benevolentia erga ipsum & officijs præstantes: His accesserunt collectitæ copię ē Lybia & magna manus Amazonum, quæ etiam cō libentius adventârunt, quod intelligebant se Palladem rerum militarium studiosam sociam belli esse habituras: Sic marium summus Imperator Dionysus, sceminarum Pallas ductabat exercitum. Inito prælio multis vtrinq; cadentibus, Saturnus vulneratus *Pallas Amazonum dux.* eit, ac victoria fuit penes Dionysum, cujus præclara virtus illo die præcipuè enituit. Titanes fugā se servârunt in loca Ammonis, quos per deditionem postea captos liberati restituit, optionemq; dedit, an secum vellent militare vel abire, qui omnes secum militârunt, ac Dionysum tanquam Deum salubrem coluerunt. Aiunt expeditionem adversus Saturnum fuisse susceptā, militantibus vnâ nobilissimis Nysæis, qui Sileni sint vocati, cum primus qui regnavit Nysæ, Silenus nominaretur. In itinere multa monstra domuit, desertasq; regiones colonis replevit. Saturnus Dionysi copijs auditis urbem succendit, abductaq; secum Rhea & quibusdam amicis per obscuritatem noctis ex vrbe diffugit: sed cum in custodias vbiq; distributas incidissent, venissentq; in potestatem Dionysi, non modò nihil inhumanum passi sunt, sed etiam vltro invitati, vt pro paternâ charitate in posterum cum ipso vnâ viverent, omnem debitam reuerentiam ob conjunctionem sanguinis consecuturi; sed cum denuò Titanes clam arma parassent, ab eodem victi pugnâ ad vnum sunt trucidati. Hæc narratio de Dionysi ortu, bello & victoria totū artificium Philosophicum graphicè depingit cum omnibus suis circumstantijs, vt mox audiemus. Cum verò Dionysius hac victoria parta, de omnibus nationibus bene mereri studeret, orbēq; terrarū illa, quæ sciebat docendo peragrârit, Mercuriū Trismegistū vxori consultorē,

*Mercurius,
Hercules,
Promethæus,
Ægyptio præ-
felli.*

*Dionysus pri-
mus pro Deo
cultus apud
Græcos.]*

ac Herculem Ægypti præsidem reliquisse dicitur; Pro-
metheoq; primum ab Hercule locum dedisse: In mon-
tibus Indiæ non procul à Gange fluuio columnas duas
erexit in oriente, vt in occidente Hercules: Indiam vni-
uersam debellauit, & vrbes Orientis subegit: Eius ex-
citus fuit coactus ex agricolis mulieribusq;: Post trien-
nium ex India redijt, mox per Libyam & Hispanias perua-
gatus, mulieresq; choreis & saltationibus indulgētes mul-
tas in castris habuit: Hic vbi Nysam florentissimam ciui-
tatem in India condidisset apud Indum fluvium, Ariad-
nam duxit: Furore autem à Iunone iniecto percitus or-
bem terrarum peragrauit: Dicebantur Cobali daemones
immites & inhumani quidam & Satyri & Bacchæ (vnde
ipse Bacchus dictus) & Sileni ipsum comitari cum cym-
balis & strepitu quocunq; incederet, qui in curru à Lyn-
cibus tracto vehebatur. *Ouid: 4. Metam:* circa eum lyn-
ces, tygres & Pantheræ esse consueuerunt: Pardali pellem
semper gestauit, vnde Bryseus appellatus est: Lusus ipsi
socius fuit: Pro sceptro thyrsus gestauit: Sacer illi abi-
egnus ramus, abies, hederæ, smilax, quercus: Pica inter
aues, & ficus folia, Narcissiq; corona non ingrata fuit: &
Draco inter reptilia: Eius Sacerdotes sæminæ erant Mæ-
nades dictæ, Thyades, Bacchæ & Mimallones. Leo fac-
tus, cum veheretur naui, omnes nautas piratas, præter ip-
sum gubernatorem in fugam vertit, vt in delphinos versi
in mare statim desilierint: Triennium apud Proserpinam
dormiuit, deinde excitatus choreis indulsit cum Nym-
phis: Ab Indica expeditione in patriam post triennium
revertit, hostesq; suos profligauit: Cumq; idem sit, qui
Osiris, vt dictum, cum sepultus fuisset, revixisse fertur
integer; Non solum cornutus, sed etiam taurino capite ab
antiquis fingebatur: Fertur hic deus primus omnium
mortalium depressos ad sordida quæq; hominum animos
ad deorum cultum erexisse, vt *Ouid: habet lib. 3. Fastor:*
Ante tuos ortus &c: Quod de Orphei festis Trietericis
ad Græcos translatis omnium primò intelligendum, de
quibus

Lib.

quibus
cont
lit: P
circa
ad eu
guen
tate a
trans
mus
decl
Bacc
mod
erep
vel
bus:
omn
tres
num
refe
Eft
tale
in v
vte
& n
terr
me
dix
div
bæ
serp
ab i
poi
sub
ver
Ag
m

quibus post agemus : Cum discerptus esset in bello Iouis contra Titanes, Pallas eius cor palpitans ad Iovem detulit : Primus omnium duxit triumphum, cumq; ille mitra circa caput vsus esset, mansit postea consuetudo regibus, ad eius imitationem diademate uti : Quæ omnia si ad vnguem examinare ipsiq; rei, de qua conficta sunt, pro dignitate applicare vellemus fortè institutæ breuitatis rationem transgredieremur ; Ideoq; succinctè de illis saltem tractabimus, cum singula maxima ex parte ex antè dictis & postè declarandis elucescant : De combustione Semeles matris Bacchi, sub Æsculapij ortu diximus ; Quia similis vtròbiq; modus ; Ille ex Coronidis, hic ex Semeles matris cineribus ereptus & enutritus dicitur, ille à Chirone, hic à Mercurio, vel vterq; & educatus à nymphis, Hyadibus, aquosis partibus ; Bimater est, quia bis è Mercurio genitus, vt tradunt omnes philosophi : *Nam nosser filius, inquit, habet duos patres & duas matres, & quia charè nutritus est in igne, ideo* *Null. Theor. Test. 6. 46.* *nunquam moritur : Iovis femori assuitur fingitur, vt maturarescat ; Ita enim conuenit in arte ; Nam fixum figit volatile : Estq; hoc loco Iupiter cum suo fulmine ad Semelen mortalem, longissimis capillis præditâ, accedens, Ignis noster in vitro accensus, qui comburit magis quam ignis inferni, vt ex Riplæo sub Vulcano adduximus : Hic Iupiter iuuat & maturat nostrum fatum ; Qui discerptus à terrigenis seu terrenis partibus à Cerere matre, aquea substantia, cōpactis membris integer reuixit : De loco natali & parentibus satis diximus ; Miracula, quæ fecit, eodè respiciūt, quod ipse alia diuina & mortua vniēdi & resuscitādi vim habeat ; Amphibænam occidit, duplici capite serpentem ; Quia duplex est serpens in arte occidendus, cum alis & absq; alis : Liquores ab ipso producti ; Quia ex aqua & terra totum constat compositum ; Si itaq; Dionysus adultus est in terram redacta substantia, non absq; causa dicitur liquores producere : Iuuenis, barbatus, imberbis, senex, mas, femina est ; Sic enim Agmon in turba : *Imberbis est, inquit, & est quoq; barbatusissimus ; Impleuis, non volans, plumis præditus quoq; est & volans, & si aquâ ipsū dixeris, verū dicis, si aquâ negas, non falso negasti.**

*Allegoria
absolutissima
explicatio.*

De *Aegyptiorum* traditione, qui *Ammonē* *Saturni* so-
rorem *Rheam* pro conjugē habentem, *Dionysī* patrem &
Amaltheam *Nymphā* matrem faciunt, dicimus, quod ip-
si potius ad res quā nomina respexerint, cum alios pa-
rentes *Dionysō* assignent, aliosque *Osiridi*, quem tamen v-
num & eundem cum *Dionysō* statuunt: Manifeste igitur
ipsi hystoriam esse negant, sed Hieroglyphicum figmen-
tum ad res significandas inventum: Ad cornu *Amaltheæ*,
omnis abundantiae fontem, & hortos *Hesperidum* simul
respiciunt; At Topicā illa descriptione tot circumstanti-
arum primi inventores nihil aliud innuere voluerunt,
quam Allegoriam vniuersalem totius operis intelligenti-
bus ob oculos ponere cum omnibus suis differentiis &
partibus; adē vt vix putem evidentiorē apud recen-
tiores extare similitudinē, quā artis totius operatio ad-
umbretur magis, quā illā: Per puerum, subiectum
intelligitur; Per *Nysam* urbem, vas; vbi sint *Portæ Nysæ*
& angustæ, vasis obferatio & conclusio: Regio amœna
varijs arboribus, vitibus, ventis, floribus, avium canti-
bus, denotat omnia necessaria ad vitam & voluptatem i-
bidem ipsi adesse: *Aristæus* prudentissimus & optimus
artifex præficatur operi: *Pallas* singularis sapientia & in-
genij subtilitas vt quoque; adsit, requiritur: Quæ deinde ad-
duntur de *Saturno* ex instinctu sororis *Rheæ*, quæ *Ammo-*
nem reliquerat, adversus *Dionysum* bellum moventis, de
nigredine *Saturnina* in principio operis apparente nos in-
telligimus; *Amazones* virgines bellatrices adsunt *Dio-*
nysō; *Lacē* enim virginis multum operatur et vis virginea;
Nam mater eius virgo est, & pater non concubuit: *Dionys-*
us vincit *Saturnum*, quia nigredo cessat, & *Titanes* dedi-
tione capit; hoc est fumosas exhalationes materię sistit:
& *Deus* salubris cultus est, *Dionysius*; quia salutē homi-
nū, vt & *Æsculapius* natus est: *Monstra* domuit multa,
quia ipsa materia monstrorū nomen & omen obtinet, vt
antē demonstravimus, quā domat, & desertas regiones
colonis replet: Nam vt *Lull: Theor. test. c. 9. In isto li-*

quorū

quore rectificatur magnus draco, & projicitur à magno deserto Arabia, quia immediate suffocaretur præ siti, & periret in mari mortuo, &c. Verte igitur ipsum, & mitte in regnum Æthiopie, unde naturaliter natus est: Saturnus urbem incendit fugiens per obscuritatē noctis, quia igne nigredo noctis abigitur, non tamen violentiā, sed humanitate tractatur, suaviter magno cum ingenio, utpote originis patriæ; at Titanes, qui sunt sulphureæ exhalationes omnino è medio tolluntur: Quod deinde orbem terrarum pervagatus sit Dionysius, jam ante sub Osiride exposuimus; Mercurium, Hercule & Prometheum domi præfecit officijs regni; Indiam subegisse dicitur, Libyam, Iberiam seu Hispanias, quia hæc loca optimis metallis abundabant: Cobali demones sunt agrestes & venenosi fumi qui adsunt materiæ; Satyri, Sileni, mulieres cū cymbalis & strepitu, volutationem & agitationem materiæ significant; item mortum & sonitū; Lynces, Tygres, & Pantheræ, diversitatem colorum insinuant; Thyrsus ipsi pro sceptro, non quod vinū eo significetur, prout vulgares exponunt, Et inter ceteros quidā linguax (& absq; lingua nullus) de natione Europæ fortissima, & literis & armis nulli cedente, hæc tanto viro, si dijs placet, digna verba protulit, *Eam Thyrsigeros multos, at paucos Bacchos præbere; Et alibi de eadem; O pisces, pisces, inquit, non est hæc aqua, in qua vos natetis, quibus magis ille ex Cithærone, quam Helicone liquor sapit: Quasi verò hic homuncio quicquam viderit de arcanis thyrsi, & non potius in superficiali cortice illorum hæserit; Quid scivit, nisi verba suo ordine ponere Sybarita comptus, sermone, & delicatus Phrysignatus, sensu rerum plebejus omnino? Cui ille genti non detraxit, ut se censorem & arbitrum latinitatis faceret? At ille ne piscis quidem, sed apulis similis, quæ ex spuma maris orta spumas lingunt & pascunt superficiem aquarū, non profundum petentes: Ejusmodi verborum Dædali labyrintho rationis includendi in Icaris suis, ut res ipsa convincet aliquando rationem patientur: Staphylus dicitur Bacchi fuisse filius, cuius*

Delicati verborum missus delicatus coquus, ut se mundo propinat admirandum.

Bacchi filij, cuius Staphylus.

Anius.

filiam Rhio cum compressisset Apollo, illudq; Staphylus sensisset, quod esset gravida, illam in arcam inclusit, & in mare deiecit: Arca in Eubazam postmodò delata, in spelunca quadam Anium peperit, quem ita à moerore nominavit: Hic Anius postea è Dorippe Nympha Sperma, Oeno & Elaidem suscepit, quibus Apollo concessit, ut quoties optarent, vel vinum, vel semina, vel oleum caperent pro suorum nominum significatione: Alij Dionysum solem arbitrati sunt, ut Cererem Lunam; Sic Virgil. lib. 1. Georg: *Vos ô clarissima mundi lumina*, & Orpheus in hymnis: *Sol clarus Dionysum, quem cognomine dicunt*; Sed Poëtæ sic secundum communem vulgi captum loquuntur; si Dionysus est Osiris, ut alibi satis convincitur, & Apollo & Diana, Sol & Luna sunt, quomodo Apollo dicitur Osiridis filius, Sol Solis, ut cetera absurdissima omittamus: Verùm ex hæcenus dictis omnia de Dionysio restantia, cur triennium dormiuerit, leges tulerit, tripudiorum Deus sit, in leonem versus, cornutus habitus, mortuus revixerit, ejusq; nutrices à Medea coctæ dicantur, & his similia facile intelliguntur: Nunc ad Perseum Iovis ex Danaë filium accedemus: Acrisius Danaës pater filiam Danaën in aheneum thalamum in aula domestica subterraneum inclusit, propterea quod ex oraculo didicerat se à nepote ex filia occisum iri: Huius igitur in amorem cum Iupiter incidisset, auro similis dicitur è tholo defluxisse, quod cum illa in sinum cepisset, Iupiter quis esset, se patefecit, ac illam compressit, ex quo natus est Perseus: Hoc Horatius lib. 3. Carminum sic descripsit:

Persei ortum.

*Inclusam Danaë turris ahenea
Robustæq; fores & vigilum canum
Tristes excubie munierant satis
Nocturnis ab adulteris,
Si non Acrisium virginis abdita
Custodem pavidum Iupiter & Venus
Ressissent; fore enim intum iter & patens*

Converso

Converso in precium Deo.

Aurum per medios ire satellites

Et perumpere amat saxa potentius

Ictū fulmineo :

Quidam clam illam peperisse volunt, & puerum trienniū
abfoluisse, priusquam Acrisius id perlentiret, tum ad aram
Hercei Iovis Danaën a patre fuisse adductam & interrogatam
ex quo peperisset, cumque illa ē Ioue diceret, minimē
creditam, cæsa prius nutrice, quæ ipsi adfuiſſet, in arcam
ligneam inclusam fuiſſe, & in mare dejectam. Deinde cum
ad Insulam Seriphum arca applicuiſſet, à Dictye fratre
regis, qui ibi fortē piſcabatur, hæc arca reti extrahitur,
quem Danaë rogavit, ut arcam aperiret, quare cum ille
recluiſſet, didiciſſetq; quinam eſſent, domū deduxit, & ut
affinitate conjunctos apud ſe perhumaniter habuit. Poly-
deſtes rex deinde Danaë vim inferre conatus eſt, quod
cum ob Perſeū non poſſet, munus Perſeo impoſuit, ut ad ſe
Meduſæ caput adferret, quod Hippodamiæ filiæ in dotem
dare vellet. Hic Polydeſtes Seriphi rex fingitur, ad nepos
Neptuni: Cui dum Perſeus parere cogitur, ad iter ſeſe ac-
cingit; A Pallade itaq; ſcutū & ſpeculū, à Mercurio Har-
pen ſeu falcatum enſē, à Plutone perā & galeā, à Nymphis
talaria ſeu calceos, volucres mutuatus eſt: quibus inſtru-
mentis Perſeus inſtructus ad Meduſam, multos homines
in ſaxa convertentem, vnam Gorgonum contendit: Gor-
gones autem habebant capita ſerpentibus implicita ſqua-
moſis, dentes aprugnos, manus ferreas, & alas, quibus
volabant, aureas: Hæ in extremis Iberiæ partibus ad occi-
dentē ab Heſperidibus haud procul diſtātes habitare dictæ
ſunt: Menander in libro de myſterijs Scillā etiā memorat
inter Gorgones à nonnullis numeratam fuiſſe: Primo autem
ad Græcos Perſeus proſectus eſt, quæ erant ſorores Gorgo-
nū, numero tres, oculum & dentē vnicum communē ha-
bētes, quos ab illis mutuō acceptos tam diu retinuit donec
illæ Nymphas, quæ alatos calceos haberēt, indicāſſēt: Ho-

*Menander
de myſterijs
fabuloſis.*

rum ope ad Medusam accedens, quam aversus speculo cō-
templatus, cum ipse galea Plutonis tectus conspici non
posset, Pallade manum dirigente, vnico ictu obruncavit,
caputq; ejus in peram coniectum, lapidificandi virtute
prædium ad Palladem gestavit; In reditu Cassiopes &
Cephei, Ethiopum regis, filiam à monstro marino dila-
cerandam Andromedam dictam, offenso capite Medusæ,
liberavit, & in uxorem duxit: Atlantem in montem ver-
tit, cujus Mæra fuit filia; de qua Homerus i. Odyll.

Colit atria diva

Filia prudentis Atlantis, qui alia profundi

Omnia cognovit Pelagi:

Hic Atlas, de quo antè monuimus, dicitur imperasse Hes-
perijs & responsum à Themide Parnasia accepisse, futurum
esse, vt à quodam Iouis filio aureis pomis spoliaretur: sic
Ovid: lib. 4-Met.

Memor ille vetusta

Sortis erat: Themis hanc dederat Parnasia sortem:

Tempus, Atlas, veniet, tua quo spoliabitur auro

Arbor, & hunc prædet titulum Ioue natns habebit.

Cum igitur Perseus abscissum caput Medusæ reportaret,
& ab Atlante, vt Iouis filius, hospitio repudiaretur, huic
Medusæ caput ostendit, ita inquit:

At quoniam parvi tibi gratia nostra est,

Accipe munus, ait, levâq; à parte Medusa

Ipse retrorsus squalentia protulit ora,

Quantus erat, mons factus Atlas.

Postea Perseus fortè fortuna ludens disco, avum suum in-
cognitum Acrisium disco in pede vulneravit, ex quo
vulnere ille, vt fato prædictum erat, interiit. Ex
sanguine autem Medusæ effuso Pegafus & Chrysaor nati
singun-

finguntur; Pegasus, equus alatus ad Palladem deductus,
 à qua Bellerophonti Glauci filio (nepoti Sisyphi, prone-
 poti Æoli, abnepoti Iouis) datus est ad trucidandam Chi-
 mæram, monstrum triforme ex Typhone et Echidna na-
 tum; Hic Bellerophon, vt Theopompus lib: 7. Philippi-
 carum ex fabulosa traditione scribit, Chimæram insidens
 Pegaso non sagittis transfixit, sed hastâ quadam petijt,
 quæ plumbum haberet in summa parte collocatum, quam
 partem hastæ cum Bellerophon in os Chimæra intru-
 sisset, plumbum igne (quem efflabat ore) colliquefactum,
 in ventrem Chimæra defluxit, et illi combussit omnia in-
 testina, vnde mortua est: Bellum stratagema à Bello-
 phonte ex cogitatum; Quod si quis pro rei gestæ hystoria
 accipit, aut de qua re et quam ob causam fictum sit non
 percipit, plumbeus ingenio æstimari possit: Eiusdem *Fons Heli-*
 Pegasi vngulâ fons Hippocrene in bicipiti Parnasso exci- *conis vnde.*
 tatus traditur, ex quo Musæ, Apollo, poëtæ et omnes lite-
 rati bibunt et eruditiores evadunt: Sic eruditio poëtarum
 ex fonte Parnassi, hic ex vngula Pegasi, Pegasus ex cruore
 Medusæ, Medusa ex monstro marino progenita, à Perseo
 trucidata, Perseus è Iove, Iupiter è Saturno, Saturnus è
 Cælo, tanquâ aurea cathena dependet; Idem de Chrysa-
 ore dicendum, qui Geryonis tricorporis, puniceos boues
 possidentis, pater est: At quis hanc Persei allegoriam ex
 præcedentibus non agnoscat? Nihilominus pauca adijcie-
 mus: Aurea pluvia et Iupiter descendens in Danaës si-
 num, non avaritiam nec voluptatem auro emptam deno-
 tat, nisi secundariô, sed quia ita in artificio philosophico
 conuenit; Ibi enim aurum cum auro miscetur, et ex viroq;
 filius noster nascitur in aëre, vt Riplæus por: 6. habet, ne nimi-
 um studeas perscandis carbonibus: Et Rosar: Conceptio, inquit,
 & desponsatio fit in putredine in fundo vasis, & generatio geni-
 torum fit in aëre, scilicet in capite vasis, id est, alembici: Et Se-
 nior: Sicut videmus solem habentem duos radios super cinere
 mortuo pluentes, & reviviscit, quod fuerat morti deditum, sicut
 mortuus post inopiam magnam: Hac est soror & hic est frater
 eius,

eius, per quem indurauerunt & desponsauerunt subtilitate praeparationis: sed postquam facta est conceptio, volare fecerunt, & fuerunt in domibus montium: Et paulò post: Et hinc regem, quem nominavimus, expenam tibi per illum genitum, quem memorauerunt, qui gignitur in aëre, & fuit conceptus eius in terra vel inferius: Hic Perseus postquam adoleverit, Medusam, hoc est, Materiam philosophicam figit, obtruncat, & eius sanguinem spargit, vnde Chrysaor, aureus sætus nascitur: Hinc Arnoldus lib. 2. c. 25. Rosar: docet, quomodo noster Perseus educari & nutrirī debeat, cū inquit: Certum namq; tempus est, quod ipsa (Danaë) habet ad impregnandum, pariendum & nutriendum, ac operandum: Vnde cum terram habueris impregnatam, expecta partum. Cum verò pepererit filium (Perseum) nutrias eum, quousq; possit tolerare omnem ignem, & tunc poteris facere proiectionem de ipso; Hoc est, cum iam omnem ignem patitur, tum armatus est gladio Mercurij, galea Plutonis, scuto Palladis, et tunc poteris ipsum proijcere, seu mittere ad Medusam serpentigenam trucidandam: Gorgones autem, qualis et Medusa fuit, dicuntur monstroræ serpentibus implicitis et aureis alis; Hesperidibus proximæ et Atlanti; Suntq; eiusdem generis, cum illis, et laboris superandi; Vt enim Hercules Iovis filius ad Hesperides, sic Perseus ad Gorgones ablegatus dicitur: De Perseo satis; Nunc sequetur Hercules, Iovi ex Alcmena natus, ideoq; inter Ioviales liberos recensendus: sed quia de eo sub Hesperidum pomis et cerua aureorum cornuum declaratis antehac egimus, et toto quinto libro de eius laboribus dicturi sumus, hic saltem eius genealogiæ lineam ostendisse sufficiat: Similiter de Iovis filiis, ex ovīs more avium exclusis, Polluce et Helena ex vno, et Castore cum Clytemnestrâ ex altero, quos ille formâ cygni Lædam Tyndari Oebaliæ regis vxorem comprimens, ex eâ suscepit, de quibus fortè alibi, paucissima hic brevitatis gratiâ dicemus: Ex hoc ovo tanta Ilias malorum, tanquam ex equo Troiano, erupit; Fingatur, non fuisse, ergo.

Hercules:
9. Iovis filius.

*Pollux &
Helena.*
Castor &
Clytemne-
stra. 13. Iovis filij.

ergo nec Helena, nec eius raptus, nec bellum Troianum; Nec Castor & Pollux Argonauticis interfuerunt centum annis ante Troianum bellum, licet eiusdem ætatis cum Helena fuerint, nec Clytæmnestra ab Oreste filio ex Agamemnone interfecta est; Et quis cætera omnia ex hoc ovo siue vno siue gemino exorta mala narraret? Tollatur & pomum aureum Eridos, & non erit causa rixæ inter deas, nec raptus Helenæ: Sic è pomo et ovo multa provenerunt mala vnà cum bonis: De Helena et geminis fratribus sub Troiano bello non- *Duo fratres* nulla addemus; Hic Clytæmnestram cum filio suo pa- *Iovis atne-* rum consideremus: Hanc Agamemnon in vxorem *potes ducens* duxerat, qui cum Orestem ex ea suscepisset, ac ad Bel- *duas sorores* lum Troianum proficisci cogeretur, Ægisthum can- *Iovis filias* torem domi reliquit; Cum quo Clytæmnestra in quo- *ex ovo natus.* dam Palladis sacello extra urbem, oclulis ostijs, concumbens, a filio Oreste superueniente, vnà cum adultero occiditur: Orestes à corde matris apud Areopagitas absolutus fingitur, pari vtrinq; suffragiorum numero invento; Vnde ille Mineræ aram erexit: Post expiatus est & lustratus aquis ex Hippocrene fonte haustus: Demum furijs correptus, Palladis statuum ex Taurica regione, & Iphigeniam sororem recuperare, seseq; in fluvio septem rivis confuso ablucere ab oraculo iussus est: Sorores habuit Iphigeniam, Electram, Chrysothemim, *Agamem-* Laodicen & Iphionassam: Comam lugubrem, quam toto *nonis filia.* cò tempore retinuerat, in Tauris deposuit loco, quem Acen vocârunt, & tonstrinam, vbi comam totondit; Alij istud ipsum iuxta Gytheum saxum contigisse memorant, quod ociosum vocârunt, super quo vbi sedisset Orestes, fuit ab insania liberatus, idq; Palladis consilio: Electrâ sorore datâ Pyladæ in vxorem, ipse Neoptolemo Achillis cæso, Hermionem in matrimonium duxit, ex qua Tisamenum, ex Erigone Ægisthi filia Penthilum genuit, habitans Orestis à serpente tandem ætus diem suum obiit: Ossa deinde eius in officina fabri ararij inuenta

*Enigma:**Nota.*

inuenta sunt, quod oraculum prædixerat, ea inquirenda esse, eoq; loco inuenienda, ubi venti, percutiens, percussus et hominum pernicies simul reperirentur, quod cum Lychas de fabri officina interpretatus esset, ventos, folles; percutientem malleum, percussum, incudem, et hominum perniciem ferrum intelligens, ossa Orestis ibi inuenta, iuxta Parcarum fanum in sepulchro Agamemnonis, oraculo iubente, sepulta sunt. Quo sigmento ignaris nihil absurdus, intelligentibus vix quicquam venustius videtur: Agamemnon quis sit sub Troia considerauimus, hic Clytæmnestram Iouis filiam esse patet, quamuis alij ovum illud, ex quo Castor et Clytæmnestra editi sint, Tyndari fuisse affirmant; De viroq; enim eadem veritas apparet: Novum quid esse dices, mulieres parere ova, et aues imitari: Id Ethnicis non mirum visum quia formæ cygni Lædam subagitaverat Iupiter: At nos extra allegoriam id monstruosum et mendacissimum scimus; Nec sufficit, nescio quam moralem fictionem subesse, arbitrari; Quia moralia de omnibus seu in bonam seu in malam partem fingere liceat, at naturalia genuina ijs contenta et tecta non item; Apud chymicæ artifices sæpissimè repetitur, matrem a filio devorari, occidi, in ventre eius inhumari; Nam ita reverà necesse est: In duobus, inquit Flamellus, negocium hoc omne consistit, ut videlicet igne tuum sulfur penetrativum efficias & attractivum, quo matrem suam deuorare queat, & compleveris opus: Matrem insige ventri fetus, quem antea peperit, tum demum sibi pater erit, ac filius ex duobus spiritus perfectus: ac ibid: Tum fetus matrem deuorat, patremq; suum in unico lacu suffocat, in quo simul flores, lac, fructus atq; sanguis inveniuntur. Et in Enigmatæ 6. Super matrem pregnantem seruum rubicundum equaliter conde; Matrem mortifica, manus eius & pedes abscondens: Et Lull: in codicill: Oportet matrem quæ prius generat filium, inhumari in ventre filij, & ab eo generari: Nec solum filius matrem init et occidit, sed et patrem proprium interimit sub allegoria; Vt Oedypus Laium patrem in via sibi occurrentem et cedere nolentem, ac locastam

nam matrem in vxorem ducit; nec non avum; vt Perseus
 Acrisium: In Palladis Sacello Clytemnestra adultera
 occiditur; ostijs oculis: hoc est, vas artis obleratur: O-
 restes absoluitur per suffragiorum numero; Pondera enim
 geometricè æquata esse oportet: Hinc Minerva, sapientia
 dex aram erexit: Aquis lustratus dicitur ex Hippocrene,
 quia ille Pegasus fons huic negotio convenit: Nam Pe-
 galus ex Medusæ sanguine ortus habetur: Quæ de statua
 Palladis, & lotione ejus in septem rivis narrantur, allego-
 rica sunt & huc spectant: De Palladio inferius dicitur: De
 lotione sic Clangor: *Et ita sunt in summa septem decoctiones,*
scilicet quatuor ante vivificationem, id est fermentationem, &
postea tres, quæ designantur per septem assaturas, vt etiam di-
cit Philosophus: Es nostrum corpus habet hydropicam, vt
Naaman Syrus leprosum, propter quod querit lavacrum rege-
nerationis septies in Iordane, vt ab innatis passionibus & cor-
ruptionibus emendetur: Sorores ejus, inter quas Chrysothe-
mis, sunt partes aquosæ; Comam alit, quia nihil separari
convenit: postea comam tondere finit juxta Acen vel
Saxum; ac deinde occisus est a laboribus: De ossibus O-
restis inventis in officina ærarij fabri credibile est; quia
sic in Allegoria Merlini dicitur, quod etiam regis crines &
ungues mirabilia faciant in ejusmodi officinis: Verifimi-
le est adhuc ab artificibus nonnulla relicta per mundum
errare opera, & fabrorum officinis interdum inveniri, licet
non agnoscantur; Porro ex Europa Agenoris Phænicum
regis filia, Cadmi sorore formæ tauri, à Iove compressa
nati dicuntur Minos & Rhadamantus; item Carneus: Minos &
Cadmi Allegoriam iam ante attigimus, quomodo ille Rhadaman-
Europam quærens Thebas condiderit Bæotia civitatem, tus: Carn. m;
ibiq; confederit: Europa autem cum alijs puellis expa-
ciata traditur; quæ cum taurum miræ pulchritudinis (in filij.
quem se Iupiter mutaverat) attraheret inq; ejus tergum
conscenderet à Iove in Cretam deportata, ibiq; resump-
tâ formâ priuinâ ab eo gravida facta est, quæ peperit Mi-
noa & Rhadamantum: Minos Pasiphaën filiam Solis,

Ætæ regis sororem in uxorem duxit, ut par pari gaude-
ret, nempe filius Iovis, filia Solis, ex qua genuit Ariadnam
& Minotaurum, qui Labyrintho à Dædalo facto inclusus à
Theseo Ariadnæ operâ trucidatur: Posset fieri ut his per-
sonis aliquid hystoriæ subesset, pro ut de vestigijs Laby-
rinthi Cretici adhuc extantibus narrant, quamvis Diodo-
rus dicat suo tempore Creticum intercidisse & Ægyptium
Labyrinthum longè eo antiquiorem durasse; De reliquis,
quæ ad Minois & Rhadamanti fabulas spectant, de quibus judi-
cio eorum apud inferos incorrupto, cum pleraque à Poë-
tis sequentis ævi afficta sint, hic non dicemus: Ex Anti-
ope filia Nyctei, vel ut alij sentiunt, Alopi Iupiter Am-
phionem & Zetum genuit: Amphion à Mercurio magi-
stro lyram tractare didicit, cantuque feras & saxa movit, ut
Orpheus Calliopes filius; Fratres hi duo Thebas dicun-
tur condidisse ac muris & turribus munivisse: Fabulati sunt
igitur saxa sua sponte assilivisse, murumque extractum fuisse,
dum Amphion lyram suaviter pulsaret, ut ait Horatius
in arte Poëtica:

*Amphion &
Zetus 18.
Iovis filij.*

*Dicitur & Amphion Thebana conditor urbis
Saxa movere sono testudinis, & prece blanda
Ducere quò vellet:*

Idem referunt de Trojanis muris ab Apolline extractis,
& de Orphei vatis musica, quâ ille navem Argò rexit, &
feras & saxa attraxit: Sed hæc Hyperbolica esse nemo non
videt quocumque modo interpretetur, sive de communi
Poësi, ejusque dulcedine & efficacia, sive de rebus sub eâ
contentis: Amphion primus aram Mercurio, quod ab eo
lyram accepisset, dicavit: Pausanias in posterioribus Elia-
cis existimat Amphionem & Orpheum fuisse Ægyptios
& magorum scientiâ excelluisse: quod tamen non est
credibile, quia Græcos hos fuisse & ad Græcos Ægyptio-
rum scientiam transtulisse ex omnibus authoribus & cir-
cumstantiis convincitur. De hæcenus enumeratis mira-
culosis

Lib. 3. *Ægyptio-Græcorum.* 163

culosis, ne dicam monstrosis, Iovis Ethnicorum Dei, majoris familiar crediti propter adulteria transmutationibus sequens distichon habetur.

*Fis Taurus, Cygnus, Satyrusq; aurumq; ob amorem
Europa, Leda, Antiopa, Danaë:*

Quibus non minus monstrosus ortum Palicorum fratrum addimus, qui Iovi ex Thalia nati dicuntur: Quæ cum se gravidam à Iove cognovisset, verita Iunonis indignationem optavit sub terram occultari; at parit tempore terra reclusa cum Thalia tam diu latuisset, duo pueri non procul à Catanis in Sicilia proruperunt. Quæ licet fabulosa sint, tamen apud superstitiosos Ethnicos hystoriz fidem impetrarunt: Deniq; ex Cerere Proserpinam Iupiter genuisse fertur; Præter jam dictos idem numerosam sobolem ex varijs Nymphis Calisto, Niobe, Laodamia, Taygete, Savona, Protogenia alijsq; pellicibus suscepit; ita ut nullum relinquatur dubium, si filijs Iovis, nepotibus ac pronepotibus Neptuni progenies adnumeretur, nec non ventorum, fluviorum, montium, Oceani, Ponti & aliorum marium, ex his tanquam progenitoribus omnes deos, deas, heroas, heroinas seu semideos & semideas ex aurea Cathena velut pendentes & descendentes deduci & propagari posse:

Atq; hæc hæctenus pro exemplis demonstrata, de reliquis simile iudicium manifestantia, nobis hoc loco sufficiant.

Finis Libri Tertii.

Liber Quartus.

DE GRÆCIAE

Festis ac Sacris, nec non

certaminibus & Ludis pro memo-

ria artificij Philosophici institutis

& sollemniter celebratis.

V. M. memoria hominum adeo labilis ac mens ita imbecilla sit, vt nisi objecto quodam in sensus incurrente sæpe moveatur, facile præteritorum aut non visibilium oblivione dueatur, hinc in arduis & magnis rebus nunquam ex animo deponendis à sapientissimis viris, tam inter Ethnicos,

quàm Israëlitas, Deo electum populum, sensibilia quædam solennia instituta, quorum consideratione ad eorū, quæ antè acta & celebrata, vel aliàs arcana habentur non manifestanda, recordationem quilibet non ignavus excitetur, vt Deo Opt. Max: à quo vno omnia bona perfectæ descendunt, pro suis donis sempiternas agat gratias: Hoc

Festum creationis Septimo quoq; die.

sine, iussu ipsius IEHOVAH, Moyses memorabilia quædam festa populo Israëlítico observanda instituit, nempe septimi cuiusq; diei feriatiorem, & ab omni opere cessationem, in memoriam creationis Cœli & Terræ, ijsq; contento.

tentorum, sex dierum spacio peractæ; Quia septimo die Creator à Creatione quieverit & cessaverit; Præterea Pascha, in angeli Dei percutientis Aegyptiorum primogenitos & parentis illis, quorum postes sanguine agni immaculati notatierant, memoriam; Pentecosten, in legis divinæ in monte Sinai ab ipso Deo promulgatæ, ac festum Tabernaculorum, in quadraginta annorum per desertum peregrinationis, recordationem: Eadem intentione (illis tamen piè, ut decet, his politicè acceptis) in rebus publicis bene constitutis statuz & imagines eorum, qui sunt genti magnam utilitatem aut ab hostibus liberationem, aliavè commodam præstiterant, posite, & semper servatæ sunt: Hæc enim est quasi memoria artificialis constans imaginibus & locis, rerum seu personarum memorabilia facta cuicunq; non ignaro representans, quemadmodum eiusmodi monumenta olim apud Græcos, Romanos, aliasq; gentes in usu fuerunt, & adhuc passim habentur: Sic apud Aegyptios cum ex terrestribus bonis summum, ex Dei benignissimi largitoris indulgentia, quibusdam acutissimis ingenijs, ut Hermeti Trismegisto & alijs contigisset, ne eius oblitio ad posteros promanaret, sed ut Deo gratiæ quocunq; modo redderentur, institutæ sunt quædam ceremoniæ & solennitates singulari pompâ, ad rem, in cuius memoriam fierent, maximè accommodatæ: Huiusmodi fuerunt, Apis, Aegyptij bovis certis coloribus distincti, electio, consecratio, nutritio & cultus in Vulcani templo ipsi adhibitus, in aquam submersio, sepelitio, noviq; rursus electio, item festa Osiridis, Cereris, Adonidis & alia his similia, de quibus iam antè partim meminimus, partim in posterum dicturi sumus: A sacerdotibus hæc primitus bono fine instituta esse non est dubium; cum aliter de arcanis illis agi non liceret: Verum quomodo deinde ab ignaro vulgo in abusum tracta sint, inq; idololatriam horrendam commutata, ab ipsa experientia patuit: Præter hæc festa, Aegyptij adhuc duos arcana sua occultè tradendi modos habuerunt, de quibus

*Pascha.**Pentecosten.**Tabernaculorum.**Aegyptiorum festa pro memoria.*

*Allegoria
menti. Hiero-
glyphica
oculis servi-
ant ad remi-
niscendum
sub ijs intel-
lecta.*

iam antè, nempe vnum, qui menti, alterum qui oculis in-
serviret; Qui menti, Allegorijs decorum, dearum, heroumq;
facta et res admirandas continentibus, constitit; De quibus
hactenus satis copiose egimus, præsertim secundo & tertio
huius tractatus libris; Qui oculis, Hieroglyphicis anima-
lium aliarumq; rerum figuris, pictis, sculptisq; loco litera-
rum et scripturæ vsurpatis; De quibus quoq; primo libro
tractavimus: Atq; hæc tria, nempe sacrorum celebratio,
allegoriarum narratio et hieroglyphicorum adumbratio,
adeo in arcanis à sacerdotibus consijs retenta sunt, ne vlli
ex vulgo aut non initiatis innotuerint, sed omnibus alijs,
exceptis philosophis sacerdotum filijs, incognita manse-
rint: Causæ harum rerum occultationis, iam antè à nobis,
& ab alijs prolixius, expositæ sunt, ne opus sit eas repetere:
Hæc itaq; tria, vt vulgo minimè explorata, cum à sacerdoti-
bus passim pro sacris haberentur, & silentio inuolueren-
tur, indies magis atq; magis pro rebus divinis coli cepe-
runt, de quibus nefas esset inquirere, quid significarent, aut
cur & à quibus introducta essent: Hic est vnus et tergemi-
nus fons multorum abusuum, errorum et superstitionum
ab Ægyptijs postea ad alias quoq; gentes mundi transla-
tarum; Vt autem hactenus de dijs deabusq; nec non he-
roibus, eorumq; origine et cultu egimus, pro instituti no-
stri ratione, ita nunc de festis, ludis, solennitatibus et cer-
taminibus in eandem rerum gratiam institutis breviter
hoc libro tractabimus. Lucianus (qui irrisor ethnicæ idolo-
latriæ extitit) dialogo de astrol. *Orphem*, inquit, *Calliopes &
Oeagri filius prior omnibus Bacchi sacra in Græciam introdux-
it, primusq; in monte Beotia Thebis, sacra illa, quæ Orphica vo-
cata fuerunt, instituit: Quod cum etiam ab alijs tradatur,*
de eo nullum est dubium: Cur verò hæc instituerit, et quo-
modo celebranda fuerint, disquirendum venit: Ab Ægyp-
tijijs ea sacra desumpta constat, qui in honorem Osiridis
tertio quoq; anno solennia peragebant, ideo quod dice-
rent, Osiridem seu Dionysum tertio demum anno ab In-
dica navigatione reversum esse, propterea *Trieterica* dicta:
Cum

*Bacchi sa-
cra.
Orphica.*

Trieterica.

Cum verò omnia allegorica sint, quæ de peregrinatione Osiridis in Indiam, reliquasq; mundi partes, ut homines colendorum agrorum ac ferendæ vitis rationem, multaq; alia vtilia inuenta doceret, susceptâ dicuntur, ita et illud, quod inde originem ducit, aut ob eius peregrinationis memoriam institutū festum traditur, non nisi allegoricum censendum erit: Si enim in verâ Dei polytia, apud Israelitas, à verissimis causis, ut antè dictum, profecta sacra celebrata sunt, quæ facta præterita in memoriam revocarent, & faciendâ seu futura allegoricè de Christo adumbrarent, idem suo modo apud Ethnicos fieri potuit, ut illi allegoriam suis festis inesse intelligerent: At differentia in his et illis toto cælo, quod aiunt, patet: Illa à vero, æterno et vno Deo, in eius honorem ordinata sunt, tum ut præterita, ceu revera facta essent, tum ut futura, ceu sub figura secutura, representarent: Hæc ab hominibus solis profecta, ingenij sagacitate extusa videntur, ut rei tanquam ita factæ, vel sub allegoria creditæ monumenta et muta symbola extarent; Utq; Moses illa ab ipso Deo, Veritatis fonte, accepit & Israëlítico populo eius iussu observanda promulgavit, ita Orpheus hæc ab Aegyptijs sacerdotibus omnis vanitatis superstitiosæ authoribus ad Græcos transtulit: Illa ad finem salutis æternæ; Hæc, temporalis: Vtraq; tamen ad Creatoris Dei, et omnium bonorum datoris gloriam: Illa à vera Dei Ecclesia et Veteris et novi fœderis recepta sunt, hæc ab infidelium turba, et reliqua mundi parte: Sed illis hoc loco missis, et saltem commemoratis, (cum credibile sit, hunc ritum festa et sacra instituendi, ab Israelitis cacozyliâ quadam desumptum et ad ethnicos tran-

Differentia festorum Ecclesie & gentium.

Gentes in multis Israelitas imitari voluerunt ut diabolus Deus.

tum esse) de his, ut potè mundanis, hominum inuentis, dicemus: Quid per peregrinationem Dionysii aut Osiridis intellectum sit, satis primo libro sub Osiride, et tertio sub Dionysio, declaravimus: Quantum verò temporis ille in peregrinatione Indicâ consumpsisse dicitur, tantundem Apis, bos Aegyptius, vivere permittebatur ac post in fontem mergebatur; Sic fabulati sunt ad idem exprimendum Dionysum

Dionysum triennium apud Proserpinam dormivisse, deinde excitatum choreis indulisse cum Nymphis, ut ait Orpheus in hymno.

*Dionysus cū
Sociis terre-
stris dicitur.*

*Terræstem canimus Dionysum & numina Bacchi,
Cum Nymphis experrellum, quibus est coma pulcra,
Qui prope Persephonem sacris penetralibus olim
Dormivit Bacchi tempus tres segniter annos,
Per tribus exactis convivio lata novitur,
Ille suis repetit mox cum nutricibus hymnum:*

*Orgia.
A quibus
Orgia pro-
hibita.*

*Falsi Dyfal-
sis miraculis,
verus Deus
veris inno-
tescat.*

Dicebantur quoque hæc sacra ab Orpheo instituta commu-
niter Orgia; in quibus tandem tantus abusus nocturnis
conventionibus bacchantium adhibitus est, ut Lycurgus
Thraciæ rex, Diagondas Thebanus, & alij quamplurimi
omnia nocturna sacrificia propter eorum turpitudines
perpetua lege sustulerint: Miracula his diebus, quibus
celebrabantur, contingere dicebantur; cum enim in tem-
plo per noctem lagenæ vacuæ deponerentur, sequenti die
optimo vino plenæ reperiebantur; quod dolo sacerdo-
tum, ut credulæ & superstitiosæ plebeculæ imponerent,
(ut de Baalitis constat) qui per clandestinos aditus acceden-
tes illas repleverunt, accidisse notius est, quam ut demon-
strari debeat: Agebantur autem illa sacra à mulieribus i-
deo, quod illas habuisset socias in Indica expeditione: Ab
ijsdem Phallus, hoc est; membri virilis species spectabilis
magnitudinis cum pompâ præferebatur: Idque in Osiridis
memoriam, qui cum à Titanibus membratim concisus es-
set, ac pudenda in fluvium projecta, ab Osiride, Titanibus
captis, ejus membra recollecta & composita dicuntur, ex-
cepto membro virili, quod reperiri non potuit: quod au-
tem alij addunt, ideo imperatum esse, ut hoc membrum,
formâ Phalli, pro Deo coleretur, rationi absurdissimum
est: Verum hæc sacra cum Eleusinijs ejusdem intentio-
nis apud Ægyptios fuisse videbimus; in quibus quoque;
Phalligestatio solennis erat: Virgines in Trietericis Ca-
nistros

Lib.4 Aegyptio-Græcorum. 169

nistras aureas gestantes & pueri ex Dionysi templo in Palladis sacellum iverunt; quo satis indicatum est, aliam esse causam hujus celebrationis, quam vulgo innotuit; nempe Dionysum cum Pallade sapientiæ dea summam communitatem habere; non quasi denotare voluerint, in Baccho sapientiam esse, ut in vino veritatem; *Quid enim non ebrietas designat, operta recludit, &c.* Et quamvis verum sit, quod Poëta canit non inelegans,

*Tollit humo ingenium Bacchus, mentem erigit altam,
Pegaseâq; velut vehit alâ:*

*Inn. in
Emblem.*

Non tamen hinc constare arbitror ut idem præcinit,
Vviferum Bromium, volucrem sed præpete penna.

Ideo Amyclæos potuisse; nisi fortè per accidens: Bacchus enim alatus fingitur, propter volatilitatem, cornutus, propter Lunæ cornua, taurino capite, quia huic, ut Osiridi, Apis sacer, sic mas & scæmina, juvenis & senex, barbatus & imberbis; de quibus proprietatibus antè sub Dionysio diximus: Scæminæ præficiuntur Bacchades his sacris; quia illæ comitæ erant Dionysum, cum peregrinaretur; Per scæminas autem vis patiens, quæ in subjecto Philosophico primò dominatur, intelligitur & per phallum, vis illa sulfurea artificio quodam spolianda, à qua agendi initium processit: Sic Osiris noster aut Dionysus ab Iside seu Cerere matre iterum componendus est, absq; tamen partibus virilibus, seu terra nigra: Sic Iohannes de Padua tradit regem nostrum capiendum & in partes minutissimas dividendum, igne & aqua lavandum, rejectis fœcibus & superfluitatibus, tum demum iterum componendum, & juvenem fortio-remq; quàm prius, resurrecturum esse: Idem habet Merlini allegoria, & alterius de Duenech principe, & hujusmodi alia: Virgines aderant cum canistris aureis primitias Deo obferentes, quia aureus Deus erat; & in Palladis sacellum contendebant, ob mysticam quandam causam, quia

quia in Dionysi peregrinatione totius operis perfectio habetur, quæ illæ primò ad nigros Æthiopes, & ultimò ad mare rubrum accessit; Hæc non absq; Palladis artificio contingebant; ideoq; Palladis sacellum eius templo correspondebat: De abusibus, qui his festis intervenerunt, omni tempore non solum in Græcia, sed etiã apud Romanos, & pene per totum orbem, multa narrari possent, sed quia illi fortuiti fuerint & non de rei essentia, à nobis meritò negliguntur: Cum verò à vulgo hujus festi celebratio, utpote tripudijs, choreis, potationibus & vociferationibus plena & libera, vltro acciperetur, huic deo lætitiæ datori, alia quoq; sacra diversis temporibus & locis peragenda dicata sunt: A Pegaso enim Eleutheriensi ad Athenienses à Thebanis delata dicuntur, ipsis Oschophoria appellata, ut ait Pausanias in Atticis; in quibus consuetudo erat, ut ait enarrator Nicandri, ut pueri pampinos manibus gestantes tributim è sacro Dionysi templo, in sacellum Palladis Scirhadis cum precibus decurrerent. Hæc eadẽ vocabantur Dionysia simplici nomine cum agerentur in agris singulis nempe annis: Lenæa quoq; Athenis colebantur inunte vere, quo tẽpore vina de fæce eximebantur, tributaq; ferebantur ab externis; quod certamen erat bibentium plaurunq; Bacchũ lætitiæ authorẽ cœnentiũ: Ibidem & Phallica instituta narrantur, quibus lignea virilia thyrsis alligates gestabant: Quin & Canephoria in honorẽ Dionysij Athenis agebantur, in quibus virgines agiles (ut Demaratus refert in certaminibus Dionysiacis) quæ ad pubertatem accederent, tum pteritũ in canistros ferebant, qui canistri erant ex puro auro in quibus erant fructũ omnium primitiæ impositæ, eaq; celebrabantur sub finẽ mensis Aprilis: Apaturia in Octobri quatuor diebus habebantur: Et Ambrosia in Ianuario, quo tempore vina in urbem importari essent solita, quæ postea à Romanis quoq; culta sunt, Brumalia dicta, cum Brumus Bacchus sit: Ascolia item Athenis fiebant, quibus super vtres inflatos humi depositos altero pede saltabant: Proponebantur autem præmia illis, qui sapienti-

*Oschophoria.**Dionysia,
Lenæa.**Phallica.**Canephoria.**Apaturia.
Ambrosia.**Brumalia,
Ascolia.*

us super vitres saltarent, qui mos quoq; ad Romanos translatus est, ut cum Virgil. lib. 2. Georg. describit: Nam hircus, ex cujus pelle vitres erant, quia vitibus nocet, exdebatur Baccho: Herodotus in Euterpe commemorat Ægyptios suum Dionysio jugulare in solennitate Dorpia dicta *Dorpia.* his verbis: *Dionysio die solennitatis Dorpia, suam ante fores singuli ingulantes reddunt subulco illi, qui attulerat ipsum suam atq; aliam solennitatem sine suis in honorem Dionysi agunt Ægyptij eodem prope ritu, quo Græci, at pro Phallis res alias illi excogitarunt, imagines scilicet cubili magnitudinis, quas circumferunt mulieres per agros cum virile membrum reliquo corpore non multo minus nutet: Præcedit autem tibia atq; illa Dionysum cantantes sequuntur: Quæ omnia licet in honorem Osiridis seu Dionysi, qui ex aurea genealogia præcipuus est, primò instituta sint eo fine ut recensuimus, ne memoria periret summi arcanj à deo concessi, ac interim Dionysius vulgari interpretatione pro vino ejusq; inventore haberetur, tot & tam varia festa in diversis locis instituta inveniuntur, quæ tamen minimum arcani principalis participant; Quemadmodum videmus per abusum ejusmodi faciliè accidere, ut in Christiano orbe multis in locis Martinalia in Novembri, Bacchanalia diebus tempus quadragesimale præcedentibus, alibi ferijs post nativitatem quali Saturnalia, relictis vestigijs, ex alia tamen causa, vulgo adhuc celebrari, idq; ideò, quia ut Comicus ait, *ingenium est omnium hominum a labore procline ad libidinem vel luxuriam*: Idem statuendum est de Ægyptiorum posteriorum festis & lacris, qui antiquitatis causas eorumq; institutionis maxima ex parte ignorarunt, & signa pro signatis, animalia, hominum imagines & bruta pro dijs coluerunt, eo usq; donec allium, capas, & ferè omnia tam inutilia & noxia, quam vtilia, in classes deorum reduxerint; Vnde Poëta in eos non immerito jocatur, dum inquit:*

O sanctas gentes, quibus hæc nascuntur in hortis Numina:
De Græcis quoq; & Romanis hoc locum juvenit; Nam *Lucanus.*

ut illi ab Ægyptijs, sic hi à Græcis & Ægyptijs, quicquid apud utrosq; fuit numinum, receperunt: Hinc Lucanus l. 7. de Ægypto sic dicit:

*Nos in Templum tuum Romana accepimus Ism,
Semideosq; canes & sinistra iuventia luctus,
Et quem in plangens hominem testaris Osirim:*

Et Lactantius lib. 1. instit: *Romani*, inquit, *Pro Dijs habuerunt sua mala, scilicet et rubiginem, pallorem & febrem: Unde, sicut patet ex Fastis Ovidij, festum rubiginis fuit circa finem Aprilis, videlicet 6. Cal. Maij, tum coluerunt eam, sicut dicit Ovidius, ne laderet segetes nec instrumenta rustica; Et isto modo coluerunt febrem, ne vexaret eos: Ita enim Valerius lib. 2. dicit: Et ceteros quidem ad benefaciendum venerabantur, febrem autem ad minus nocendum: Idemq; describit loca, ubi erant tria Tempia Febris: Præterea proprium Romani Deum coluerunt Romulū, quē Quirinum vocabant; quem cū Febre, rubigine, alijsq; ejusmodi ab alijs non receperunt, sed propria industria sibi invenerant, Martem verò, Iovem, Saturnum, Mercurium, Apollinem & Aesculapium cum magno numero aliorum vel à Græcis, vel Ægyptijs mutuati erant: De occasione & modo adductionis Aesculapij Romam ex Epidaurio præclarum extat exemplum, quod ut inde propagatio reliquorū gentiliū deorum æstimari possit, huc adducemus: Meminit hujus Aesculapij Romam adducti Sanctus Augustinus lib.*

Ex Rhea

tanquam matre omnes dij nati finguntur.

Cynocephalus prout est Mercurius nepos fingitur Rhea.

3. De Civit. Dei, cap. 12. *Aesculapius*, inquit, *ab Epidaurio abiit Romam, ut peritissimus medicus in urbe nobilissima artem gloriosius exerceret: Mater autem deorum nescio unde nata Praenestinum montem insedit; Indignum enim erat, ut cum ejus filius colli Capitolino presideret, adhuc ipsa in loco ignobilis latitaret: Quæ tamen si omnium deorum mater est, non est secunda solum Romæ quosdam filios suos, verum & alios præcessit etiam secuturos: Miror sanè si ipsa peperit Cynocephalum, quæ*

nata

nata sit, viderit Aesculapius pronepos eius: Hæc ille: Est autem Epidaurus, secundum Eutropium, civitas quæ modo vocatur Dyrrachium; quia verò Roma maior fuit vrbs, quam Epidaurus, ideo Augustinus ironicè dicit Aesculapiū migrasse Romam: De cuius advectione Livius lib. 10. de vrbs origine, circa finem; quod cum Roma, inquit, gravi pestilentia laboraret, quæ tanta fuit, ut licet annus ille, scilicet 455. ab V.C. in multis lætus esset, tamen vix ad vnus mali sufficit solatium, pestilentia scilicet vrbs vrentis, tam quo ad hominem, quam etiam quo ad agros: Igitur consuluerunt libros Sibillæ de remedio & inventum est, quod Aesculapius de Epidau-
 ro Romam afferendus esset: Idem etiam narrat Orosius lib. 3. Et Livius, lib. 11. & Valerius lib. 1. testantur, quod tribus annis continuis vrbs afflicta fuit gravi pestilentia: Missi ergo sunt pro remedio legati ad accersendum de Epidau-
 ro Aesculapium: quod venientes ab Epidaurijs ducti sunt in templum Aesculapij, quod quinq; millibus passuum ab Epidau-
 ro distabat; & ecce serpens, qui quandoq; licet raro, ab Epidaurijs visus fuerat, nunquā tamen sine bono ipsorum, propter quod etiam in modum Aesculapij veneratus, per partes vrbs clarissimas levi tractu repere cepit, triduoq; conspectus est, haud dubiam ante se appetitæ clarioris sedis alacritatem ferens; deinde ad navē Romanam perrexit ac navem conscendit, vbi vnus legati tabernaculum erat, ibiq; quievit: Cum verò navigando Ancium pervenissent, Serpens, qui vbiq; in navigio remanserat, ad terram dilapsus est; Adem Aesculapij, quæ propè erat, intravit, & ibi tribus diebus remansit, dato sibi cibo: post modum verò ad navem reversus se Romam ad vehendum præbuit, ibi in ripam Tiberis egressus in Insulam, vbi templum dicatum fuit Aesculapio, transnavit, & cessavit pestilentia à Romanis: Idem narrat Ovidius, Lib. 15. Metam: Quis sit Aesculapius, & cur Serpens illi attribuat, secundum primam originē, superius exposuimus; Qui verò deinde abusus ex ignorantia

Legatio à Romanis Epidaurum instituta ad adducendum Aesculapium.

*Diabolus in
serpentis for-
ma se pro
Æsculapio
adorandum
præbet.*

*Augusti
tempore na-
tus, quo Del-
phicus demon
obmutuit.
Liber unde
dictus pute-
tur.*

*Bacchanalia
sublata à sa-
niore senatu
Romæ.*

tiâ veritatis & supersticiosa religione accesserint, ij cum principijs minime conueniunt: Quod quoq; diabolus, qui mirus est artifex & ex re pro sui cultu capere consilium potuit, huic serpenti seu Æsculapio credito, vt etiam Oraculis Apollinis, Iouis & alijs eiusmodi, sese accommodarit, ex omnibus circumstantijs conspicitur; Cumq; Ethnici malorum & bonorum dæmonum differentiam non agnoscerent, ab illis in pessimas idololatrias falsis miraculis, et dæmonum astu coniecti sunt, vnde sese humanis viribus eripere non potuerunt, donec Siloh ille, Virginis filius, omnipotens Heres, accederet, et faucibus diaboli in sese credentes extractos à morte aternâ liberaret: De bacchanalibus, & Libero deo, Augustin: lib. 6. de ciu: Dei, cap: 9. meminit; *Liberum*, inquit, à liberamento appellare volunt, quod mares in cœuendo per eius beneficium emissis seminibus liberentur, hoc idem dicunt in feminis agere *Liberam*, quam etiam *Venerem* putant, quod & ipsas perhibeant semina emittere & ob hoc *Libero* eandem virilem corporis partem in templo poni, femineam *Liberæ*, & ob hoc addunt, mulieres attributas *Libero* & vinum propter libidinem concitandam: Sic *Bacchanalia* summâ celebrantur insaniâ: Vbi Varro ipse confitetur à Bacchantibus talia fieri non potuisse, nisi mente commotâ: Hac tamen postea displicuerunt senatui saniori, & ea iussit auferri: Saltem hic tandem forsitan senserunt, quid immundi spiritus, dum pro dijs habentur, in hominum possint mentibus: Hæc ille: Titus Livius, præter causam dictam Bacchanaliorum prohibitionis, lib: 8. de bello Macedonico, aliam addit: Dicit enim quod de Græcia quidam venerat, qui dicebat, se velle docere novum ritum colendi Bacchum; Hic autem in principio fecit bacchanalia ab honestissimis matronis de die celebrari; Processu verò temporis continuatum est negocium cum nocte; & tandem de nocte fiebat totum; Vnde tunc ceperunt tam viri quam mulieres in magno numero confluere ad locum quendam, vbi celebrantur festa & sacra ista; Commissaq; sunt infinita facinora virorum,

virorum, puerorum ac mulierum & venientes ad locum, qui nolebant eis assentire, occidebantur & occultabantur; Tandem per quandam Hispanicam ancillam cuiusdam matronæ Romanæ, quæ dominam suam illuc fuerat secuta, postquam sibi displicuerant ea quæ videbat, iuveni cuidam revelata sunt, & sic res peruenit ad notitiam Consulis, qui diligenti inquisitione præhabita, omnes reos inuentos, qui apprehendi poterant, de assensu senatus, fecit occidi; Quorum erant virorum ac mulierum multa millia: Prohibita ergo sunt deinceps Bacchanalia celebrari, & inhibutum, ne quis novum ritum absque senatus assensu in urbem introduceret: Eius quoque meminit Valerius lib: 6. cap. 3. dicitque id factum Spurio Posthumo Albino & Quinto Marco Philippo consulibus: Ex quibus liquidè patet principium huius festi celebrationis ab honestioribus causis ortum, deinde in abusum cessisse: Arcanissimæ autem & interiores causæ solis primis authoribus notæ præ vulgo occultatæ fuerunt; De Orpheo, qui huius festi vt & aliorum arcanorum ad Græcos ab Ægyptijs translatorum primus author statuitur, alij narrant, quod fulmine ictus conciderit, quia arcana initiorum profanis & rudibus diuulgasset; idque, vt ipsi tradunt, si verum est, non solum secretorum manifestatorum, sed & horrendæ Idololatriæ inde subsequenter per totum orbem causa existens pœnas Deo Opt: Max: non immerito dedit: Alij eius mortis fabulam affingunt, dum dicunt, illum, cum ad Inferos descendisset, vt Eurydicen secum abduceret, ibi deorum omnium laudes cecinisse, præterquam Liberi patris, quem per oblivionem prætermisit: Quare iratus Dionysus furorem suis Bacchis immisit, à quibus apud Hebrum fluvium fuit discerptus, membraq; eius per agros sparsa, vt à canibus vorarentur; Tamen à Musis dicuntur collecta & in Dio Macedoniz loco sepulta, quia super ceteros Apollinem laudibus

*De Orpheo
obitu.*

*Allegoria
Orpheus mortis
afflictus.*

2.
Festa Cere-
ris & Pro-
serpine.

Theſmopho-
ria.

Hieroglyphi-
cum ſignum.
Nota.

laudibus mirificis exornasset. Quæ ab æmulis poetis post Orphei mortem sparsa esse verisimile est, cum prior eius obitus magis hystoriæ conveniat: Eiusdem institutionis & originis est aliud festum in honorem Cereris & Proserpinæ apud Athenienses celebratum; In quo cum matronæ initiarentur, quæ perpetuam & incorruptam pudicitiam servare decrevissent, ideoq; coronis viticeis ornarentur, vinum adhibere non licebat; Quod cum, ut cætera, à Græcis ad Romanos translatum sit, magnum Cereris anniuersarium habebatur, & à lugentibus fieri nefas erat: Hinc Plautus in Aulular: Cereri nuptias facturi estis, quia nihil temeti allatum video. Theſmophoria dicebantur hæc solennia Græcis, à Triptolemo primum pro accepto ferendi munere ac frugibus in Eleusio oppido instituta: Cum enim Ceres per orbem terrarum filiam Proserpinam à Plutone sub inferos raptam quærens vagaretur, ad oppidum Eleusium, eiusq; principem eiusdem nominis pervenit; Cuius vxor Hyona, quæ Triptolemum iam pepererat, nutricem desyderans Cererem sese offerentem pro nutrice accepit: Hæc puerum divino lacte nutritum noctu clam sub igne occultabat, cumq; egregiè nutriretur per noctem, pater obseruans quo pacto id fieret, re visâ exclamavit; Quare irata Ceres Eleusium exanimavit, ac Triptolemo currum à draconibus tractum dedit ut vniversos mortales sationem frugum doceret, sicut testatur Callimachus in hymno in Cererem: Hæc vel primo aspectu arcanissima Chymica esse quis non videt? Triptolemus enim sub igne nutritus (ut Achilles à matre Thetide) à nutrice Cerere est noster ille fetus philosophicus, qui tam diu sub igne occultatur et igne, quasi lacte, nutritur, donec omnem flammæ violentiam pati possit: Et sanè nisi aliud signum adesset, hæc fabulosa esse de Chymix subiecto effecta, hoc sufficeret; Quia soli & vni veræ Chymix proprium est, nec alteri scientiæ aut arti convenit: Quis enim vnquam vel hystoricè vel allegoricè scriptum reperijt, homines, eosq; infantes sub carbonibus vivis occultari solitos esse? Quis

Quis salamandram, animal in igne vivens, siue pyraustam veram vidit, nisi in operibus chymicis? Prodeant ex terra Palici fratres, ex mari Venus, ex alijs elementis alij monstrofi fetus, vix quicquam vivens ex igne, nisi salamandra philosophica, ac Phœnix ex cineribus ab igne relictis, prodire poterit: Duo sunt igni inuicta, aurum & vitrum, cætera tandem illi succumbunt: quibus tertium addi licet; Phœnici nempe & nido eius, seminium, ex quo renascitur ille, qui est cinis redivivus ex mortuo: superfluum autem fore opinor, pluribus demonstrare, in Chymia quasi infantem igne nutriri & adolescere, cum id ubiq; ferè
Solus fatuus philosophicus igne nutritur.
 occurrat: Verum ex vno et altero authore paucissimis adductis hic erimus contenti: Arnold: rosar: l. 2. c. 25. Cum
verò pepererit, filium, inquit, nutrias eum, quousq; possit tolerare omnem ignem: Et Lull: theor: test: c. 29. *Fili imprægnatur igitur corpus ab igne, & multiplicat suam combustionem, & fortem habebis tincturam:* & Ibid: *Fac igitur dealbari terram tuam, & nutricam, si vis, quod filius patriæ subueniat tibi in necessitatibus:* Item cap. 57. *Humiditas metallorum est fixa & permanens in igne: Ideo tali aqua fixamus aviculas in aëre volantes virtute Lapidis nostri, qui de ipsorum substantia propria creatus est.* Cap. 41. *Et ideo quando lapis noster creabitur, fac eum nasci de ventre matris suæ; Nec amodo aliud ponas; Quia secum defert virtutem ventris matris suæ, scilicet illam naturam sulfuream, quæ omne argentum vivum congelat.* Quod autem hic Triptolemus sub igne coctus & maturatus sit nostra salamandra, noster ignis, et nostra terra et calx, noster cinis, et nostrum semen, quod in suam naturalem terram projicitur, sexcentis testimonijs probari posset; Duo aut tria saltem hic ponemus: Avicenna in tract: cap. 5. *Semina non oportet, inquit, mtere, donec tempus messis advenierit: Philosophi hunc lapidem nostrum vocaverunt salamandram; Quia sicut salamandra solo igne nutritur & vivit, idest perficitur, ita & noster lapis:* De igne Lullius: pract: Test: cap. 22. *Sulfur nostrum habet virtutem sigillandi & formandi simile sibi, & omne quod petitur, & non retinendi in se; Et ideo dicimus quod*

est pater & sexen masculi; Per ignorantiam cuius multi decide-
runt Alchymista fatui & non experti, credentes sine igne natura
fixare amalgamata: De Terra et calce idem in Codicill: cap:
39. Quia ars semper indiget calce, id est sua terra propria, in qua
virtus mineralis posita est, maxime ad mercurium indurandum:
Astratus in turba de cinere; Postea, inquit, ponatur in locum
suum & iterum coquatur donec lapilli in siccum vertantur; Po-
stea coquatur igne fortiori, quousq; lapis durior fiat & confringa-
tur ac in cinerem vertatur; O quam preciosus est cinis ille: Et
Aziratus ibidem: Illum coquite cōtinuē igne priore fortiore,
& diruetur, confringeturq; ac in cinerem vertetur: o quam pre-
ciosus est cinis iste filijs d. Etrina, & quam preciosum est, quod ex
eo fit: Riplæus 3. port: Exicca terram, donec illa sitiat calci-
nando, alioquin in vanum laboras: Et mox: Ea terra est fixa ut
possit perpeti omnem violentiam; pars altera spiritalis est; Sed
omnis illa in unam rem debent conuerti: Et Lull: theor: Test:
c. 46. Scias quod nihil potest nasci, nisi ex femella & masculo,
nec aliquid germen generari, nisi ex calore & humiditate. At
hæc proposito sufficiant: Herodotus non à Græcis sed ab
Ægyptijs Thesmophoria originē ducere scribit, nempe à
Danai filiabus ad Pelasgas mulieres delata; Cumq; per reli-
gionem eius solennitatis arcana nulli revelare licebat,
idem author in Euterpe his vititur verbis: Atq; de Cereris
solennitate, quam Græci Thesmophoria nominant, mihi
faustum felixq; sit omen, ut quantum fas est per religio-
nem, proferam: Fuerunt autem Danaï filia, quæ hanc so-
lennitatem ex Ægypto translulerunt, mulieresq; Pelasgas
docuerunt: Danaus quis fuerit, nempe qui colonias ex
Ægypto in Græciam traduxerit, eiusq; artis arcanissimæ
cognitionem habuerit, libro primo narrauimus; Ideoq;
vero consentaneum est cum ipso hanc celebritatem ad
Græcos venisse: Hæc summa apud Ethnicos semper My-
sticia habita esse nec vili in vulgum spargenda tum ex hy-
storijis, tum communi proverbio notum est, quo dicitur
de re arcanissima eam occultari, tanquam Eleulinia sacra:
De causis horum sacrorum siue misteriorū occultationis
multi

*Nil arcanius
ol. m. habi-
sum sacris
Ethn. i. s. i. s.*

multi diversimodè sentiunt, quorum opinionem primò, deinde et nostram adducemus : Myſteria, inquit Varro, taciturnitate et parietibus clauſa eſſe; Taciturnitate quidè, vt non liceret de ijs loqui; Parietibus, vt non pateret niſi certis locis & perſonis eorum inſpectio: Quantum ad taciturnitatem, vt Thomas Valois ad Auguſtini lib.4. c.3.1. de ciuit: Dei commentatus, ſciendum, quod triplex videtur fuiſſe cauſa, quare volebāt dæmōnes & ſacerdotes occultari theletas & myſteria : Vna cauſa fuit, quia faciliter poterant errores conuinci, ſi licuiſſet publice de eis loqui et diſputaſſe : Alia fuit, quod inter illa myſteria continebantur origines deorū et veræ conditiones eorum, quæ colebantur : puta, qualis fuit Iupiter, et quis et quomodo primò incepit coli, et ſic de alijs dijs : Si verò talia fuiſſent in populo diuulgata, contempſiſſent deos, et ſic fuiſſet omnis merus deorum ablatus; Quod reipublicæ et communi conuiſtui hominum plurimum nocuiſſet: Et propter hoc, ſicut dicit Livius, de vrbis orig: lib.1. Numa Pompilius ſummè eſſe neceſſarium credebat, timorem deorum populo iniiciendū: Tertia cauſa fuit, quia purgationes quaſdam faciebant in occulto & ſacrificia quaſdam nefanda omnino, quæ populus horruifſet, ſi ad eius noticiam perueniſſet : Immolabāt enim in occulto ſæpiſſimè infantes & mulieres prægnantes, et multa alia horrenda ad placandum dæmōnes in occulto fecerunt, ſicut patet de Iuliano cæſare : Vt Socrates narrat in tripartita hystoria, quod apud Carram civitatem, vbi occultè peſſimus idolatra ſacrificauerat in templo, antequam in expeditionem illius belli iret, inuenta fuerit mulier capillis ſuſpenſa, extenſis brachijs et vtero aperto, in cuius iecore victoriam ſibi debere, aſpexit. In palatio quoq; eius apud Antiochiam inuentaſunt ciſte multe plena capitibus mortuorum : Et narrat Eusebius de imperatore Maxentio, qui mulieres nobiles prægnantes ad hoc quæſiuit et eas medias diſiſit et in extis infantium diuinationes quæſiuit : Et ideo, inquit Valois, ſacerdotes ſummè cavebant, ne iſorum myſteria et theleta prode-

Myſteria.

Triplex cauſa occultationis myſteriorum.

1. Cauſa.

2. Cauſa.

3. Cauſa.

rentur: Propter quod et simulachrum quoddam erat ferè in omni templo, vbi colebatur Isis & Serapis, quod digito labijs impresso monere videbatur, vt silentium fieret; Vt scilicet, homines eos fuisse taceretur, vt habetur apud August: de civi: Dei l: 18. c. 5. vbi, constitutum est (inquit de Api Argivovū rege credito) etiam de illo, vt quisquis cum hominem dixisset fuisse, capitale penderet pœnam: Et cum verè in omnibus templis, vbi colebatur Isis et Serapis erat etiam simulachrum, quod digito labijs impresso admonere videretur, vt silentium fieret; Hoc significare idem Varro existimat, vt homines eos fuisse taceretur: Hæc Augustini sunt verba: Qui eodem lib: cap. 3. refert, quod capitali crimine apud Egyptios reus fiebat, quicunq; Isidem filiam Inachi hominem fuisse dicebat. Atq; hæc causa probabiles, quas dictus Valois adfert, mihi omnino videntur, tum inprimis, cum iam horrenda idololatria omnes terræ partes occupasset; Nobis autem sermo est de prima origine occultationis mysteriorum inprimis Eleusiniorum; Quam si ex omnibus circumstantijs consideremus, prima et secunda antè narratæ causæ, vix tertia, locum hic inuenient: Quod eiusmodi hominum mactationes, eorumq; viscærum inspectiones per deterrimum abusum Ethnicis quibusdam vlitatæ, et sub arcano tectæ fuerint, negari non potest, at in his sacris, quæ arcanissima habebantur, cōmissas esse, non est rationabile: Saturnus, qui per allegoriam suos liberos devorare fingebatur, fortè à superstitionis et idololatriæ Ethnicis, hoc sacrificio placatus est, vt Baal, & alia eiusmodi Idola, vel Mars sanguine humano delectari creditus; At de Cerere, Dionysio, Venere, vix est credibile: Præterquàm enim quod Cereris sacra seu Eleusinia à castis, immaculatis personis, vt pòst audiemus, non ab alijs celebrata sunt, innotuit tandem, quid illis contineretur; Quod, tale non est, vt vel à ratione humana vel bonis moribus abhorreat, vt pòst subiiciemus: Existimamus igitur non immeritò primam & secundam causam occultationis in Eleusinijs reperi, tertiam nullo modo: pro qua nos addimus; Quod nempe tertia ratio fuerit inuoluendi et sub si-

*Ratio tertia
occultationis
Eleusini-
orum.*

lento

lento retinendi ea sacra, ne & artificium de quo ea omnia
essent introducta, vulgo innotesceret, ut supra sæpe mo-
nuimus evidentibus argumentis ducti, quæ hic præteri-
mus: Atque hæc triplex causa innuebatur simulachro
illo Harpocratis, digitis ori impressis: Theocriti enar-
rator ex sententia Thelyti Methymnæi de hac solennitate
ejusq; personis selectis ita scribit: *Lex fuit Atheniensibus ut
hæc Thesmophoria quotannis celebrarent virgines mulieres &
vita honesta, quæ per solennitatis diem legitimis sacrosq; libros
super vertice gestantes tanquam supplicantes Eleusinem contem-
derent.* Ad ista sacra non patebat aditus, nisi initiatis,
præcoq; abesse prophanos jubebat, atq; hinc sumpsisse Vir-
gilium versiculum istū, *Procul ò procul este profani*, auctor
est Servius: Et Alcibiadi tantum negotii facessum scri-
bunt, quod profanus interfuisse sacris Cereris diceretur:
Nec verò cuidam illis interesse licebat, qui libi sceleris per-
petrati conscius esset, id præcone conclamante: *Quibus
nec ausus est interesse Nero Imperator, quod impius esset,
& initiari voluit Antonius princeps, ut probaret se inno-
centem:* Dicuntur autem posterioribus illis temporibus
bina Eleusinia sacra Athenis fuisse, parva, quibus hospites
reciperentur, & magna; de quibus ibidem vetus lex erat,
*ne hospes ullus ad ea admitteretur ut commentator Ari-
stophanis meminit:* Cum enim plures magni viri exteri
Athenas venirent, ijsque sacris initiari peterent, non oba-
lias causas repulsam passi sunt, nisi quod nollent illa natu-
re arcana alijs innotescere; Ideoque parva quædam sacra
illis tanquam superficialia adjunxerunt, quibus advenæ in-
itiati sunt, & ipse Antonius Princeps, non magnis illis, re-
ceptus creditur: Hinc veterem legem prætendebant, atq;
ipsum Herculem, cum tantus heros esset, advenâ, non ad-
missum, quasi aliquando Hercules Athenis fuisset, aut ista
petiisset: Magna illa Cereris & parva Proserpinæ ad diffe-
rentiam vocârunt: Ex quibus satis apparet in his sacris nō
libidines aut cædes aliud vè quid horrendum peractum
esse, sed causas occultissimas fuisse, cur sub silentio serva-
rentur: Multis quidem, ut fateor, ex Christianis suspiti-

*Eleusinia sacra
crabina.*

onem præbuit, quasi turpitudine & nefaria scelera in illis
 exercebantur; Hinc ita *Gregorius Nazianzenus* in *Epipha-*
nus, de hac solennitate; *Neg nobis*, inquit, *virgo aliqua ra-*
piunt, nec Ceres errat, nec Cereos aduenit & Triptolemos &
dracones, partum q. agit, & parim patitur: nam pudes me diem
afferre sacrificijs nocturnis & ex mysterio turpitudinem effice-
re: Scit Eleusis hæc & spectatores rerum, quæ tacentur, & cer-
tè silentio digna sunt: Et Theocritum; Beatum arbitrantur Ia-
siona, qui tantum affectus sit, quantum prophani non facile cre-
diderint, in quo occultè perstringit concubitum Cereris, & Iasio-
nis: At illis aliter judicare non licuit, cum tot idololatriæ
apud Ethnicos occurrerent, ac veræ causæ sive internæ, si-
ve externæ non paterent: Videmus insuper omnibus gen-
tibus sua mysteria fuisse, quæ in vulgum spargere nefas e-
rat: sic apud Romanos valde erant clausa mysteria deorū.
Nam refert Valerius lib. 1. cap. 1. quod Tarquinius rex Ro-
manorum Marcum Duumvirum collisio in futum tanquam
parricidam in mare præcipi jussit, cò quod librum suæ cu-
stodiæ commissum, in quo continebantur secreta sacrorum
civilium Petronio Sabino transcribendum dedisset, & ad-
dit Valerius, quod iustissimè id factum sit; quia pari vindi-
cta parentum ac deorum violatio expianda sit: Secreta au-
tem illa quod à Sibylla seu anu quadam incognita libris
conscripta Tarquinio oblata sint, Gellius lib. 1. testatur
his verbis: Anus quædam incognita ad Tarquinium re-
gem Superbum adiit novem libros ferens, quos esse dice-
bat diuina oracula, eosq; se vendere velle; sed cum iudicio
regis precium excessivum peteret, ab ipso irrita est: Tunc
illa igne coram rege facto, tres ex illis libris combussit,
interrogans, si rex sex libros residuos æquali precio vellet
emere, qui dixit anum illam delirare, quæ ita im tres alios
combussit, interrogans regem de tribus residuis libris, sicut
de sex fecerat, qui mulieris videns constantiam tres libros
emit non minori precio, quam petatum erat de omnibus:
Mulier verò illa postmodum à rege digressa nunquam cõ-
paruit, libri verò tres illi appellati sunt Sibyllini, & in sa-
 cra-

Secreta re-
velantium
pœna.

crarium conditi, ad quos quasi ad Oraculum quindecim-
viri adierunt, cum dij immortales publicè consulendi es-
sent. Cum verò humana curiositas tanta sit, vt etiam il- *Eleusinia*
la, quæ arcanissima habentur, inquirere conetur, tandem *sacra à quo*
quoq; quid Eleusinijs sacris contineretur à Philosopho *primò reve-*
quodam Numenio dicto, indagatum & literis proditum *lata.*
est: Vnde Macrobius in somnium Scipionis de eo tan-
quam occultorum curioso perscrutatore narrat, quod cum
Eleusinia sacra, id est sacra oppidi Eleusini interpretando
vulgasset, quæ fuerant sacra Cereris & Proserpinæ, de hoc
postmodum in somnis acriter correptus sit: *Nam Deæ, in-*
quit, *Eleusina apparuerunt ei in somno habitu meretricio &*
ante apertum lupanar stantes, cumq; admiraretur, quia hoc non
videbatur conveniens numinibus & causam quereretur, responde-
runt ei deæ iratæ, se ab ipso habere pudicitia sue vi abstractas &
passim abeuntibus prostitutas: De hoc somnio super somniū
narrato mirum est quod Socrates dicatur arguisse in hunc
modum, vt Ludoic. Vi. jnl. 7. c. 20. Aug. de Ciu. Dei re-
censet, quod profecto iudicium est meretricia illis con-
tineri: Nam si honesta & sancta, nunquam eas puduis-
set evulgari; Oblique, inquit, hæc perstringit Socrates, &
alia per multa apud Socratem, cum iubet turpia, fædaque
à dijs commissa sacris lecretissimis occultari, & qui mina-
tur se Isidis, quæ eadem est Ceres, sacra recondita editu-
rum, quo dicto cogit Isidem ipsam, quæ is jubeat, facere,
satis declarat nefaria illa esse & pudenda. Verum hoc ju-
diciū nimis calidum aut callidum dicerem; quia inde ni-
hil contra Eleusinia sacra concludi potest: Nam si dicatur
in somnis deas castissimas, vt meretrices prostituisse Nu- *Iudi inu-*
menius, non sequitur, quod deæ castissimæ illæ meretri- *præposterum.*
cia continuerint; Est sanè ratiocinatio contra omnem ra-
tionem instituta; nequid dicam, quod Allegorica sit v-
tròque locutio & tractatio, deinde in somnijs, quasi cō-
cepta. At quid tandem illis abditissimis sacris occultatum
fuerit, quætere quis posset? Id sanè quæ fuerunt multi sa-
pientissimi viri, at præter initiatos & sacerdotes nullj aut
pau-

paucissimi resciverunt: Nos qui & loco & tempore ab illis remotissimi sumus, judicabimus de illis ex ijs, quæ verè cognovimus ut possumus, & ex vngue, quod dicitur, leonem æstimabimus, hoc est ex parte totum, ex signo signatum, & ex causis effectum: Hæc sacrificia cum prius Eleusini celebrarent, primus EVMOLPVS, Deiope & Triptolemi filius ad Athenienses detulit, vel ut alij quintus ab illo Eumolpus: Antea meminimus lib. 1. Eumolpidarum ab Ægyptijs Sacerdotibus oriundorum, qui cum colonias in Græciam duxerint ex Ægypto, simulq; Sacerdotes & arcani Ægyptij non ignari fuerint, horum sacrorum non immerito authores existimantur; Cuj & illud, ut argumentum sat firmum astipulatur, quod omnes Sacerdotes, qui præerant illis sacris Eumolpidae erant, & ab vno proavo descenderint: Sic enim Accsidorus; Habitasse, inquit, in Eleusine prius indigenas narrant, at deinde Thraces qui Eumolpo suppetias tulerunt per bellum quod fuit cum Erechtheo. Et Andronio l. 2. de sacrificijs: Nam Eumolpum, inquit, fuisse præconem, ex quo nascitur Eumolpus, ex hoc Antiphemus, ex hoc Museus Poëta, ex hoc Eumolpus, qui ritum sacrorum demonstravit, atq; sanctus fuerit Sacerdotio, Hæc ille: Quod verò ista fuerit consuetudo, ut idcirco Eumolpidae sacris Cereris initiarentur, essentque eorum sacrorum Sacerdotes, testatur Sophocles in Oedipode, in Colono, his verbis:

ARCANA.

ὅτι ἐ χρυσία
 Κλῆς ἐπὶ γλῶσσα κίβαν
 προσέειπεν Εὐμολπίδῃ.

Hoc est, quorum & aurea clavis in lingua constitit sacerdotum Eumolpidarum. Sic in Eleusinio agro locus ostendebatur, ubi Pluto Proserpinam rapuit, & ubi Eleusiniorum sceminae primum chorum in honorem Cereris instituerunt, non procul ab Agelasto Petra vocata, super qua sedit Ceres audito casu Proserpinæ, cui Petre propinquus

quus fuit locus vocatus Callichorus. Verum Eleusini-
vulgas, ne fabula videretur, & ut ipsi certiores essent de
tam memorabili Plutonis facto, in sua terra id contigisse
dixerunt, & monumenta saxea monstrare ausi sunt: Qui-
bus tamen multi Poëtarum, ut Ovid: lib. 4. Fast. aliq;
contrarij sunt, & dicunt in Sicilia id accidisse, cum Proser-
pina flores colligeret: At vtriq; & Eleusini & Siculi pro
hystoriâ acceperunt, nos pro fabula agnoscimus, quic-
quid de raptu Proserpinae toti orbi occantatum est; ita ta-
men, ut rem quasi gestam demonstret sub figura; Pluto e-
nim qui rapuit Proserpinam à mythologis pro terra expo-
nitur, & Proserpina pro semine vel radicibus segetum;
Cumq; sex ferè mensibus sub terra semen occultetur, tan-
to tempore dicitur esse apud Plutonem, & per totidem
menses suprà terram in aëre, apud Cererem: Hæc quidem
conveniunt explicationi, sed an hæc arcana sunt an non
omnibus notissima? an hæc festa, occultationem & tot
& tanta requirunt? De semine, ejusq; expositione accipi-
mus, at de Philosophico nostro arcanissimo, quod rustici
ignorant, soli Philosophi sciunt, quod occultandi causas
habet; Hinc illa sacrorum institutio, hinc ordo sacerdo-
talis in vna familia, hinc aurea clavis in sacerdotum lin-
gua: Nec quis adeò insanus sit, ut credat, quod Eleusini
primò acceperint frumenta à Cerere, & docuerint cæteros,
quomodo panem pinsere & comedere debeant, aut The-
bani à Dionysio vinum: Non, non, longè ante ea tempora
panis & vinum in usu mortalium fuerunt, ut ex sacris li-
teris, tum etiam ex prophanis antiquissimis constat: Pe-
tra propè Callichorum ostenditur pro Hieroglyphico, quia cum signum
nobis Petra semper aliquid ominis ostendit, si animad-
vertamus: Sic Saturnus saxum voravit, sic Cadmus, Ia-
son & Mercurius, cum saxo hic Argum, illi terrigenas tru-
cidârunt: sic Pyriphous in saxo sedens apud inferos reli-
ctus, ne quid de Sisyphio saxo dicam: At nunc tandem
audiemus, quantum de sacris illis Eleusinijs quibusdam
ex Christianis innotuerit: Eusebius ex Clemente docet

de ijs, vt sequitur: Quidam, inquit, aiunt Melampodem Amythaonis filium ab Egypto in Graciam luctum Cereris solenniter celebratum reportasse: Ceres peperit, educatur puella, Perephatten nonnulli appellant, cui Iupiter qui genuit, Draco factus coniungitur: Inde in Sationum mysterijs Draco in Spiram involuitur in sacrificijs ad factorum memoriam, imo verò in testimonium tanta turpitudinis, vi ego dixerim, adhibetur. Peperit & Perephatte tauriformem filium; Vnde Poëta quidam taurum laudant Draconis patrem, & Draconem rursus tauri patrem, & in montem arcana hac facta, ducentes pastorem stimulum celebrabant: Pastorem vt puto, stimulum, ferulam, quod genus ligni bacchantes ferunt. Nequeo latius huius Perephatte sacra enarrare, quasillum, rapinam, Idonera terra hiatum, sive Eubolci, quas eodem hiatu simul & duas deas absorptas aiunt fuisse: Vnde & Megareum in The(mophorijs suis immittunt, quæ sacra varijs modis mulieres, quoniam hac fabula variè narratur, per civitates Græcia celebrant, The(mophoria, Scirophoria, Inephabiliphoria vocantes, & multis modis Periphatie rapine complorantes: Tantum clemens interprete Georgio Trapezuntio: Ibidem ad Aug. de Civ Dei, lib. 7. c. 20. Ludoicus Vives, Ferebantur, inquit, cistæ operta à Sacerdotibus puellis, altera florum, quæ ver significatur, altera spicarum, quæ æstas: Virgines istas vocabant *canistriferæ*, id est, canistriferas, quarum Cicero meminit in Verrem de signis: Tamen si Porphyrius Iuper illo versu Horatii, velut qui Iunonis sacra ferret, Canephoros Iunonis dicit esse Athenis: Orgia quoq; hæc sacra nominabantur, sicut idem Clemens ait, ab ira quam adversus Iovem concepit Ceres: Catullus;

Pars obscura

cavis celebrant orgia cistis,

Orgia quæ frustra cupiunt audire prophani.

Strabo lib. 10. & Servius 4. *Eneid*: omnia ferè sacra orgia esse à Græcis dicta perhibent: Imagines in illis sacris deo-
ARCANA rum basuerunt, **CREATORIS**, quam gestabat An-
NISSIMA res

*ſtes Hierophantes: SOLIS, quam facifer; LVNÆ quam
miniſter ad aram; MERCVRII, quam præco ſacrorum:*
Et quemadmodum in ſacris Dionyſi circumſerebatur
Priapus, ita et in Iſis natura muliebris, vt Theodorus
teſtatur, qui etiã aſſit nat. Iovem cum Cerere matre, & cum
Proſerpina filia concubuiſſe: Huc uſq; Ludoicus: Hæc
ſanè non ſunt ad cò obſcura, vt Delio natatore egeant; ſed
quatuor illis ſimulachris plus dicitur, quam multis de eadẽ
re ſcriptis voluminibus: ſive ſingatur ab ignaris in ſacris
illis obſcena & teter ſtima tractata eſſe, ideoque occultata
ſive Iovem cum matre & Proſerpina concubuiſſe, ac
taurum Draconis patrem, ac Draconem iterum tauri pa-
trem fuiſſe, ſive alia huiusmodi, rei veritati nihil detra-
hit; Hæc enim ſimulachra, quæ ſunt quaſi muta Poëſis
& ſcriptura Hieroglyphica, aliud loquuntur, quàm vulgo
exiſtimatum eſt: Verum quid dicam, an hæc ſecta ſunt?
Nullo modo, ſed ab authoribus fide dignis, & omni excep-
tione maioribus proferuntur, etiam ijs, qui huius rei, quam
nos innuimus nullam cognitionem aut reſpectum habent:
An igitur Ethnici illi ſunt Chriſtiani facti in huius arcanis
ſymbolis, quòd Creatoris imaginem geſtent? An illis
creatio nota fuit? An Moſes illorum docteur, an Deus
ipſe ex creaturis? Sanè Arcaniſſima hæc eſſe, & ſupra
captum Ethnicorum vulgare clariffimè patet: Si quis
prima illa paradoxa, monſtroſa & naturæ aduerſa (nem-
pe de Tauro & Dracone ſibi utriq; vt invicem parenti-
bus & filijs, alijsq; huiusmodi) excipiat, ab his ſimula-
chris expoſitionem petat; quod & nos, pauciſſimis,
quoad licet teſtimonijs recentiorum adductis, breviter
præſtabimus: Circa authorem primum Eleuſinæ ſolen-
nitatis inſtitutæ, variationem animaduertimus; cum alij
vt Clemens, Melampodi, alij Eumolpo, nonnulli Eleu-
ſio principi vrbis euſdem nominis, quidam Danaï filia-
bus, alij Triptolemo id aſſcribant: Quicunq; author ſit, o-
riginem ab Ægyptijs ducere non eſt dubium; Quan-ũ ad
me, ego Eumolpo aſſentior, eã ratione, quod Eumolpidæ

Nota.

*Scriptura
Hieroglyphi-
ca.*

*Ab Ægypti-
ijs Eleuſina
ſacra orta.*

*Taurus dra-
conis pater,
& Draco
rursus Tan-
ri pater.*

sacerdotalem dignitatem & scientiam illorū arcanorum in
sua familia diutissime obtinuerint; tum quod primus Eu-
molpus Triptolemi filius, ut hic Eleusi, statuitur: ut
Eleusus pater, Triptolemus filius & Eumolpus primus,
nepos fuerit; ex quo deinde ceteri Eumolpidae descen-
dunt: Ceres peperit, educatur puella, cui Iupiter, qui ge-
nuit, Draco factus coniungitur; Et quidam taurum laudat
Draconis patrem, & Draconem rursus tauri patrem: Hæc
verba nebuloſa & obscura sunt; causa est, quia involucra
rerum sunt; nam si ut sonant, intelligenda essent, aut si so-
narent, ut intelligenda sunt, facile ab omnibus perciperen-
tur: Sic in occulta Philosophia Rosino teste dicitur;
*Ars Astronomia & Phisices legentibus patens est; Ars vero
nostra, non nisi a sapientibus sciri potest:* Et hoc ideo, inquit
author Auroræ in prologo, *Ne solidi & insipientes naturā ig-
norantes, legere tamen scientes a. b. c. d. ipsis attraherent & usur-
parent:* Quamobrem cupientes hanc scientiam oportet intellectū
valde subtiliter & ingeniose acnere, sæpe & persapias, intus &
extra, ante & retro volvere & revolvere dicta sapientis. Non est
enim sapientis solide legi, cum intellectus verborū ipsorū max-
imè literarum sono contrarietur; qui enim sonū verborū acceperit,
& intellectum interiorē non habuerit, nihil sibi prodest, quoniam illi
dicitur id quod scriptū est; legere & non intelligere, est negligere.
At quid mirū quod Ceres peperit Proserpinā, ex Iove patre
& patruo; Si Iupiter Osiris et Ceres Isis, Proserpina Orū re-
fert, ut nonnunquā accipitur; sed per Iovē hic intelligimus
fortem et tauriformem genitorem, qui vim Martis in igne
representet, qui Semelen suo fulcra. inc. comburere possit, et
factum eius maturare; Nempe agens nostrum primum,
quod ubicunq; sit, quærendum est; quod si in Tauri signo
inuenieris, fac ut ad Leonis violentiam accedat, et erit Sol
in Leone, sicq; secundus gradus erit completus: Ducatur
ad Sagittarium, & in hoc tertio gradu pater suscipit filium,
hoc est, terra recipit spiritum, et à modo ipsum fugere non
permittit: Iovē si agnoveris, ex agnatione et Cererem non
ignorabis; Et sic Gabricum Beiz coniunges, fratrem so-
rori

rori
sin
lem
liu
hon
qu
tre
me
qu
eius
ligi
pera
dece
Dic
illat
der
igit
illi
nitu
mix
La
ad
tun
gor
dun
mis
qu
con
Oru
pos
ac f
arte
est
eod
ribu
chy

rori nec opus est ad hæc authorum testimonijs, quia
 singula eorum paginæ ea inculcant: Hermes cap. 4. vo-
 lens inquit, dominari, artemq; custodire, iunge buba aqua fi-
 lium, qui est Iupiter, quod est occultum arcanum: Et mox: Ex
 hoc se non fit, nisi quod ei simile est, ut ex Taurro idem: Et si
 quod animal cum aliena specie cubet, nascitur quod neu-
 tre simile est: De Dracone, Theophilus in turba; Similis
 mihi, inquit, illa mulier fugiens generos, quibus per se,
 quævis irata domestica fit, ut non dedignetur se superari, ut
 eius continuè suum habeat decorem, qui furibundus eam di-
 ligat, ac iugiter pugnat cum ea, donec suos concubitus cum ea
 peragat; & deus pro voluntate filios multiplicat; Cuius porro
 decor igne consumitur: Termino enim finito, reuertitur ad eam:
 Dico etiam vobis, quod draco ille nunquam moritur; Tamen
 illam mulierem suos interficientem coninges philosophi neci de-
 derunt; Illius enim mulieris venter plenus est veneno. Fodiatur
 igitur sepulchrum Draconis, illicq; sepeliatur mulier cum eo, qui
 illi mulieri fortiter iunctus, quanto magis eam necit, & vol-
 nitur circa eam, tanto magis corpus eius in mulieris artubus
 mixtum ad mortem declinat, & totus vertitur in sanguinem:
 Quod cum vident philosophi in sanguinem versum, ponunt eum
 ad solem, quousq; lenitudo consumatur, sanguisq; areseat: Et
 tunc apparet venenum, & occultum manifestatur: Et in alle-
 gorijs: Sume taurum cum carne & sanguine, cornibus, pe-
 dibusq; calciamento & verte eum in aquam, & cum sanguine
 misce, totumq; trahere, postea assa, donec rubescat: Atq; sic patet,
 quod Iupiter & Ceres, seu Osiris & Isis, seu Taurus & draco
 concumbant, atq; ex se tauriformem filium seu filiam,
 Orum aut Proserpinam gignant: Nam filius genitus
 postea propriæ suæ matri iungitur, seu filia genita patri;
 ac frater sorori, avus nepti, avia nepoti; Ita enim in sola
 arte philosophica contingit, et non alibi; Sic taurus
 est draconis pater, generans generati, et draco tauri
 eodem modo, mutatis nominibus, rebus convenien-
 tibus: Hoc ut manifestum fiat, consulantur authores
 chymici; Rosarius philosophi inquit: Me igitur & filio meo

rori, nec opus est ad hæc authorum testimonijs, quia singula eorum paginæ ea inculcant: Hermes cap. 4. *volens, inquit, dominari, artemq; custodire, iunge buba aquafilius, qui est Iupiter, quod est occultum arcanum: Et mox: Ex homine non fit, nisi quod ei simile est, ut ex Tauro idem: Et si quod animal cum aliena specie cubet, nascitur quod neutro simile est: De Dracone, Theophilus in turba; Similis modo, inquit, illa mulier fugiens generos, quibus per se, quamvis irata domestica sit, ut non dedignetur se superari, ut eius continx suum habeas decorem, qui furibundus eam diligit, ac ingit pugnare cum ea, donec suos concubitus cum ea peragat; & deus pro voluntate filios multiplicat; Cuius porro decor igne consumitur: Terminum enim finito, reuertitur ad eam: Dico etiam vobis, quod draco ille nunquam moritur; Tamen illam mulierem suos interficientem coniuges philosophi neci dederunt; Illius enim mulieris venter plenus est veneno. Fodiatur igitur sepulchrum Draconi, illicq; sepeliatur mulier cum eo, qui illi mulieri fortiter innectus, quanto magis eam necit, & voluitur circa eam, tanto magis corpus eius in mulieris artibus mixtum ad mortem declinat, & totus vertitur in sanguinem: Quod cum vident philosophi in sanguinem versum, ponunt eum ad solem, quousq; lenitudo consumatur, sanguisq; arescat: Et tunc apparet venenum, & occultum manifestatur: Et in allegorijs: Sume taurum cum carne & sanguine, cornibus, pedumq; salsamentis & verte eum in aquam, & cum sanguine misce, totumq; trabe, postea assa, donec rubescat: Atq; sic patet, quod Iupiter & Ceres, seu Osiris & Isis, seu Taurus & draco concumbant, atq; ex se tauriformem filium seu filiam, Orum aut Proserpinam gignant: Nam filius genitus postea propriæ suæ matri iungitur, seu filia genita patri, ac frater sorori, avus nepti, avia nepoti; Ita enim in sola arte philosophica contingit, et non alibi; Sic taurus est draconis pater, generans generati, et draco tauri eodem modo, mutatis nominibus, rebus convenientibus: Hoc ut manifestum fiat, consulantur authores chymici; Rosarius philosophi inquit: Me igitur & filio meo*

coniuncto, nil melius ac venerabilius in mundo fieri potest: Et alius philol: Tol: Author Rosarij: *Me igitur mea matris & suo pectori iunge; Quia su. m. substanti. m. facio continere: Noli ergo alienum nobis introducere, nec ab opere cessare: Nam omnis natura cum sua adunatur socia, & per eam perficitur; Mater me genuit & per me gignitur ipsa; Ipsa enim primò dominabatur mihi; De cetero autem dominabor illi, quia persequor matris meo factus sum; Priusquam ab ipsa accepi volatum, ipsa tamen meliori, quo potest modo, sicut mater pia fouet & nutrit filium, quem genuit, donec ad statum peruenero perfectum. Id: Liga ergo mulieris lactantis manus, ut non fugiat G. brium, id est virum, apponite sibi filium, quem genui, ut lactet eum; Quoniam cum mulier mortua fuerit, erit bufo grossus de lacte: Et Flammellus. Tum fetus matrem devorat patremq. suum: & Idem: Matrem infige ventri sui fetus quem antea peperit, tum demum sibi pater e. it, ac filius ex duobus spiritum perfectus: Et Lull: Codicil: c. 14. Oportet enim matrem, quae prius generat filium, in mari in ventre filij, & ab eo generari: sic Aenigma Phil. 6. super matrem pregnantem seruum rubicundum equaliter conde & c. Quorsum et spectant ante dicta lib: 1. de Ilide & Oride, eius fratre, marito & filio; Si itaq; filius cum matre copulatur, ipse sibi pater est & filius, & reliquos cognationis & affinitatis ordines seu gradus recipit: Eodem spectat Aristeli aenigma de fratre ducente sororem; Et quod Rosarius, alijq; saepe repetunt; Coniunge ergo seruum nostrum sorori suae odorifera & inter se filium gignent, qui non assimilabitur parentibus: Erit enim nobilior & dignior illis: At cum haec satis consent, reliqua singula, à Clemente repetita, de qua filio, rapina & alijs per se sequuntur: De virginibus canistriferis sub Dionysi festo diximus; Superest ut de simulachris illis aureis aureae philosophiae parum adiciamus: Deus vnus creator omnium est omnia in omnibus, et ante et super omnia; Ideoq; à sapientissimis eius solennitatis authoribus, ut summa causa efficiens, et à quo vis et potentia descendit ad operis perfectionem consequendam, ad quem quoq; omnis honor, laus et gratia, ut fluvij*

ad

ad mare immensum, omnium bonorum et donorum largitorem benignum regurgitare debeat, respicitur et per simulachrum, quatenus humanitus licet, præfiguratur: Abiq; eo enim nihil fit; Ideo Hermes cap: 2. *Filii mi*, inquit, *ante omnia moneo te Deum timere. in quo est usus tua dispositio- nis*; Qui idem tateretur cap: 1. quod artem et scientiam hanc habeat solius dei viui inspiratione, qui ipsi famulo suo pandere dignatus est: Solis deinde, Lunæ & Mercurij simulachra singula à singulis gestata sunt, non tanquam dii, alias Creator non adesset, qui Deus deorum est, sed vt creaturæ; *Planetarum simulachra denotant partes operis physici.* Non vt caelestes planetæ, quia in illis Mercurius insensibilis est operationis præ reliquis Iove, Saturno, Marte, et Venere; et hi potius cum illo iuncti tunc essent; Sed vt planetæ terrestres seu subiecta vnus artis homogenea: tam inde autem ab antiquissimis temporibus vsu receptum fuit apud Ægyptios per planetas seu stellas errantes cæli adumbrare virtutes seu partes operis philosophici, hoc est per nota lumina et visibilia, ea quæ essent & esse deberent arcana; Per signa signata, per imagines res ipsas: Vt enim in arte memorativa pars pro toto, et e contra, continens pro contento, instrumentum pro opere, effectus pro causa, verbum pro sententia, & litera pro verbo vel vice versa, pro arbitrio fingentis artificis ponitur & significatur; Ita et sapientissimi arcani philosophici inventores et poscutores suis notis et signis seu imaginibus hieroglyphicis, à rebus notis desumptis, vsi sunt: Nisi enim res essent notæ, quæ ignotas repræsentare debent, vtræq; manent ignotæ; Nihil autem notius, quo ad visum, sol et luna, ideoq; hæc duo lumina ad illustrandam suas res obscuras et occultas sæpius vsurpârunt; quibus tertium adiungunt, vt ministrum, Mercurium; Nec verò existimandum est antiquiores per signum Solis, aurum metallum notum, aut *rum nomina* per Lunam, argentum; per Mercurium hydrargyrum; per Saturnum plumbum, per Iovem, Stannum, per Martem *vulgare in-* ferrum, com munia intellexisse; Hoc enim non esset mag- *u. liget.* na subtilitatis et minoris utilitatis; Siquidem illis ad opus philo-

*Sol quid et
Luna quid
in opere.*

Philosophicum non egeamus, sed consensus omnium verè Philosophantium testatur sua metalla non esse vulgaria, vnum genere, duo numero, plura potentiâ & virtute, homogenea essentiâ & concordia, diversissima & discordia qualitate; varia colore, unita fine: Solis itaque imago vim activam nostri subjectj denotat, Luna, passivam, & Mercurij, receptaculum vtriusque: Sic Rosarius Phil: Sol, inquit, est masculus, Luna femina & Mercurius sperma, eaq; tria vocat aquam illorum trium, & addit: Sed ut fiat generatio & conceptio, oportet ut masculus coniungatur femina, & ultra hoc requiritur semen: Et Lullius Theor: test. c. 47. Coque aqua iter opus tuum cum residentia, constantia, existentia, atq; compone istud secundum compositionem illorum, de quibus vult componi, scilicet Sol & Luna & Mercurius noster: Rosar. quoq; ex lumine luminum: Et scitote, quod eadem sunt qua dealbant & rubificant intrinsecus & extrinsecus, scilicet Sol, Luna, Mercurius: qua tria dissoluta & fermentata appellat argentum vivum dicens, argentum vivum habet in se corpus, spiritum & animam. Et paulo antè, utraq; medicina incipitur cum Sole & Luna, sed ad rubrum sit fermentum cum Sole, ad album cum Luna: Sol capitur dupliciter, uno modo pro aqua Solis, alio pro corpore Solis: quia aqua Solis, inquit, est volatilis & corpus eius fixum, & converso de Luna: Hermes hæc ad duo reducit, quando ait: Pater eius Sol, mater verò Luna; Item cum dicit, quod est superius, est & inferius, id Hortulanus ita explicat, Hic per superius intelligitur dignius, & per inferius indignius, ut scilicet fiat vnum ex illis tribus, vel ex Sole & Luna fiat una res, cuius partes sint aequales, & appellatur hæc coniunctio sublimatio Philosophorum: & dicitur sublimatio, exaltatio, sine dignificatio, quia Luna dignificatur & Mercurius. Nam cum facta est unio in tanta dignitate est Luna, sicut Sol & Mercurius. Vocarunt & Mercurium Draconem, ut ibidem Rosar. Et amplius notifico, quod Draco non moritur nisi cum fratre & sorore sua interficiatur, & non per vnum tantum, sed per duos simul. Frater est Sol, Soror est Luna: Atq; hinc patet, cum hæc forma loquendi recentioribus sit frequen-

frequentissima, non solum Solem, Lunam & Mercurium intelligi per ista simulachra. respectu hujus artis, sed etiam per Draconem tauri filium & patrem, easdem res significari: quod copiosius demonstrare hoc loco necessarium non esse arbitramur. Bacchi itaque & Cereris sacris sufficienter explicatis ad Veneris amasium Adonim accedemus, de quo primo libro, cum de Syris ageremus, nonnulla, quæ ad eius solennitatem spectant, tractavimus, ideoque hic brevius percurramus; Non solum in Syria Adonia cum luctu & gaudio celebrari sunt solita (vbi fabulantur fluvium Adonim dictum circa hos dies festos in cursu filii) sed & Phœnicia & Aegypto, vnde hæc primitus originem duxerunt: Planctus & querela, quæ ob Adonim mortuum creditum magnâ animi deiectione & tristitia vulgum exagitavit, cum luctu & ejulatione Cereris Proserpinam querentis aut Aegyptiorum Apim extinctum deplorantium ac novum desiderantium, in causa & principio convenire manifestè cernitur: Nam cur hi populi amantes lugerent seseq; macerarent, nisi quid fundamenti in rei veritate haberent? Scimus autem Adonim nunquam fuisse hominem, nec Venerem ejus Amasiam deam, nec ipsum Martis instinctu occisum, multò minus eum mortuū sex menses in complexu Proserpinæ apud inferos & sex menses apud Venerem fuisse aut esse: Eadem de raptu Proserpinæ, quæ iisdem vicibus temporis alternatim apud Plutonem & Cererem matrem manere fingitur, dicimus: At cur Aegyptij brutum, quod ipsi extinxerāt, luxerunt? Ratio nulla fuit, nisi vt sacra sua posteris summa curâ & vigilantia traderent propaganda; cumq; sacerdotes, causam rei scientes, in morte Apis tristiores visi sint, propter novi scilicet indagacionem solliciti, vulgus, vt fieri solet, tristitiam in ejulationem convertit, diligentiam in amentiam; idem circa amissionem Proserpinæ & Adonidis mortem, allegoricè intellectam, factum apparet: An Ceres filiam Proserpinam amisit, quam non habuit? An raptam dolera Plutone, qui nunquam fuit, vti nec ipsa?

Adonia.

Adonia apud Syros celebrata.

Demus quod Ceres fuerit & Proserpina atq; Pluto, & ab hoc illa rapta, ista tristis, quid hoc ad homines vivos & rationales? Demus, quod fuerit Adonis, Venus & Mars, ac ille huius dolo sublatus, à Venere ut vivus ita mortuus in delitijs habitus, id neq; luctus neq; gaudij causas hominibus præbere posset, nisi ipsi sibi fingere velint: At fatemur in his mentes humanas ad superstitionem pronas, & diaboli nebulis occæcatas, in perniciosissimas & detestandos errores facillimè labi, nisi Sol ille æternus Deus sui Verbi, quod ipsa veritas est, radijs eas gratiosè illustret: Ideoq; non admirandum est, Adonia cū tanto luctu per Syriam, Phœniciam & Ægyptum, absque manifestâ causâ peracta esse: Cum verò Adonis, Sol, Osiris & Pluto, ipseq; Iupiter habeatur, ut hactenus demonstratum est, pro vno eodemq; subiecto, & vulgariter pro magno mundi lumine acceptus sit, cognito eorum vno & reliqua illa nomina, quid significēt, innotescunt, de quibus diversis locis copiosè egimus: Dicimus itaq; Adonim esse Solem Philosophicum, à Venere verè amatum, cuius illecebrosâ pulchritudine ille irretitus ab apro furioso Martis vim habente interimitur, mortuus lactucis plantis frigidis et humidis apponitur, perq; sex menses apud Ditem aut ejus conjugem Proserpinam detinetur, ac totidem apud Venerem: Ibi nigredinem, qui color Ditis proprius est, acquirit, hic tubedinem, quia ipsa Venus Rosea est; ideoque Rosas albas suo cruore purpureas efficit, de qua Veneris tincturâ venustè quidam Poëtæ canunt, ex quibus imprimis Ioh. Iov. Pontanus suo loco videatur. Orpheus, ut etiam alias insinuavimus, in hymnis suis semper ad vulgarem intentionem, vulgi captui accommodatam respicit, ideoq; Adonim pro Sole videtur interpretari, dum ita eum describit.

Adonim allegoricè Solem esse non cæli sed Hermaphrodytum operu physici.

*Qui cunctis alimenta refert, prudentia cuius
Plurima, qui vario latavis nomine Adoni,
Germinum & idem author, pariter puer atq; puella,
Extincte atq; iterum splendens labentibus horis.*

Quibus

Quibus versibus affirmat plurima nomina Adonidi tribui, ut antea recensuimus, alimenta qui cunctis rebus, hoc est, Philosophicis præstat, et germinare omnes colores in opere facit, qui nigredine extinguitur, et iterum splendescit successu temporis, qui pariter est mas, et femina semper juvenis: Ut hæcenus de Iove, Osiride, Dionysio, Apolline, Sole, qui vnum quid sunt, demonstratum est: Quæ omnia soli Soli philosophico conveniunt, non cælesti: quis enim, nisi insanus, sexum hermaphroditicū soli communi attribueret, aut illum extinctū diceret, cum sui respectu idem semper maneat, nec quo ad nos extinguatur? Quis civis prudentiam iactaret nisi imprudens? Demus autem quod Græci divinitatē soli ascripserint, ut patet de Atheniensibus, qui Anaxagoræ solem lapidem ardentem esse, non deum, affirmanti, venenum de derint, ut & Socrati contra eorum deos sentienti, hoc potius tamen ex bruali affectione & irrationali persuasionē factum est, quam ex Orphici vel Ægyptiorum traditione: Elephantī enim in Africa orientem Solem salutare, et quasi devotione quadam adorare scribuntur, et agrestes seu feri quicunq; populi absq; doctrinā vllā cælestia lumina Solem et Lunam pro dijs semper coluerunt, nec opus fuisse Orphicā institutione, seu ex Ægypto sacrum translatione; Deinde de causis solennitatum primis et vero usu, non de supervenientibus et abusu hīc nobis sermo est. Hoc modo Solē pro Deo cultū, eiq; sacra facta esse à vulgo cōcedimus, illo à sapientibus nequaquam, sed oculū quid (non omnium oculis expositū cæli Solē, optimam creaturam, at non deum) sēper denotatū esse: Quibus et Lāpadophoria in *Promethei*, *Vulcani* et *Mi-* *Lampadophoria.*
nerve gratiā observata annumeramus, quippe quæ singularem communitatem cum præcipuo Ægyptiorum Deo, *Vulcano*, *Chymia* non ignota, nec non *Pallade* Atheniensitū tutrice, sapientiæ dea, habeant; Præter hæc enim innumera quoq; alia apud varias gentes festa fuisse non ignoramus, tum etiam apud Ægyptios et Græcos, sed cū hæc & proposito nostro sufficiā: & explicata per se alijs lucē præ-

stent, paucis illis hoc loco contēti, cæteris supersedebimus:
 Erat autem Athenis consuetudo, ut nonnulli accensas faces
 deferentes in urbem decurrerent, alij post alios, easq; ex-
 tinctas servarent, cujus vero fax exstinguebatur, sequenti
 victoriam concedebat, qui ardentē ad metam attulerat, vi-
 ctor erat, si nemo, victoria in medio relinquebatur: Quod
 institutum licet quidam ad cursum vitæ humanæ accomo-
 dent (ut fieri posse non diffitemur) tamen si nos considere-
 mus causas, cur Prometheus, Vulcano & Palladi ara comu-
 nis fuerit in Academia, longē aliter sentire cogimur: Quis
 enim Vulcanus? an non ignis, aut circa ignem operarius?
 Quis Prometheus? an non Medicina, aliarumq; artium, ut
 & metallicarum inuentor perhibetur? De eo enim sic Æs-
 chylus: *Quid proferam, inquit Prometheus, quot commo-
 da educta per me sunt humi latentia? Ferrū vel argentum vel
 aurum, vel quis as, ni mentiatur, repperit, quis me prior? Nemo
 profecto, ni velit mentiri: Artes reperta quæ sunt Promethei:*
 Hæc ille: Hic est, qui scintillā ignis ex Sole mutuatus hu-
 manis mentibus infixit; Hic est qui viam Herculi mon-
 stravit ad aurea mala Hesperidum: hic est, cujus statua in
 dextra manu cum sceptro erigebatur: De hoc Orpheus in
 hymno ita canit: Rheæ conjunx alme Prometheus, qua-
 si ipse esset Saturnus; De Vulcano & Pallade superius
 satis: Ex quibus apparet revera mysticam causam fuisse,
 cur his dijs creditis ara communis erecta, ac so-
 lennitas lampadiferorum in eorundem honorem insti-
 tuta sit: Cuius rei cum antehac meminerimus, hic eam
 cuilibet intelligenti saltem considerandam relinquimus:
 Ab hoc more Græcorum ignis æterna nutritio apud Ro-
 manos videtur originem duxisse, quæ in Vestæ Dæ virgi-
 nis reverentiam fiebat; Interdū enim Vestam pro terrâ, sæ-
 pius pro igne, ignisq; numine interpretati sūt, cujus colendi
 ritus hic traditur: Ovid. 6. de Fastis, Vestam apud Roma-
 nos nullam imaginē aut simulachrū habuisse, ut alia numi-
 na credita scribit, quia ignis in se non potest bene effigiari;
 ideoque in templo ejus fovebatur ignis, & dicebatur æter-
 nus,

*Ara commu-
 nis quibus
 dijs fueris.*

*Mystica cau-
 sa.*

*Ignis Vestæ
 sacer.*

nus, cuius curam virgines Vestales habebant, quibus negligentia fovendi hunc ignem crimen capitale erat: Vnde dicitur Valerius lib: 1. c. 1. quod Licinus pontifex Max: Virginem vestalem id est, deæ Vestæ consecratam, iudicavit igne cremandam, quod quadam nocte parum diligens æterni ignis custos fuisset. Et Titus Livius lib: 8. de secundo bello Punico ponit inter prodigia, quod ille ignis ex negligentia fuit extinctus: Ex his nemo non videt, quod si in Aegypto ad eodẽ Vulcanus, Vulcaniq; artes in precio fuerint, vt Lemnius ille ac claudus, ab alijs populis despectissimus deorum, maximum ac preciosissimum templum cum consecratione et nutritione Apis, totq; Sacerdotum (ex quibus et reges electi sunt) meruerit, inde quoq; apud Græcos Lampadophoria, eius honori attributa, et apud Romanos Vestæ solennia, originem duxisse, quomodo cunq; post in abusum et oblivionem venerint: At hæc de festis, nunc de certaminibus et ludis: Horũ etsi varia genera apud diversas quoq; gentes fuerint, tamen nos saltem quatuor eaq; præcipua, Græcis celebrata, peroluemus: Finis, vt dictum, institutionis festorum fuit, vt arcana sub illis latentia sapientibus nota, alijs ignota manerent, ac præterea vt vulgus sub religionis forma, deorum meru, in ordine polytico retineretur; Idem et in certaminibus et ludis, tanquam à dijs ipsis confirmatis cernitur; Ac præterea, vt animosiores ab otio ad negotium, in pace ad bellum, ad corporis robur et sanitatem comparandum, nec non gloriam et nominis celebritatem aucupandum exercerentur et incitarentur: Novimus, qua intentione ludi Equestres iampridem apud Germanos, (quos Torneamenta vocant) inceperint, et quo auctore, nempe Imperatore Henrico Saxonico, primo, seu Aucupe cognominato, quibus vrribus et personis celebrati sint, eorumq; finem vtilissimum toti huic genti fuisse non est dubium; Sic et antiquissimos iisdem ferè rationibus motos esse verisimile est, dum certamina diversis temporibus instituerint: Verum quid hoc ad chymiam spectet,

*Vulcanus in
Aegypto
deorum præ-
cipuus.*

*DE Certa-
minibus &
ludis insigni-
oribus
Græciæ.*

*Ludi eque-
stres Germa-
norum, Tor-
neamenta.*

*Pallas mili-
tie & arti-
bus dea.
Apollo, mi-
les, medicus,
poeta.*

*Solemnia
Græcorum à
privatis vi-
dentur insti-
tuta.*

*Seculum
Heroicum,
in æthiale
est.*

quilibet non indiscretus arbiter statim quæret? Fateor, quod dimicare armis, et Medicinæ vacare, divitiissima sint opera, hoc ad hominum salutem, illud ad perniciem (hostium) inuentum; Sed quia Pallas fingitur sapientiæ & studiorum dea, & nihilominus bellatrix, Apollo Musarum præles, Medicinæ inuentor, Vates & poeta ac nihilominus Typhonistrucidator, iaculator & miles armatus, quique in his certaminibus quondam victor declaratus sit, non sine causâ ipsum in hac aliquid iuris habere subolfecimus; Idque ideo quia veram originem horum ludorum, quod ad authores, qui suis sumptibus, autoritate et iudicio primitus ordinârunt, nec non speciales fines, quorum honoribus deputati sint, fabulis poëticis et allegorijs Chymicis, inuolutam reperimus: De primo constat, si Imperator vel Rex vel princeps solennitatem eiusmodi incipiat, quod eius memoria nunquam deleatur, donec illa perdurârit, & post quoque literis celebretur; Iam verò non succurrit, quis rex aut princeps ea certamina instituerit, qui eâ autoritate valuerit, ut gentes alias, proximas vel remotas ad unum locum conuocare voluerit, aut potuerit: A privatis igitur personis ea incepta esse credibile est; et à talibus, quæ communi statui prodesse potius, quam suæ utilitati prospicere cogitârunt: Utque maiori existimatione haberentur, dii in illis primi victores fuisse perhibiti sunt: quod in singulorum consideratione manifestius apparebit: Admiratione autem dignum est, quod apud totam antiquitatem Ethnicam nulla vera, certa et definitiva temporum meta, quam Epocham vel æram Chronologi appellant, ante Olympiadum initium extiterit: Inde enim contingit quod omnia ferè facta antiquorum regum, quos plurimos fuisse etiam ante inchoatas Olympiades patet, incerta et dubia reddantur: Sunt qui illud seculum, quod Olympiades proximè antecessit, Heroicum nominent, quia eo tempore Ethnici præsupponant vixisse tot deos, deas, heroës, et heroinas, quorum res gestæ in fabulis tradun-

tradu
exite
quia
nem
Eg
Regi
mus,
pus e
nies
cibu
tis h
um e
prâ
num
Ron
anni
circ
tium
pis
secu
mifi
qui
nius
plet
tuos
ne
per
per
ne
bat
astr
est
mu
cer
ban
cul

traduntur, sed nos, quia nec dii, nec heroës illi revera
 existerint, heroicum appellari posse agnoscimus, ideo,
 quia tum tot heroum et deorum fabricatores vixerint,
 nempe Orpheus, et longè ante ipsum Hermes cum tot
 Aegyptijs sapientissimis Philosophis, Sacerdotibus &
 Regibus, post eum verò alij Græci, quos ante recensui-
 mus, Linus, Melampus, Musæus, Amphion, Eumol-
 pus et reliqui; Ab his enim tota deorum & heroum proge-
 nies orta & propagata est: Ab his quoque aut eorum sequa-
 cibus primum certamen Olympicum in Dei omnipoten-
 tis honorem, proximi commodum, inchoatum & ordina-
 um esse si opinabimur, vix falleremur; Eius initium, ut su-
 præ quidam collocant in annum mundi 3189. (alij, 3187. v
 num inclusivè, alterum exclusivè intelligendo) Urbis verò
 Romæ conditionem in annum Mundi 3213. hoc est, 24.
 annis Olympiadum initium antiquius Romæ: 775. annis
 circiter ante æræ Christianæ (seu Nativitatis Christi) ini-
 tium: quod tempus coincidit in regnum Sabaci Aethio-
 pis Aegyptij regis, quem Sethon Vulcani sacerdos & rex
 secutus est, & hunc Psammithichus, qui peregrinos prior ad-
 misit: Agebatur illud certamen quinto quodque anno, vel
 quinquagesimo quoque mense, eoque mense qui Parthe-
 nius vocatus est, aut Ἀπάρτιος, hoc est, quatuor annis ex-
 pletis, quinto incipiente, ita ut Olympias spatium qua-
 tuor annorum comprehenderit: Incipiebatur die Lu-
 næ decimo quinto transacto, hoc est in ipso plenilunio,
 peractis ante solennibus, ut mos erat, sacrificijs, atque
 per dies quinque, totidem quoque ludorum generibus,
 nempe cursu, palæstra, disco, saltu & pugilatu celebra-
 batur: In quibus præmia victoribus coronæ ex oleæ
 astro proponebantur, atque ingens honos illis habitus
 est donaque à concivibus dabantur et à magistratu im-
 munitates et privilegia plurima: Olympica dicebantur
 certamina ea, quia Olympus mons isti loco, ubi fie-
 bant, vicinus erat, nempe in Eliensium regione non pro-
 cul a Pisa civitate, et Alpheo flumine: Strabo lib: 8.

Olym-

Olympica certamina scribit post Troiana tempora incepisse, eo argumento, quod Homerus nullam mentionem fecit de Olympicis, cum meminerit tantum de nonnullis certaminibus funebribus: Quæ ratio convincit probabiliter Homerum vixisse ante Olympiadum initium, et ita per consequens horum ludorum mentionem facere non potuisse; Quin ipse Homerus non satis exprimit, quo tempore vixerit, aut quibus regibus in Græcia, Ægypto aut alijs locis regnantibus; et quanto temporis spacio præcisè abfuerit à Troia everlione, aut quibus regibus in quoque regno illa contigerit; De quibus post dicitur: Ideoque vere scripsit Strabo, post Troiana tempora Olympiades incepisse; Cum Troiana illa tempora in Heroico seculo comprehendantur, et nimis retrò ab Olympiadum initio retrusa sint: De authoribus primis mirum est, quod tantæ celebritatis non certa extet memoria; Verùm credendum, à parvis initijs hæc quoque, ut alia permulta, post magna facta, cepisse: Alij dicunt à Dactylis Idæis quinque, qui ab Ida Cretæ monte in Elidem venerunt, cursus certamen primò propositum, & eorum vnum Herculem vocatum, præcipuum authorem extitisse: Alij Iovem ipsum hæc certamina instituisse victis Titanibus putant, in quibus Apollo Mercurium cursu superauerit & Mars viccrit pugillatu: Alij Iphitum ea primum instituisse volunt, ut Eusebius & Pausanias lib: 5. testantur. Nonnulli, inter quos Pindarus et Isacius, scriptum reliquerunt, Herculem Alcmene filium, non Iæum Dactylum, Olympia inchoasse in honorem Iovis, Eum enim post debellatum Augiam Elidis regem, qui Solis & Iphiboe filius dicebatur, quoniam sibi promissam mercedem ob fimi boum purificationem non accepisset, ex Elidis populationibus et prædâ certamen Iovi instituisse Olympio, atque illud Olympicum nominasse, referunt: Inde putarunt Herculem ipsum suis pedibus stadium Olympicum metatum esse, idque fecisse 600. pedum longitudinis; Cumque cætera stadia eiusdem sint pedum numeri, atque illud reliquis longius, Plutarchus narrat Pythagoram

Prima Opinio.

2. Opin:

3. Opin:

4. Opin:

gora
daga
Gell.
fabul
nisi t
sa con
ryba
lis su
si vi
quod
trò e
vis fi
si ad
long
exer
Rex
hom
tot &
re pu
re, &
curs
vim
quan
Arg
gest
Nih
Her
alisc
pio,
spol
ter c
ac o
filij
ta, l
bot
Vn

goram ex proportionem pedis ad corpus humanum indagasse magnitudinem corporis Herculei, vt habet A. Gell. in initio noct. Att. Ex his quatuor opinionibus tres fabulose sunt, et vna saltem hystorica fide niti videtur, nisi tot aduersarias haberet, à quibus & ipsa convulsa concideret: Nam Idæi illi Dactyli seu Curetes sive Corybantes dicti, qui Iovem nutrijse dicuntur, ac cymbalis suis vagitum eius, ne à Saturno audiretur, occultasse, si vixerint, Iove ætate maiores erunt & Saturno coævi, quod tempus Aegyptij vsque ad 20. millia annorum retrò extendunt: Quod si verò ab Hercule Alcmenæ & Iovis filio deducere velint, eodem res redit, multo magis, si ad Iovem ipsum authorem, qui cum Titanes vicerit, longè amplius spacium est, quod se in ipsum Nunquam exierit: Restat itaq; Iphitum ea instituisse: At quis ille? Rex non legitur, nec princeps; Vnde si ille est author, homo privatus est, literis & armis instructus; Verùm cum tot & tantæ allegoriæ primæ origini affictæ sint, non abs re putamus, poëtas philosophos innuere voluisse, de qua re, & à quibus authoribus isti ludi incepti essent: Si Apollo cursu vicerit Mercurium, de vtriusq; certiores sumus: Novimus enim Apollinem & Mercurium ex sua genealogia, quam antè tradidimus: Hic pedibus, ille armis valet; Hic Argum saxo, ille Pythonem sagittis consecit: Hic talaria gestans volatilis, ille aureis calceis ponderosus & firmus: Nihilominus Apollo Mercurium superavit cursu: Si verò Herculi Alcmenæ filio huius certaminis instituti gloria ascribatur, non repugnamus: Quia ipse & Iovi Olympio, tanquam patri, tantum honoris debebat, et ex tantis spolijs, nempe Solis filij, præstare poterat: Sol enim inter ceteros deos aureus putabatur, curru aureo incedere, ac omnia aurea habere, vt antè diximus sub Ætæ, Solis filij, aureo vellere; Ideoq; ditissimus, qui propria armenta, boves et oves habuit in Trinacria: Sed de Augiæ huius bobus et Herculis stabulario labore inferiùs dicemus: Vnde cunq; igitur Olympicorum ludorum initium derivetur,

*Apollo vicit
Mercurium
cursu.*

2.
Pythia.

tus, semper sub fabulis aliquid Veritatis Chymicæ, de
eorum authoribus testimonium perhibens, delitescit:
Idem de Pythijs loquendo locum inuenit: Hæc proximè
post Olympia et antiquitate et celebritate fuisse ex hysto-
ricis et poetis constat: In honorem Apollinis, quod ille
Pythonem in Delphis sagittis confixerit, qui postea inse-
pultus ibi contabuit, vnde ita dictus, instituta dicuntur:
Alij Pythonem pro latrone, alij pro dracone ingenti acci-
piunt, ijq; ex Ethnicis; Cum enim Ethnici Apollinem
deum in terris versatum, armis et sagittis, vt pingitur, mul-
tum valuisse crederent et præsupponerent, nec negare
possent vel auderent, ac interim irrationabile ipsis videre-
tur tantum deum ob serpentem interfectum tantos ho-
nores adeptum, cum qualis serpens esset, aut qualis Apol-
lo, non intelligerent, ideo explicârunt, vt potuerunt, nem-
pe fuisse latronem vel draconem insignem: At nos Chri-
stiani, qui talem Apollinem non agnoscimus, contenti ne-
erimus illo responso? Minimè, Ideoq; non adeo inconsy-
deratè hæc exponamus, vt dicamus Apollinem hominem
fuisse, qui latronem vel draconem interfecerit: Quid enim
novi esset in hisce, hominem sagittis confixisse serpentem?
An hoc tantâ poetarum memoriâ dignum foret? An tan-
torum ludorum celebratione? Ne credamus quæso: Nam
si à tam vili principio ludi isti incepissent, Authores primi-
tiae mentis et iudicij fuissent; De initio celebra-
tionis loquor, non de successu: Fingunt autem præter Py-
thonem prius Typhonem (transpositione literarum) dic-
tum, fuisse serpentem non procul à Cephiso fluuij, qui fluit
ad radices montis Parnassi, vt quoc; ait Dionysus in libello
de situ orbis, natum è terrâ à Iunone pugnam percutiâ, (de quo
iam antè meminimus, quantæ numerosæ sobolis pater sit)
quem Apollo interfecerit; Cumq; putredine tabefactus fu-
isset, Pythonem appellatum: Celeberrantur hi ludi vere
ineunte ab omnibus Cycladum insulis, vt idem Dionysus
tradit: Nonnulli ad Diomedem authorem referunt à Troia
redeuntem, cum effugisset tempestatem, quæ Græcis ab

Illo

Illo
Apo
hon
vt p
nor
than
min
terin
situ
ead
qua
præ
ban
qua
scrip
ann
Ny
fere
târ
cur
mo
tos
den
mu
Car

Iei
den
des
du
fan
pul
cise

Illo redeuntibus immissa est, apud Træzenios templum Apollinis Incensoris dicavisse & Pythicos ludos in eius honorem instituisse : In quibus antiquissimus mos erat, ut pulchrior ex omnibus hymnis, qui afferrentur, in honorem Apollinis caneretur : Postea verò cantus ad Citharam fuit institutus & aulædorum atq; tibicinum certamina : Deinde variationes aliæ secutæ sunt, quas hic præterimus : Præmia sublata & coronarium duntaxat propositum ex lauro, quæ Apollini sacra habebatur : Et fuere eadem ferè ludicra in Pythicis, quæ erant in Olympicis, quadrigis exceptis : Alij dicunt palmam eius ludi fuisse præmium, quam, ubicunq; essent victores, manibus gestabant, alij æsculum, nondum inuentâ lauro ; Alij poma quædam Deo consecrata victoribus donari solita, ut scripsit in libro de Coronis Iſer. Primum nono quoq; anno, postea ad quinquennium Pythia cta sunt, quia tot Nymphæ dictæ sunt Parnasides dona Apollini, cum feram trucidasset, obtulisse : Primâ Pythiade, in quâ certarunt dij, vicisse Castorem stadio, Pollucem pugilatu, cursu Calaim, armatum Zetem, disco Pelcum, lucta Telamonem, Herculem pancratio, eosq; ramo lauri coronatos ferunt : Prænes ab his hymnis dicti sunt, qui in laudem Apollinis compositi canebantur : Erat autem rhythmus eorum ille plærunq; qui à Sophocle servatur in hoc Carmine, in Oedipode Tyranno :

Ἰὼς Δαίτι παῖδι,

Hoc est, Ieie Delie Pæan : Hinc Apollo cepit dici Icius, ut Bacchus, Eucius ; ἀπὸ τοῦ ἰαοῦαι, hoc est à medendo & Pæan ἀπὸ τοῦ παῖναι à feriendo : Eius dei laudes & res gestæ canebantur idcirco ad illum placandum, quod ijs delectari putaretur, cum primus is, ut fama est, Iovis victoris laudes Saturno de regno depulso cecinisset carminibus Cithara sumpta magnificisque vestibus indutus & coma mirificè ornata, ut

ait in secundo Elegiarum Tibullus :

*Sed nitidus pulcherq; veni, nunc indue vestem
Purpuream, longas nunc bene nocte comas :
Qualem te memorant Saturno rege fugato,
Victoris laudes tunc cecinisse Iovis.*

At nos omisſis Ethnicorum nugamentis, ſcimus Apollinem talem nunquam extitiſſe in rerum natura, ſed Orpheum ejuſque ſequaces Poëtas Hieroglyphicum noſtrum Apollinem antea ſub Genealogia aurea deorum ſatis deſcriptum intellexiſſe, non Solem Cœli, vt alij putant, nec hominem terræ; Ille noſter heros jaculis & armis fortiffimus incedens Typhonem, ſerpentem immaniſſimum interficit, qui cum ſuperiùs declaratus ſit, hic non repetitur: De putrefactione huius Typhonis, vnde Python & Pythia nomen acceperunt, Bernhardus comes noſter ex Morieno; *Niſi*, inquit, *putrefiat & nigreſcat, non diſſolvetur, & niſi diſſolutum fuerit ab aqua ſua non poterit penetrari, vnde nulla coniunctio, mixtio nulla & per conſequens nulla proriſum unio*: Et Roſar. Philoſ. ex eodem Morieno: *Hæc terra cum aqua ſua putrefit & mundificatur, quæ cum mundata fuerit, auxilio dei totum magiſterium dirigitur. Hermes quoque ait, Azot & ignis Latenciam abluunt & nigredinem ab eo auferunt; Vbi addunt alij per ignem, ignem putredinis intelligi*: Roſarius Phil. *Draco non moritur niſi cum fratre ſuo, & ſorore ſua, id eſt Sole & Luna, id eſt ſulphure extracto habente in ſe naturam humiditatis & frigiditatis ratione Luna, cum illis Draco moritur, id eſt argentum vivum ab eiſdem corporibus extractum à primordio, quæ eſt aqua permanens Philoſophorum, quæ ſit poſt putrefactionem & poſt ſeparationem Elementorum, & aqua illa alio nomine dicitur aqua fatida. Hæc ſatis elucidare poſſunt quis ſit Apollo, nempe Sol noſter, quis Draco, ſerpens aut Python, nempe illa aqua fatida quæ putrefcit; Id clariſſime Lullius Theor: Teſt. C. 10. teſtatur: Et hæc, inquit, ratione allegoricè oportet dicere, quod magnus*
Draco

Draco de quatuor est Elementis, & non intellectu literali, quia sit terra, aër, aqua vel ignis, sed sola natura est & una quæ continet in se naturam & proprietatem 4. Elementorum. Hic Draco ad Parnassi montis radices trucidatus legitur, quia ex Parnasso Apollo noster prodiit, inq; ejus vertice habitat cum sororibus Musis, & sic in eius radicibus serpentem telis conficit: Sanè digna fuit hæc bestia, quæ à tam nobili venatore interficeretur, cum habeat tot triformes factus, quos suprà numeravimus, qui inexpertum facile tãquam parricidij reum de medio tollerent: Ovidius narrat à diluvio Deucalionis terram ob humiditatem putridã produxisse hunc Pythonem; idq; ratione non caret: Quia à Deucalionis & Pyrrhæ seminijs lapidosis Magnæ parentis ossibus jactis, Sole calefaciente terram suis radijs putridum hoc animal Typhon exoritur; De Diomede quod dicitur à Troja reduce, hystoriam sapit, nisi fabula subesset, de eo inferius: Quod si Pythia à Diomede supponeretur instituta, longè Olympicis essent antiquiora, imò vel hoc mundo ante nondum sex millenaria à Creatore condito, quo Osiris, Isis, Apollo, Castor, Pollux, Calais, Zetes, Peleus, Telamon, Hercules, ab Aegyptijs longè statuuntur, vtpote dii, & à dijs oriundi antiquiores, si dijs placet: Ex hymnis quoq; apparet, Poëticam esse introductionem, & à literatis potius, quam armatis profectam: Musicus enim deus musico honore afficiebatur à sui amantibus Poëtis; Hinc laurus & in hunc diem hymnis sonis merces & præmium: De pomis pro bravio propolis verisimile, at ex Hesperidum hortis deprompris, aliàs ridiculum fuisset poma obtulisse heroibus tantis, quæ pueris dari solent: Quod nymphæ Parnasides novem, hoc est, Musæ, Apollini, cum feram trucidasset, dona obtulerint, verissimum est; Nam decima pars terræ cum novem aquæ partibus manere in fundo traditur, iuxta numerum 9. Aquilarum, vt habetur in figura Senicris: Hæ novem Nymphæ, quæ & lymphæ videntur, dona offerunt Apollini: sed non antequam ille Pythonem trucidãrit:

Qui hæc aliter exponit, quam ipsa res patitur, in abditis literis nihil intelligit, inò vix primas ternas, licet in alijs vndequaq; doctus sit: De primis victoribus alias dictum est & dicitur in sequentibus: Cur Icius dicatur Apollo, ex Etymologia desumitur, quia medicus est; cur Pæan illi facer, quia miles; nempe cum medicinâ bel-lator, qua ille expugnat morbos: Medicina enim Philosophica omnium morborum humano quocunque modo sanandorum expugnatrix est: Ratiò quæ additur, cur Apollo hymnis decoretur, scientibus probabilis est, quia ille cecinerit laudes Iovis Saturno depulso, Nisi enim Saturnus deiceretur è regno in Tartara, hoc est, prima nigredo, Iovi nihil imperij aut laudis esset; Ideoque jure Saturnus depositus, inò vel exenteratus à Iove filio, quia ita decuit in arte Philosophica, non in Polytica: Ibi nullum est impietatis crimen, at scientiæ præmium, hic parricidium detestabile et horrendum: Vestes quas Apollo induit purpureas, nos maximè suspicimus: quia ijs indutum esse oportet, si Pæan sequi debeat: At nos non Apollini, qui nusquam est, nisi apud Philosophos, Pæana canimus, sed Apollinis datori; (quo nato obmutuit ille Ethnicus Apollo, spiritus tenebrarum) hoc est Christo victori omnium falsorum numinum & triumphatori maximo: Nunc ad tertium Iudorum genus trāsibimus, in honorem Neptuni, ad imitationem Herculis qui Olympia Iovi consecravit certamina, institutum à Theseo, vt Plutarchus scripsit in vita Thesei: Alij in memoriam Melicertæ à Sisypho Æoli filio primitus Isthmia peracta esse dicunt, vbi ille Melicertæ sui propinqui cada-ver agnovisset, Athamantisq; filium: Nonnulli in Scironis mortem expiandam à Theseo inventa volunt; alij ob alias causas: Celebrata autem sunt in Isthmo Peloponnesi, ad Neptuni templum ibi celeberrimum quinto quoque anno: Archias Poëta non in Neptuni sed Palæmonis honorem Isthmia fieri solita scribit Epigrammate Græco, quod ita Latine sonat.

3
Isthmia.]

Quatuor

*Quatuor in Græcis certamina. quatuor illa
sacra? duo Superis, sunt duo sacra viris:
sunt Iovis hæc, Phæbiq, Palamonis, Archemoriq,
Pramia sunt olea, pinea, mala, apium.*

Fuerunt autem Melicerta & Learchus Athaman-
tis Thebanorum regis & Inus filij: Achamas furore
percutus Learchum cecidit, quem mater in lebe-
tem bullientis aque jecit, atque ipsa quonque mente
capta, verita iram Athamantis e Petra Moluride voca-
ta cum Melicerta in mare defiliit: Facta est Ino vna
e Nereidibus, quæ Leucothea vocata est; at Melicerta
Deus Palæmon: Melicertæ corpus à Delphino dela-
rum est in Isthmum, quod vidit Corinthi rex Sisy-
phus: Inde Isthmia in honorem Melicertæ iussu Nerei-
dum à Sisypho cepta sunt celebrari: Alij alias causas ad-
ducunt: Hæ nobis sufficiunt, quæ cum similiter ex ar-
canis Chymix depromptæ sint, de authoribus horum
ludorum non dubitabimus, quin eos hujus Philoso-
phiæ admodum gnaros fuisse: Nam Melicerta & Leu-
cothea filius & mater, quæ personæ sint, Etymologia,
nisi fabulæ contextus, satis doceret: ne quid de bulli-
tione Learchi in lebeate matris consilio facta monea-
mus; sic Progne Ityn, Tantalus Pelopidem, Isis Osi-
ridem, mater semper filium coxit, eaque omnia sunt ex
arcanis Egyptiæ Philosophiæ deprompta & magiste-
rio Hermetico maximè convenientia: de quibus cum
alibi latius dixerimus, ad Nemea properamus: Hæc in
Sylva quadam ita vocata, quæ fuit inter Phliuntem &
Cleonas Acharæ civitates in Archemori, Lycurgi filij ^{4.} Nemea.
honorem celebrata sunt: Alij alias opiniones de insti-
tutione horum ludorum diversissimas adducunt: Nos
posthabitis cæteris, illorum placita, qui maluerunt ab Her-
cule fuisse instituta, quia Nemezum leonem ibi oc-
cideris, amplectimur: Erat hoc certamen Epitaphi-
um

um sive funebre, in quo victores apio coronabantur, quæ
 funebri erat planta, idque ad perpetuam Archemo-
 ri memoriam: Post triennium duodecimo die mensis,
 qui ^{et nunc} dictus est, agebantur: quia eo mense Theseus
 Amazonas debellârat: Nemeam verò qui jam volunt vo-
 catam fuisse regionem Argivorum à bobus Iovis & Lunæ
 ibi pascentibus: Syluam quoq; Nemeam fuisse, in qua leo,
 ab Hercule prostratus, vagabatur, sub Herculis
 laboribus dicturi sumus; ad quos libro se-
 quenti enarrandos, iam nos con-
 ferimus.

Finis Libri Quarti.

Liber

Liber Quintus.

DE HERCVLIS
Laboribus.

Ama de virtute, robore, & laboribus
Herculis immensis adeo increbuit per
totum terrarum orbem, vt ne angulus
quidam extiterit in quatuor mundi
cardinibus aut partibus, vbi non inno-
tuerit, in omnium ore & honore fue-
rit: Vnde eum quidam in confessu cla-
rissimorum virorum Hercules laudes
decantandas sibi sumpsisset carmine, alius Laconico hoc
dictorio ipsi silentium imposuit dicens: Quis ignorat lau-
des Hercules? Inopportunum itaq; & quasi absurdum, j-
mò impossibile, esse existimamus, Herculem tot seculis
retro, vt Heroa præstantissimum receptum & agnitum, vel
non fuisse omnino, vel saltem in mente Poëtarum &
Philosophorum extitisse, tanquam idram laboriosissimi
monstrorum & tyrannorum domitoris, demonstrandum
sibi sumere: Per nos licet, vt maneat, si quis fuerit
Hercules, quomodocunque vocetur vel Ægyptius, vel I-
daus vel Alemannicus, aut alterius nationis, cum noveri-
mus omnem ætatē, omnemque mundi plagam suos Her-
cules & Marte & arte laboriosissimos exhibere, vt non o-
pus

pus sit commenticios aut ficticios alios & remotissimos ab inferis revocare: Verum illum ipsum Heroa, cui tot, tales ac tanti labores imperati dicuntur, vix unquam extitisse facile convinceremus, non quidē hystoriarum monumentis, quæ vix vlla, nisi Poëtarum allegorica adfunt, sed ex consideratione ipsius subjecti & laborum, quos perpeffus traditur: Hi enim cum ejusmodi sint, ut partim non deceant virum ad eò magnanimum ob levitatem & vilitatem, partim quia hominis vires, omnemq; rationem longè superent, inq; omnibus aureæ genealogiæ dijs debulq; antedictis conveniant, magis quàm vlli unquam scriptores, Herculem suis vivisq; coloribus depingunt. Nam ut picturæ artificiosissimæ muta aliqua Poësis dicuntur, sic ipsa facultas Poëtica loquens pictura æstimari non immeritò potest; Ex qua, nempe Poëtarum antiquissimorum figmentis, quicquid his vltimis seculis de Hercule scimus, hausimus; scribant hystorici, qui post Herculis tēpora vixerint, quid velint, cum vix vllus eorum Homeri, multò minus Orphei Poëtarum Coryphæi, atatem attigerit, qui tamen ipsi Herculi nullo modo coætanei, ut de ejus rebus gestis hystoriam absq; fictionis suspitione condere potuerint, fuisse reperiuntur: Orpheum omnium primum figmenta & allegorias de dijs & heroibus ex Ægypto in Græciam translulisse certissimum est; atque inter cætera condidisse opera, quæ ipse in initio Argonauticorum recenset, de laboribus Herculis: quemadmodum & de gigantibus cum Iove pugnantis, de raptu & luctu Proserpinæ, de Ceteris erroribus, de luctu Ægyptiorum Osiris causa, de Veneris & Minervæ sacrificijs, alijsque ejusmodi, quæ deinde ad Græcos profectis decorum & heroum propagata sunt: Si itaque Orpheus horum primus author est, nec ante ipsum Græcus Scriptor, nisi forte ficticius extet, multò minus aliarū gentium, (Isrælitas semper excipio) quid nugentur illi, qui de Heroico seculo multa dictitant, quæ personæ deorum & heroum tum vixerint, quid perpetrârint, quæ

*Muta Poë-
sis Pictura
loquens.*

Orphei opera.

*Ante Or-
pheum vix
vllus Græcus
scriptor ex-
sat.*

fanda

sanda nefanda effecerint, quanto temporis spatio ante nostram ætatem in vivis fuerint, & his similia; Taceant illi præposterii rerum, quas non intelligunt, iudices aut alios scriptores Orpheo antiquiores nobis reverâ producant; Nec satis est quem in medium protulisse, qui ætate minor sit longè Orpheo & Homero, figmenta autem sua seu Chronologias & personarum fictarum res gestas extendat longissimè supra Orpheum; quemadmodum multos ejusmodi inter Græcos inventos esse illis temporibus non est dubium; nec solum apud Græcos, sed etiam alios: Quæ non ideo dicta velim, quasi omnia illa antiquissima Ethnicorum in dubium revocem, sed ut saltem quorundam scriptorum errores agnoscantur, qui ut suæ civitatis vel gentis ortum à dijs demonstrarent, sedentes domi, magnas genealogias regum à dijs ortorum, eorumque res gestas supra mille annos retrò respicientes effinxerunt: Novimus Berosum satis antiquum esse ex *Berosi statua* Ethnicis, ac similiter quâplures alios scimus Abrahama *aureâ linguâ* mi, Israëlitarû patris, mentionem facere, verû illi vel *posita, teste* ex Patribus & Chaldæis, aut Iudæis multa per traditionem *Plinio. l. 7.* acceperunt, quæ verò de dijs & heroibus illis habent, ex c. 37. suis scriptoribus, rarò oculatis testibus, & pissimè ex se-ipsis tanquâ aranei hauserunt: In hoc genere Ægyptij palmam præripuerunt alijs, nec non exemplum vanæ *Vana gloria* gloriolæ de antiquitate contendendi reliquerunt; quorum Ægyptio nonnulli recentiores scriptores impudenter affirmant in *rum de anti-* Ægypto per octodecim millia annorû deos & heroas *quitate.* regnasse; nec id satis, sunt qui centû millia annorû tribuant Ægypto, quòd Astronomiæ & Geometriæ scientiâ habuerit: Quis hic risû teneat? quis non nascû Rhinocerotis habeat? quis puer senes illos deliros præ senio nò ludat? Sed non nostrû est ad aperta mendacia responsum reddere, cû hæc se ipsa, tanquam Polypi in fame suos *Horns ab* pedes corrodant: Si Orus est ultimus deorum, qui *Ægyptus* regnavit, cum pater eius sit Osiris, & huius Satur- *dicitur Sol,* nus, huius Cælus, quis huius erit pater? nullus, quia *Bocatio teste* Cælus

*Mercator
A. M. 349
ad Alex. nu-
merat.*

Cælus est absque patre: Tota erga deorum series est, secundum Ægyptios, Cælus, Saturnus, Osiris, Orus, atque hi sunt Dij qui regnârunt tot mille annis; post hos narrantur homines regnasse reges numero 475. ad Alexandrum vsque quorum singulis si deni attribuantur anni, fient 4750. anni, quibus homines in Ægypto regnauerint, cum tamen à mundi creatione ad Alexandrum saltem 3629 à diluvio 1973. à Nimrodi primo regno 1842. ad eundem Alexandrum numerentur anni: quo exiguo temporis spatio, nondum bis mille annorum quomodo 475. reges Ægyptij regnâsse poterunt, nisi singulis quaternos attribuamus annos? Si verò quatuor menses pro integro anno numerent, vt soliti dicuntur, longè minor erit annorum summa, quàm prior, sed numerus regum non correspondebit; At si mensem pro anno lunari cõputent, concedimus ad Alexandri tempora 20000. annorum spatio ipsos habuisse reges; De numero non sumus solliciti valdè; Herculis vt monstrosa facta, ita & ortus incredibilis narratur; de quo Orpheus in Argonauticis scribit hoc modo.

*Hic prius Herculeum robur mihi cernitur: olim
Hunc Alcmena Iovi peperit coniuncta superno,
Cum latuit Phæbus longas tres ordine noctes
Continuas, carniq; die Sol, lumine Soles.*

*Figmenta
somniaantium.*

Nā cum Alcmena ex Amphitryone prægnans esset, tamen vt ex se etiam conciperet, dicitur Iupiter tres noctes in vnum coniuñxisse, quod spacium totum in exprimendo Hercule absumplit. Quo Poëtarum figmento non solum contra rei ipsius veritatem, sed pietatem in deos, naturam eiusque ordinem, bonos mores & vitæ civilis institutionem peccatum est: sed excusandi videntur, si mens illorū respiciatur, non verba, cum enim effectum non vulgare sed optimum exprimere voluerint, optimam causam elegerunt, cum hominum fortissimum

mum, non ex homine sed deo natum finxerunt, idq; non
 communi modo, sed tanto temporis intervallo, quo vel
 mille alij propagari possent: Sic Palladem ex Iovis Cere-
 bro natam finxerunt, præternaturali partu, ut pote summâ
 sapientiâ & ingenij subtilitatem innuentes: Hercules itaq;
 cum robur & constantiam secum ferre debeat & denotare,
 à robustissimo, nempe Iove, & longiori tempore progeni-
 tus fingitur: Poëta enim seu primi authores *Ægyptij* non
 curant naturæ aut morum rationem communem in suis
 fictionibus, si saltem id, quod velint, commodè exprimant:
 Hinc tot adulteria, libidinum formæ & vitiorum monstra
 etiam à dijs, quos finxerunt, commissâ ab illis etiam cum
 laude decantantur & per oppida hymnis celebrantur; Qua-
 si dicerent ac faterentur, non esse reverâ deos, de quibus
 tot & tanta fingant, sed homines fuisse, (ut nonnulli sacer-
 dotum confessi sunt,) aut deos existimari hominum ma-
 nibus fabricatos, de quibus *Hermetem in Asclepio Dial:*
differentem agnovimus: Natus deinde *Thebis* est *Hercu-*
les, Iove patre & *Alcmena* matre, ut dictum: Fratrem ha-
 buit *Iphiclum* vnâ nocte iuniorem *Amphitryonis* filium
 miræ celeritatis & pedum levitatis: Ut autem causâ ma-
 nifesta esset tot laborum ab illo vno exantlandorum,
 finxerunt, hos fato quodam illi impositos hac ratione:
 Cum nonum mensem ageret *Hercules* in vtero, & septi-
 mum *Eurystheus* *Stheneli*, *Mycenarû* regis & *Archippes*
 filius, Iupiter ex his duobus, illum alteri imperaturum, qui
 prius in lucem ederetur, dixit: Hinc Iuno septimestrem
Eurystheum produxit, cum *Hercules* primo die mensis
 decimi postea nasceretur: Iuno autem *Herculem*, ut pelli-
 cis filium iam recens natum omnibus modis inuisum ha-
 buit: *Eumolpus* autem ille, qui librum de mysterijs com-
 posuit, scripsit, *Herculem* primum quidem fuisse inuisum
 Iunoni propter matrem pellicem, at placatam fuisse à *Pal-*
lade, cuius etiam hortatu Iuno lac præbuerat paruulo,
 eumq; fecerat immortalem: Tumq; fabulantur, viam
 lacteam in cælo factam ex lactis effusione, cum *Hercules*

Eumolpus
de mysterijs.

*Astronomicæ
constellatio-
nes à signen-
tis astrorum
deorum de-
ductæ.*

violentius mammam Iunonis sugeret; Quod alij Mercurio tribuunt, ut supra meminimus; Voluerunt enim poetæ ut & cælum particeps esset vestigiorum Herculis; Hinc viam lacteam non solum ab eo factam fingunt, sed & omnia fere sydera seu constellationes ab aureis dijs & heroibus, eorumque operibus aut rebus gestis deducunt, ut patet in duodecim illis cæli signis, alijsque plarisque; De quibus consulatur Ovidius in fastis Ethnicus, & alter Novidius Christianus, alijsque permulti; Sequenti nocte post primum nativitatis diem Herculi à Iunone duo angues ferocissimi immitti dicuntur, quos ille manibus compressis enecavit, vim sui roboris in ipso vitæ limine ostendens: Deinde cum adolevisset, licet generosissima naturæ suæ semina impressa haberet, tamen absque magistrorum disciplina & exercitio nihil eorum in actum producere valens, singulis in artibus, quas addiscere debebat, singulos præceptores nactus est: Iaculandi artem à Teutaro Scythæ pastore, aut, ut alij volunt, à Rhadamantho didicit: Ut alij, à Thestiade, vel Euryto: A Lino, Apollinis filio, literas percepit, cui mortem, pro didactro, cum ab eo vapularer, intulit; Musicam ab Eumolpo: Luctum & artes cæteras ludicras ab Harpalyco, Mercurij & Phanopes filio; Ab Autolyco, currus agitare, ab ipso Amphitryone, equitandi peritiam: A Castore armatus pugnare didicit; In astronomicis autem rebus habuit virum sapientissimum ac optimum Chironem magistrum. Hi octo singuli suam operam collocarunt in vno Hereule erudiendo: Ut enim plures noctes ad eius conceptionem, ita & plures præceptores ad eruditionem requisiti sunt; Illis, ut esset & viveret, ab his ut benè, procuratum est: At qualis tandem Hercules futurus sit, quis quærat, an saltem fabula per hominum ora obambulans, an verò talis unquam heros extra allegoriam natus sit? Herculem talem & tantum hominem, aut potius semideum fuisse, Ethnicis facillè persuasum est, qui crediderunt Iovem Deum, Saturni filium in terris versatum omnis generis adulteria, stupra, homicidia & ejusmodi alia

*Octo magi-
stri Hercu-
lia.*

*Deorum ge-
ntium sum-
mus qualis
existimus.*

com-

com
côcul
leam v
comu
mus
illi fa
mont
effe
nia H
de au
cum
vis à
Cum
dum
Cerb
mad
Siby
hat,
culis
videt
ac no
gitur
gren
Herc
ab ho
auter
Chri
ump
tira o
affi
Herc
non
alleg
quio
enim
cum

commisisse, cum multorum regum & deorum filiabus
 cōcubuisse & ex illis liberos suscepisse, ex quibus & Hercu-
 lem vnum, in quem omnes sui corporis ac roboris vires
 contrulisset Iupiter, putârunt; Cumq; Iupiter potentissi-
 mus deorum & quasi omnipotens præsuponatur, non
 illi factū difficile aut impossibile existimârunt filium, tot
 monstrorum domitorem & rerum aliâs incred bilium
 effectorem, mundo producere & offerre: Ideoq; illi om-
 nia Herculis facta pro factis & non fictis acceperunt; Vn-
 de autem hæc opinio in vulgi mentem peruenerit, ex cir-
 cumstantijs partim ante dictis colligi potest: Nomen Io-
 vis à Iehouah remansisse apud ethnicos non est dubium;
 Cumq; Iehovah sit omnipotens, qui filium suum in mun-
 dum missurus esset, vt Diaboli monstrosa opera, hoc est,
 Cerberum, Inferos & huc spectantia alia destrueret, que-
 madmodum sub vmbris, aut etiam, vt dicitur, ex apertis
 Sibyllarum vaticinijs apud ethnicos eruditiores consta-
 bat, hinc occasionem præbuisse potuit figmento de Her-
 culis, Iovis filij, robore & inuicta fortitudine: quorsum &
 videtur spectare, quod idem Hercules fingatur tres dies
 ac noctes in ventre ceti degisse, velut de Iona in sacris le-
 gitur, qui fuit imago Christi, per tantundem temporis in
 gremio terræ olim permansuri & post resurrectioni; Cumq;
 Hercules ab alijs dicatur tempore Sampsonis vixisse, forte
 ab hoc multa ad Herculem afficta credi possunt; Sampson
 autem robustissimus heros haud dubia fuit figura & typus
 Christi victoris super diabolum omnesq; suos hostes tri-
 umphaturi; Talia, inquam, à vera Israëlita hystoria pe-
 tita occasione torrè præbuerunt, multa Herculis laboribus
 afficta fuisse, vt & ipsi Aegyptij vel alij ethnici tantum
 Heroa habere viderentur: Sive hæc ita se habeant, siue
 non, nos existimamus primam originem fictionis huius
 allegoriz de Herculis laboribus aliunde produci, et anti-
 quiozem esse ipso Sampson, vel etiam Hermete: Cum
 enim hic Herculis mentionem faciat, nempe ipsum vna
 cum Prometheo et Mercurio Isidi vt Aegypti præfectum,
 ab

*Fr. Iun. in
 pref. Gram.
 Hebrae.*

*Multa Her-
 culis labori-
 bus afficta.*

Parentes
Herculis.

ab Osiride constitutum esse, videtur Herculis nomen antiquissimæ memoriæ esse: Et si ab adiunctis aut parallæis, vel quod dicitur, noscitur ex comite, qui non dignoscitur ex se, aut ex causis effectus, ex magistris discipulus, ex factis efficiens, prospicitur, non dubitamus Hercules allegoriam de tot & tantis laboribus effectam (quia si eos hystoricâ fide dignaremur, essemus non solum insaniore Ethnicis; sed et sacrâ fide privaremur) Personam artificis, qui arcanissimum Aegyptiorum arcanum inuestigare et perficere velit, graphicè depingere; Quod etsi primâ fronte obscurum appareat, saxo tamen, Deo dante, vt clarissimè resplendescat, omnibus dubitationis nebulis discussis & remotis, primò in genere, post sub singulis laboribus specialiter: Si parentes Hercules consideremus, pater est Aureæ genealogiæ præcipuus; Quorsum igitur pater, eodem et filius refertur: Ex tertio autem libro constat de Iove, quis sit, et quorum filiorum pater: Quæ ibi demonstrata cum adeo firma sint, vt nullo modo labefactari queant etiam ab eo, qui Ethnicus esse malit, quam Christianus, dummodo tamen non ex figmento faciat hystoriam, hoc loco repeti non debent; Hercules itaq; filius talis est, qualis pater, at diverso respectu; Hic agens internum artis nempe præcipuum subiectum, ille autem agens externum, nempe ipsum artificem designat: Et quidem non totum artificem, sed potius manuicium operationem, et invictam constantiâ et robur in inuestigando et perficiendo id, quod requiritur: Cum enim præter id in artifice consideretur ingenium subtile, naturale, et non sophisticum, et sapientia, hæc adumbrantur per Minervam seu Palladem, vt sæpè dictum est, antè sub Iasone, et post sub Vlyssè; Hi enim tres videntur Artificem philosophum depingere; Nempe Iason, quid inuestigari, quomodo tractari & qua arte vinci debeat; Hercules quantâ animi et corporis constantia idem quæri, elaborari et perfici coveniat; De quibus, ne quis nostram hanc solam opinionem putet, sic Aurel: Augurell: lib: 2. Chryf: dicit vbi pectine eburno

Aurea

*Aurea perpetuo deperit veller Nympha:
 Quæ prima Heroum pubes rate sancta perivit,
 Nec iunxit tantos per fluctus querere summis
 Tum ducibus ditem sub Iasone & Hercule Colchon;
 Aliæ maturatam noto de vertice pellem,
 Principium velut ostendit, quod sumere possis,
 Alter onus quantum subcas, quantumq; laborem
 Impendat crassam circa molem & rude pondus,
 Edocuit; Neq; enim quam debes sumere, magnum
 Invenisse adeo est, habilem sed reddere massam,
 Hoc opus hic labor est, hic exercentur inanes
 Artificum curæ, varijs hic deniq; nugis
 Se ipsos alioq; simul frustrantur inertes.*

Iason:

Hercules.

Præter hos duos, in Ulysse quoq; errores artificis varij
 tanquam eius magistri describuntur, de quibus circa finem
 sexti libri agitur: Si quis autem existimet, Herculem ac
 Iasonem, ut & Ulyssem, ad Chymicos artifices referri non
 posse, propterea, quod hi sint heroës armis clari, rebus ge-
 stis insignes, principe loco nati, & e contra Chymiaë dedi-
 ti plarique abiecti animi, humilis originis, nullius celebri-
 tatis, nisi fortè quod carbones multos consumant, et non
 pauci ob fraudem; Imò quod Chymia non sit ars, nisi astu-
 tia, nec utilis, at damnosa, nec difficilis aut adeo laboriosa,
 sed facilima tot libris propositura vulgo & operarijs vilissi-
 mis; Huic ita censeanti velim censoriam illam virgulam
 ademptam tam diu donec ipse censeatur an eâ dignus sit:
 At à quo censeri debeat? Sane à mortuis, qui dicuntur, ut
 consiliarij, sic censures iustissimæ, qui absq; assentatione
 Veritatem falsitati præferunt: Est itaq; talis imitaturus cēsor
 ad auctores mortuos, non fabros aut lanios, hisve similes,
 sed ad literatos, non geometras, aut iurisperitos, aut alios
 artium trivialium magistros, sed ad Chymicos, nec eos
 quoscunq; qui rosaceam distillant, aut absynthiten faci-
 unt, verum ad artifices opere et effectu probatos, quoru ali-
 quot habemus centurias: Nos hic unus aut alterius ex il-
 lis dicta citabimus, quibus probabitur, sanitatem et robur

*Consiliarij
 mortui opti-
 mi censes.*

corporis, nec non manuum operationem in artifice vero et perfecto requiri; Geber in sum: perfect: cap: 4. *Dicimus igitur, inquit, quod si quis non habuerit sua completa organa, non poterit ad huius operis complementum pervenire per se, velut, si cecus fuerit, vel extremis truncatus, quoniam non iuvatur à membris, quibus mediantibus ars hæc perficitur, tanquam natura ministrantibus: Si verò fuerit artificis corpus debile & aegrotum, sicut febrientium vel leproforum corpora, quibus membra cadunt, & in extremis vite laborantium, & iam ætatis decrepitate senum, ad artis complementum non perveniet: Hæc ille: De constantia & perseverantia idem cap: 5. & 7. Oportet etiam, inquit, ipsum sedulum operi usq; ad consummationem ipsius insistere, ut non opus detruncatum dimittat; Quia nec scientiam proficiam ex opere diminuto acquireret, sed potius desperationem & damnum. Cætera huc non adducemus; Quam difficilis verò hæc ars sit, licet vera, id raritas verorum artificum demonstrat, præter eorum testimonia; Quibusasserunt ad huius artis perfectionem assequendam plura præsupponi; Sic enim Arnoldus Rosar: l. 2. c. 5. In ipso ergo tria sunt inquirenda, puta subtile ingenium artificis, opera manuum et arbitrium; quod quidem requirit divitias, sapientiam & libros: Similiter Lull: theor: test: c. 31. Et idcirco fili tibi dico, inquit, quod tria requiruntur, scilicet, ingenium subtile, naturale, non sophisticum, manuum operatio, et liberum arbitrium, et hoc requirit sapientiam, divitias et libros: Sapientiam, ad sciendum, & facere: Divitias, ad habendum potestatem faciendi: Libros, ad intellectum aperendum diversum, qui est in multis gentibus: Hæc Lullius: Quæ sanè Iasonis pericula & Herculis labores videntur requirere, nec absq; Vlyssis erroribus perfici posse; Si quis de difficultate chymix plura desideret, consulat aliorum de hac re libros: Nobis hic sufficiat, Herculem, quem in cunis reliquimus, (iam in tenellâ ætate serpentem philosophicum constringere se exercentem) aut apud tot suos magistros instituendum, pro artifice laboriosissimo operis philosophici intelligi, demonstrasse: Præter patrem & agnatos Herculis aureæ genealogiæ agnitos, ipse Osyridi*

Coetanei
Herculis.

cocta-

coar
Nili
theu
buer
se fin
les S
imo
tur r
tioru
Arg
talis
actu
& ig
facil
prov
tēst
Mul
tio
Eum
Chir
Aus
clyt
his a
gree
delib
hos
terra
omn
thæ
Fuit
cale
pon
lent
quæ
nax
terr

coetaneus statuitur, ab eoq; Præses Ægypti relictus, qui Nili impetum comprellerit, Buliridem, Antæum Prometheum & Mercuriū, collegas, præfectos officiis certis habuerit, vt primo libro docuimus; Quorū priores duos ipse fingitur trucidasse ob tyrannidem; Atq; hic v. xit Hercules Saturni, Osiridis, Iouis & cæterorum deorum tempore, imo Argonauticæ expeditionis & Troianæ, cuius si haberetur ratio, forte ad aliquot millenaria annorū, iuxta Ægyptiorum traditionem se extenderet; At quales sunt eius socij Argonautici & Troiani; item Mercurius & Prometheus, talis & ille: De illis omnibus & singulis sub cuiusq; tribu actum est: Magistri quoq; Herculis discipulum depingunt & signaris ob oculos ponunt; Inde vt apud Gellū habetur facile ex Protagora de Euathlo iudicium fieri potuit, quod proverbio locum fecit, Mali corui malum ovum; Hæ autē sunt artes, quibus eruditus traditur, Iaculatoria, Poëtica, Musica, lucta, curruū agitatio, equitatio, armaturæ instructio & astronomia: Hi præceptores: Rhadamanthus, Linus, Eumolpus, Harpalycus, Autolycus, Amphirryon, Castor & Chiron; Ijs artibus ab his præceptoribus Hercules instructus tot & tantas res illustres perfecit: Ita Marte & arte inclytus Heros evasit, virtute duce, labore comite: At de his alij iudicēt ex antè relatis, nunc labores Herculeos aggreddimur, quorum præcipuos, etiam vltra duodenos illos delibabimus: Iuno itaq; Herculi infestissima fingitur ipsi hos labores per Eurystheum imposuisse, vt vniversum terrarum orbem monstribus horrificis expurgaret: Primum omnium laborum Herculi fuisse memorant Leonem Cithæronæum, à monte Cithærone ita vocatum, occidere; Fuit autem hic leo non Asiaticus aut Africanus, sed plane celestis prosapiæ; vt de eo Chrysermus lib. 2. rerum Peloponni: sic scribit; Iunonē supplicū de Hercule sumere volentē, Lunā in auxiliū, carminibus magicis vsam accivisse, quæ cistā spuma implevit, è qua natus est hic leo: Hinc Anaxagoras asserit hunc leonem ex orbe lunæ decidisse in terram; Qui penitus invulnerabilis erat, nec sagittis

Gell. lib. 5.

c. 10.

Artes, quibus eruditus Hercules.

2.
Leo Nemo-
ans vel Ci-
thæronæus.

confici potuit; Quidam dicunt, quod Iris, Iunonis nuncia istum leonem gremio stringens in montem Opheltam deportarit. Hanc itaq; beluam Hercules, cum vix decimum octavum ætatis annum attigisset, aggressus, cum sagittis lacerare non posset, ad clavam, quæ multo ferro gravis erat, ventum, cuius crebris ictibus ipsum prostravit, deinde nudis manibus diripuit & dissecuit, pelle ipsi detractâ, quam pro tegumento corporis in posterum gestavit. Heroicum sanè hoc est facinus & Hercule, tanquam altero Sampsonem, dignum quod hystoriæ fidem cum admiratione impetraret, nisi adderetur signum hieroglyphicum leonis, ipsum invulnerabilem ex Luna, eiusq; spuma procreatum; decidisse; At quid hoc, dices, ad chymiam, leonem prosternere? Maximè, inquam; Quia artificii Chymico cum leone congregiendum est, penè invulnerabili, qui quoq; ex spuma lunæ natus sit; Audiamus vnum & alterum testimonium de utrisq; De Leone viridi notius ferè est, quam quod probatione egeat: Huius meminit Morienus: Cum inquit, *Sume fumum album & leonem viridem & almagra rubrum & immunditiam mortui*: Et paulo post: *Leo viridis est vitrum, almagra quoq; est laton*: Rosar ephæx tabula scientiæ maioris: In primo habetur, in leone nostro viridis vera materia; & cuius coloris sit & vocatur adrop, azot aut duenech viride: Riplaus; Nullum corpus, inquit, immundum ingreditur excepto vno, quod vulgariter vocatur à philosophis leo viridis; In Epistola Solis; Beatus, qui cogitat in eloquio meo, nec dignitas mea ipsi negabitur, nec vilescet per carnem infirmatus leo: Et in parabola de Venatione leonis, apud Seniores; Dixit ergo Marchos matri suæ; Quomodo venaris leonem? & admirata est mater eius, & dixit: Ego respicio in eum &c: Cum autem apportavero illum (super ignem, facit odorem, quem diligit leo; Cum vero leo odorat lapidem illum, venit vlex, ut intret thalamum illum vireum &c: Et hic lapis, quem diligit leo, est femina: & que sequuntur: Author quoq; consilij solis & lunæ explicans Epistolæ solis ante dictum: Leo, inquit, id est, sol inferius, vilescit per carnem,

bis

*Hierogl. phi.
cum signum
leonis.*

hic est Metaphora; sicut Leo fortis & rex animalium vilescit per infirmam carnem suam, die enim quarto in quartum, quartanam naturaliter patitur, ita Leo natura per carnem suam sibi contemperantiam lunarem vilescit & eclipsatur: Hæc ille: Ex quibus satis apparet quid Leo sit in arte, & quod saepenumero pro subjecto ejus usurpetur; Dicit quoque; hic ultimus citatus author, leonem esse Solem, qui habeat sibi lunarem naturam adjunctam; unde patet, cur hic leo dictus sit ex Luna decidisse; Nam revera Leo seu Sol artis ex Luna decidit: At quod dicitur de sputo Lunæ, forte peregrinum æstimari posset unde Leo ille generatus est; sed si authores nostrates consulantur, manifestè constabit ipsos sepius sputi Lunæ mentionē facere; sic Author Auroræ, cap. 12. Aliqui, inquit, Philosophorum pesuerunt esse totum arcanum in eo & vocaverunt ipsum diversis nominibus propter naturæ suæ excellentiam; ut in libro Turbæ Philosophorum scribitur, quia quidam vocarunt ipsum à loco, ut gummi, sputum Lunæ, quidam à colore, ut sanguis: ubi notandum, quod dicit author à loco vocari sputum Lunæ; quo videtur respicere ad Leonem in loco Lunæ generatum ex spuma; sputum enim pro spuma dicitur & habetur: Si Turbæ consulamus, in multis locis quoque inveniatur sputum Lunæ; Nam Astratus, *Qui veritatem*, inquit, *vult assequi, capit at Solis humorem & sputum Lunæ*: Item Pythagoras, *Intelligendum vobis à nobis, quod Sulfur, & calx & alumen, quod ex pomis & Kuhul, & sputum Lunæ ac sputum combustibile, omnia illa scilicet nihil aliud esse, quam aquam sulfuris & aquam ardentem*. Et Anastatus: *Præter hæc dico, quod nihil est preciosius arena maris rubra, & est sputum Lunæ, quod Solis lumen iungitur & congelatur*: Belius quoque, *Quidam sputum Lunæ, quidam cor Solis eandem aquam nominaverunt*. Ex quibus pro exemplo adductis satis elucescit qualis sit leo, & qualis sit Luna, ex cujus spuma seu sputo generatus ille dicatur; item, quis labor Hercules in hoc trucidando, nempe Philosophicus; Non enim eminus sagittis, sed communius clavâ, quam post Mercurio consecrat, & manu

eum prostermit & diripit, donec pellem ipsi detrahat pro insigni victoria: Sic enim Basilus Valentinus; *animal de oriente*, inquit, pelle sua leonina spoliari debet, cuiusq; ala evanescere atq; tum simul ingredi magnum Oceani salum, cumq; pulcherrimam iterum egredi. His rebus gestis de Leone auditis, Rex Bæotia, qui quinquaginta filias habebat, sperans fortissimam ab Hercule sobolem suscipere, seq; numerofo nepote avum reddere, eidem omnes subiecit simul, quas ille vnâ nocte prægnantes fecit, exemplo naturæ, vt rarissimo, sic stupendo; quod quidam pro decimo tertio labore eeq; durissimo his verbis testatur:

Tertius hinc decimus labor est durissimus, vnâ

Quinquaginta simul superavit nocte puellas:

Niholominus constat Theophrastû Græcum authorem antiquum & fide dignum scribere suâ ætate Indum quendam vsu vnus herba vel radice Venercos actus septuagesies continuasse, sed authorem cum remedio interiisse:

Quomocunq; sit, Allegoriam in his rebus, vt & alijs, præsumimus, licet forè quid tale per artem præstari possit, non tamen ideo censemus adeo memorabile, vt Herculem dijs annumeret: De Proculo Casare, quemadmodum ipse sibi testis est, scribitur, quod centum Sarmaticas virgines, bello captas, spacio quindecim dierû, quantum in se fuit, omnes mulieres fecerit, fortè Herculis exemplo infligatus: At Hercules istæ pellices omnes mares peperisse narrantur, quod vim ejus summè calidam arguit; Nos vt factum accipimus, sed non imitandum Proculo, sed Philosopho in arte occultâ, quâ masculus cum fœminis coniungitur, si pondus observes, quinquaginta; Nec enim absq; causa ab Arnoldo ros. l. 2. c. 16. dicitur; *Cum autem terra exhauserit de aqua quinquagesimam sui partem*, citio illam sublimas fortiori igne; Cuius & meminit Lullius in codicille, Paragrapho, *Partus verò terre*, c. 53. & alij permulti; Terra enim & aqua sunt masculus & fœmina: Præter dictos filios Hercules innumeros alios ex Megara Creontis filia, alijsque concubinis suscepit, ab ipso patre trucidato;

2
Quinquaginta virgines vnâ nocte gravidæ factæ.

Virilia sanè facta.

cidatos aut in ignem coniectos; Dicitur autem Creon fuisse rex Corinthi, cuius filiam Glaucam Iason quoq; post Medeam duxit, sed illa ab hac veneno infecta interiit: Hinc Hercules ab Eurytheo vocatur, ut hydram immannem & formidabilem plura capita habentem, in palude ³ *Hydra Lerna* Argivi Mycenæiq; agri versantē interimeret: Hæc ^{nas,} sub platano ad fontem Amymones amplissimā educata erat, septem, ut alij, 9. ut alij, 50. capitum, quorum si vnum cædebat, priorum numerus duplicabatur continuo, nisi quis concisum reliquum colli thyrsum igne statim combussisset. Hydra venenum fuisse pestiferum hominibus, & aquas & aërem infecisse, ipsamq; campestris loca impetu facto devastasse aiunt: Hercules cum torribus accensis ad eam accederet ab Iolao auriga adjutus, Hydra cancer à Iunone missus subvenit, at tandem ab eo suppressa est: De Cancro & Hydra in Cælum à Iunone translatis ex fabulis constat; Vbi notandum Astrologos signo Cancri, quod & situ & magnitudine signo *Astrologia* cælesti impar est, nempe extra suum locum, nimisque *ab Aegyptio-* exile existens, multa à natura Cancri retrogradi piscis de- *rum et Gra-* sumpta assignare, et sic de Leone, tauro, ariete, virgine, ge- *corum fabulis* minis, et reliquis omnibus constellationibus, ut et Plane- *orta apparet.* tis singulis pro suo iudicio facere, cum tamen illos respicere oporteret, an Deus illam naturam & denominationē dictis stellis imposuisset, an verò homines pro suo arbitrio; si homines, ex qua causa, an eā, quæ conveniat earum stellarum naturæ, an ex alia? Atque sic inveni-
rent omnes illas denominationes à fabulis profectas esse; fabulas à rebus terræ, non cæli, nec quicquam significare de stellis firmamenti aut Planetis superioris Mundi, at de rebus alijs occultis effectas: et introductas esse; Geometria quoque Cælum dividere potest in duodecim signa cælestia æqualia secundū polos Zodiaci, vel in totidē domicilia secundum æquatorem & polos Mundi, vel secundum horizontem et Zenith. at quid hæ divisiones effectuum stellis impertiri possunt? Nihil

*Ereçtio Cæ-
li figurarum
unde depen-
dent.*

*Causa cur
certis stellis
certa vires
asscripta sint
apud Ethni-
cos, ex allego-
rijs patet.*

hil opinor, quicquid ab experientia petatur probatio, quæ nulla est: Hæc monere volui ideo, ut abusus Astrologiæ, qui ab Ethnicis vnâ cum tot superstitionibus derivatus est, caveatur, verus & legitimus vsus Astronomiæ probetur: Nam veteres Ethnici, qui reverâ putarunt Hydram illam à Iunone vt & Cancerum syderibus illatum esse, & sic etiam alia quæcunque animalia in decorum naturam sydeream migrasse, suo quasi iure istis constellationibus vim & potestatem illorum animalium, vel in illa attribuerunt: Nam si Achelous fuit Taurus, & postea in Cælum translatus, inque certas stellas dispositus, aliquid taurinæ virtutis obtinebit; & ita de reliquis; Hoc fuit fundamentum doctrinæ Astrologicæ ab Ethnicis ad nos propagatæ, quod nisi ex his animadverti possit, vel integro libro, si opus esset, facile demonstrari liceret: Sed vt ad rem redeamus, hydram esse aquaticum Serpentem, vel in aquis degentem, ipsum nomen indicat; at multorum est capitum, quorum vno relecto, priorum numerus crescebat, solumque remedium fuit combustio cum igne; Si Herculestalis fuisset, qualis fingitur, nihilominus appareret hanc esse Allegoriam; Quid multis? noster Serpens in arte ex aqua concrevit; Libri nostrorum pleni sunt huius descriptionis; Basilii Valentini de occulta Phil: cap. 1. Quomodo Mercurius natus sit, inter cætera Allegorica tradit, ex aquis serpentem seu hydram, Orcares dictam, eiecitam, ex cuius faucibus vapor & fumus igneus expiraret; & quæ addit, huc non adducenda; Præterea infinita loca sunt hydram nostram attestantia, quæ præterimus, & saltem vnius Lullij vnicum testimonium propterea & ad rem huc transferemus; qui Theor: test: c. 2. *Quantum est, inquit, quadam substantia procedens ex minera sua, & infra ipsam magis propinqua nature metallorum, que calchantis & azot vitreus ab aliquibus nominatur, quæ est terra & minera metallorum, & alio nomine vocatur Virisus, lucens et album, in oculis rubrum, nigrum et viride publicè, habet colorem lucertæ venenose, immediatè generatus*

neratus ex argento vivo, materia supra dicta, imprægnata ex dicto vapore calido et sicco sulphureo in sua resolutione congelata in lacertam, ex quo est forma et species spiritus factis in mixione, cuius est calor mineralis multiplicatus, qui est vita metalli: Hæc lacerta & serpens & hydra nostra est; quæ si non ritè occiditur, reviviscit, hoc est, volatilis fit, & viva permanet; Draco enim non occiditur nisi suo fratre & sorore simul: Comburiatur autem extremitas eius colli igne; Nam cum igne tota res perficitur: Quæ intelligenti sufficiunt: ne quid dicam de veneno ejus, quàm multis pestiferum existat artificibus eam occidere frustratantibus: Post hanc Hercules aggressus est Cervam aurea cornua & æreos pedes habentem, de quibus superius, lib. 2. satis egimus. A Centauris deinde irritatus, cum apud Pholum vini potione exciperetur, magnam eorum manum occidit: Per Centauros autem, Titanes, Saryros, Silenos, agrestes & heterogeneas partes admixtas denotari non dubitamus; Excipitur autem Centaurorum iustissimus & sapientissimus, quia Saturni filius, Chiron, Herculi ab institutione Astrologiæ: At quæritur, quid hæc Herculi profuerit? Responderi potest, quia ad Atlantem montem, & Astrologum, cœliferum tendens, eam opus habuit, ut cœlum sustineret, donec ille de aureis malis Hesperidum percunctaretur; vel quod verius ego arbitrer, ut stellas centrales & subterraneas agnosceret, ut Solem, Lunam, Mercurium in conjunctione simul observaret, Saturno in Capricorno, Venere in Tauro, vel vice versa positus; Ad Aprum mox Hercules sese accingit capiendum, qui in Erymantho Arcadiæ monte natus à Diana Phocidis agro immissus erat, ubi cum omnia vastaret, propter altam nivem defessus ex fruticeto quodam extractus & vinctus ab Hercule ad Eurysteam deductus est: Locum natalem huius beluæ non ignotum fuisse constat, nempe montem Arcadiæ, ex cuius quoque monte Cyllene prolijit Mercurius, qui idcirco isti apro popularis est: Fili, inquit Calid: cap. 10. vade ad montes In-

4

Cerva aurea
cornua &
æreos pedes
habens cursu
capta:

5

Centauri
deleti.

6

Aper Ery-
manthus.

die & ad suas cauernas, & accipe ex eis lapides honoratos: Rolinus; Rebis nascitur in duobus montibus: Et mox, Dant Rebis montes, dracones, terraq; fontes: Rasis, Contemplantur altissima montana, quasunt à dextris & à sinistris, ac ascende illuc, ibi lapis noster inuenitur, & in alio monte, qui fert omne genus pigmentorum & spiritus, vel species ibi similiter est: Morienus; Conscendite alta montana arboribus conferta, quia ibi lapis noster inuenitur & absconditus est: Hermes, Recipe lapidem nigrum, lapidem de montanis India, quod est intus, mitte foras, & quod foras est, mitte intus: Et Maria: Accipe herbam albam, claram, honoratam crescentem super monticulis; Idem testantur omnes Philosophi ex montibus nostram materiam depromi; Ita & multæ feræ ab Hercule domitæ à montibus cognominantur, ut antè dictus Leo Cithæronæus, Heliconius, sic aper Erymantheus, quod hic semel monuisse sufficiat. Postmodò cum Augias, rex Elidis, Solis filius stabulum trium millium bo-um fimo refertissimum haberet, iubet Eurystheus Herculem hoc vno die purgare; cumq; eò accessisset Hercules, pactus fuit Augias, se decimam partem omnium animalium esse daturum, si eodem die stabulum illud purgasset; quo purgato cum Hercules mercedem flagitaret, negantem dare sagittis confecit; E cuius spolijs, ut diximus, certamina Iovi Olympico instituit. Maximum hunc licet vilissimum, nec tanto heroë dignum, fuisse laborem, ex proverbio, cui de re summi studij, operæ & curæ locum fecit, apparet: Quis enim maior Hercule Iovis filio? quid vilius, fimectum purgasse? Nihilominus illi hoc oneris imponitur, eâ quoq; necessitate, ut vnicò die, quod pluribus facilius fuisset, perficiat; Ne quis autem existimet pauca fuisse animalia, numerus trium millium ascribitur; Et sunt, qui addant, multis annis id stabulum non fuisse purgatum, adeò ut in suprema parte seu tabulato boves congesto fimo jam starent; Vnde concludi posset hunc laborem ter mille hominibus alijs nimium fuisse vni Herculi imperatù & peractum: Ad impossibilia nemo obligatur,

vt

7.
Stabulum
Augia pur-
gatum.

ut dici solet, at Hercules solus incredibili labore astringitur: Sic ejusmodi nocturnum laborem iā ante susceperat vnā nocte conficiendū, quem pluribus repudiasse non poterat; Imò & cervā cursu defatigandam, & leonē manibus diripiendū subierat, quos iaculis aut sagittis prostrasse maioris artificij quā laboris fuisset: Ita semper conditio & lex addita laborum Herculeorum magnitudinem videtur auxillis, ne satis fuerit eos factos, sed & vtiliter & tanto tēpore: Boves hos fuisse Augiæ Solis filij fabulantur, quos ille absq; dubio ex patrimonio suo accepit, Quia Solē boves & oves in proprijs pascuis quamplures habuisse, memoriæ proditum est; Quid autē per boves intelligatur sub Apis declaratione & alibi diximus, nempē materiā Philosophicā, quæ cum in fimeto reperiatur, hoc est, vilis sit aspectu, ac multis superfluitatibus circumdetur, à quibus purgari debet à Philosopho, non inconcinne traditur Herculi hunc laborem stabularium impositum esse; Nec enim id absque labore ac fatore fieri existimandum est: De vilitate & in-
Stercutius.
ventionione eius sub Stercutij muneribus seu sterquilinio cōsentiunt omnes authores, quorū paucos adducemus; Morienus inquit, Sapientes autē disposuerunt & dixerunt quid si hoc quod queris in sterquilinio inveneris, illud accipe, si vero in sterquilinio non inveneris, tolle manū à marsupio: Omnis enim res quæ magno emitur precio, in huiusmodi artificio mendax & inutilis reperitur. Sic Avicēna dict. 1. c. 2. de anima: Invenimus scriptū in lib: Aristotilis, quē fecit de lapidibus, ubi dicit; Duo lapides iacēt in stercore, unus fetens & alius bene odorans, parum appreciatis in oculis gentium, si scirent gentes eorū valetudines, tenerent eos honorificē, sed quia nesciunt eorum valetudinem despicunt & dimittunt eos super stercore in locis fetentibus, & quā coniunget eos, ibi est magisterium: Et Gratianus: Et si hoc in stercore inveneris quod tibi placet vel expedit, nihilominus tolle: Et Mercurinus apud Rosar: Est lapis occultus et in imo fonte sepultus, vilis et eiectus fimo vel stercore tectus: Vilem esse & parvi precij nec rarum; Ardoldus novo lum: c. 1. Venditur, inquit palām minimoprecio: Et Bernhardus Comes: Versatur ob oculos toti mundo, nemo tamen cognovit eorum, qui sunt in mundo;

mundo; Rosar: Phil: Et si vero nomine nuncuparem, insipientes eum esse non crederent; De odore eius, inquit Morienus, Ante confectionem nimis est gravis & fetidus, & post confectionem est eius odor bonus, iuxta hoc quod sapiens dicit: Ista quidem aqua è corpore mortuo & iam inanimato tollit odorem: Nam & eius odor est malus & odori sepulchrorum assimilatur. Et Calid. ca. 9. Et est lapis vilis, niger, & fetens non emptus precio: De vilitate & despectione eius Scites, Mundus, Zeumon, & alij Philosophi in turba attestantur, quorum dicta non opus est citare; Cum itaque boves Philosophici sive Solis in tanto fimo stabulentur, ab eo purgandi sunt Herculeo labore, quod quilibet ipse præterquam quod omnes authores id inculcent, imaginari potest, cum ex hac re vilissimâ fætidâ & abjectâ preciosissima Mundi medicina fieri debeat, id absque labore non contingere; Solus testis S. Thomas de Aquino sufficiens, qui se artis veritatem quidem invenisse, eiusque medicinam perfecisse tradit, sed tantum laboris & fætoris perpeßum esse, ut non nisi certa causâ inductus artem denuo incipere velit; Porro cum apud Stymphalum Arcadiæ lacum aves essent Stymphalides ideo vocatæ, quæ carnibus humanis vescerentur, Hercules ad eas abigendas iussu Eurysthei profectus, quas ille crepitaculorum æncorum à Pallade acceptorum tinnitu fugasse memoratur: Instrumentum illud Crotalum dictum à Vulcano fabricatum erat, quo solo aves illæ Ploides quoque vocatæ, non sagittis, abigi poterant: sic enim Apollonius libro secundo Argonaut: de illis scribit:

Sed neq; ut Arcadiam petijt vis Hercules arcu

Ploidas inde lacu volucres Stymphalidas vllâ

Pellere vis potuit: namq; hoc ego lumine vidi,

Ast idem ut manibus Crotalum pulsavit in altâ

Existens speculâ prospectans, protinus ille

Cum clamore procul liquentes litus iêrunt:

Hunc Herculis laborem si quis ad literam, vel etiam ad mores, vulgaremve physicam interpretetur, nugæ esse

In Secret. 8. 9

8.

*Aves Sym-
phalides
fugata.*

*Crotalum
Vulcani opus.*

esse nugacissimas, imo ineptias & tricas pueriles, nemo non videt: Quid enim tantus Heros crepitaculo Archytæ aues pelleret diceretur, quæ sagittis abigi non poterant? Hoc naturæ adversum, illud rationi haberetur: Si quis verò ad opus philosophicum, quò vnicè spectat, accommo-
det, omnium laborum est pulcherrimus & evidentissimus; Imò asseverare audeo, apud omnes ferè authores recentio-
res, vix arcanius & præclarius exemplum fundamenti artis extare, hoc ipso, per tot ætates mundi non intellecto & ad nos vsq; derivato; Testes appello eos, non imaginarios (& ex tabula nautas, aut cortice nantes aut codice vno per transennam salutato scripturientes) sed qui Crotali illud genus à Vulcano fabrefactum, nec non Stymphalidas aues reverà agnoscant: De his, nempe avibus, meminerunt plurimi philosophi, iam vocantes eas partes volatiles, faciliè fugituras, nunc aves volantes; Vt & de Crotalo seu ære philosophico, fixo, figente eas: Author consilij consoli: Constans in turba dicit, *Nihil aliud curate, nisi quomodo duo sunt argenti vina, scilicet fixum in ære, et volatile fugiens in Mercurio;* Et Invidus dicit, *quod hoc sulfur, id est, argentum vinum consuevit fugere, et sublimatur, sicut vapor: Oportet enim alio argento vivo sui generis, id est æris retinere et fugam cohibere, quod si cum albo vel rubeo sulphure sui generis non misceatur, id est auro vel argento, procul dubio fugiet:* Hæc ille, Qui paulo post: Et Eximidijs dicit, *Dico vobis veraciter non est tinctura Veneris, nisi in ære nostro: Et ad figuram Senioris; Dna, inquit, aues sunt homogeneæ, id est unius naturæ, et sunt lapis sapientum, masculus est sine alijs, id est non potest volare, quia de se ignis non potest ipsum corrumpere, nec exhalare in igne, vel nullum salium, vel spirituum aut aluminum, nisi aquila nostra dicta; Avis verò alata est famina, quæ cum corporibus corruptentibus consumitur.* Lullius optimè theori-
test: c. 57. Ideo tali aqua, inquit, fixamus aviculas in ære volantes, virtute lapidis nostri: Vulcani itaq; arte & Palladis instinctu Hercules seu artifex adiutus, Crotalo aves Stymphalidas, ex putredinoso lacu exortas, fugare potest; Fu-

gatz dicuntur, quando non amplius apparent volantes : Addunt nonnulli, inter quos est Timagetas, his avibus alas & ungues ferreos fuisse, vt Harpyijs aureos; Quod mirandum est, & genus avium facile declarat; nempe metallicum, licet potius ad violentiam earum, quàm sub-
stantiam in hoc respiciatur: Hinc in Cretam Hercules, cum ibi taurus furiosissimus, Neptuni irâ agris immissus ignem efflans naribus & quosvis obvios interimens, omniaq; vastans vagaretur, Eurysthei iussu se contulit; Quem mox captum ad eum adduxit. Quid per tauros significetur, iam sæpè repetitum est; Et si verò hic ignem spargat naribus, tamen eiusdem censûs est, cuius & illi Iasoni domiti, aliq; plurimi: Mox ad Diomedis equos domandos missus est: Erat autem Diomedes Thraciæ rex Cyrenes Martisq; filius, ferocissimos equos habens, quibus captos hospites laniandos exponebat: Hunc Hercules captum equis suis lacerandum, talionis lege, crudeliter exposuit, ac post ipsos equos trucidavit. Mirum est Herculem contra Martem, eiusq; filium quid tentasse, cum videatur omnino Marti dicatus ob strenuitatem & fortitudinem; Verùm notandum, illum à Pallade & Vulcano, nec non Mercurio quid opis & auxilij accepisse, à Marte nihil: A Mercurij enim filio eruditus multis artibus, et à Pallade sæpè monitus, à Vulcano instrumenta adeptus est; Ne quid de Lino Apollonio aut Chirone Saturnio dicam; Ideoq; post laborum suorum finem non Marti, sed Palladi aram et Mercurio clavam dedicat et consecrat: Per equos idem subiectum philosophicum denotari certissimum est; Cum enim id omnia mundi nomina ferè habeat, cur non et equus noster dicatur? Sic Rhasis in epistola, *Coopertorium*, inquit, *equi pallium nostrum album, & equus noster leo fortis sub pallio coopertus*: Diomedes quod sit Martis filius et Iovis nepos, aureæ genealogiæ particeps videtur: ideoque propter Iunonem aviam Herculi insensus fingitur; Eius equi dicuntur hospites seu advenas ignotos discer-

9.
Taurus furiosus Creta captus:

10
Diomedis equi cum ipso trucidati:

discernere ; Quod an fiat in Chymia illis, qui ignoti habentur vero subiecto, non opus est probare, cum sit in oculis & querelis ferè omnium : Signum quoq; roboris Herculei est, quod traditur in agro Epidaurio-^{11.} *Olea arbor* rum oleam manu capiens circumduxisse, quæ illam *circum-* figuram accepit, vt versilis vocaretur, non procul à *flexa:* templo Dianæ Coryphææ : Hoc etsi quis ad hystoriam flectere possit, cum videamus eiusmodi arbusculas sæpè numero inflexas, & Milonis illius Crotoniatæ, aliorumque veteris & recentis ævi, plus quàm humanum robur audiamus, tamen ad eadem, ad quæ reliqua eius opera, spectare non abs re arbitramur : Nisi enim hæc fiat inflexio seu circumductio vasis philosophici, non continebit spiritus volatiles, vt multis in locis philosophi innuunt ; Nempe Morfoleus, Mundus, Alstratus & alij in turba & alibi : & quidam expresse ignito gladio vel forcipe id fieri debere asserunt ; Cum itaque sit hoc opus arti necessarium, meritò quoque antiquissimi per similitudinem alicuius Herculei laboris id expresserunt : Olea autem Palladi sacra est, cui etars : *Quis*, inquit, *Armoldus* in novo lum : c:8. ergo faciet talem aquam ? Certè dico, quod ille, qui scit facere vitrum : Hæc enim materia nihil aliud est, quàm de se ipsa vult sibi adiungi ; Nam omnia, quibus indiget, in se habet. Quibus verbis innuit, illam materiam nil requirere, quam sui solius inclusionem in vitro ; Imperavit deinde Eurystheus Herculi, vt Hippolytæ Amazonum reginæ baltheum, quem pulcherrimum esse audiverat, ad se adferret : Idcirco Hercules navi ad Amazonas traiecit ; Cumque Mygdon & Amycus fratres in Bebrycia iter impedire ipsi conarentur, obruncati sunt, & vniversa Bebrycia occupata : Cum Amazonibus deinde congressus multas ex his superavit, donec reliquis in fugam versis, Hyppolitam reginam earum ceperit, quam Theseo expeditionis illius socio concessit, baltheo ad Eurystheum delato : Amazones aliquando fuisse quis dubitaret, cum tot & tanti scriptores

de

12.
Hyppolise
Amazonum
reginæ bal-
theus detrac-
tus.

de eo testentur, at quæ de Herculis cum ijs pugna narratur, allegoriam potius, quàm hystoriam, sapiunt: Viragines sunt illæ notæ philosophis, fæminæ, si sexum; pugnatrices & masculæ, si animum spectes; Cum his congregiendum est Herculi artifice, earumq; reginæ preciosissimus baltheus detrahendus, qui constat adamante & carbunculo, carissimis & rarissimis huius mundi, Medicinis, inquam, albis & rubeis, auro millies preciosioribus: Eodem itinere ad Amazones contendens Hercules reperit Hesionem Laomedontis filiam Ceto immani expositam, quam à Ceto liberavit; Ob quod beneficium cum Laomedon ipsi equos præstantissimos promissos non daret, ob hominis fallaciam Troiam aggressus, regem obtruncavit, Hesionemq; Telamoni socio dedit, & Priamum, Podaricem ante dictum, ab Helione è captis emptum, vt pote fratrem, Hercules regnare postea permisit. Et hæc fabulosa esse & omnino allegorica ex sequenti libro patebit; Cetus astris illatus traditur in rei perpetuam memoriam, & Priamus regno restitutus, vt esset causa Troiæ denuò occupandæ et destruendæ; Hesione Telamoni, vt Hyppolita Theseo, expeditionum socijs, concessa pro bravio, ac sola Herculi gloria retenta est: Iussit deinde Eurystheus puniceos Geryonis Hispaniæ regis boves, qui hospites vorarent, ad se adduci, Ad quos profectus Hercules, boves rege, eiusq; custodibus, Orthro, cane duorum capitum, dracone 7. capitum, et Eurytione ministro, cæsis impetravit: Quos ex Oceani insula Gadira ad Tartessum per id temporis celeberrimam Iberiæ civitatem abegit: Quibus locis duas columnas Hercules crexit, tanquam suorum laborum terminos, quarum alteram Calpen, alteram Abylen vocavit, posuitq; eas in finibus Libyæ et Europæ, quem admodum Bacchus columnas duas magnas crexit in Oriente. Hæc alij pro hystoria accipiunt, ab Ethnicis edocti, qui omnia, vt dictum, Herculis facinora verissima habuerunt, vt et Iovis aliorumq; deorum: At parcius ista viris tamen obijcienda memento: In reliquis, Ethnicis scripto-

13.
Hesione liberata à Ceto:

14.
Laomedon trucidatus.

15.
Geryonis boves abducti: Pomp: Mela l. 2. et Liv: l. 8. dec: 3. Carseiam post dictam scribunt, Silius l. 3. et eius interpret eà esse colligit vadiani testimonio.

16.
Calpe et Abylen columnas posita. Nota:

scriptoribus credimus, non in illis, quæ dicuntur Heroico illo seculo contrigisse, longè antequam mundus à Creatore nostro conderetur: Ideoq; pro nunquam factis, sæpissimè dictis & fictis & semper creditis ea accipimus: Aegyptij antiquissimi ab his locis valdè remoti hæc finxerunt, suisq; scriptis inseruerunt, à quibus Græci, & ab his cæteri mutuati sunt: Antea narravimus hæc loca, versus occidentem & Hesperum ab illis sita, celebrata fuisse ob metallicas fodinas, ideoq; à Phænicibus maritimis populis omnium primò petita & occupata; Idq; allegoriæ de bobus ex Iberia abducendis fictæ locum dedisse: Contemplemur autem hos boves penitus, cuius sint possessoris aut domini, cuiusve coloris et excellentiæ, et faciliè agnoscemus: Geryon ille tricorpor, Chrysaoris filius, hos boves habuit; Quem fingunt aliqui fuisse Iberiæ seu Hispaniæ regem, ideoq; trium corporum dictum, quia terni essent fratres in regnis uniti et concordēs; Fateor hæc dici, at neutiquam probari posse; Ita Ethnici exposuerunt, qui nunquam Tricorporeum viderant in rerum natura, ne fabulæ viderentur res gestæ Herculis: At cur Geryon est Chrysaoris filius, hic ex Medusæ sanguine natus? Cur ipsi fuit canis duorum et draco 7. capitum, cur boues punicei? Hæc omnia allegoriam, præter ante dicta, ostendunt: Et ne longius hic morer, Geryon est ille, ut antè quoq; sparsim meminimus, de quo dicit Author coniugij Ex Hermete; *Tres facies, id est, spiritus vidi, ex uno patre natus, id est, una progenie, quia ipsorum est unum genus, quarum una est in igne, altera in aëre, tertia in aqua: Quia scilicet Hamuel commentator Senioris dicit: Est aqua vitæ triplex, quia est, unum, in quo sunt, scilicet aër, ignis & aqua, in qua est anima exorta, quam vocant aurum, & vocant eam aquam divinam: quas scilicet facies, pater eorum coniunxit, pater, id est, genus unum, quia homogenea sunt: Hæc ille: Idem habetur in cuiusdam philosophi rythmis; Qui de tribus illis faciebus ita unitis, inquit; Sed gratia Dei semper manent simulque in magnifico regno triumphant*

Geryon quis.

Pater, cum filio vna in sede resident, senisque magistri facies in medio apparet, pallio sanguineo visibilis: Ex quibus quoque ultimis verbis de colore puniceo seu purpureo & summé rubro ac Tyrio bouum Geryonis iudicare liceat: Hic enim color convenit illis bobus, cum iam adulter ætatis sint; custos est illis adhibitus canis & draco, Typhonis & Echionæ soboles; De quibus antea satis: Si quis dicat Herculem revera boves illos abduxisse taliq; colore, ille sibi placeat, mihi non item; Nam si Hercules in rerum natura fuisset, & tantus heros, an abactor bouum extitisset, an ideo regem voluisset aut posset cum suis obtruncare? An boves per tantum locorum spacium per maximam terræ partem egisset? An ideo purpureos fuisse credemus tum temporis, & iam desisse? Nugæ nugarum æstimantur, si hystoria spectetur; Si allegoria, seria rerum series sese offert; An quoq; credamus, vt ijdem Ethnici scriptores addunt, Herculem tum Libyam ab Europa separasse & mari mediterraneo dedisse ingressum? Si in cunis iaceremus omnes, persuaderi possemus ab illis, quasi aniculis garrientibus, paganis antiqui scriptoribus & poëtis; Eiusdem veritatis habentur Hercules, cuius Dionysi seu Osyridis columna; Sic enim Ægyptij domi manentes et Vulcano suo litantes, totum mundum subiugârunt, tam ad Occidentem ab Hercule Ægyptio, quàm ad Orientem ab Osiride, columnis et terminis suæ peregrinationis et victoriæ erectis: Nec satis erat ob boves tam preciosos in Iberia Herculi pugnasse & obtruncasse regem, sed in itinere quoq; multas aduersitates passus est: Alcyoneus enim gigas ad Corinthi Isthmum occurrit, qui trucidatur; Dercylus & Alebion Neptuni filij eos in Hetruriam egerunt, à quibus cum taurus aufugisset & transisset in Siciliam, Italiam postea nominârunt, cum Tyrrhenorum linguâ taurus, Italus dicebatur: Erycem Veneris & Butæ filium, Siciliæ regem, boves quoq; appetentem, & regnum suum pro ijs deponentem victor interemit: Siculos quoq;

*Rex spoliatus
bobus & vita ab Hercule.*

17.
*Alcyoneus
gigas.*

19.
Eryx.

quoq; impetum facientes in boves, fugauit : Hos tandem Mycenæ ad Eurythæum deduxit, quos omnes ille Iunoni immolauit. Satis sanè est, si non nimium, ob boves mactandos tantum laboris subiisse; Hinc author auroræ, numquid, inquit, non legistis multoties, quod arcannum arcanorum & thesaurus thesaurorum præsentibus in via non ponitur ? Quod si sic publicè poneretur, arcanni nomine priuaretur, testante Beato Gregorio : Depradari desiderat, qui aurum publicè in via portat : Nam arcarum eò quod in arca clausum esse deberet, dicitur. Quod in abactu horum bonum patet, qui ab omnibus appetuntur, depradantur, vi, fraude, precio, depositoque regno, & difficilimè ab Hercule toties rapti recuperantur & custodiuntur ; Tot deorum filiis interemptis, vt Terræ, Neptuni et Veneris ; Sed hæc satis ex præcedentibus intelliguntur : Antequam verò Hercules ad boves contenderet, solis radijs nimium calefactus, arcum vel in ipsum solem intendit ; Quare Solcius vires et animi magnitudinem admiratus AVREVM POCVLVM illi donauit, in quo Oceanum ad boves capiendos traiecit, vt ait Pherecydes, in 3. lib: hystoriarum ; Atque vbi per Oceanum nauigaret, poculumque magnoperè fluctuaret, iratus Hercules vel contra Oceanum arcum intendit : Nauigij hoc genus, quo vititur ad boves iturus, nunc esse desijt, quia viliora ligna, quam metalla sunt ; Attamen illi antiqui hystorici id inter hystorias referre non dedignati sunt ; Donum Solis aureum quod amplexus sit Hercules, se muneribus placibilem ostendit ; Iuxta illud corundem : Placatur donis Iupiter ipse datis : Ralis in Epist: Et hic, inquit, & hic navis nostra in mari nostro plena gigantum : Quæ de minis Soli et Oceano intentatis dicuntur, in victam animi virtutem arguunt, quæ virum magnanimum decet, (dum tamen absit iactantia Xerxis Persici regis, qui Pontum certo verberum numero castigauit, Athum montem loco submovit & fluuios exiccavit) iuxta illud Horatij:

20.

In solem arcum intendit.

21.

In Oceanum arcum intendit.

Lib. Car. 2.
Oda. 10.

Non si male nunc, & olim
Sic erit, quondam Cytharâ tacentem
Suscitat Musam, neq; semper arcum.
Tendit Apollo:

Rebus angustis animosus atq;
Fortis appare, sapienter idem
Contrahes vento nimium secundo
Turgida vela.

Post hæc ad aurea mala ex pomis Hesperidum auferenda profectus est, de quibus superius lib. 2. copiosè tractavimus: Cygnum quoq; sibi resistentem aggressus est, à quo fulmine cœlesti diremptus est: Deinde Antæum terræ filium obvium habuit, qui 64. cubitorum longitudinis in omnes peregrinos inhumatus erat: Hic ad luctam provocavit Herculem, à quo cum sæpe prostreretur in terrâ, pristinâ virtute auctâ surrexit fortior, quod cum intelligeret Hercules, eum comprehensum sublimem à terra tã diu sustinuit, donec expiraverit maximâ vi brachiorû Herculis: Cui fabulæ Natalis expositionem mox addit huiusmodi; *Quam rem ego, inquit, sanè nihil aliud significare crediderim, quàm medicorum quoddam dogma, contraria scilicet contrariis esse curanda, ut nomen Antæi videtur significare, quod tamen potest ad multas polyticas transferri actiones & iudicia, & ad utilitatem universa humana vite: Cum enim Hercules Sol existat, terra frigida contabescit recreat quæ nimio calore fuerint exusta, quapropter revocat in vitam ipsum Antæum; sic namq; docemur calidis agrum imbribus refrigerantia medicamenta esse adhibenda, at non violenta tamen, ne propter antiperistasis fiat apertima: Hæc ille: Quæ quidem per se vera arbitramur, & in schola medicorum vel parùm institutis notissima, sed non esse eiusmodi dogmata, quæ occultari debeant sub umbris allegoriarum, tum quia vulgaribus per se absq; fabulis pateant, nec magnæ subtilitatis inveniantur (asinis quoque & ovibus, stupidissimis brutis, nimium calorem*

calorem & frigus declinare, vt & humiditatē & siccitatē
 callentibus, & vnus immoderationi alterius contrarieta-
 te succurrere, naturæ instinctu conantibus) tum, si non
 paterent absq; fabulis, per fabulas multo minus innotesce-
 rent: Inde stultiores stultis videntur, qui has fabulas de
 ijs rebus effictas credant & ebuccinentur; Quis ex Hercu-
 le faciat Solem coeli, qui in ipsum Solem coeli intendit ar-
 cum, vt modò diximus? Satius esset fateri se non perspi-
 cere res sub illis fabulis latentes, quàm ita emendicare ex-
 positiones nec rei, cui applicant, nec à qua sumuntur, con-
 venientes: Omne quod dicitur, scribitur, fingitur, pingi-
 tur, ad locum communem vel Ethicæ, vel Physicæ, vel fa-
 bulosæ hystoriæ accommodari potest; nec hoc est artis
 magnæ, sed potius memoriæ, at res arcanas suæ propriæ
 naturæ, veritati & homogeneitati restituere, hoc est in-
 genij & veritatis amantis: Vna res autem de vna veritate,
 & veritas vna de vnâ eademq; re prædicatur, & non de
 aliâ, propriè loquendo; Quomodo igitur Hercules nunc
 erit Sol coeli, nunc heres terræ, aut Rex Aegypti, aut alius
 quivis? quomodo nunc contrarietatem in Physica, mox
 quid in Ethica, pau'ò post in hystoria personam significa-
 bit? quomodo erit Iovis filius, Aegypti præses, monstro-
 rum domitor, virtutis specimen, tot vitiorum & adulterio-
 rum, furtorum, rapinarum & homicidiorum perpetra-
 tor? Hæc omnia vni veritati non conveniunt, sed adver-
 sissima sunt, nisi quis velit omnia de omnibus, vera et fal-
 sa simul dicere et credere: Quicquid hîc de Hercule dicitur,
 idem et de Iasone, et tota deorum, deorumq; genea-
 logia, omnibusq; allegorijs et fabulis hætenus explicatis,
 intelligi debet: Nos novimus & ad nauseam ferè incul-
 cando probauimus, vnâ, vnâ, inquâ, vnâ esse rem
 occultè habitam ab antiquissimo huc vsque tempore, de
 qua omnes illæ fabulæ et allegoriæ fictæ, & in medium
 mundi, hoc est, scripta Ethnicorum et Christianorum,
 productæ sint; Cum illa vna re conveniunt mirè non so-
 lum ad vnâ omnes de Hercule fabulæ, sed et plærq; a-

*Diversissima
 Herculis
 tributa in
 expositione.*

Mater scientiarum Chymia.

liæ, ita ut non opus sit, has nunc ad morum, nunc ad vulgaris Physicæ, paulò post ad alterius scientiæ doctrinâ intricatissimè & alienissimè exponere: Sileant igitur & Harpocrati Ægyptio litent, qui sibi declaranda sumunt, quorum ipsi ne umbram capiunt, ac docere ea alios non erubescunt, quæ nunquam didicerunt, interim tanquam ingratum muli, matrem omnium scientiarum, post Dei sanctissimam doctrinam, antiquissimam et genuinam, calcitrando & conviciando petentes, & nullo modo agnoscere inter scientias etiam communes volentes, Chymiam puta, Medicinæ generi humano utilissimæ genitricem & reliquarum artium Reginam; Quid? si fallerentur suo iudicio illi putatitij & putidi censors Deorum, qui quæ ipsi non acceperunt, ex Dei manu convicijs, tanquam vulpes ex corvi rostro caseum blanditijs, si possent, extorquerent, cum ita scribunt;

*Ars fallax invisa bonis dulcedine captos
Incundè ut perimis? dementibus improba Siren:*

25.
Buſirim interemit.

Et quæ idem author plura cructat, de incitia ejus ac canina facundia potius quàm de doctrina in arcanis aut de voluntate benevola testimoniũ perhibentia: Antæi personam esse fictitiam, nullo etiam demonstrante, patet, Est enim Terræ filius, hoc est, absq; patre & matre obscurissimus, ex Poëtarum cerebro progenitus, qui faciè 20. alios communis staturæ homines exæquaret, turri ingenti comparandus; Ejus quoq; mentio fit in administratione officiorũ Ægypti, vnâ cum Buſiride, Hercule, Prometheo & Mercurio, Isidi relictis velut præfectis ab Osiride, in Indiam profecturo: Significat autem lapidificam virtutem in se transfundendi matrem suam, quotiescunq; tangat eam, quæ vis inde provenit, si summa fixi superet summam volatilis, ut alibi copiosè à nobis dictum est; In Ægyptum postea profectus Hercules Buſirim, Neptuni & Lybies filium, quia ille advenas Neptuno patri immolârat, cum filijs interemjret.
Buſiridis;

Lib. 5. Aegyptio-Græcorum. 239

Buliridis iam antè l. i. meminimus; hujus laudes scripsit I. socrates, Virgil: autem Georg: l. 3. ipsum non laudari dignum vocat; cum inquit;

*Quis aut Euryftea durum,
Aut illaudati nescit Buliridis aras?*

Strabo l. 17. Buliris, inquit, nullus nec rex fuit nec tyrannus. Per Arabiam deinde Hercules transiens Tithoni filii immanissimum in peregrinos obtruncavit. Mox ad Caucasos montes & Hyperboreos profectus aquilam, Typhonis & Echidnae filiam, Promethei jecur vorantem sagittis transfixit, & Prometheus solutis vinculis oleastri liberavit. Hinc cum Acheloo, qui tauri formam sumpserat in Calydone colluctatus, cornu ejus fregit, pro quo redimendo Achelous Amaltheae, Harmodii filiae, cornu Herculi largitur, quod ille omnibus fructibus refertum Iovi consecravit. De Buliri iam antè egimus; Tithonus Laomedontis frater ab aliis fingitur, pater Memnonis amasij Aurorae, estq; eiusdem classis cum reliquis; Prometheus à Mercurio, Iovis iussu, Caucaso adalligatus fingitur, quia ille ignem ex solari lumine in ferula accensum ad homines attulerat, ac Pandorae donum, ut Hesiodus habet, recipere noluerat, cui Aquila jecur quotidie renascens exedat; Hæc ab Hercule confixa dicitur: De Prometheo jam sæpe meminimus qualis sit, cujus prosapiæ & nominis; Aquilam pro materia volatili & penetrante ad interiora accipimus, cuius Philosophi plurimis locis meminerunt; Aquilam quasi aquam interpretantes, ut Senior in figura decem aquilarum alijque, et rationem addunt, quia, inquit, ut pennæ aquilæ aurum facile assumunt, si deaurantur, ita et hæc aqua facile fit aurea, imò alias pennas corrodit aquilina penna ut aquila ipsa aves, & sic aqua Philosophica: Hinc Basilus Valentinus; *Pernix*, inquit, *avis de Meridie potenti fera de Oriente cor ex pectore eruit*: Hæc Aquila ab Hercule figitur sagittis, hoc

26.

Tithoni filii
um quoq;

27.

Prometheum
è vinculis liberavit.

28.

Acheloi cornu fregit.

hoc est, figitur Philosophicis armis et Vulcanijs: Aquila ob parentum claritatem satis inclaruit, de quibus supra aliquoties: Aquila enim volans per aërem (vt Avicenna in Port: Elem: tradit, cumque secutiferé omnes) et Bufogradiens per terram, est magisterium, quod Philosophicum Symbolum et Hieroglyphicum Insigne Rudolphus 2. Imperator piæ memoriæ, Medicinæ chymicæ amantissimus ob singulares causas nostro clypeo vnâ cū duplici Galea superimposita insculptū voluit, concessis insuper Privilegijs Palatinatûs, vt vocant, et exemptionis fori amplissimis: Achelous, Ætolia fluvius est in taurum conversus, vt à Poëtis fingitur; De cornu Copiæ et Amaltheæ, vnde dicitur, sub Dionysio, lib: 3. ex Ægyptiorum traditione narravimus; per quod Medicinam auream Philosophicam omnis generis fructibus refertissimam intelligi, et nihil præterea in mundo, nisi improprijssimè, pro certo novimus; Idem Hercules Cacum Vulcani filium tricipitem latronem in Aventino monte oppressit; Duodecim dijs aras erexit, vtpote Iovj, Neptuno, Iunoni, Palladi, Mercurio, Apollini, Gratijs, Baccho, Dianæ, Alphæo, Saturno et Rheæ: Et post è gigantibus victoriam aiunt Herculem suam clavam Mercurio cognomento Polygio consecrassè, quam asserunt ex oleastro fuisse et repululasse, actisq; radicibus insignem arborem factam esse. Ferunt eum, antequam ad inferos descenderet, ad Octam accessisse, atq; ex fonte bibisse, qui inde labebatur, ob cuius vim cum omnium præteritorum esset oblitus, fontem illum Lethium nominavit, vt ait Demophatus in rebus Ætolis: Iussus deniq; est Hercules ab Eurystheo Inferos adire, et maximè horrendum inferorum canem Cerberum ad se adducere: Hic fingitur 50. habere capita, trina canina, reliqua et caudam Draconis: Dijs itaq; sacrificijs ritè peractis, in Tanaro promontorio antrū subivit, trajectoq; Acheronte et reliquis inferorum fluminibus, Theseum super saxo sedentem et Pirithoum invenit, sed quia sponte et consulto Pirithous cō accesserat, illum

*Armsorum
insignia &
privilegia
Authoris.*

29.

*Cacum la-
tronem op-
pressit.*

30.

*Duodecim
dijs aras e-
rexit.*

31

*Mercurio
clavam dica-
vit.*

32.

*Ex fonte
Lethio bibit.*

33.

*Cerberum
ex Inferis o-
duxit.*

34.

*Theseum
liberavit.*

lum ibidem reliquit, Theseum, quia necessitate coactus fuerat Pirithoum ad rapiendam Proserpinam comitari, liberauit; Menatium inferorum bubulcum repugnantem interemit, omnia eius ossa confringendo; Cerberum, cuius morsus nullum erat remedium, cepit: *35. Menatium interemit.* In ripa Acherontis albam populum invenit, ex qua coronam sibi fecit, cuius exterior foliorum pars nigra est *36. Ex populo coronam sibi* ob fuliginem: Hinc ista arbor Herculi putabatur postea *fecit.* sacra: Demum Cerberum per Trazenem ad Eurystheum deduxit, cuius spuma per vomitionem eiecta, aconitum *Nota.* præsentissimum venenum esse fingitur: Cumq; Cerberus, ex inferis adductus videatur, summum Herculearum virium, cætera si quæ sint eius facta, volentes hic præterimus & Herculem ideam perfectissimi artificis, seu philosophi seu medici chymici nunquam non esse, ex his quæ dicta sunt, agnoscimus; faciliusq; ex ipsius Herculis manu clauam extortam iri, quam philosophicam hanc interpretationem fabularum de ijs & herolibus prolatam, ex intelligentium mentibus exemptam & deletam fore non iniuria nobis promittimus & pollicemur: Cæcum, Vulcani filium ob furtum Hercules interemit, Nisi enim temperies ignis adsit, malum evenit, (quod Cacus sonat) & furtum seu spoliū committitur in bobus philosophicis; Hinc Mundus in turba: *Mones,* inquit, *caveatis, ne compositum sumiget & fugiat.* Et Author consil: *Qui me misculam offenderit, & à quiete mea disperferit, do plagam in faciem suam, per quam fugam capiam;* Per hoc, inquit, tangit evitari excessum caloris; Inde in hoc conveniunt omnes, ut ignis in solutione & coagulatione sit lenis, in sublimatione medicæ & in rubificatione fortis: Omnium optimè Lullius theor: test: c. 33. *Ignis naturalis, in quo est virtus activa, non sit superatus per Elementalem ignem: Et in operatione prima sua corruptionis observare debes, quod ignis contra naturam superet calorem naturalem innatum immobili subiecto, vno gradu tantum, & non ultra illum numerum. Quia spiritus individuus, qui est speciei conservativus,*

desyderans similem generationem recto instinctu sua natura, corrumpetur per sua destructionem essentia, & tunc amplius non haberet appetitum similem generationem faciendi: Quia natura exiret per corruptionem & destructionem qua contra naturam sunt & terminum acciperet & finem consummationis: Hinc Hermes, c. 4. Et facite, inquit, quod fugiens non voles à non fugiente, & quod super ignem quiescat, licet sit ignis aestuans: Ex quibus causa patet, cur Cacus vt furcifer et latro, qui Herculi partem bouum surripuit, occisus sit: In antro suo oclusus dicitur; Et reverà Cacus Vulcani filius, qui spolijs delectatur, vt pote malus, in sua spelunca ocludi debet, vt saltem vnus ad eum aditus etiam cum custodia & cura detur, vt Basilius Valentinus, alijq; circa ignis regimen admonent: Quibus dijs aras crexerit Hercules ex quorundam superius posita traditione patet, quorum jam antè suo loco meminimus: De clava verò Mercurio, præ omnibus dijs, consecrata non parum ominis quis eliciat, in eius honore, nempe Mercurij, omnia Herculis opera perfecta & dicata esse, siquidem clava sit instrumentum, quo animalia & monstra non fugacia aut volatilia, sed resistentia & fixa cominus postraverit, vt sagittis eminús fugientia & volantia petierit: Quod si Mythologi huius rei veram rationem reddere deberent, aliquid miri absque dubio effingerent, nempe de eloquio vel furto, vel nescio quo officio Mercurij, quo Hercules valuerit: Nos rationem omnibus hactenus dictis & post dicendis consentaneam vnã damus, quadratam & immobilem, Omnia Herculis opera, laboresq; circa philosophorum Mercurium fuisse, non vulgi illum furacissimum liquorem, ideoq; merito clauam eius Mercurio consecrari, gigantum, centaurorum & aliorum monstrorum sanguine cruentam; Quæ ex olcastro fuisse fingitur, quæ arbor Palladi sacra est, in arborem germinantem de nouo conuersa; Quod ex Letheo fonte biberit & omnia mala oblitus fuerit credibile; Quia vt authores tradunt, Est in Chymia corpus quoddam nobile, quod mouetur de domino ad dominum, in cuius initio

eria cum aceto, in fine autem gaudium cum
 ermes Cap: 3. *Venite, inquit, filij sapientum ex
 us & delectemur simul, quia mors consumpta est
 iam regnat ac rubeo ornamento ac carne indutus
 berū adducere cogatur, ex Aegyptiorū figmē-
 us, vt meminimus lib: 1. hoc Homerus & alij
 lerunt: Aegyptij autem nihil aliud intellexe-
 perum, quam Typhonis & Echidnæ filium,
 trum horrendū, informe, ingens, trinis capi-
 s vel capibus draconum permultis; Cū verò
 us fratribus & sororibus sæpè dixerimus, hic
 us, hac admonitione adiunctā, per omnia illa
 intelligi vile & despectum præ vulgo, ferarū
 turā habens, quod tamen in rem preeiosissi-
 tractetur, redigi possit: Pirithoū in saxo seden-
 qui videtur esse inconsideratus quidam ope-
 is, cuius & Sisyphus saxum reuolubile versat;
 quoq; Rex Atheniensū statuatur, Aegæi nem-
 dionis nepos, Cecropis pronepos, Erechthei
 dionis atnepos, qui filius Erichthonij, vt hic
 litus est) circa annum mundi 2731. ante na-
 isti 1231. & ante initium Olympiadum 458.
 regnum 942. tamen Hercules ætatē, quā hic
 er, ille Theseus attingere non potuit; Inter
 Atheniensū regis crediti ætatem & Neptuni
 n vixit) ab eo octauū in ordine, trecenti ferè
 t igitur Theseus Atheniensium rex, (cū alij
 scribant) totus fabulosus est cum suis proa-
 erus, falsi tamen ipsi parentes asseriuntur &
 n Hercules ille fingatur vixisse Saturni & O-
 e, de quo antè satis egimus: De populo alba
 ab vna parte à fumo denigrata in folijs ideoq; Herculi di-
 catā nihil addimus, nisi quod à carbonum puluere & fumo
 ita euenerit; cum non sit fuligo apud inferos, nisi forè
 Vulcani officina ibidem fingatur fuisse: Hercules igitur in-
 victus monstris inferis ac superis, salo, soloq; triumphator*

initio est miseria cum aceto, in fine autem gaudium cum læticia: Et Hermes Cap: 3. *Venite, inquit, filij sapientum ex nunc gaudebimus & delectemur simul, quia mors consumpta est & filius noster iam regnat ac rubeo ornamento ac carne indutus est.* Quod Cerberū adducere cogatur, ex Aegyptiorū figmētis est, à quibus, vt meminimus lib: 1. hoc Homerus & alij poëtae transtulerunt: Aegyptij autem nihil aliud intellexerunt per Cerberum, quam Typhonis & Echidnæ filium, nempe monstrum horrendū, informe, ingens, trinis capitibus & caudis vel capitibus draconum permultis; Cū verò antehac de eius fratribus & sororibus sæpè dixerimus, hic illum mittimus, hac admonitione adiunctā, per omnia illa monstra quid intelligi vile & despectum præ vulgo, ferarū & serpentū naturā habens, quod tamen in rem preceiosissimam, si bene tractetur, redigi possit: Pirithoū in saxo sedentem reliquit, qui videtur esse inconsideratus quidam operarius eius artis, cuius & Sisyphus saxum reuolubile versat; Theseus et si quoq; Rex Atheniensium statuatur, Aegæi nempe filius, (Pandionis nepos, Cecropis pronepos, Erechthei abnepos, Pandionis atnepos, qui filius Erichthonij, vt hic Neptuni creditus est) circa annum mundi 2731. ante natiuitatem Christi 1231. & ante initium Olympiadum 458. post Nimrodi regnum 942. tamen Herculis ætatē, quā hic vixisse fingitur, ille Theseus attingere non potuit; Inter Thesei enim Atheniensium regis crediti ætatem & Neptuni (qui nunquam vixit) ab eo octauū in ordine, trecenti fere sunt anni; Aut igitur Theseus Atheniensium rex, (et si alij eius vitam describant) totus fabulosus est cum suis proavis, aut si hic verus, falsi tamen ipsi parentes ascribuntur & res gestæ, Cum Hercules ille fingatur vixisse Saturni & Osiridis tempore, de quo antè satis egimus: De populo alba ab vna parte à fumo denigrata in folijs ideoq; Herculi dicatā nihil addimus, nisi quod à carbonum puluere & fumo ita euenerit; cum non sit fuligo apud inferos, nisi forè Vulcani officina ibidem fingatur fuisse: Hercules igitur in victus monstris inferis ac superis, salo, soloq; triumphator

tor artifex satis innotuit, de quo si ex recentioribus authoribus proprietates, requisita, circumstantias, quoad corpus & ingenium, fortunam & constantiam, nec non improbos in inveniendis laboribus & in perficiendo sedulitatem et curam, adijcere vellem, vereor ne nimis hoc opus excresceret; Illis autem alibi legendis, hic prætermisissis, in hoc quoque studij genere, ut in alijs arduis negotijs omnibus, sudorem ante gloriam hominibus à Deo immortali positum esse asserimus; Nam ut poëta inquit.

Cass: Par-
mensis.

*Non levis adscensus si quis petat ardua, sudor
Plurimus hunc tolli, nocturnam in omnis olivâ
Immoritur, delet quod mox laudaverat in se
Qui cupit Eterna donari frondis honore.*

Ita et Calid, Intellige, inquit, eius virtutem & valorem, atque honorem, & operare: Et dixit quidam sapiens: Non est tibi datum à Deo hoc magisterium solum pro tua audacia, fortitudine & calliditate, sine omni labore: Nam laborant homines, et Deus tribuit fortunam hominibus. Adora ergo deum Creatorem, qui tibi tantam gratiam suis operibus benedictis voluit exhibere: Avicenna verò testatur de se se quod tantum laboris et studij in hanc divinam artem posuerit, ut plus in oleum ad elucubrandum noctu, quam alij in vinum ad bibendum, collocârit, ideoque sciat ea, quæ sciat præ reliquis; Idem in artis veritatem probandam dicit: 1. cap: 2. de anima, adfert tria argumentorum genera, vnum dialecticum ex philosophia, alterum ex sophisticis, tertium ex ratione visionis et oculorum deductum; De quorum ultimo, Si, inquit aurum & argentum non viderem, dicerem, quod nihil erat magisterium, sed quia video, credo & scio, quod magisterium est:

LIBER SEXTVS.
DE TROIANA
Expeditione.

Rojanæ vrbs excidium cum nonnul-
lis velle retexere, aut in dubium re-
vocare, cum tot civitates, quæ se à Tro-
janis post bellum profugis authoribus *Christiano*
extructas asserunt, extent, esset *Ethi- rum Civita-*
opem dealbare aut oleum & operam *tes quæ huc*
omnino perdere; Propter eam tantum asserunt, ab
nobis non sumimus: Attamen luc- *Ethnici/mo,*
cinctè & valdè tanquam digiro demonstrare nos posse o- *cin/g, falsis*
pinamur, quàm propinquum hoc sit fabulæ aut hystoriæ *hystorijs han-*
nunquam factæ, hac protestatione, nos cuilibet suum iu- *serunt & in-*
diciu liberè relicturos, præsertim cum id absq; cuiusq; *consideratè*
conscientiæ læsione credi possit, aut non: Nec verò Cri- *proferunt.*
ticorum plus quàm naturali acumini ea, quæ dicturi su-
mus, lubentes subijcimus, qui hæc & similia, veritate ta-
men rei immorâ, facilè verborum ventis dissiparent; at
candidatis *Physicæ* secretioris amatoribus dijudicanda
proponimus & relinquimus. Dictys quidam Cretensis
cretizat se Trojano bello, dum gereretur, interfuisse: At
quia tantam antiquitatem, quæ ultra Hesiodi & Homeri
ætatem se extendere, non sapiat, sed ab illis omnia sua
mutuatus videatur, ut fictitium ac fabulosum scriptorè,
qui ficto nomine aliaq; intentione id scriptum edidit, o-

I. Ratio:

A fundatori-
bus fabulosis.

mittimus. Prima ratio, quâ Troianum excidium fabulae ad fine cernitur, est; Quia omnes fundatores Troiae sunt fabulosi & e Deorum ficticiorum genealogia originem ducunt, ut Tros seu Laomedon, cui Neptunus & Apollo, (ex iussu Iovis, quod unâ cum ceteris dijs Iovem ligare voluerint, aut hic Cyclopes sagittis interemisset) in ædificandis mœnibus operam suam certâ mercede dicârunt: Sic Ovid: in epist: Paridis scribit, mœnia Troiana Apolline lyram pulsante ædificata esse, his versibus:

*Ilion aspicias, firmataq; turribus aliis
Mœnia Phœbea structa canore lyra.*

Virgilius tradit ea mœnia quondam Vulcani fabricata manu: Quod si ita est, ut esse subolsfecimus, Vulcanijs artibus id factum erit, quæ absq; igne non existunt; Vulcano Neptunus, qui deus aquæ habetur, opem tulit; Quia aqua & igne communiter egemus in rebus humanis, ut sine illis ferè nihil præstare possimus: Inde, quibus interdicebatur aqua & igne, quasi civilis vita & conuersandi ratio inter homines adimebatur; Sic in eo artificio, quod Homerus absq; dubio in Ægypto rescivit & ad posteros transmisit, saltem ignis & aqua requiruntur, ut pote Vulcanus & Neptunus, seu eorum munera; Quia Aros & Calib; In toto nostro opere, inquiunt, mercurius (qui aquam refert) & ignis tibi sufficiunt, in medio & in fine: Sed non in principio; Quia & alia adsunt, quæ per Vulcani vim remoueri debent: Nec verò incredibile est saxa accurrisse ad ipsa mœnia, cum fundarentur, seq; ipsa in ordinem disposuisse, postquam Apollo ad numerum Cytharâ caneret, quemadmodum Orpheo cantante saxa & fœræ, ipsæq; arbores loco suo motæ & stupefactæ accurrerunt, ac navis Argo cursum suum directè tenuit, silente autem fluctibus aberravit, ut superius traditum est: Hæc Ethnicis articuli suæ fidei erant, nobis verò non item: Sit ita, quod scriptores illi primi allegoricè ita scripserint, veluti & Athenarum meminerunt, illam urbem partim à Neptuno, partim à
Pallade

Pallade fundatam esse, quibus fortè intelligere voluerunt, quod floreret artibus Palladijs, & Neptuni donis, quia maritima esset, multasq; naues per mare mitteret; Verum longè alia est ratio Troiæ, alia Atheniensis Civitatis; Hæc enim aliquamdiu domina Græciæ fuit & multa præclara ingenia fovit, satisq; nota fuit armis & literis, dum floreret, ut patet ex hystorijs; At Troia tum esse disijt, cum nondum inceperat; De excidio eius percrebuerunt multorum scripta, at de regno, rebusq; gestis regum nihil omnino, nisi quod ad perniciem eius spectet; Ille ipse enim fingitur extruxisse Troiam tam celebrem & populosam civitatem, cuius filius eius excidium vidit; Quasi possibile sit, politicè loquendo, per magnam civitatem ab vno fundari posse, quæ tantarum sit virium, ut tam valido exercitui Græcorum tamdiu resistere potuerit; Nam ad incrementum magnarum urbium sedes regia longo tempore frequentata plurimum valet, præter alia commoda regionis; Unde vix quicquam ab initio magnum incepit, sed quod durare debet à parvâ origine sapissimè provenit; Cum vulgo dici soleat, quod citò sit, citò perit: Sic Troia fingitur à Laomedonte fundata inq; tantam civitatem accrevisse tam citò, ut non solum populosissima & potentissima fuisset præsumatur, sed etiam in ea omnes artes subtiliores, fabriles et pictoriæ inventæ dicantur; Quod tantillo temporis spacio, nempe vnius regis, contingere non potuit: Verùm ut in sublime dignitatis fastigium eversa fuit, sic mox in cineres redacta, vno eodemq; authore, ut verè de eâ poëta dixerit; Est campus, vbi Troia fuit; Qui enim extruxit Laomedon, eius cineribus præsentibus deleta est, ut postea demonstrabitur; Præterea ipse Laomedon, si bene de eius origine inquiratur, cum proavis omnibus suis fabulosus inveniatur; Hoc est, quod ab illis ortum duxerit, qui nunquam in rerum natura fuerint, nempe maxima ex parte Dij crediti, ex Cælo et Terra descendentes, ut supra lib. 3. patuit: Secunda ratio est; Fabulosos quoq; esse et ficticios omnes, qui Troiam rexerunt et defenderunt

2. Ratio:
tempore

A regibus tempore oppugnationis; Quorum genealogias et res ge-
filicis, qui llas stupendas quilibet ipse considerare poterit, cum in
vexerunt, de- omnium sint manibus; Quis enim post Homerum non
fenderunt & meminit Troianæ cladis et reliquiarum? Quis non agno-
oppugnârunt vit Priamum tot filiorum infelicem patrem, Podarcem
Troiam. antè dictum, et Hecubam eius coniugem? Ad cuius aures
 non pervenit somnium eius iam gravidæ cum Paride?

Quis non Iliadem malorum legit aut percepit? Vbi et no-
 tabile teemyrion occurrit, Phrygum linguam diuersissimam
 esse à Græcorum & aliorum populorum linguis, nihilo-
 minus omnium illorum Troianorum nomina inveniri
 purè Græca & græcæ originis: Quod autem aliud idioma
 fuerit Phrygibus, quàm Græcis constat, quia Phrygiæ in
 ora vltima Asiæ minoris est, quam antiquo illo tempore
 Græci non incoluerunt, ante ætatem Alexandri Magni,
 sed potius Colchi & Ægyptiorum coloni, vt antea adduxi-
 mus, qui diuersissima utebantur à Græcis linguâ: Deinde
 ex hystoria id constat, cuius meminit Herodotus, regem
 quendam, (Ægyptium) cum inter finitimas gentes de an-
 tiquitate linguarum esset disceptatio, ac singulæ suam anti-
 quissimam dictarent, Puerum recens natum pastori, qui-
 dam in desertis degenti nutriendum dedisse, mandasseq;
 vt nemo præsentem puero vocem aliquam ederet, cumq;
 obseruare, quam vocem omnium primò pronuntiaturus
 esset; Cumq; nutriretur lacte caprino, ac post sesquiannum
 pastor ad puerum iam esurientem accederet, incepit cla-
 mare, beccum, beccum, quasi comedere appeteret; Id
 cum regi renunciatum esset, inquisitum est, quid beccum
 sonaret, & inventum, Beccum Phrygum lingua panem
 denotare, quem puer petisset; Atq; ita laus antiquitatis
 linguæ apud Phryges mansit: Verum Ægyptij responde-
 runt obijciendo, non mirum esse eam vocem, beccum, ab
 isto puero primam editam, quam à nutrice capra sæpè au-
 diuisset iterari, ideoq; præ cæteris sonis verborum didi-
 cisset: Cum ergo omnium Troianorum nomina Græca
 sint, facilè hinc patet à Græcis parentibus esse suis liberis
 indita,

*Hystoria mi-
 ra de anti-
 quitate lin-
 guæ.*

indita, nempe à poëtis & scriptoribus, & non esse nisi græ. *Troiani omnes Græci*
 cæ inventionis & fictionis; Præterea & eandem rationem *denominatio-*
 confirmat, quod omnes Troiani, defensores Troiæ, cum *nis.*
 Græcis oppugnationibus, non solum à dijs primam origi-
 nem duxerint, & à principio, quod nunquam fuit, deriuati
 tradantur, sed etiam morte indignâ perierint & in nihi-
 lum quasi redacti sint; Exceptis ijs, qui petitis exteris oris
 progeniem suam permagnis & multis civitatibus extru-
 endis dominaturam reliquerunt, provt à quibusdam tra-
 ditur: Vt enim Iasonij & Cadmei fratres ex terra geniti re-
 pentino naturæ prodigio se ipsos consecerunt ad vnum
 omnes, ne vel esset, qui reliquorum cladem narraret alijs;
 Ita etiam Troiani & Græci ab utrâq; parte hostes cum suis
 posteris breui intercederunt, ac deniq; mirabili fato ex-
 tincti sunt; Causa hæc est, quod in natura rerum seu primis
 notionibus locum non invenerint, at saltem in figura seu
 secutionis noëmaris. Tertia ratio est, quod causæ concur-
 rentes ad Troiæ oppugnationem & deletionem sint ficti-
 ciæ & fabulosæ; Vt enim in ovo pullus potentialiter inest
 & in pomo pomus arbor, ita in pomo & ovo tota Troia-
 norum & Græcorum expeditio delitescit & secundum vir-
 tutem existit: Tollatur pomum & ovum, tanquam repo-
 tia seu bellaria & mensæ secundæ, aut singatur illa duo non
 fuisse aut se ita non habere, et subvertetur tota expeditio
 Troiana: Si enim Ovum non fuit, Helena non erit, tantæ
 operæ precium, mulierum pulcherrima, quippe præter
 humanum morem ex ovo instar cygni filia candidi ex-
 clusa, lacte gallinaceo nutrita, et Iove patre oriunda; Et
 si pomum Eridos non fuit, nulla inter deas, Iunonem,
 Palladem et Venerem de pulchritudinis laude erit con-
 tentio; Nec Paris arbiter earum, nec Venus pollicitatio-
 nis Helenæ causa, nec ille huius raptor ac adulter, nec Me-
 nelaus cum Græcis rapte repetitor, iniuriæ vindex ac
 Troiæ depopulator erit; In summa, sublata causa, tollitur &
 effectus: Quid? Si deos ipsos & deas collamus, Neptunum,
 Apollinem, Vulcanum, qui Troiam fundarunt, Iovem, qui

3. Ratio:
A Causis fi-
ne quibus
non, ficticijs
& fabulosis.

Ganymedem Laomedonti ad incæstum rapuit, Iunonem, Palladem & Venerem, quæ suâ lite facem bello prætul-
runt, Peleum, Thetin, & deam Erin, & reliquos, nihil super-
erit causæ, cur Græci concurrant cum Troiæ is ad arma,
cur Æneas & Vlysses, hic Veneris, ille Iunonis ob iram
tam longo tempore tantis fluctibus obijciantur? At iam
antè superius, quid per deos & deas gentium primitus in-
tellectum sit, & cur in superstitionem hominum venerint,
demonstrauimus, eosq; è medio sustulimus: Quid? Si
somnia Hecubæ nil nisi somnium fuerit, hoc est duplici
iure, an non omnia, quæ inde dependent, somnijs sunt si-
milima, vt est expositio Paridis, enutritio, iudicatio litis,
promissio mulieris, expeditio in Græciam, meretricis seu
adulteræ abductio, vnde incensio Troiæ secuta est? Iam an-
tè diuersis locis ostendimus, fabulam esse, quicquid de He-
lena belli Troiani præcipuâ causâ, eiusq; fratribus Argo-
nautis, dicitur, nempe ex supputatione temporis longis-
simi, quo vixisse traduntur: Verùm huic scrupulo Ethnici
vt subveniant, Helenam omnino immortalem fuisse sibi
persuasum habent, nobisq; per scripta sua inculcant, si mo-
do illis fidem haberemus: Sic Seruius ad 2. Æneid: Virg:
Helenam, inquit, immortalem fuisse indicat tempus. Nam
constat fratres eius cum Argonautis fuisse: Argonautarum
filij cum Thebanis dimicauerunt: Item illorum filij con-
tra Troiam bella gesserunt: Ergo si immortalis Helena
non fuisset, tot sine dubio seculis perdurare non potuisset.
Hæc ille: Nos immortalem illam negamus, nisi alio pro-
bent argumento: Ergo non perduravit: Et fabula agnos-
citur quicquid de Helena et Troiano bello propter eam
gesto dicitur: Quibus astipulatur, quod idem cum alijs
tradat, Helenam prius à Theseo & in Ægypto commenda-
tam Protheo: quem aliqui fingunt Ægypti regem fuisse,
de quo superius. Quarta ratio est à tempore, cui nullus
certus scriptor veritatem assignare poterit: Virgilius se-
cutus Varronem, scribit Troiæ oppugnationem trecen-
tis annis ante urbem Romam conditam contigisse; quod
tamen

4. Ratio.

*À Tempore,
quod indefi-
nitum est se-
cundum E-
pocham vel
personas in-
dubitas ac.*

tamen ex nullo scriptore veteris ævi probatum est: Ex Ho- *Iul. Higinus*
meroid non constat, quia hic certum temporis interval- *in virgilio*
lum ab immobili aliquo puncto, seu ærâ temporis non *multa repræ-*
annotavit, sed omnes personas, quas descripsit, siue deos, *bendit, ut est*
deas, nymphas, heroas, heroínas, indefinitè posuit ita ut apud Gelli- *um l. 10.*
manifestè pateat, illas omnes esse fictas, & quasi in immen-
so Oceano fluctuare, nec agnosci posse à circumstantijs c. 16.
immotis: Qui post Homerum igitur certi temporis, quo
excidium Troianum acciderit, mentionem faciunt, vt au- *A. Gellius.*
thores veros producant necessarium habent, aut ipsi ficti- *l. 17. c. 21.*
onis eius rei fient; Sic Varro, qui Ethnicorum theologiam *ex Cassio ait,*
ad rationem reducere conatus est, siue ad ciuilem, siue *Homerum*
poëticam, (vt habet August: l. 6. c. 2. 4. 5. de civ: dei,) aut *vixisse an-*
fabulosam, siue physicam aut naturalem, ab Homero tem- *nis post bell.*
pus Troianæ expeditionis mutuatus certum annorum nu- *Troian. 140.*
merum primus absq; dubio expressit, à quo contigerat, *ante Roman*
quem ex suo cerebro ipse finxit, vt & plæraq; omnia, in *cond: 160.*
quibus citatis locis à D. Augustino solidissimè refutatur: *idq; ex suppo-*
Hunc Livius, alijq; secuti Romanis confirmârunt hoc pro *sito, quod*
certo, quod nunquam in rerum natura acciderat: Quin de *Troia deleta*
Homero ipso, quando vixerit, cuias fuerit, vbi sepultus sit, *sit 300. annis*
controversiæ apud scriptores habentur, nec quicquam *ante Roman*
certi, vt Thomas Valois in l. 3. c. 2. Aug: de civ: dei annotat, *cond:*
his verbis: Quo autem tempore fuerit Homerus, satis est *Homerus*
incertum propter discordiam scriptorum, qui de tempore *quis, & cuias*
eius faciunt mentionem; Tamen omnes concordant in *fuerit, &*
hoc, quod ipse erat ante Romulum, vt de eo loquitur Au- *quando vixe-*
gust: l. 22. c. 6. de civ: & Eusebius & Hieronymus in chro- *rit ignotum*
nicis, & A. Gellius lib. 9. Ab Eutropio statuitur Homerus *mansit.*
vixisse tempore Agrippæ Syluij regis Albanorum, cui suc- *Videatur A.*
cessit Arenius Syluius regnans annis 9. cui successit Aven- *Gellius l. 17.*
tinus Syluius annis 34. regnans, cui Procas Syluius reg- *c. 21. & l. 3.*
nans annis 22. Huic Amulius, cuius anno septimo natus c. 11.
est Romulus, & sic præcessit Homerus Romulum per an- *Patria Ho-*
nos 82. Et Cicero pro Archia ostendit septem civitates *meri ignota*
Homerum sibi suum conciuem ascribere, inter quos *fuit.*

*A. Gellius.
l. 3. c. 11.
Septem ur-
bes certant
de stripe in-
signis Home-
ri. Smyrna,
Rhodus, Co-
lophon, Sala-
min, Chios,
Argos, A-
thens.*

*Rome genti-
litia ad ficti-
sunt à dys-
oriundi au-
thores, ut no-
bilior esset.*

enumerat Smyrneos, Chios, Salaminios, Colophonios & alios. Sunt, inquit A. Gellius, qui Ægyptium dicant fuisse: Aristotiles tradit ex Insula Io natum: Vt ita omnia de Homero incerta relinquuntur, licet coniecturis de tempore nonnulli verisimilibus vti sint: Si itaq; non ex Homero, aliove scriptore eo adhuc antiquiore, verissimè constet, quando Troianum excidium illud adeo celebre contigerit, fabulam esse non vetat, imò reverà convincit: Tempora enim temporibus, ut res rebus & personæ personis correspondere debent, si veritas elucescat; Exemplis res erit clarior: Ex hystoris notum est, quibus regibus in Ægypto regnantibus, & quo anno Moses natus sit; Sic novimus, eum nasceretur Christus, quis dominatus sit mundo, & quid contigerit seu antecedentibus seu consequentibus Imperatoribus; Quibus consulibus Corinthus deleta, Carthago everſa & reliqua innumera omnia: Inde impossibile est, si Troia fuisset destructa, non extare certam temporis & personarum memoriam, quæ etiam ad sequentes se extenderint: Quod autem Homerus scripserit Aeneam ex Troia profugum Italiam petijſſe, id Romanis scriptoribus ad amplificationem authoritatis suæ vrbis maximè inseruivit, cū ex posteris eiusdem Aeneæ, si diis placet, Romulum, quod ad matrem saltem, deducant, patrem longè nobiliorem homine, nempe ipsum deum, Matrem ipsi assignantes; Cumq; Aeneas matre Venere natus dicatur, sic in Romulo maternum genus Venercum, ac paternum Martium lubentes agnoverunt; Tanquam præclarum aliquid sit præter humanū morem natum vrbis fundatorem habere, quem idcirco post inter deos quoq; numerarunt; Ut Augustin: l. 22. c. 6. de civ: dei meminit ex Cicerone, & Ethnicos vexat his verbis: *De Romulo autem, quod condidit Romam, in eaq; regnavit, auditur, legitur, non quia factum est, quod ante fuisset prophetatum, seu quod sit receptus in deos creditum tenent litera, non factum docent: Nullis quippe rerum mirabilium signis, id ei verè provenisse monstratur: Lupa quippe illa fratrum a moribus nutrix, quod videtur quasi magnum existi-*

uisse

tisse portentum, quale aut quantum est ad demonstrandum de-
 um? Certè enim nisi non meretrix fuit lupa illa, sed bestia, cum
 fratribus portentum commune fuerit ambobus, frater tamen
 eius non habetur deus: Hæc ille: Nec solum ex Venere &
 Marte (antiqui concubitus, cum à Vulcano victi fue-
 runt, renouationem querentibus) Romulus natus præ-
 sumitur, & à lupa nutritus, vnde diuinitatem meruerit, sed
 etiam ex virgine Vestæ, Vulcani cognatæ, dicatâ incastru
 nefando. (si quidem vestales corruptæ pudicitia apud Ro-
 manos viux defodiebantur, vt patet ex historijs) qui à
 fratricidio regnum suum incepit, quod à quibusdam absq;
 ioco scribitur & demonstratur ab Aquila, seu eius augurio, *Aquila fun-*
 datum & denominatum, (nempe Romuli & Remi ini- *davis.*
 tijs) ab anserè propugnatum & defensum, (scilicet irruen- *Anser pro-*
 tibus Gallis in Capitolium) & à gallina eiusq; pullis guber- *textis.*
 natum & rectum; (vt pote quæ Liviz in gremium ex aqi- *Gallina gu-*
 læ vnguibus decidit, felix & sapiens adeo genus relin- *bernavit Ro-*
 quens, vt Romani in bellum non exirent inconfultis illis *mam gentili-*
 gallinæ pullis) Nec solum id, sed Romulus idem suū regnū *tiam.*
 inchoatum, Apylo ibi constituto, à concursu audacissimo-
 rū hominū nobilitauit, & raptu mulierum *Sabinarum* am-
 plificauit & stabiluit; Cui tanquam tutelares dij ac penates
 Troiani, Marsq; Venusq; semper propitij fuisse ab Ethni-
 cis perhibentur; Contra quos Augustinus totis illis libris
 de civitate dei disputat, eosq; firmitimè cum paganismo et
 falsis effectis dijs refutat. *Qui l. 3. c. 3. Irridere fabulas, in-*
 quit, fortassis existimor, nec grauius agere tanti pond-
 ris cau-
 sam: Non ergo credamus, si placet, *Enceam esse Veneris filium:*
Ecce concedo: Si nec Romulus Martis: Si autem illud, cur non et
illud? An deos fas est hominibus feminis, mares autem homines
deabus misceri nefas? Dura vel potius non credenda conditio;
Quod ex iure Veneris in concubitu Marti licuit, hoc in iure suo
ipsi Veneri non licere: At virumq; firmatum est auctoritate Ro-
mana. Et mox c. 4. Dixerit aliquis: Itane tu ista credis? Ego
virò ista non credo: Nam et vir doctissimus eorū Varro falsa hæc
esse, quamvis non audenter, neq; sidenter, penè tamen fatetur:

Et ibidem: *Sed utrum potuerit Venus ex concubitu Anchise
Æneam parere, vel Mars ex Ilia concubitu filia Numitoris Ro-
mulum gignere, in medio relinquamus: Hæc ille: Mirum i-
taque est in Christianæ fidei tantâ luce adhuc credi & pro-
vero assumi, Troiam eo modo, vt dictum, conditam, de-
structamq; & ex ejus reliquijs tantum regnum Romanum
scilicet, tanquâ ex cineribus Phœnicem novum prodijisse;
cum omnia illa de Troja fabulosa sint cum dijs majorum
gentium: Si verò quis credat Trojam fuisse aut extitisse,
absq; tali conditione aut destructione, quæ cum dijs con-
juncta est, ille sanè Ethnicis non satisfaciet, sed velut domû
in aëre constructam absq; columnis à ventorum injuria
tueri conabitur: Nam fundamentum omnis illius extru-
ctionis & destructionis Troianæ dij gentium dicti statu-
untur, absq; quibus nulla Troja erit, nulli authores ad ex-
truendum aut destruendum: Hinc cæci omninò sunt ac
lumine rationis privati, qui Christianam fidem verissimè
amplectuntur, & Trojam à tot dijs extructam vel destru-
ctam fuisse interim præsupponunt seu credunt; Dum enim
fideles Christiani revera sumus, vel tacentes Trojam ex-
pugnamus & reuellimus, ac econtrâ, si hanc cum Ethni-
cis asseveramus, tacitè quoq; eorum dijs assentientes Chri-
stianismo renunciamus: Quinta ratio desumitur à loco,
qui nunquam fuit; vbi sciendum, alios accipere Trojam
pro provincia, in qua fuerit Ilium civitas, alios pro civita-
te, quorum opinio prævaluit, & Ilium de arce dici, Phry-
giam de regione, ac Trojam de vrbe; De regione nullum
est dubium illam fuisse olim, vt sæpè ejus meminimus, et
adhuc esse, licet alio nomine appellatam, At de Troia
controvertitur: Non negamus interim locum designari
fortè posse, vbi præsumatur stetit Trojam, sed hoc ex
Homeri descriptione innotuit; qui idem, vt & alij Poætæ,
mira scripserunt de certis locis, montibus, maribus, fon-
tibus, fluvijs, sylvis, & insulis, quomodo dij in illis nati,
quas res memorabiles ipsi peregerint, in quo saxo sederint,
& ejusmodi quamplurima, quæ omnia Ethnici præmen-
tis*

5. Ratio:

A Loco.

tis cæcitate pro veris acceperunt et amplexi sunt, præsertim illi, quibus aliquis deus à Poëtis Sympatriota fingebatur, ut de Thebanis, Rhodijs, Delijs, alijsque antè memoravimus; At etsi loca supersunt, & quasi monumenta & vestigia earum rerum, quarum meminerunt Poëtæ, non propterea sequitur res esse verissimas dijs attributas, quia ipsi Poëtæ cum fingerent omnia, nempe personas sive deos sive homines, tempora et res gestas, tanquam essent facta & verisimilia, loca fingere non potuerunt aut debuerunt, tanquam de alio mundo loquerentur; cum enim hæc sint immobilia & quasi immutabilia & semper durantia, de his humana mens inquisivisset, ubi essent ea loca, quibus id contigisse diceretur; quæ si in mundo non invenisset pro fabulâ statim agnovisset: Econtra cum Ethnici locum certum nominari audiverunt, non de personis & rebus gestis earum, nec de tempore erant solliciti, quia illa terna videbantur mutabilia & quasi invisibilia: Deos tales quales Poëtæ finxerunt, non negârunt, sed assumpserunt libidinosos, adulteros, incæstuosos, & omni crimine notatos, insana quadam persuasione inducti, ita ut licuerit Poëtis fingere in deos, inq; scenicis spectaculis agere, quicquid libuerit, in homines autem nullo modo, quod D. Augustinus lib. 2. c. 13. ita improbat; Græci, inquit, putant rectè se honorare homines scenicos, cum colant ludorum scenicorum flagitatores dominos; Romani verò hominibus scenicis nec plebeiam tribum, quando minus Senatoriam curiam dehonèstari sinunt. In hac disceptatione huiusmodi ratiocinatio summa questionis absolvit: Proponunt Græci, si dij tales colendi sunt, profectò etiam tales homines honorandi sunt: Assumunt Romani: sed nullo modo tales homines honorandi sunt; Concludunt Christiani: Nullo igitur modo dij tales colendi sunt: Et sequenti cap. 14. Deinde quæremus, inquit, ipsi Poëta talium fabularum compositores, quare duodecim tabularum lege prohibentur famam ledere civium, tam probrosa in deos convitia iaculantes, cur non ut scenici habeantur inhonesti? Qua ratione rectum est ut Poëticorum fumentorum & ignominiosorum decorum infamantur

mentur actores, honorentur auctores? An forte Platoni Græcopo-
 zius palma danda est, qui cum ratione firmaret, qualis esse ci-
 vitas debeat tanquam adversarios civitatum Poëtas censuit vr-
 be pellendos; Iste verò & deorum iniurias iniquè tulit, & fuf-
 cari corruptipi, figmentis animos circum noluit. Tantum Au-
 gustinus, Quæ cum verissima sint, quis nisi planè Ethni-
 cus Deos illos admitteret, aut eorum effectus qui certis lo-
 cis etiam verè existentibus à Poëtis ascribuntur? Non au-
 tem nos fugit & veteres Geographos & recentiores locum
 certum Troiæ, vbi stetit præsumitur, assignare, & esse,
 qui testentur, Turcas eorum locorum accolæ referre, ex ru-
 deribus Troiæ subterraneis adhuc marmora etiam ad ædes
 exornandas abhiberi solita: Verum hæc indicia etiam valde
 dubia, & si ita sint, de ædificijs, quæ ibi steterint, atte-
 stari posse, non de individuo Troiæ à dijs extructæ & à
 Græcis deletæ, non est dubium: Quid enim magnifici o-
 peris sub terra remansisse potuit, si stetit Troja, cum illa
 ætas potius humiles casus, et mapalia quàm palatia et
 ædes marmoreas agnoverit, cum mænia ab Apollinis ly-
 ra structa dicantur, et tantillo tēpore, quo Troja stetit
 scribitur, non tanta ædificia extrui potuerint, vt fama est
 Poëtica? Troadem autem urbem (vnde et Trojani incolæ
 dicuntur) cuius in sacris à Diuo Paulo fit mentio, eo lo-
 co, circa tempus Christi stetit, notissimum est; sed hanc
 alterius veteris Troiæ reliquias aut coloniam, et marmora
 ibi effossa non potius ex hac recentiori, quàm illa veter-
 rima fuisse, quis pro certo affirmabit? Quis non potius
 conticiet hanc ad præscriptum Homeri longè post eius
 tempora extructam, velut innumeris alijs factum animad-
 vertimus, vt ita merito nomen vatis apud Ethnicos Ho-
 merus obtinuerit: Nā quæ finxit ille, vel vt facta hiam-
 plexi sunt, vel vt facienda imitati. Phrygiam à Phryxo di-
 ctam volunt, qui, ut fabulati sunt, cum arietē, quem Mer-
 curius aureum fecit, in Colchidem pervenit sive per aëra,
 sive per aquas, ibiq; cum habitasset, regioni nomen de-
 dit: Huius arietis meminit quoque Apollonius lib. 2.
 Argonaut;

Argonaut : his versibus :

*Vt puto iam pridem vestras pervenit ad aures,
Phryxus ut Ætæa regnumq; & mœnia advit :
Hunc aries vexit, quem mox Cyllenius aureum
Fecit, nunc etiam suspensa est aurea quercu
Pellicula, interdum crepitat qua leniser auris.*

Patet itaq; Colchidem & Phrygiam valde vicinas esse regiones, & huius nomen alteri tribui, ac vice versa, quod nihil aliud indicat nisi fabulam utramq; & de aureo vellere Phryxi à quo Phrygia dicitur, & de Trojana expeditione, quæ in Phrygia facta traditur, esse de vna eademque re fictam & introductam : Veriusq; Allegoriæ ut vnus ferè sensus est, ita & eadem personæ finguntur, ita tamen, ut Argonauticorum filij aut nepotes partim, partim ipsi Trojano bello interfuerint, quod centum annis recentius statuitur Argonautica navigatione : quamvis, ut antequoqueretulimus, Castor & Pollux, et Helena et Clytæmnestra, ex binis ovibus vno partu editi utrisque interfuerint : Vnicus, inquam, aries totum illud bellum exponit, quale fuerit, non, quod dici solet, de lana caprina, sed arietis aurei pelle, quam Mercurius inaurârat; Hic aries et Phrygiam et Colchos nobilitavit, de cuius explicatione antea satis egimus : Mirum est, quomodo se corqueant Mythologi in enarrando, quid per arietem Phryxi intelligi debeat, ubi vel viginti diversas significationes eius proferunt, quarum ne vna cum rei natura convenit, sed ut omnes erronæ & à veritate discrepant, ita se ipsas mutuo è medio tollunt : Dictus est, inquiunt, aureus aries, quia consilia sapientum putanda sunt aurea; At nihil ad rhombum; cum ista declaratio ne plumbæa quidem sit, nec rubrica, nec atramento notanda ut in sapientum oculos ac mentem veniret : Eundem locum seu terram Phrygiam Midas suo voto aureo nobilitavit, cuius nos lib. 2. vna cum vellere aureo meminimus, et Ovid : in Met : De Pactolo Midæ

lotione aurifero reddito, hoc modo tradit:

*Rex iussa succedit aqua, vis aurea tenax
Flumen, & humano de corpore cecidit in amnem.
Nunc quoq; cum veteris percepto semine vena
Arvarigent auro madidis pallentia glebis.*

Quæ tingendi ratio celsi naturæ non conveniat, tamen satis declarat, quid eâ antiqui innuere voluerint, nempe idem quod per vellus aureum, Trojæ occupationem, Ganymædis raptum, & his similia, unde et Midas rex suæ tempestatis ditissimus traditur, qui Tmolus montem Phrygiæ auriferum Phœbo victoriam cantus adversus Pana adjudicantem redarguens, auritus à Phœbo redditur: Testes itaq; sint Tmolus & Pactolus, Aries Phryxi & Midas Phrygiæ auri venis abundasse, ideoq; multarum fabularum narrationibus locum dedisse: His adjungemus Ganymædem itidem Phrygium, qui Laomedontis regis Trojanorū filius dicitur à Iove sub aquilæ forma in cœlum evectus, ut illi pocula pro Hebe ministraret, sub qua fabula Cicero l. 1. Tusculanæ quæstionum quippiam contineri subodoratus est, dum inquit: *Nec Homerum audio, qui Ganymedem à diis raptum ait propter formam, ut Iovi pocula ministraret: Non iusta causa, cur Laomedonti tanta fieret iniuria: Fingeat hac Homerus & humana ad deos transferebat.* Quibus verbis fateatur Cicero Homerum finxisse, quæ de Ganymede rapto scripserit, ita & nos scimus Homerum in toto suo opere fecisse, non solum in hoc vno, sed singula & universa ad aliū scopum direxisse, quàm verba sonant: Alij hoc Iovis factum ad hystoriam referre conantur dicentes, Iovem fuisse regem Græcæ hominem immundissimum, qui et pueris abusus sit, & virgines exterorum rapuerit, Et Tantalū regem Phrygiorum Ganymedem filium Trois regis Dardanorum rapuisse in eius gratiā, ut eo Iupiter abuteretur secundū Orosium lib. 1. Verum hæc esse ab alijs excogitata, et nulli veritati inniti ex omnibus circumstantijs apparet: Lactantius quoque lib. 1. de Iove sic sentit: *Quid Im-*

*Homerus
humana
ad Deos
transfuit.*

piter

pior, qui in solenni precatione Optimus Maximus nominatur, nonne à prima sua causa, ac pueritia penè parricida detrahenditur cum patrem regno expulit, nec expectavit si eum decrepiti senis cupiditate reguandi, & cum paternum solium per vim & arma cepisset, bello est à Titanibus laceffitus, quibus victis reliquam vitam suam in stupris adulterijsq; consumpsit: Omitto virgines, quas imminuit; illud enim tolerabile iudicari solet; Amphitrionem ac Tindarum præterire non possum, quorum domos dedecore ac infamia plenissimas reddidit: Illud verò summe impietatis ac sceleris, quod regium puerum rapuit ad stuprum: Parum enim ei videbatur, quod sic in expugnanda fœminarum pudicitia maculosus esset & turpis, nisi etiam sexui suo iniuriam faceret: Hæc Lactantius. Verū Iovem non fuisse hominē uti nec Deum, nec regē Creræ, ex antè dictis satis constat, quod nempe ab Egyptijs longè antequàm Græci quicquā de illa religione ab Orpheo primitus allata cognovissent, multis et monstrolis figmentis et allegorijs celebratus erat; Nos nec inter Deos nec homines, illum ejusq; patres seu proavos, nec fratres aut sorores, nec filios, nepotes aut posteros recenseri debere aut posse, satis probavimus: Quæ de Ganymede referuntur, ad hieroglyphica Chymica spectant; In his enim Ganymedes non pro hyeme pluvias mittente tanquā pocillatore Iovis, seu aëris, nec pro aquario signo cœlesti exponitur, sed de eo, quod per aquilam cœvehitur, hoc est, de fixo, quod per volatile ad summam dignitatem effertur; Sexta ratio omnium firmissima est, & desumitur à Conditionibus seu Requisitis, sine quibus Troja oppugnari non potuit: Sex enim quasi fatalia celebrantur omnino, quæ concurrere necessum erat, & à Græcis conquiri oportebat, antequàm de Trojanis victores evadere possent; Illorum primum erat, quod Calchas vates pronunciasset, Troiam sine Achille capi non posse, nec absq; Neoptolemo eius filio; Alterum, Palladium ex Illo diripiendum fore; Tertium, vnum ex ossibus Pelopis ad Troiam, antequàm expugnetur, haberi debere: Quartum, Cineres Laomedontis ex porta rapiendos esse:

L 12

Quintum,

G. Ratio.
A sex conditionibus seu requisitis fatalibus, sine quibus Troia expugnari non potuit.

Quintum, sagittis Herculis opus esse; Sextum, Equos Rhe-
 si Thraciæ regis, antequam Xantho fluvio biberent, abigē-
 dos fore. Hæc primo aspectu fabulosa apparent, nisi ab
 Homero & illis authoribus, qui post eum Trojanæ cladis
 meminerunt, passim inculcata essent: At quid res tam di-
 versæ & à proposito alienæ ad civitatis expugnationē cō-
 ferre poterunt, aut gentis excidium? Quid hæ Græcis pro-
 desse & Trojanis obesse traduntur, nisi fortè magicā vi, aut
 supernaturali virtute? Legimus in sacrarum literarum mo-
 numentis, quomodo Hierochuntis mœnia circuitu & sono
 tubarū repetito, à populo Israëlítico, Dei iussu dejecta sint,
 aditusq; victoribus Israëlitis patefactus, at tale quid apud
 Ethnicos cōtingisse non meminimus: Hoc à Deo Exercitu-
 um verissimè factum habetur, illa, quasi facta esset, fingun-
 tur; Hoc sacratissimæ literæ, illa poëtarum fabulæ tradi-
 derunt; Verum ut magis conspicuum fiat, has res non so-
 lum ficticias esse, sed propter quid tandem effectæ sint, de
 singulis earumq; circumstantijs latius disquiremus: Pri-
 mum erat Achilles præsentia, & virtus in victa contra Tro-
 ianos: Fingitur autem Achilles Pelei & Thetidis filius:
 (quæ canum, ut Thetis aquam significat) Nam Pelæus, ut
 Isacius scriptum reliquit, Chironis patris consilio Thetin
 sub formâ sepis piscis latentem in Magnesia, loco Thessa-
 liæ, compressit; Ad quorum nuptias in Pelio monte (ubi
 nostra magnesia latet, inde primitus dicta) celebrandas
 omnes dii venerunt, exceptâ Discordiâ, quæ hinc irata
 in medium omnium pomum iniecit aureum cum hac in-
 scriptione, detur Pulcherrimæ: Hoc malum omnis mali
 Trojanorū initium fuit: Nam in his nuptijs duo semina
 jaciuntur seu causæ principales præbentur Troiæ delendæ;
 Primò enim Achilles ex his generatus; deinde & Paris
 pro iudice arbitrario eligitur, qui Venerem, à qua munere
 promisso, Helenâ formosissimâ, corruptus erat, Pomo dig-
 nissimam iudicavit; Hinc iræ reliquarū dearum in Troia-
 nos exarserant, cum propter Paridem iudicem, tū propter
 Æneam Veneris filium, & Helenæ raptus consecutus est:
 Helenam

Iosue c. 6.

*1. Requisi-
 tum: Achil-
 les & Neop-
 tolemus.
 Arcana.*

Helenam aliquot ex Paride liberos suscepisse scribunt, unde patet eam adhuc quinquagenario minorē fuisse; At quomodo Pollux, qui cum ea ex vno ouo prodijt, interfuit Argonautis, circiter 100. annis ante vellus aureum petentibus? Aut quomodo Achilles natus in his nuptijs, qui filium suum Pyrrhum secum duxit ad Troiam? Vnde sequitur ad minimum 40. annis post pomum Eridos protectum ad Troiam contendisse Achillem, quibus si duratio obsidionis, nec non vitæ Helenæ accedat tempore Argonauticæ expeditionis, conficiunt non minus quam 180. annos ætatis Helenæ, Troia iam devicta, et mæcha recuperata à Græcis: Nec Helenam valde iuuenem tum fuisse consequitur, quia et à Theseo rapta adhuc virgo dicebatur, sed restituta parentibus: At hæc scrupulosius rimari superuacaneum existimamus, cum res per se ficticia satis constet; Helinandus narrat Iovem amasse Thetydem, cum verò moneretur, ne quem ex ea generaret, à quo ipse à regno expelleretur, dedisse eam vxorē Peleoregi Pelopōnēsi, fratri Æsonis, patruo Iasonis, quorum nuptijs cum omnes deæ adessent, excepta Discordia, hanc iratam pomum aureum in medium dearum proiecisse, cum inscriptione, vt antè dictum: Fulgentius vult per has tres deas pœtas intellexisse tres vitas, scilicet per Venerem, vitam voluptuosam, per Iunonem vitam actiuam, per Palladem vitam contemplatiuam: Sed hæc moralia primariò de illis dici, non est verisimile ex omnibus circumstantijs, secundariò autem optimè convenire non negamus: Ex prædictis itaq; constat, Achillem esse Pelei, hoc est, cæni, vel montis Pelij, et Thetidis deæ marinæ seu aquæ, filium, Chironis nepotem, Saturni pronepotem, Cali et Terræ abnepotem; Sic enim oportet esse illum, qui a philosopho eligi debeat ad opus suum explendum; Absq; illis proavis vix generosa erit indolis; Verùm audiamus eius institutionem et eruditionem, nec non electionem; Achilles postquam è Thetyde dea natus esset, quia illa cognoverat, ipsum invictum Heroa in bello futurum, ideo eum à tene-

ris assuefecit ad gravis quæq; sustinenda: Nam per noctem sub igne ab ea occultatus dicitur, vt omne mortale alumeretur, per diem ambrosiâ perunctus; Cumq; eodem modo & fratres eius tractaret, ceteri obierunt, hoc vno superflite & viuido permanente, vnde Pyrisous, quasi in igne viuens, ac cum labro adusto esset, Achilles postea vocitatus est, vt tradit Apollon: lib: 4. Argonaut: Cum verò Peleus pater huic filij educationi interueniret, irata Thetis aufugit, seq; in numerum Nereidum recepit: Achilles deinde Chironi erudiendus traditur tam armis quàm artibus; Cumq; à matre responsum acceperat, sese in bello aduersus Troianos periturum, abdidit sese inter filias Lycomedis habitu virgineo, sub quo & Deidamiam compressit & Pyrrhum ex ea suscepit: Verùm cum à Calchante vate pronunciatum esset, ad Troiam evertendam Achille opus esse, à cæteris Græcis Vlyssi hoc negocij datum est, vt Achillem alicubi latentem inquireret & ad Troiam adduceret; Quod ille summâ diligentia ac consilio perfecit: Estq; hoc primum & præcipuum ex factis memorabilibus Vlyssis, quæ hic tractamus: Per Vlysem verò artificem prudentem consilio & arte præstantem intelligimus; Per Achillem, subiectum illud artis, sine quo nihil fieri potest: Hæc duo agentia, vnum exterius, alterum interius, nisi adsint ad Troiam, obsidio & expugnatio feliciter perfici nequit: De Agente exteriori seu Artifice prius per pauca philosophorum testimonia addemus: Geber artificem duplici dote præstantem describit, nempe corpore & robore Herculeo, & animo seu ingenio Vlyseo: De corpore iam ante libro 5. egimus; De animo hic eiusdem Gebri verba apponemus: qui in sum: pers: par: 1. c. 5. agens de impedimenti ex parte animæ artificis; Dicimus igitur, inquit, quod qui non habuerit ingenium naturale & animam perscrutantem subtiliter principia naturalia & naturæ fundamenta & artificia, quæ consequi naturam possint in sua actionis proprietatibus, non inueniet huius preciosissimæ scientiæ veram radicem: Vbi deinde rejicit eos, qui duram habent cervicem, in omni

*Vlysses artifex
consilio
valens.*

ni per
intelli
cultu
taliam
phan
num
brum
veran
bent
volun
sine r
& aliu
vt vix
mare
possi
non
qui c
simil
sissim
entes
sa dis
maen
oper
aur
nostr
nesti
vlti
bea
mag
los
tos
per
run
co
nee
into

ni perferuatione vacuam ingenio, qui et vix communem
intelligere queunt sermonem, et opera similiter cum diffi-
cultate discunt vulgò communia, qui facillè omnem phan-
tastiam concipiunt, qui quod credunt se verum invenissè,
phantasticum est totum & à ratione devium & errore ples-
num & semotum à principijs naturalibus; Quorum cere-
brum multis repletum fumositatibus, non potest recipere
veram rerum naturalium intentionem; Qui mobilem ha-
bent animam, de opinione in opiniones & de voluntate in
voluntates, sicut, qui modò credunt hoc, & idem volunt
sine rationis vllius fundamento, paululum verò pòst illud,
& aliud credunt similiter & aliud volunt, qui tam mobiles,
ut vix minimum eius, ad quod intendunt, possint consum-
mare, sed diminutum potius illud relinquunt; Qui non
possunt videre veritatem aliquam ex rebus naturalibus,
non magis, quam bestiae, velut mente capti, insani & pueri,
qui contemnunt scientiam, & ipsam non putant esse, quos
similiter hæc scientia contemnit, ipsosq; ab huius precio-
sissimi operis sine repellit, qui serui sunt pecuniæ deserui-
entes, hanc scientiam mirabilem et ipsi affirmantes, sed ip-
sa dispendia interponere timent, ideoq; licet ipsam affir-
ment et secundum rationem ipsam investigent, tamen ad
operis experientiam non perveniunt propter pecuniæ
avaritiam: *Ad hos igitur, inquit, non pervenit hæc scientia
nostra: Qualiter enim, qui ignorans fuerit, vel scientiam in-
vestigare neglexerit, faciliter ad ipsam perveniret? Et cap: 6.
vltimâ paupertate oppressos, licet hætenus dicta ha-
beant, ex dispensationis indigentia hoc tam excellens
magisterium postponere cogi affirmat; Aliosq; curio-
sos varijs huius mundi curis & sollicitudinibus deten-
tos, etiam si cetera possideant, ad finem artis nunquam
pervenire: Sic idem Geber c. 7. sub formâ Epilogi ve-
rum artificem seu Vlysses describit, cuius verba dicto lo-
co videantur: Vnde Isaac lib. .i. c. 99. de operibus ad finem
necessarijs sic inquit: At quicumq; Chymistâ omnia ista non
intelligit, antequam operari incipiat, is nec iam, nec ullo unquam
tempore*

tempore quicquam in vniuersa arte Chymie produces, quamvis
semper operaretur: Fortè fortuna ad aliquam artem peruenire
posset, quemadmodum cecus passerem sagittâ ferit, sed aliter
ad eam peruenire non posset. Vlysses itaq; satis descriptus est,
quibus animi dotibus pollere debeat, vt Troia eius consi-
lio potissimū occupari possit, quemadmodum patet in o-
ratione Vlyssis contra Aiacem, apud Ovid: in Meta: Eius
operâ factum esse solius, quicquid ad Troiam à Græcis fæ-
liciter perpetratum sit; Ac prima eius laus est, quod Achil-
lem adduxit; Ad quod negotium in se susceptum merca-
torio habitu claustra virginum explorans progressus est,
sicq; Achillem tandem inventum, nolentem ad Troiam
adduxit, vna cum filio eius Pyrrho, iuvene rufi capillitij:
At quorsum hæc? Nos fatemur, hæc esse in Chymicis ar-
canissima, & ab Homero miro artificio tradita; Subiectum
enim aliquod est in rerum naturâ, sine quo Artifex philo-
sophicus nihil efficere potest; Idq; subiectum est inqui-
rendum Vlyssæo ingenio; Neoptolemus propriè vocatur,
& est ardentis capillitij ex Achille natus; Quomodo au-
tem nascatur, procedere quem oportet, vt Thetis cum
Achille processit; Hoc est arcanum arcanissimum, à phi-
losophis vix vnquam claris verbis expressum; Quod si
verò huius tractatus loca consentientia perlustraveris, in
Rhodo apud Adonim & alibi sapissimè id animadvertes:
Vnus est ex omnibus neotericis, qui hoc arcanum aper-
tissimè tradit; Cumq; hoc sit Clavis totius artis, ego etu-
dem verba hic proferam: Mineralis est, inquit, equalis est,
continuus est, non vaporat, nisi nimium excitetur, de sulfure par-
ticipat, aliunde sumitur, quam à materia, omnia diruit, solvit &
congregat, similiter & congelat & calcinat, & est artificialis
ad inveniendum, est compendium sine sumptu aliquo, saltem
parvo. Cætera apud suum authorem, qui notus est, videan-
tur: Si Vlysses igitur noster Achillem habeat & Pyrrhum
acquiret; Nam propter filium adducitur pater: At vnde,
quæres, hic Achilles accersetur? Respicendum est ad pa-
rentes & natalem locum Achillis; Pater est Peleus, mater
Thetis,

*Arcanum
Arcanissi-
mum.*

Theti
sepia
cum
cit; L
quibu
nesia
induci
Mago
dine
ario
bar,
dimi
nunt
phus
ba ei
idem
quod
subli
refer
tum
arcan
ipsu
quon
mag
tris
Her
cet
occ
nen
my
phi
tur
dig
qua
adu
age

Thetis, ex nominibus & omnibus agnosces, Sic in forma
 sepiæ latentem Thetis inivit Peleus: Sepiæ genus aquati-
 cum notum est, quod dum capitur, atramento aquam infi-
 cit; Locus est Magnesia; Vnde & noster Achilles ab ali-
 quibus Magnesia dicitur; Hinc Flam: ex Democ: *Magne-
 nesia enim dealbata non sinit corpora frangi, nec umbram Veneris
 induci*: Et mox: *Quæ magnesiam nisi totum compositum?* Et;
*Magnesiam pulchra vide, mirareq; quomodo per unum multiu-
 dinem infert*: Et Dardaris in turba; Præterea scitote, quod
 aris corpus magnesiam regiur: Moliur; Argentum vinum Cam-
 bar, est magnesiam; Pythagoras; Non igitur oportet vos illam
 dimittere magnesiam absq; argento vino: Cum enim compo-
 nuntur, fortissima est compositio, quæ una est de decem; Pandul-
 phus: Belus, Astratus, Rarson, alijq; quam plurimi in tur-
 ba eiusdem meminerunt, quorum dicta omittimus; Quin
 idem Pythagoras sic totam artem definit; Et sciendum,
 quod nihil aliud est huius artis scientia, quam vapor & aquæ
 sublimatio, argenti vini Magnesiamq; corpori coniunctio; Nec
 refert quod aliqui putent hoc nomen illi ex invidia da-
 tum esse; Vnde Rarson; Hoc quidem maximum est nostrum
 arcanum, quod invidi Magnesiam appellarunt, propter arcanum
 ipsum: Diligenter igitur ipsam magnesiam in vase suo coquite,
 quousq; totum coaguletur & seipsum contineat: Habita itaq;
 magnesiam, seu A hille (seu Pyrho inde exorto) qui ma-
 tris industria sub igne foueatur, & à Chirone auo, qui tot
 Heroas, & inter eos Iasonem patruelem eius instituit, edu-
 cetur, ut verè Pyrisous & salamandra nostra fiat, ad Troiæ
 occupationem accedere licet: Per Troiæ autem obsessio-
 nem et in cineres reductionem, nihil aliud ab Homero
 mysticè & occultè intellectum est, quam vasis philoso-
 phici, in quo Helena & Paris, Materia principalis contine-
 tur arte conclusa, ab igne suo circumcunte, vaporoso et
 digerente periodus et ambitio; Helena ipsa est, propter
 quam concertatio fit, in cuius gremio Paris igneus
 adulter delitescit; In vno enim subiecto est duplex vis
 agens et patiens, mascula et feminea, cum qua concurrit

*Quid per
 Troiæ dele-
 tionem in-
 telligatur.*

Achilles, at per insidias à Paride in fano Apollinis Thymbræi interfectus est; Sic iacet ille fortissimus Græcorum ab ignavissimo & mulieroso Troiano occisus; At ita fieri oportuit; Ignis enim noster ab aqua sua tandem extingui debet, & aqua habet primam vim agendi, in solutione scilicet; Atq; tum vt moriatur Achilles necesse est, postea autem cum iam color ad optimum conuertitur, tota Troia occupatur Palladis arte & scientia, diripitur & in cineres redigitur, carissimos tamen & non aspernandos: Ex illis enim Phœnix immortalis nascitur & reviviscit; Ex illis, inquam, reliquijs coloniz in exteris mittuntur oras, Æneas, Diomedes, Antenor & alij, qui nova regna condunt & obtinent: Hæc est summa totius operis Homericæ de Troiano excidio; Cuius circumstantias particulatim in sequentibus dilucidiores reddemus: Helena & Pollux ex uno ovo redduntur, masculus & femina; Sic Helena & Paris in vno thalamo resident, & Marchasitam nostram philosophicam vno nomine comprehendunt; Achilles & Pyrrhus noster laton est, nostra magnesia, noster ignis; Sic bellum inter marchasitam & magnesiā exortum est, in quo illa primò dominatur, post autem hæc; Vis exempla authorum? Vide Morienum; qui inquit: Et item Maria dicit: Nihil est, quod à latone suam obscuritatem vel suam possit auferre colorem; Sed Azoc est quasi eius tegumentum, primum videlicet quando decoquitur; nam & eum colorat & album reddit, ac iterum dominatur laton Azoc, & eum rubrum reddit; Alius quoq; Philosophus ait: Quod Azoc nequit substantialiter latoni suum auferre colorem, vel eum mutare, nisi quantum ad visum, sed latonem ab Azoc suam auferre substantialem albedinem, quoniā inest ei mirabilis fortitudo, quæ super omnes colores apparet: Hæc Morienus: Laton itaq; Achilles est aut filius eius Pyrrhus patris defuncti locum tenens, & Azoc Paris cum Helena; Primus occumbit Achilles, vt dictum, quia Azoc latonem tegit & deuorat; At post Pyrrhus dominatur rubro capillitio, qui totam Troiam evertit, & omnia ad suum colo-

Summa operis
Homericæ
ricti.

colorem, nempe latonis, reducit : Hæc sunt scientibus adeo clara, vt sol non clarior in meridie appareat; Talpis autem lumen eiusmodi nil ; rodest, neq; noctuis, quia his excutire volupe est magis quàm videre : Achilles clypeum habuit à Vulcano fabricatum invulnerabilem & hastam Peliam, de qua Ovidius;

*Vulnus Achilleo quod quondam fecerat hosti,
Vulneris auxilium Pelias hasta fuit.*

Idque non iniuria dicitur; Quia Pyrisous, seu pyrausta, seu salamandra, Achilles noster in igne vivere debet, & non consumi; Ideoq; necesse est, vt ipsi validissimus clypeus à Vulcano fabricetur, quo ille ictus flammæ recipiat, seq; defendat; Nec enim satis erat à matre & auctore Chirone instructum esse Achillem, vt pugnare posset contra ignem, sed ipsi quoque Clypeus Vulcani necessarius fuit; Ipse prius Hectorem Troianorum fortissimum interfecerat, cuius cadauer à Troianis auro æquato pondere redemptum est; Sic cum ille à Paride in Apollinis fano interemptus esset, eius cadauer similiter auro exæquatum est; Nam cum hi heroes sint omnino aurei & ab aureis dijs ferè omnes oriundi, auro æquiparantur non immerito; Ossa quoque eiusdem in aureo vase, quod largitus fuit Thetidi Bacchus, recondita fuisse memorant, eique Medeam nupsisse post mortem in Campis Elysijs: Bacchus seu Dionysus, quod aureus deus sit, qui Midæ aureum votum concessit, ex antè dictis patuit; Ideo eo vase beavit Thetin. Quod in campis Elysijs Medæ nupsit, causa est, quia noster Achilles mortuus reiuuenescit, & fit medicator ægrorum, hoc est, hominum corpora à languoribus & affectibus varijs releuans, ijs quasi novam vitam inducit, vt ipsa Medea fecisse perhibetur suis pharmacis, velut antè dictum; Non solum enim à Chirone visceribus leonum, aprorum & visorum medullis; (nec lacte humano) nutritus est,

sed

sed etiam præter cytharæ pulsandæ artem & vsum herbarum, peritiâ venandi & jaculandi, leges æquitatis & prudentiæ, in arte medica institutus dicitur, vt Staphylus scribit lib. 2. rerum Thesal: Ob ejus mortem aiunt Musas & Nymphas omnes fleuisse: Neq; id sine causa; Aquilæ enim novem cum decima parte terræ nigra, aut Musæ cum Apolline, hoc est, Nymphæ & Lymphæ suis lachrymis ejus corpus humectârunt; sic enim convenit: Vnde & dicitur, cum ad Trojam advectus navi descenderet in terram, fontem aquarum excitasse: Hasta ejus magnarum virium fuit, quia intoxicata calidis venenis existimatur, propterea quod vulnus eâ factum consolidari non potuit, nisi ejus admonitione ad vulnus; Inq; eo magneticam vim vnguenti armarij nostro tempore dicti expressit, Lullius Theor: test. c. 81. huiusmodi lanceæ sub Allegoria meminit his verbis: *Fili, accipe de nostro aëre & de terra medicum, & perfora latus ejus acuta lancea tota calida, & videbis à ventre suo exire tantum de cholera nigra & combusta, quod habebit potentiam intoxicandi & impotionandi totum mundum.* Et mox Pyrrhum nostrum describit hoc modo: *Ei natura huius rubei capitis est una substantia multum subtilis & levissima, & in complexione multum calida & sicca & acuta:* Atq; hic est Pyrrhus rubro capite, seu Achilles Pyrisous: Idem Lullius Helenam & Paridem eodem cap: optimè depingit, dum dicit: *Post hæc adde illis duas partes de pedibus albis: Natura illorum pedum alborum est una substantia grossa mediocriter, & in qualitate mediocriter frigida:* Et per hanc proprietatem participat oculos nigror, est adhuc in substantia mediocriter subtili per suam qualitatem humidam & calidam. Hæc Lullius: Nigredo superveniens Paridem repræsentat, quia illa caput rubecum extinguit, at post Helena cum Paride ceterisq; Trojanis à rubedine illa, sive latone, sive Pyrrho omnino extirpatur ita, vt rubedo domineatur post omnes colores devictos; Hanc esse genuinam explicationem Trojanæ pugnæ testes mihi erunt illi, qui de vero Arcano nonnihil subolfecerint, qui cum Vlyssæ post multos erro-

res Achillem nostrum agnoverint; Nec mirum videri hoc debet cuiquam per prælium aut obsessionem arcis vel urbis opus Philosophicum descriptum esse ab Homero, cum hæc allegoria & describendi ratio huic operi maximè conveniat, propterea quia in nostro opere sunt duo, agens & patiens, interq; ea continuum bellum, donec vnum subiugget alterum, & Græci rubeo capillitio dominantur Trojanis; In hunc modum Dionysius Zacharius Gallus, qui anno 1548. se scripsisse testatur, vel paulò post, allegorià venustissimam desumpsit ab Imperatore principem obsidente in oppido quodam, quæ vera hystoria erat, cum ante 3. vel 4. annos eo ferè tempore & modo in Germania contingerat, atq; ita Trojanum bellum suo opere licet inscius, verè expressit; Vt autem reliquos omnes, eandem similitudinem usurpantes, qui permulti sunt, prætereamus, Basilij Valentini hac de re testimoniū proferemus, qui in vitrioli descriptione ita concludit; *Et pro memoria hoc dico, quod si Paris nobilem Helenam absq; interpellatione tueri possit, ne generosa civitas Troia à Græcis amplius deleatur & Priamus cum Menelao hinc tristitia afficiantur, tum Hector et Achilles concordes fient ad impetrandum regium sanguinem absq; bello et possidendum Monarchiam cum nepotibus et posteris omnibus amplificando eorum ditiones cum magnis divitijs;* Quibus accedit, etiam alios doctos viros de hoc Trojano bello philosophicas cogitationes suscepisse, quòd, dum hæc ederemus & jam ad sextum librum Chalcographus venisset, ab amico quodam & doctissimo viro admoniti fuërimus ex Germania tractatum nuperinè allatum (non dissimilè à nostro argumenti) de Achille Redivivo inscriptum, quo Achilles, Chiron & aliæ personæ ad medicinam quandam reducuntur: Quod si ita est, cum ipsum videre hætenus non contigerit, de eo nobis gratulamur ac lectori scintillantem veritatem de Trojana expeditione cò lubentius ob oculos ponimus: Secundum requisitum ad capiendam Trojam, præter Achillem, erat Palladium ex arce Trojana diripiendum, quod quale & quid fuerit, & unde

2. Requistum, Palladium.

venerit, varix fuerunt opiniones. Nos ab Apollodoro, lib. 3. traditam fabulam amplectimur, qui inquit, quod ubi Iulus Ilium condidit, discolorē bovem secutus, deos precatus est, ut aliquod sibi signum appareret, atq; tunc decidit Palladium trium cubiterum, quod sponte ambulare videbatur, dextra hastam tenens, ac sinistra manu eolum ac fufum: Huic Ilo postea responsum fuit ab Oraculo, tam diu civitatem Trojæ incolumem futuram, quam diu inviolatum illud Palladium servaretur: Pherecydes omnes imagines manibus non factas, at è cœlo in terram dejectas, Palladia fuisse appellata affirmat, quasi ejus generis plura fuerint: Hoc, de quo hic loquimur, aiunt è cœlo in Peseinuntem Phrygiæ civitatem, quæ ab eo casu nomen obtinuit, ut Dio & Diodorus putarunt, delapsum: Alij ut hoc excusent, alias fingunt causas: Nonnulli ad Palladis cum Minerva certamen referunt tanquam imaginationem timoris pectori Minervæ impressam, quod Palladium sequentibus temporibus fuit ad Trojanos delatum. Ovidius lib. 6. de fastis narrat, quod tempore Iuli regis Trojanorum, qui fuit quartus à Dardano, à quo Trojani dicuntur Dardanides, Palladium prædictum cecidit de cœlo in summam arcem Trojæ: Consultitur super hoc Apollo, qui respondit, quod quâ diu Troja haberet Palladium, tam diu staret ejus imperium: Trojani ergo summa diligentia servabant Palladium in arce usque ad tempora Priami

Poëta omnes
Ethnici ab
Homero fig-
menta mu-
tatis sunt.
Elian. l. 13.
c. 22. Gala-
compietor
Homertum
pœnæ vo-
mentem, &c.

regis, qui aliquantulum negligentius illud servabat. Vbi admirandum est, quod Christiani Mythologi saltem enarrent, quomodo Palladium vel è cœlo deciderit, vel ex Minervæ timore pectori impresso contigerit, ac nihil addant de causis existentia, aut non existentia, quasi satis sit Ethnicorū produxisse mysteria & non ex fundamento revulsiſſe: Nos dicimus, quomodocunq; accipiatur Palladium è cœlo delapsum vel ex Minervæ timore exortū, fabulosum esse et ex Homeri cerebro, nō aliunde, decidisse, à quo tanquā à Deo aliquo omnes cæteri Poëtæ profecta arripuerūt & miris laudibus in cœlum extulerunt; vnde non incon-

cinep

cinné quidam Homerū finxit magnam de se spumam evo-
mere, ac alios quoscunq; ipsi accumbere græculos Poëtas
sputum eius lambentes; Per hos enim rivos ex eo fonte
deducta est superstitio & de dijs monstrosa opinio in Græ-
corum ac post Latinorum mentes, totiusq; orbis gentes;
Hoc Palladium, quia omnino fictitium fuit, multas du-
bitationes excitavit, non solum vnde venerit, vt antè dixi-
mus, sed etiam an à Græcis hoc occupatum sit, an verò ab
Aenea vnà cum reliquis dijs Trojanis ablatum, et in Itali-
am gestatum sit: Ovid. lib. 6. de Fastis, id sub dubio relin-
quens, asserit suo tempore Palladium fuisse Romæ in tē-
plo deæ Vestæ, cum quo concordat Tit. Livius de secundo
bello Punico; De eo fatale narrant quòd eo translato trans-
ferretur imperium; Vnde sacra fatalia appellata sunt, & tres
dicuntur, in quibus fuerant, civitates perdidisse, nempe
Trojam primò, post Laviniū, deniq; Albam; Hanc con-
didit Ascanius, vnde Albani, quæ dicitur fuisse mater Ro-
mæ, à Tullo Hostilio deleta: At communior sententia
est Palladium fuisse à Diomede & Vlyssæ arce Trojana di-
reptum, et ad Græcos delatū; Hi enim, vt Virgil. 2. *Æneid.*
et ex eo August. l. 1. c. 2. de Civ. Dei meminit, cæsis summæ
custodibus arcis corripuere sacram effigiem, manibusque
eruentis Virgineas ausi divæ contingere vittas: Dictys Cre-
tensis narrat, quod Antenor Trojanus propriæ patriæ pro-
ditor postquam cum Græcis ordinaverat proditiōē Tro-
jæ, persuasit Theanæ, quæ fuit sacerdos templi Minervæ
seu Palladis, vbi servabatur Palladium, quod sibi illud tra-
deret, quod et fecit, quo facto Antenor tradidit illud Græ-
cis; Simili modo hic Cretensis & Dares Phrygius referunt
Aeneam proditiōis vrbis Trojanæ fuisse conscium, licet
Virgilius conetur excusare *Aeneam* à proditiōe patriæ, di-
cens ipsum ignarum insidiarum fuisse; Deinde post exci-
dium vrbis aiunt ortum esse magnum certamen super Pal-
ladio inter Aiacem et Vlyssæ (quemadmodum etiam de
armis Achillis interfecti) vtrōq; ipsorum petente *Palla-*
dium et sua merita allegante: Faverunt Vlyssæ Agamēnon

et Menelaus frater Agamēnonis, maritus Helenæ, eo quod
cū Ajax Helenam originē tantorū malorū vellet interfice-
re, *Vlysses* eam liberavit & saluavit; Aiaci verò faverunt
exercitus & reliqua multitudo; At *Vlysses* *Palladium* obti-
nuit Aiace id æ grē ferente: Postmodum Ajax clā de nocte
ferro invenitur interēptus: Ortā verò seditione in exercitu
contra *Vlyssē* propter necem Aiadis, de qua suspectus habe-
batur apud exercitum, fugit *Vlysses* per mare, & *Palladium*
dimisit penes *Diomedem*, à quo *Æneas* recepisse illud dici-
tur in Italia, vt *Solinus* lib. 3. c. 2. tradit: Verū cum tanta
sit opinionum contrarietas semper adversissima statuentiū
ac quilibet scriptor ad suam mentē & propositum omnia
sive facta, sive ficta accommodet, vt saltem suæ gentis ho-
norē quærat, nos nullis assentiri possumus, ac dicimus ab
Homero hæc omnia pendere, à quo tot *Poëtæ* sua opera
seu carmina mutuati sunt, ab eodem & *Daretem* *Phrygi-*
um, & *Dictym* *Cretensem*, quæ hystorica videntur scrip-
sisse de bello Trojano, vt & suæ gentis gloriam quærerent,
accepisse, nec vllum interfuisse ipsi bello, quam vis glori-
etur falso: At quid tandem *Homerus* hoc *Palladio* intel-
lexerit breviter addemus: Superiūs satis expositum est quid
per *Palladem* significetur, cumq; ab hac *Palladium* & no-
mine et forma deducatur, facile apparet, quid *Homerus*
adumbrare voluerit, nempe sapientiam & summam inge-
nij subtilitatem apud artificem esse debere, vt ille hac fre-
tus de opere suo perficiendo sit securus; *Vlysses* enim in
hac tota Allegoria artifex habetur acuminerationis prædi-
tus, quo omnia magis ardua negotia perficit; Primus ejus
labor fuit circa inventionem *Achillis* ejusq; adductionem
ad Trojam, secundus, vt subtiliori mentis indagine in-
quirat, qua ratione Troja occupari, *Palladio* scilicet arrepto
possit; Ideoq; frustra de rebus planē fictis quæritur, vnde
venerit, an è coelo, an ex *Minervæ* imaginatione, & vbi
manferit: *Vlyssi* autem valenti prudentiā, non Aiaci præ-
stanti viribus assignatur, quia artificis subtilitas hic quæri-
tur, non magnitudo laboris seu virium, quæ circa *Hercu-*
lis

Palladium
quid denotet.

lis personam descripta est; Nam Ulysses Helenam prote-
 xerat sua sapientia, quod ipsum decuit, ne Helena pervim-
 Aiæcis periret (tam bella iuencula, quæ ab initio Argo-
 nauticæ expeditionis, ut supra demonstravimus, ad mini-
 mum erit iam 180. annorum) Est enim præcipua nostra
 persona, quæ totius belli causa dicitur: Quæ credita sunt
 sacra Paliadia fuisse apud Romanos, vel Albanos, ipsi vi-
 derint, an ut ancilia illa, è cælo deciderint, an verò ex hu-
 mana phantasia ortum duxerint; Nos Christiani nihil ta-
 le credimus, præsertim cum nulla adsit vera hystoria, nisi
 quæ à figmento poetico nata sit: Tertium requisitum ad
 Trojæ expugnationem necessarium fuit vnum ex ossibus
 Pelopis: Cetera hæcenus tradita ratione aliqua excusari
 possent, nempe Achilleo propter fortitudinem singularem,
 Palladium propter sanctitatis opinionem de eo, à Græcis
 impetratum fuisse antequam Trojam evertere potuerint,
 verum quod os hominis pridem demortui eo quid con-
 ferat, supra naturam & capium humanæ mentis est: Quid
 enim vnum os cadaveris humani efficeret, ubi tot vivi ho-
 mines milleni parum præstarent? Fuit autem Pelops Tan-
 talus filius illius, quem apud inferos torqueri modo timore
 impendentis saxi, modo rerum victui necessariorum penu-
 ria crediderunt, quia impurus & beneficiorum acceptor
 immemor fuisset: Tantalus ab alijs Iovis & Plutis Nym-
 phæ, ab alijs Iovis & Plutis filius dictus est: Zæus hys-
 to. Chil: Pluto quidem matre at patre Tmolus Lydiæ rege
 genitu n. scribit: Hic cum Deos aliquando in hospitium
 accepisset, ipsisque laurum convivium parasset, Pelopem
 filium cæsum inter epulas apposuit, idque, ut aliqui arbi-
 trantur, id epularum magnificentiam, quasi omnium re-
 rum vel carissimum filium illis offerret: Ceterum cum id
 dii cognovissent, ab ijs epulis abstinerunt, præter vnam
 Cererem, quæ ob raptæ filæ Proserpinæ dolorem penè
 desipiens inconsulto humerum edit; Tum dii relique eius
 filij miseri cum rursus iecerunt in lebetem ac recoctum
 vitæ restituerunt: cum verò illi decisset humerus, quem

*Regnante
 Numa Pons-
 pilio.*

*3. Requisi-
 tum, Os Pe-
 lopis.*

dederunt: Os eius insignis magnitudinis fuisse memoratur, quod ab Ulyse quoque, ut reliqua, impetratum est: At cur hoc ad Troiam occupandam utile aut necessarium dicebatur? Absq; dubio quod artifices indicare voluerint terram quandam substantiam ad opus requiri, quæ quasi mortua sit et reliqua ex corpore metallico, ut os ex corpore humano: Ut enim ossa in corpore animalis aut hominis sustinent carnes, humores, vasa & spiritus, tanquam basis & fundamentum domus, ita etiam in opere Philosophico vñ fixum continet omnia volatilia seu non fixa & ita colligat, ut vna substantia merito dici possit: Inde in Aurora consurg: dicitur, c. 20. *Quod tinctura sit à natura volutium; Et illud quod si mû & fixat ipsum si spiritum, si fixum & perpetuum & incremabile, & nominatur sulfur Philosophorum, vel cinis extractus à cinere, ut Senior dicit: Quod fixum est, figit res fugitivas: Et mox, Terra fixas, aqua d albat, aer penetrat, ignis colora; Item: Terra ibidem relinquatur, ut alia tria elementa in ea valeant radicari; si ipsa non esset, elementa fundamentum non haberent superadificandum domum novam thesaurariam: Et Author Consil: con: ex Gratiano; Ignis in aere su lux; Ex osse fit calx; intendit exiccationem illius humidi splendentis, ut vertatur in cinerem, de quo dicit Axiaratus, Et quam preciosus est cinis iste: Aer in ovo fit spiritus: Hinc et quartum requisitum fuit cinis Laomedontis e Scæa porta rapiendus: Cum enim ex osse fiat cinis, ut authores dicunt, & per experientiam patet, os & cinis sunt duæ substantiæ ad opus Philosophicum necessaria; De cinere innumeris meminerunt locis, Bonellus in turba; Ista natura, inquit, cui humiditas adempta est, cum per noctes dimittitur, mortuo similis videtur, & tum ista natura igne indiget, quousq; corpus & illius spiritus in terram vertantur, & tunc fit pulvis mortuo similis in suo tumulo: His peractis red- dit ei Deus spiritum & animam, & omni infirmitate ablata, confortata est natura nostra & emendata. Oportet igitur illam rem comburere absq; timore, donec cinis fiat, qui cinis aptus sit recipere spiritum, animam & tincturam infusam: Inspi-*

4. Requistum
Cineres
Laomedontis.

Inspicite filij doctrina, qualiter pictores nequeunt suis colori-
bus pingere, quousq; eos in cineres vertant & pulverisent: si-
militer & Philosophi suis agrotis sepe nequeunt medicinas com-
ponere nisi fractas et pulverisatas. Quod si ipsam cinerem
eruis subtiliter, multa ab eo procedent, eo quod es, ut homo,
corpus habet et spiritum: Idem Custos, aliq; plurimi indi-
cant, ut legentibus ipsis patet, absq; cinere in artificio chy-
miconihil fieri; Duo enim ossa et cinis, plura ū hic pos-
sunt; At alicuius certi individui cineres (ut & cist) requi-
runtur, nempe Laomedontis: Hic ut Rex Troiæ mania
ex edicasse traditur Apolline & Neptuno, vel etiam Vul-
cano operariis, cuius ante meminimus: Ab Hercule tru-
cidatus fertur, ut sub 4. ejus labore exposuimus; Laome-
don itaq; Troiæ fundator, ob eam ipsam urbem vitâ priva-
tur, Cum enim operarij dictis mercedem pactam non da-
ret, à Ceto vexabatur à quo Heliōne filia eius ab Hercule li-
berita est, at cū nec Herculi equos promissos daret, occisus
est, eiusq; Cineres in porta quadā Scæa asservati, Hæd de-
lectionē Troiæ quoq; videbantur necessarii, ideoq; ab Vly-
se clam inde ablati: Ita sepe authores referunt finem ope-
ris Philosophici testari de suo principio, & e contra, cū vno
incipi, et cum vno terminari; Quin et ad Troiam requisi-
tum erant sagittæ Herculis, qui in Oeta monte inter The-
saliam & Macedoniam moriens sagittas suas Philoctetæ do-
no dedit, mandavitq; ne cui corporis sui reliquias indica-
ret, juramento recepto: sed cum postmodo Delphicum
oraculum Græcos monuisset, Troiam sine sagittis Hercu-
lis capi non posse, aut sine reliquijs corporis, inventus est
Philoctetes & de Hercule interrogatus, negavit se quid sci-
re, cūq; congeretur, tacuit, sed pede locū monstravit: Has sa-
gittas à Philoctete Vlixes acceptas ad Græcos detulit: Eas
veneno infectas fuisse aiunt, quas cū Chiron aliquando eai
longitudinem admiratus contrectasset, una in pedem
eius decidit, ex quo vulnus lethale accepit, sed cen-
taurea herba sanatus dicitur. Hæc ficticia esse nemo
non agnoscit; Philoctetæ sagittæ Herculis donatæ sunt,

5. Requisi-
tum, Sagittæ
Herculis.

ut clava Mercurio; hac cominus illis eminens pugnavit
 Hercules Contra tot monstra; Hac fixa & resistentia ob-
 truncavit & emollivit, illis fugacia & volatilia fixit & re-
 tardavit à fuga: His duobus instrumentis aut operandi
 rationibus omnis Philosophus indiget, ut superius sæpe
 demonstratum est; quemadmodum & duabus aquis, qua-
 rum una fixat alteram & solvit mutuis vicibus; Ad Trojam
 itaq; absq; sagittis Herculeis parum effici poterit: Maior
 enim labor absumitur in fugaci & volatili sistendo & sa-
 gittis quasi figendo (vnde fixio apud Chymicos) ut ap-
 pareat in Apolline figente Pythonem, Diana Orionem,
 Atalanta aprum & his similibus; de quibus suo loco egi-
 mus: Sextum requisitum & ultimum habetur, quod
 Thraciarum regis equi, eo casu abducendi erant, antequam è
 Xantho fluvio biberent, sine quo rite peracto Troja occu-
 pari non potuit: Hæc ridicula esse, & fabulis similima,
 quæ pueris à nutricibus narrari solent, nisi à tot & tantis
 scriptoribus, Homero ejusque sequacibus traderentur,
 non immerito iudicaremus; Quid os, cineres, sagittæ ad
 urbem occupandam? Quid equi adducti, antequam ex
 fluvio certo biberint? Attamen non sine causa ita efficta
 esse ex antedictis prospeximus; Erat autem Xanthus flu-
 vius Troadis regionis, cuius hæc vis celebratur, quasi
 animalia ex eo potantia flavo inficiat colore; Xanthus e-
 nim flavum denotat; Hic color fortè in equis ingratus
 videbatur; ideo equi præcavendi fuerunt, ne biberent e-
 jus fluvij aquam; Ita memorant Neptunum ad nuptias
 Pelci & Thetidis contulisse equum Xanthum & Balium,
 qui ad Achillem hæreditario jure pervenisse creduntur, At
 miserabile quid videri posset, nisi fabula esset, propter e-
 quos abducendos Regem trucidandum esse, & quidem
 Thracium, ferocem et bellicosum tam leviter superari
 potuisse ab Ulyssæ solo vel paucis cum socijs absq; resi-
 stentiâ vllâ: An levius fuit Regem Thraciarum occidere, &
 per vim eius bona abripere, quam Troianos Phryges, ut
 habebantur, imbelles, in quibus tamen occupandis
 tot

6. Requisi-
 tum; Equi
 Rheia abdu-
 cendi.

Rex trucidan-
 dus ob equos.

tot anni consumpti dicantur; Naturæ et rationi adversa videntur, si hystoriam consulamus: Non enim cum columbis aucupari licet accipitres, sed cum his illas, non leporibus canes venamur, sed econtrà: Quod si verò hæc ad verum suum sensum Hieroglyphicum reducantur, non erunt absurda, sed possibilia & necessaria, antequam Troia occupari possit; Et si bene ad Philosophorum dicta respiciatur, animadvertimus, illos monere artifices, ut videant, ne rubedinem pro albedine, aut albedinem pro nigredine in principio operis acquirant; Rufus enim color seu subflavus in initio non convenit, sed pro *damnabili* habetur apud Philosophos; Hinc *Bernhardus* comes monet ne colorem papaveris sylvestris acquiramus nimio igne pro nigredine; & *Zacharius* venenum vitare docet in primo opere, quod in secundo adesse solet; sic *Isaac* lateris contriti colorem inutilem dicit in principio; Post operis perfectionem omnes inculcant colorem flavum, purpureum, rubrum & tyrium, ut *Cerus* in turba; *Regite ipsum coquendo, donec Crocus fiat excellentissimus*. *Ardarius*: *Et ecce apparebit vobis lapis Tyrius; Borates; Terite aqua sua donec Crocus fiat in colore auro similis*: Et sic alij aurei et *Xanthi* coloris meminerunt cum adesse debere in fine operis, non in principio, ibi esse utilem, hic noxium: Et ita de Equis *Rheli* existimandum est, ipsos abducendos esse ad Trojam antequam flavescant; Atq; hæc sunt sex illa memorabilia requisita, sine quibus Troia occupari aut deleri non potuit: Quibus non immerito septimum adijci deberet, nempe Equus ille Troianus armatis viris *Equus Tro-* repletus & in urbem deiectis manibus deductus; *Inv-*entum *Palladis* dicebatur, quia stratagema subtili ingenio excogitatum videri posset, nisi cum tanto periculo coniunctum esset, & Troianos nimis simplicitatis, ne dicam stoliditatis, argueret, quod hoste in terra sua morante muros demolirentur, & ita ipsi eos, à quibus subigi possent, in urbem inducerent: Verum et hoc fictionem manifeste arguit in pluribus, licet alias excusari possit; cum simi-

*Iphigenia
mactata.*

lia exempla in navigijs nostro tempore feliciter perductis
experisimus: Ita de Iphigenia Agamemnonis filia Dianæ
oblata pro sacrificio, propter mala exercitus interfecta, res
omnino ficta est & fabulæ proximæ, quænam modum &
omnia, quæ in tota Iliade & Olyssæa habentur allegorica
sunt, partim physica et arcana naturæ opera explicantia,
partim polytica, et reges in multis, seu personas publicas,
et privatas insinuantia, Ideo Homerus tanti ab Alexan-
dro M. non fiebat, qui eum suo cervicali noctu supposuit,
et regium viaticum appellavit, ut et ab aliis omnis ætatis

magis et svis adeo ut summum ingenij humani
artificium in Homeri opere expressum videatur, nisi tot
et tanta mala, ut a cum bonis inculcaret, nempe deorum
adulteria, furta, caedes, rapinas et alia, quæ tantum virum
non revera dijs attribuisse verum ille est, sed poetica licen-
tia et allegorico scribendi modo protulisse, ut sapientes
nucleum in cortice, bonum a malo separarent, inq; suum
usum venterent: Quadruplicem itaq; vitam Homero, ut

*Quadruplex
usus
Homericæ
Operis:
1. Hierogly-
phicus.*

etiam Orpheo, assignamus; Primum hieroglyphicum,
arcantum, profundum et latentem, primum, arcanissima
naturæ opera, de quibus egimus, spectantem; Atq; hunc
soli philosophi et Chymici veræ conscientie introspiciunt et
admirantur, ceteri negligunt et sub umbroso tegmine non
animadvertunt; Alterum polyticum, ethicum, moralem,
historicum, oeconomicum, secundarium, Reges, duces;

2. Polyticus.

Magistratus, et singulos quosq; in moribus et communi
vita instructum; Quem plures animadvertunt, et so-
lum in eo quasi divinitatis quid habentem suspexerunt;
Tertium relinquimus poetis, qui eius fabulas, figmenta,
& traditiones de dijs, heroibus, alijsq; rebus vni. ample-
ctuntur; Quartum Grammaticis deputamus, qui or-
natum, phaleras et seriem dicendi observant et alijs in-
terpretantur; Unde Homerus (mendicus falsissimus habitus,
cum fuerit vir maximè polyticus et in rebus magnis agen-
dis expertissimus, quod non in mendicum, sed maximum
ingenio, fortunaq; dotibus præstantem cadit) tot Gram-
maticos

3. Poeticus.

*4. Gramma-
ticus.*

dis expertissimus, quod non in mendicum, sed maximum
ingenio, fortunaq; dotibus præstantem cadit) tot Gram-
maticos

maticos per Græciam alere dicebatur, ut etiam Alcibiades
 cuiusdam Homerum mordenti colaphum eam ob causam
 infregerit, hoc scommate addito; Tunc ipsum mendicium,
 aut vanum nominabis, qui tot alii sui interpretes & dices
 facit? Ex tot itaq; rationibus & argumentis in medium
 productis & hæcenus explicatis satis apparet Troianam
 Expeditionem parum aut nihil habere in se veritatis hy-
 storice, at plurimum allegoricæ, & potius propter in-
 tellectum arcanum, quam sensum vulgarem introductam
 esse, Nihilominus non diffitemur & secundum, tertium &
 quartum usum, ut modo diximus, eidem attribui posse:
 Nam nihil vetat allegorijs & fictionibus aliquid veritatis
 admiscere, quamvis e contra non deceret rebus veris ficti-
 cias ingerere; Ut enim fermentum vel in minima portio-
 ne puræ massæ similagineæ immixtum totam reddit aci-
 dam & fermentosam, ita & res falsæ aut fictæ etiam non
 multæ hystoriam veram suspectam reddunt, & fide om-
 nino priuant; Sic si poetæ, ut Orpheus & Homerus, for-
 tæ suis fabulis & allegorijs nonnihil veritatis immiscuerint,
 quo ad loca, res aut personas, non tamen sequetur eas esse
 veras, aut ita, ut sonant, assumendas & intelligendas, velut
 pleriq; ex Ethnicis fecerunt; Quocirca si quis eiusmodi
 in dictis poetis offendat, hoc fictiones illorum non, nisi
 inconsideratissimo, veras efficiet: Vnde si fuisset Troia
 antiquissimo tempore civitas, et destructa, non tamen hoc
 modo, ut describitur, id factum esset; Namque à poetis,
 aut hystoricis hos sequentibus ætate et scriptonis modo,
 traduntur, talia sunt, ut merito in dubium revocari, et ad
 suam originem, nempe allegoricam, prout fecimus, reduci
 debeant: Restat nunc Vlyssis reditum et errores breviter
 percurrere, cum ille, ut dictum, sit Artificis persona, inge-
 nio valens tantum, quantum Hercules viribus: Ideoq; si
 bene omnia considerentur, quicquid ad Troiam præclare
 actum est, eius consilio et opera præstitum videbitur: Nec
 solum ingenio Vlysses valuit, sed et manuum labore, ut
 annotante Æliano l.7.c.5. ipse de se testatur Odyss. O. his
 verbis

verbis: Non alius potior fuerit, mihi crede, minister, siue ignem succendi opus est, seu ligna secanda. In his enim maior pars Vlysei laboris consumitur in arte philosophica: Sic ratem ipse Vlysses confecisse traditur celeriter è suo labore absq; fabrorum operâ. Ille sex ante posita fatallia, sine quibus occupari non poterat, impetravit; Suo eloquio & prudentia totum exercitum rexit; Post hunc Achilles, & eius vice Neoptolemus; Deinde Helena cum Paride; Cæteræ personæ adduntur ad celandum artificium, Agamemnon ut imperator, Menelaus, ut actor, Ajax ut manibus multum tribuens, Diomedes ut socius Vlyssis, Sinon proditor, Thersites conviciator, & sic de alijs: Troiâ nunc deniq; arte & Marte debellarâ, victa & eversâ, Vlysses in patriam, prout & alij Græci, redire celsideravit: Sic enim Ovidius de eo:

Errores Vlyssis circa reditum in patriam:

*Non dubia est Ithaci sapientia, sed tamen optat
Fumum de patrijs posse videre focis.*

De causa, cur aufugerit, cuius superius meminimus, hic nihil addimus: Omnium primò itaq; ad littus Ciconum populorum Thraciæ delatus est tempestate: Pòst ad Lotophagos in Africam; ubi cum socij eius lotorum fructus gustassent, patriæ obliti ad naues minimè reuerterunt: Inde in Siciliam ad Polyphemi antrû, quem obcaecavit, cum 12. socijs: Pòst in Æoliam insulam & Læstrigonas immanissimos Campaniæ populos, mox ad Æexam insulam cursum tenuit, ubi Circe venefica, Solis filia, socios eius in beluas conuertit; Ex qua Telegonum & Ardeam genuit: Pòst ad inferos descendit, Plutoni ac Proserpinæ columnam consecrans, ut è vate Terefia ibidem, quæ sibi agenda forent, perdisceret: Deinde ad Insulam Sirenum delatus aures sociorum cera illitas obturavit, seq; ad malum navis alligari iussit: Hinc Scyllam & Charybdin pertransiens non sine aliqua sociorum iactura in Siciliam rursus pervenit, ubi Solis filia paternos greges custodiebant, quos

quos cum socij cæderent, ferè omnes naufragio perierunt ipso arrepto navis malo, in qua hærens 9. diebus maris fluctibus iactatus ad Ogygiam insulam deferitur, ubi à Calypsone Nympha in hospitium acceptus 7. annos moratus ex ea filios quoq; suscepit: Deinde dijs iubentibus hinc solvens, iterum propè Phæaciam navim fregit ex Neptuni instinctu propter casum Polyphemi, & in portū Phæacum adnatavit, nudusque inter frondes arborum ibi se occultavit: Cum uerò vestes postmodò à Nausicaa filia Alcinoi accepisset, Palladis operâ ad Areten Alcinoi coniugem perductus, à qua vestibus & socijs dono acceptis, in Ithacam cum muneribus dormiens exponitur, ubi mendici habitu assumpto ad Penelopen redijt, quæ illi adhuc filium Polyorthum devictâ Troiâ ad memoriam paternæ virtutis peperisse dicitur, cum id nomen populatorem urbis significet. Atque hi sunt errores Vlyssis circa reditum in patriam, qui ultra decennium se extendisse apparent, cumq; tam diu Troiana obsidio durârit, viginti integros annos Vlysses extra patriam vixit multis erroribus & infortunijs implicitus, quibus tandem superatis nomē populatoris urbis ex filio ipsi genito obtinuit: Atque hæc perse satis innotescunt, cum sint omnino fabulosa & fictitia à Poëta producta ad demonstrandum polyticè, quibus erroribus & malis humana vita exposita sit, nec non quibus artifices antequam ad ultimam metam perveniant, obnoxii fiant: Nam qui non erravit, nondum incepisse dicitur: Et Bacasser in turba; *Rectum*, inquit, *non nisi errore discernitur, & nihil magis dolorē cordi generat, quam error in hac arte & opere*: De quibus artis divorticulis et difficultatibus cum aliorum extent commentarij, nec non quotidiana exempla ijs satis superque attestentur, ad demonstrationem eorum hic nihil adjicimus.

Sive itaq; Troja steterit & deleta sit revera, sive saltem fictione (idem intelligendū de Herculis laboribus, certaminibus sacris, adq; deos spectantibus rebus,) perinde erit, cum nobis inde nil seratur, nec metatur; verum si alter-

vtri parti assēiri debeamus, mille indicia, nihil ex his re-
 vera fuisse. convincent, quamvis totidem ferē libris, tan-
 quam fuissent, ab Ethnicis statuantur, si tamen omnes scrip-
 tores de his consulamus, vnde hæc tanta & talia hauserint,
 ad sex antē dictos omnis religionis aut potius idololatriæ
 Ethnicæ authores (Orpheum, Linum, Musæum, Me-
 lampodem, Homerum & Hesiodum) recursus fieri; Quod
 si & hos quæramus, vnde illi habeant, ab *Ægyptijs* par-
 tim, partim ex proprio cerebro ad *Ægyptiorum* imita-
 tionem & doctrinam, omnia hæc originem trahere ani-
 madvertemus: *Ægyptij* verò ab *Iside*, & hæc à *Mercurio*
 ac *Vulcano*, ut iam antē retulimus, omnes suas do-
 ctrinas acceperunt: Si vero quis nihilominus sua per-
 suasione ductus illa omnia de personis veris & certis dici
 & intelligi debere affirmet, ac hystoriam ipsis fabulis in-
 esse opinetur, neq; illi valdē repugnemus, dummodo no-
 bis vicissim concedat, & sub hystoriā verā posse Allego-
 riam abscondi, hoc est res arcanissimas & figuratē tra-
 dendas non ratō sub velata quasi verā doctrinā formate.
 gi; Cuius rei si exemplum quis querat, magni illius *Ambi-*
anensis Medici libros de abditis rerum causis inspiciat
 ac dijudicet, an non sub illo cornice, permultis durissimo
 viso, nucleum alium celet, an non *Medicinæ* communis
 ex authoribus coaceruatis Theorematis & præceptis arca-
 nissima naturæ & artis opera intermiscet ita, ut non nisi à
 perspicacissimis ejus intentio dignoscatur? Sic & vetus-
 sissimi illi (quorum tempore ne nomine quidem *Chymia*
 pervulgata fuit) si vera quædam suis scriptis tradiderint,
 tamen constat pluraq; ficticia esse ab illis prolata, & que
 longē pondere suo veris prævaleant, sub quibus fictis et
 allegoricis quis denōstrabit non latere *Chymica* illa, quæ
 hæcenus satis ex suis tenebris eruiamus & in lucem omni-
 um intelligentium posuimus? In quo scripi genere, cate-
 ris omnibus non consideratis, si quis & fabulosa illa ad
 veritatem reducere conetur, & authores omnes vnā secū
Chymicæ ignaros exillimet, nec quicquam *Chymici* sen-
 sus

sus suis scriptis olim occultasse, ille suo abutatur arbitrio, quantum & ubi velit, nihilominus, ut & nobis tantum liceat, quantum ipsi & alijs, concedere tenebitur ex iure Talionis: Atq; nunc, prout Natalis sub mythologia Solis Deo gratias agit his verbis; *Fabularum declaratio apertior & uberior, quod in nostra tempora mihi fuerit reservata, est cur Deo OMNIPOTENTI Redemptori gratias immortales agam, cuius beneficio mihi concessum est, has præcorum insulas ambages nihilq; verè religiosum continentes aperire sed tantum figmenta esse demonstrare ad res Philosophicas explicandas; Sic & nos eadem animi devotione & pectore et ore eidem TRIN-VNI DEO, quantas possumus mente concipere, gratias agimus, quod illud nobis clementissimè largitus sit, quo has Aegyptiorum, Græcorum et omnis antiquitatis allegorias, fabulas et mysteria, arcana reanissima olim, ut adhuc, habita, (nec de rebus vulgaribus et in mundo notis, sed de ijs, quæ iure suo occultari deberent, excogitata) ex quibus tot gentium idololatriæ, tenebræ et errores tanquam ex abundantissimis fontibus redundârint, ad suam veram originem reducere, inq; vnâ veritatis lineâ & puncto immobili harmoniâ quadam irreprehensibili (quæ veritatis propria est) conciliare potuerimus; quæ omnia cum in nulla alia re, quam MEDICINA ANIMI ET CORPORIS dicta verè aurea convenient, hanc Summus OPT. MAX: et vnice TRISMEGISTVS ille animæ et corporis Medicus IHESVS CHRISTVS nobis ad sui nominis gloriam, nostram & proximi vtilitatem vsurpandam diutissimè, et post hanc, Vitam æternam concedat, qui ut LAPIS ex alto MONTE sine manibus revulsus, et lapis angularis à priori mundi parte seu gentibus reiectus nobis appropriatus, sit benedictus in secula: AMEN.*

Finis huius Tractatus.

INDEX RERVM

præcipuarum huius tractatus.

A.

<i>Accipitris Hieroglyphicū quid.</i>	p. 40	<i>Adam omnium creaturarum essenti-</i>	
<i>Achelous ab Hercule victus.</i>	p. 239	<i>as cognovit.</i>	48
<i>Achille opus erat ad Troiam delendā</i>		<i>Adonia.</i>	194. apud Syros. 193
<i>p. 260</i>		<i>Adonis quis.</i>	194
<i>Achilles parentes.</i>	260	<i>Adonim allegoricè Solem esse non Ca-</i>	
<i>Achilles ex quibus nuptiis genitus</i>	260	<i>li.</i>	194
<i>Achilles ut educatus à matre,</i>	262	<i>Ætaet Augias Solis filii.</i>	131
<i>Achilles latens compressit virginem.</i>	262	<i>Ægypto reges qui præfuerint</i>	4
<i>Achilles Pyrrhum genuit.</i>	262	<i>Ægyptiorum dii præcipui.</i>	6
<i>Achilles quid denotet.</i>	262	<i>Ægypti quadam Insula cur prohibe-</i>	
<i>Achilles in arte quis.</i>	264	<i>tur aditu à transeuntibus.</i>	11
<i>Achillis clypeus.</i>	267	<i>Ægyptii lege fratres sorores ducunt</i>	
<i>Achillis ossa recōdita aureo vase.</i>	267	<i>uxores exemplo Osiridis et Isidis.</i>	16
<i>Achillinupsit Medea in Elysiis.</i>	267	<i>Ægypti sacra.</i>	21
<i>Achilles medicator agrorum.</i>	267	<i>Ægypti præcipui reges.</i>	21
<i>Achilles quibus nutritus.</i>	267	<i>Ægyptus quos ordine reges habuerit.</i>	28
<i>Achilles quibus artibus instructus.</i>	268	<i>Ægypti Pyramides:</i>	50
<i>Achillis hasta vires.</i>	268	<i>Ægyptia sacra quando ad Græcos</i>	
<i>Achillis hasta venenosa quid significet</i>	268	<i>translata.</i>	58
<i>Achillem Paris interfecit.</i>	268	<i>Ægyptii sapientissimi antiquitus.</i>	32
<i>Achilles redivivus.</i>	269	<i>Ægyptia superstitionis origo.</i>	36
		<i>Ægyptiorum monumēta.</i>	41. 42
		<i>Ægyptiorum colonia</i>	42
		<i>ex Ægypto omnes artes.</i>	47
		<i>Ægyptiæ Columna Roma.</i>	48
		<i>Ægypt-</i>	

INDEX.

<i>Aegyptij olim & adhuc ex ovib. pullas</i>		<i>Anubis filius Osiridis.</i>	7
<i>educunt calore artificiali.</i>	49	<i>Anteus praefectus Lybie.</i>	7
<i>Aegyptiorum institutis mundus mutationem sensit.</i>	29	<i>Anteus ab Hercule prostratus.</i>	236
<i>Aegyptius cur exteris non adveniens.</i>	28	<i>Animalium cultus tres cause.</i>	31
		<i>Animalia unde coli ceptum in Aegypto.</i>	36
<i>Aegyptij sacerdotes adiurati ne sepulchrum Osiridis patefaciant.</i>	10	<i>Apaturia</i>	10
<i>Aegyptij sacerdotes testantur Osiridis sepulchrum apud se esse. ibid.</i>		<i>Aper Erimanthem.</i>	25
<i>Aegyptij sacerdotes tertiam agrorum partem ab Iside accipiunt.</i>	10.13	<i>Apis bos seu vitulus sacer Aegyptij.</i>	29
<i>Aegyptij sacerdotes quadam in arcanis habent.</i>	18	<i>Apis ut Deus in Vulcani fano locatus.</i>	30
<i>Aegyptiorum vana gloria de antiquitate.</i>	211	<i>Apim quando sola mulieres vident.</i>	30
<i>Aeneas Veneris filius.</i>	282	<i>Apis quomodo & quam diu cultus ab Aegyptijs.</i>	30
<i>Aegyptius quos occidit.</i>	275	<i>Apis bos lingua Aegyptia.</i>	33
<i>Aesculapius Apollinis filius.</i>	127	<i>Apidis electio, cura, cultus.</i>	29
<i>Aesculapij allegoria.</i>	127.128	<i>Apidis macula crescentis lune.</i>	30
<i>Aesculapius ex Epidauro adducitur Romam,</i>	130	<i>Apis & Memphis tauri Isidi dicati.</i>	10
<i>Agamemnonis filia.</i>	159	<i>Apollo docuit 9. Musas.</i>	8
<i>Agens internum artis quod & ubi.</i>	264	<i>Apollo Iovis filius, & eius allegoria.</i>	121
<i>Alexander cur se pro Deo haberi voluit.</i>	21	<i>Apollines quatuor Ciceroni.</i>	121
<i>Allegoria quod menti serviant.</i>	166	<i>Apollinis filij dieli.</i>	123
<i>Alcyoncus gigas.</i>	239	<i>Apollini ara aurea statua.</i>	123
<i>Amazonum regina Baltheus detrahitur.</i>	231	<i>Apollo miles, medicus, Poeta.</i>	198
<i>Amphion & Zetus.</i>	162	<i>Aquila Romam fundavit.</i>	253
<i>Ambrosia.</i>	170	<i>Aquile Hieroglyphicum.</i>	40
<i>Ancilia de caelo deciderunt.</i>	273	<i>Ara communis quibus dijs.</i>	196
<i>Anser Romam pro: exit.</i>	253	<i>Arcana apud Aegyptios sub poena prohibentur vulgari.</i>	18.19
		<i>Arcano Alexanaro Magno revelata.</i>	20
		<i>Arcana.</i>	135.184
			Arcanis-

INDEX.

Arcanissima: 138. 142. 185. 264
Aries aurei v. lleris colchos & Phry-
giam nobilitavit. 257
Artifex animo qualis. 262. 263
Ardalus Vulcani filius. 119
Argonauta omnes persona filia &
a ius oriunda. 67
Argonauta deorum filij: 70
Argonautarum de reditu varietas
scriptorum. 73
Argo navi que. 70
Argonautica expeditionis qui memi-
nerint. 65
Astronomia constellationes à figmen-
tis auctorum deorum. 204
Astrologia ab Aegyptiorum et Græco-
rum fabulis orta. 223
Atalia. 170
Athenienses Aegyptiorum colonia. 43
Atlas cinxit hortos Hesperium 7
Atlas ab Hercule consultitur. 78
Atlas quis: 80
Atlas cur Astronomus fingatur. 81
Aurea templa ab Iside statuta Iovi
et Iunoni parentibus. 4
Aureus circulus in Simandii palatio:
2
Aurei velleris allegoria. 62
Aureum vellus pro lapide Philosophi-
co expositum. 66
Aurea mala quid sint: 84
Aurea mala Atalanta. 86
Aurea admiranda. 94
Aurapluvia. 92
Aurea pluvia in Danaës gremium: 93
Aurea messis. 94

Authores sex apud Græcos religionis
fabulose. 58
Aves Stymphalides: 228
Angia statulum purgatum. 226

B

Bacchus natus fingitur ex Cadmi
filia. 46
Bacchi filii. 153
Bacchi sacra. 166
Bacchus cur alatus. 169
Bacchus cornutus, iuvenis, senex mas,
famina, barbatus, imberbus, et cur:
169
Bacchanalia sublata Roma. 174
Bacchades famina. 169
Basilus Valentinus ubi meminit belæ
Troiani. 269
Belus ab Aegyptiis oriundus. 42
Beli Babilonici templum 52
Belli sub Allegoria Philosophicum o-
pus sæpe descriptum. 269
Bersos statua aurea lingua posita 211
Boscus in Aegypto cultus, 33
Bovis colendi duo causa. 34
Brotius Vulcani filius. 119
Bromelia. 170
Busiris rex Aegypti, 22
Thebas condidit. 23
Busiris ab Hercule interemptus. 23
Busiris cum ita crudelis habundus sit. 28
Bubastis urbs condita. 17

C.

Cacus interemptus ab Hercule. 20
Cad.

INDEX.

<i>Cadmus ex Thebis Aegypti ortus.</i>	44	<i>Cocti qui sint & iuvenes redditi.</i>	275
<i>Canis Hieroglyphicum.</i>	37	<i>Consiliarij qui optimi.</i>	217
<i>Canis in lapidem conversus.</i>	119	<i>Cynocephali hieroglyphicum.</i>	39
<i>Canephori a.</i>	170	<i>Cynocephalus an ex matre deum.</i>	172
<i>Caelus & Terra.</i>	99		
<i>Cathena aurea Homeri.</i>	96		
<i>Cathena aurea Deorum.</i>	98		
<i>Cereres festa.</i>	176		
<i>Ceres comedit de Pelopis humero.</i>	274		
<i>Centauri ab Hercule deleti.</i>	225		
<i>Certamina 4 in Graecis:</i>	207		
<i>Cerva aureis cornibus ab Hercule</i>			
<i>capta,</i>	87.88:89.225		
<i>Christiani sua fide taciti Troiam op-</i>			
<i>pugnant.</i>	254		
<i>Chiron Saturni filius.</i>	111		
<i>Chironis Discipuli,</i>	ibid.		
<i>Chrysaor unde natus.</i>	93		
<i>Chymie que nomina & numina con-</i>			
<i>veniant.</i>	3		
<i>Chymia subiectum hermaphrodyti-</i>			
<i>cum.</i>	12		
<i>Chymia scientiarum mater inter sci-</i>			
<i>entias vix agnoscitur.</i>	238		
<i>Creatoris imago gestata in Eleusiniis.</i>	186		
<i>Crotalum quid sit.</i>	229		
<i>Crocodili hieroglyphicum.</i>	39		
<i>Columna ad occidentem posita ab Her-</i>			
<i>cule.</i>	232		
<i>Columna in India erecta ab Osiride.</i>	8		
<i>Colchi Colonie Aegyptiorum.</i>	42		
<i>Colchidem & Phrygiam vicinas esse</i>			
<i>regiones.</i>	257		
		<i>D.</i>	
		<i>Dedalus Aegypti opera imitatus est.</i>	46
		<i>Danaus ab Aegyptijs oriundus.</i>	42
		<i>Deorum metus etiam falsorum. con-</i>	
		<i>tinet homines in officio.</i>	20
		<i>Deorum gentilium officia.</i>	60
		<i>Dens unus.</i>	ibidem
		<i>Deorum genealogia aurea.</i>	96
		<i>Deorum Aegyptiorum series.</i>	212
		<i>Deorum gentilium summus quilibet.</i>	204
		<i>Dea tres quid significent.</i>	261
		<i>Delphi in medio terra crediti.</i>	123
		<i>Diabolus in serpentis forma Aescula-</i>	
		<i>pium representat.</i>	174
		<i>Diana seu Luna.</i>	131. 188
		<i>Diana tres Ciceroni.</i>	133
		<i>Dij primi.</i>	2
		<i>Dij Aegyptii de medicina aurea in-</i>	
		<i>tellekti.</i>	3
		<i>Dii singuli sub quibus animantium</i>	
		<i>formis lauerint.</i>	41
		<i>Dii ab omnibus gentibus recepti a</i>	
		<i>Vulcano & Mercurio orti:</i>	56
		<i>Dij Aegyptij 12. magnarum gentium:</i>	57
		<i>Dij falsi falsis miraculis innotescunt:</i>	168
		<i>Diodorus Siculus de dijs Aegyptijs:</i>	3
			quando

INDEX.

quando Ægyptum perlustravit: 30	183
Dionysia. 170	Eleusinijs sacris quid occultatum sit: 183
Dionysi synonyma. 144	183
Dionysi mater Semele combusta: 145	Eleusinijs sacris quæ imagines gestatae sint: 186
Dionysum falso tradunt natum Græci apud se: 146	Eleusinijs sacris simulachra gestata quid significent: 190
Dionysio miracula afficta: 146	Eleusiniornum hieroglyphicum: 185
Dionysi qui curam habuerint: 148	Equi Rhesi abducendi: 278
Dionysi expeditio: 149	Equus Troianus: 279
Dionysus primo pro deo cultus apud Græcos. 150	Erichtheus Ægyptius Atheniensibus imperavit: 43
Dionysi allegoriæ explicatio: 152	Erichtheus Cereris Eleusina sacra instituit. 43
Dionysus solterrestris. 168	Eridos pomum aureum: 86
Diomedes equi cum ipso trucidati ab Hercule. 230	Erix. 234
Dictys Cretensis ut fabulosus author cretizat. 245	Etrnici in rebus divinis insani. 114
Discordia dea quid mali fecit cum malo. 260	Ethnicorum vanitas: 132
Differentia festorum ecclesiæ & gentium: 167	Eumolpus de mysterijs: 213
Dipetes Ægyptius Atheniensium rex. 43	Eumolpides ab Ægyptijs sacerdotibus erit: 44
Dorpia: 171	Eurystheus quis: 213
Draco ab Iasone quis trucidandus. 72	
Draco Hesperidum custos quis. 81	
Dracotauri pater, & taurus draconis pater. 188	
Draco quid sit in Chymicis. 189	
E.	
Eleusinia sacra bina. 181	
Eleusinijs sacris nil olim arcanum: 178	
Eleusinia sacra à quo primò revelata:	

F.

Fabris & auri inveni ab Iside 4
Fatalia sex circa capiendam Troiam. 159
Festa in sacris literis instituta: 164
Festa Ægyptiorum pro memoria. 165
Festa Cereris & Proserpine. 176
Felis hieroglyphicum. 38
Figurarum calis erectio unde dependat. 223
Fruventi usus antiquissimus. 44

G.

P p 2

Gallina

INDEX.

G Allina Romam gubernavit. 253	Hercules dux exercitus ab Osiride
Ganymedes Phrygius raptus a Iove. 258	constitutus in Aegypto: 7
Ganymedis raptus ad chymica spectat. 259	Hercules Osiridi coeuvus. 11
Gentes in multis Israelitas imitari voluerunt. 167	Hercules aurea mala petens quos con- sulit. 78
Germanorum ludi equestres. 197	Hercules cepit cernam aureis corni- bus. 87
Geryon quis. 233	Hercules Iovis filius. 158
Geryonis boves abducti ab Hercule. 232	Herculis fama per orbem notissima: 209
Geryon rex spoliatus bobus & vita ab Hercule: 234	Herculis pater Iupiter. 22
Gleba ex terra soluta aqua à Medea 63	Herculis ad conceptum tres noctes. 212
Glaucia Saturni filia. 11	Herculis octo magistri. 214
Glaucia cubilia. 14	Herculis laboribus multa afflicta. 215
Graci ab Aegyptijs doctrinas accepe- runt. 5	Herculis parentes. 216
Graci qui ad Aegyptios transferuntur. 47.5	Hercules quid significet. 217
Gracia certamina & ludi. 19	Herculis coetanei. 218
Græcorum solennia a quibus instituta. 19	Hercules quibus artibus eruditus. 219
H.	Hercules Crotalum à Pallade accepit ad fugandas aves stympthalides. 228
H Arpocratis hi rographicum. 41	Hercules in solem arcum intendit: 25
Harmonia Veneris & Maris filia. 11	Hercules in oceanum arcum intendit. 235
Hebe lunoris filia. 11	Hercules agnoscens Cygnum. 236
Hebe utraque seminum. 250	Hercules Anaxim prostravit. 236
Helicon fons unde. 157	Hercules 12 dies aas erexit: 240
Helena & Paris ex uno ovonati. 158	Hercules Cerberum ex inferis eavit. 240
Helena ex opprobrat. 249	Theseum liberavit: 240
Helena prius à Theseo rapta. 250	Meneceum interemit. 241
Helenam E. hinc immortalem faci- unt. 250	Hercules ex populo coronam sibi fecit. 241
	Herculis sagitta. 277
	Herculis sagitta cui donata. 277
	Herculis

INDEX.

<i>Herculis sagitta quid denotent:</i>	278	<i>Iasonis genus & educatio.</i>	62
<i>Hermes tabulas duas inuenisse fertur.</i>	48	<i>Iasonis pugna.</i>	65
<i>Hermes quis:</i>	110	<i>Ialon quis.</i>	69
<i>Hermione Martis filia.</i>	117	<i>Iasonem erudierunt Chiron & Me-</i>	69
<i>Heroicum seculum in intellectuale:</i>	198	<i>dea.</i>	69
<i>Hesperidum aureorum malorum ex-</i>		<i>Iason medicus, medicina aurca arti-</i>	70
<i>positio aliorum & responsum ad ip-</i>		<i>fex.</i>	70
<i>sam:</i>	7	<i>Iasonis expeditionis explicatio.</i>	71
<i>Hesi ne liberata à Ceto.</i>	232	<i>Iason quid significet:</i>	71
<i>Hieroglyphica litera.</i>	29	<i>Iasonis mors.</i>	65
<i>Hirci hieroglyphicum.</i>	38	<i>Ibidis Hieroglyphicum.</i>	40
<i>Hieroglyphicæ in Flamellis:</i>	117	<i>Ichneumonis hieroglyphicum.</i>	38
<i>Hieroglyphica quæ oculis seruiant au-</i>		<i>Iericho v. occupata.</i>	260
<i>remittendum.</i>	166	<i>ignis V. ste sacer:</i>	196
<i>Hieroglyphica scriptura in Eleusinijs.</i>	187	<i>ignis elementaris notus ante diluui-</i>	5
<i>Homines primi.</i>	1	<i>um.</i>	5
<i>Homerus quando vixerit ipse non ex-</i>		<i>Iphigenia mactata:</i>	280
<i>primit.</i>	200	<i>Isis quid:</i>	312
<i>Homerus quando vixisse putetur.</i>	25	<i>Isi Ceres est.</i>	4
<i>Homeri patria ignota.</i>	25	<i>Isidis inuenta.</i>	4
<i>Homerum concipem quot vrbes si-</i>		<i>Isis vltia Osiridis mortem in Typhone.</i>	10
<i>vendicent:</i>	252	<i>Isidis columna.</i>	17
<i>Homerus humana ad deos transfusa.</i>	28	<i>Isis à Mercurio cernita.</i>	17
<i>Homerus in Aegypto artificum chly-</i>		<i>cur.</i>	18
<i>micum resecuit.</i>	24	<i>Isis uxor Osiridis, frugum inventrix</i>	173
<i>Homerici operis quadruplex vñs</i>	20	<i>Isis in astro Cernis resurgens.</i>	17
<i>Horus ultimus deorum Aegypti:</i>	211	<i>Isidis Bubastia vrbs condita.</i>	17
<i>Horus Aegyptus ol est.</i>	211	<i>Isis mia.</i>	206
<i>Hypolyta baltheus:</i>	231	<i>Ina et ab Aegyptijs prodierunt.</i>	22
<i>Hydra Lerna.</i>	223	<i>Iuno & eius allegoria.</i>	106
		<i>Iupiter & eius allegoria.</i>	105
		<i>Iupiter qualis fingitur.</i>	159

I.

L.

P P 3

Laby-

INDEX.

L abyrinthus Cretensis.	27	Mater & filius coniuges.	19
Labyrinthus Aegypti.	27	Medicina aurea in Aegypto.	2
Laomedō trucidatur ab Hercule.	232	Medicinam auream quod habuerint	
Laomedontis cineres.	276	Aegyptii & Graeci.	54
Lampadophoria.	195	Medicina aurea quid fecerint antiqui.	54
Lapis in Helicone positus.	91	Medicamentum animi.	24
Laton est magnesia & Achilles.	266	Medea quae Pharmaca dederit Iasoni.	64
Lemnus Vulcani officina primo ab Iasone petita.	63	Medea ut fratrem Absyrtum discerperit.	65
Lenaea.	170	Medea avus Sol.	70
Leo sacerdos Aegyptius quid Alexandro Magno aperuerit.	20	Melampus Dionisi sacra ex Aegypto in Graciam transtulisse fertur.	46
Leo ante Simandrium regem pugnam inijt.	24	Mena rex Aegypti.	22
Leonis Hieroglyphicum.	35	Menander de mysterijs.	155
Leo Nemeaus.	210	Mercurius quid.	3
Leonis Nemeae hieroglyphicum.	220	Mercurij inventa.	4
Luna quid in opere Philosophico.	92	Mercurius inventor plurimarum rerum.	4
Luna spiritum quid.	221	literarum, honoris deorum, Astronomie, Musica, Palaestra, Medicina.	5
Luna imago gestata in Eleusinijs.	186	Mercurius quomodo literarum et artium inventor est.	5
Luna & Solis imago data Iasoni à Medea ad pericula superanda.	64	Mercurius quid denotet.	6
Lupi Hieroglyphicum.	37	Mercurius consiliarius Isidi constitutus ab Osiride.	7
		Mercurij columna plena doctrinis.	48
		Mercurio Aegyptii suos libros inscribebant.	47
		Mercurius deauravit pellem Phryxii arietis.	66
		Mercurius Iovis filius, & eius allegoria.	134
		Mercurius volatilis.	136
		Mercur.	

M.

M acedon filius Osiridis eiusq; insignia.	7
Magnesia quid sit.	265
Magnesia Philosophorum est Achille.	265
Mala aurea Hesperidum quid sint.	82
Mala aurea Atalanta.	86
Mars Iovis filius & eius Allegoria.	117
Maaron comes itineris Osiridis.	7

INDEX.

<i>Mercurius à Vulcano eruditus.</i>	137
<i>Mercurij officia.</i>	137
<i>Mercurius Aegyptiis leges & literas traadidit.</i>	137
<i>Mercurius astronomie & Philosophia author.</i>	137
<i>Mercurius quis.</i>	140
<i>Mercurius Trophonius non nominan- dus.</i>	141
<i>Mercurio lingua sacra.</i>	141
<i>Mercurius mundo imposuit.</i>	141
<i>Mercurii antrum ab Orpheo descrip- tum.</i>	143
<i>Mercurius Egypto praefectus.</i>	150
<i>Mercurii imago gestata in Eleusiniis.</i>	187
<i>Adercurio clavam dicitur Hercules:</i>	240
<i>Metalloꝝ auri & argenti proven- tus in Aegypto.</i>	242
<i>Minera monstrorum nominibus testa</i>	82
<i>Mineralis arbor:</i>	82
<i>Midas auri voti particeps:</i>	90
<i>Minos & Rhadamanthus.</i>	161
<i>Midas Phrygius quomodo tinxit a- quas.</i>	258
<i>Musa 9. virginis secuta Osiridem:</i>	7
<i>Mystica ad cultum Osiridis addita:</i>	8
<i>quid significant:</i>	9
<i>Mystica de Mercurio:</i>	141
<i>Mysteria de Eleusinijs.</i>	179
<i>Mysteriorum occultationis triplex causa:</i>	179
<i>Mystica causa circa communitatem ara Palladis & deoꝝ ignoꝝum:</i>	

Mystica de Plutone. 196
108

N.

N Emea:	207
Nepenthes medicina dolorifuga ab Ægyptijs facta.	53
Neptunus & eius allegorie:	110
Nereus quis.	85
Nereus ab Hercule consulitur:	78
Nilus quid.	3
Nilus inundans Ægyptum Aquila dictus:	8
Nili ripas aggere cinxis Ofiris:	8
Nympha que:	84
Nympha ab Hercule consuluntur ad inveniendum aurea mala.	78
Nysa urbs condita ab Ofiride:	8

O.

O Ceanus generator Deorum. 3
Olla areæ à Cadmo Minervæ ob-
lata. 45
Olympica certamina unde dicta. 199
Olympica certamina quando & à qui-
bus instituta. 199
Olympicorum certaminum institutio-
nis variae opiniones. 200
Olympicis ludis primus Apollo vicit
Mercurium cursu. 201
Olea arbor circumflexa ab Hercule. 231
Orestis de ossibus enigma. 160
Orestes matrem occidit. 275
Orgia.

INDEX.

P Actæus aurifer.	257
Pallas quid.	3
Palladi cum Prometheo & Vulcano ara communis.	85
Pallas Iovis filia ab q̃ matre:	115
Pallas Amazonum dux.	149
Pallas militiæ & artibus deſita.	198
Palladium ſecundum requiſitum ad Troiam delendam:	269
Palladium quid & unde ſit.	270
Palladium fictitium.	271
Palladium ubi manſerit.	271
Palladium à quibus in Italiam alla- tum.	

INDEX.

<i>imm.</i>	27	Poetarum antiquissimorum intentis
<i>Palladium qui Troiana urbe abstulerunt.</i>	271	primaria. 59
<i>De Palladio contentio inter Vlyssim & Asiace.</i>	272	Poete prohibentur famam ledere civium apud Romanos. 255
<i>Palladium quid denotet.</i>	272	Poëtis apud Græcos fingere qualibet permissum 25
<i>Palladium ires urbes perdidit.</i>	271	Poëta de dys fingunt quid velint apud Romanos. 255
<i>Pelici fratres ex terra editi.</i>	161	Poesis capiti polypi similis. 147
<i>Panos urbs Chemmis in Thebaida.</i>	7	Paenica pictura loquens. 210
<i>Pancuma unde primum dicta.</i>	86	Pomum aureum Eridos. 86
<i>Peiseli ortus.</i>	154	Pomum aureum danicum pulcherrimum. 260
<i>Perseus Iovis filius.</i>	15	Pomus & Helena ex uno ovo nati. 158
<i>Peleus pater Achillis.</i>	260	Procule caesari facta virilia. 222
<i>Peleus quomodo Thetis inivit.</i>	267	Prometheus imperavit parti Aegypti. 8
<i>Pelias hasta Achillis.</i>	271	Prometheus ab Hercule consultur. 78
<i>Pelops Iani filius.</i>	271	Prometheus quis. 85
<i>Pelops his pubescens.</i>	271	Prometheo cum Vulcano & Pallade ara communis. 85
<i>Pelopis opes ex metallis.</i>	271	Prometheus ab Hercule liberatus. 239
<i>Petra Cyanea Iasoni primò aduenda.</i>	64	Protheus Neptuni filius. 110
<i>Pharmaca quaterna Iasoni data à Medea.</i>	64	Proserpina. 163
<i>Phallica.</i>	170	Psammiticus Aegypti rex primus exterios admisi. 28
<i>Phasis aurifer fluvius.</i>	72	Pudenda Osiridi in fluvio proiecta. 11
<i>Phanx Neptuni filius.</i>	110	Pyramidum Aegypti auctores. 27
<i>Philosophicus fetus solus sub igne nutritur.</i>	177	Pyramides Aegypti. 50
<i>Phrygia unde dicta.</i>	257	Pyramides cur, ubi, à quibus, quando exstructæ sint. 50
<i>Phryxi aries quid fuisse explicetur.</i>	257	Pyramides inter mundi miracula sola peraurarunt. 51
<i>Pictura, muta poësis.</i>	210	
<i>Planetarum simulacra quid significant in chymia vera.</i>	191	
<i>Planetarum nominibus & signis nihil vulgare in chymia intelligi.</i>	191	
<i>Pluto & eius allegoria.</i>	107	

INDEX.

<i>Pyramides cur extructe credantur.</i>	51	<i>Stabilita.</i>	253
<i>Pyrrhous in saxo sedens apud inferos relictus ab Hercule.</i>	241	<i>Romulus à lupa nutritus, deus stanni- cur.</i>	22
<i>Pyrrhous Achilles dictus.</i>	255	<i>Romulus ex Venere & Marte egypti originem auclit.</i>	252
<i>Pyrrhus ruber & capillatus.</i>	263		S.
<i>Pythagoras ex Aegypto in Graciam quando re iit.</i>	28	S <i>Abacchus rex Aegypti regno se abdicavit.</i>	27
<i>Pythia certamina.</i>	201	<i>Sacerdotes Aegypti cur tertiam par- tem agrorum habuerint.</i>	9
<i>Pythia in Apollinis honorem instituta & cur & à quibus celebrata.</i>	202.	<i>Sacerdotes Aegyptios secretiora ha- buisse.</i>	21
	203	<i>Samostracum deorum nomina.</i>	18
<i>Pythonsen Typhon quis sit in chymia:</i>	204	<i>Saturnus quos genuit.</i>	4
		<i>Saturnus Osiridis pater, deorum in- nior.</i>	17
Q <i>Quinquaginta puella una nocte ab Hercule gravide facte:</i>	212	<i>Saturnus & Rhea.</i>	99
	R.	<i>Saturni hieroglyphica.</i>	99
R <i>Eges primi.</i>	1		100 101. 102
<i>Regnum Pelopidarum unde.</i>	275	<i>Saturni allegorie ad Chymiam:</i>	103
<i>Remedia data Iasoni à M dea quae significent.</i>	76	<i>Saturnalibus cur domini seruiant ser- uis:</i>	104
<i>Responsio ad calumniantes chymia m.</i>	103 107. 119	<i>Satyræ cuti Osiridis m.</i>	7
<i>Rhea mater d'orum.</i>	172	<i>Saxo occisus Argus à Mercurio:</i>	109
<i>Rhesus rex trucidatus à belis.</i>	278	<i>Secreta revelantur in pana.</i>	182
<i>Rhodiorum terra à serpentibus deu- stata.</i>	45	<i>Segetum satio nota ante deluvium:</i>	5
<i>Romani Aegyptiorum deos recepe- runt.</i>	172	<i>Senex si inveni à Medea.</i>	76
<i>Romanorum legatio in Epidaurum.</i>	173	<i>Serapis quando dictus.</i>	30
<i>Roma gentilitia adfecti auctores à oriundi.</i>	252	<i>Setkon rex Aegypti Vulcani Sacerdos:</i>	16
<i>Roma inter neaves sibi vendicant.</i>	253	<i>Sesostris Aegypti regis opera.</i>	26 7
<i>Roma à concitu audacissimorum ho- minum amplificata.</i>	254	<i>Silens Alcibiadis.</i>	90
<i>Roma à rapto Sabinarum mulierum</i>		<i>Simandys regis Aegypti stupenda ope- ra.</i>	25. 24
		<i>Sol rex Aegyptiorum creditus.</i>	4
		<i>Soles quinq; Ciceroni.</i>	121
			Sol

INDEX.

<i>Sol Cali quis dici possit.</i>	122	<i>lo.</i>	241
<i>Sollavis Anaxagora dictus.</i>	122	<i>Thesens an rex Atheniensium, quo</i>	
<i>Solus imago gestata in Eleusinijs:</i>	18	<i>tempore vixerit.</i>	243
<i>Stellis certis cur certa vires assigni</i>	224	<i>Thyestes quæsit Pelopis agnum.</i>	275
<i>bantur.</i>	224	<i>Tithoni filius ab Hercule occisus.</i>	239
<i>Stereus quis:</i>	227	<i>Trietrica.</i>	166
T.		<i>Triptolemus à Cere e nutritus sub</i>	
T <i>Antalus apud inferos cruciatus.</i>	273	<i>igne.</i>	176
<i>Tantalus filium Pelopem dijs apposuit</i>	273	<i>tritricum frere decuit.</i>	7
<i>comedendum.</i>	273	<i>Triton Neptuni filius.</i>	110
<i>Tantalus pœna.</i>	274	<i>Troia Hercules & hic Osiridis tem-</i>	
<i>Tantalus punitus quia secreta aperue-</i>	274	<i>pore fuisse fingitur.</i>	11
<i>rit.</i>	274	<i>Troia fundatores fabulosi:</i>	245
<i>Taurus quid philosophicè denotet.</i>	35	<i>Troia menia Apollinis lyra extracta.</i>	26
<i>Taurus draconis pater & draco tauri</i>	188	<i>Troia menia à Vulcano fabricata.</i>	46
<i>pater in Eleusinijs habetur.</i>	188	<i>Troia non diu stetisse scribitur.</i>	247
<i>Taurus in hymnis quid.</i>	18	<i>Troia reges & defensores fabulosi.</i>	247
<i>Taurus furiosus Creta captus ab Her-</i>	13	<i>Troiani omnes denominationis Gra-</i>	
<i>cule.</i>	13	<i>ca at lingue diverse.</i>	238
<i>Terra mater omnium divitas largi-</i>	2	<i>Troiani omnes intercederunt præter</i>	
<i>eus.</i>	2	<i>paucos.</i>	249
<i>Tempus inter Alexandrum Magnum</i>	1113	<i>Troia oppugnationis causa sunt ficti-</i>	
<i>& Osiridem:</i>	1113	<i>cæ.</i>	29
<i>Tempus à Solis seu Ori regno ad A-</i>	16	<i>Troia oppugnationis causa sunt po-</i>	
<i>lex ndrum.</i>	16	<i>rum & ovam.</i>	249
<i>Tepus navigationis Argonauticæ.</i>	76	<i>Troia i exidij tempus incertum, quia</i>	
<i>Terq; narum ab Iasone unus petrus</i>	6	<i>nunquam fuit.</i>	250
<i>lapide.</i>	6	<i>Troia delictio quando præsumitur con-</i>	
<i>Thebædis incolarum insurandum p.</i>	11	<i>tigisse.</i>	251
<i>Osiridem.</i>	11	<i>Troia ubi fuerit.</i>	254
<i>Thebæ Egyptiæ centiportæ amplissi-</i>	22	<i>Troia an exentruera & cuius.</i>	256
<i>mæ.</i>	22	<i>Troia capiente conattones.</i>	259
<i>Thebæum ornatus & divitiæ.</i>	22	<i>Troia per deletionem quid intelliga-</i>	
<i>Theismophoria.</i>	176	<i>tur:</i>	265
<i>Thesens educus ex inferis ab Hercu-</i>			

INDEX.

Typhon ex percussu terra natus. 116
Typhon quid. 1. 2. 3. 2
Typhon & Echidna quorum parentes. 144

V.

Vas perforatum à sacerdotibus replendum. 46
Vellus aureum quid denotari: 7
Venus aurea Aegypti. 5
Venus monstrum sine vitio. 1
Venus Saturni filia. 111
Venus emergens Apellis. ibid.
Venus amica naturae de credita. 111
Veneres plures cur stantur. 111
Veritas Saturni vel Temporis filia. 11
Veritas à collo indicis Aegypti pendit. 24
Vesta sacer ignis. 196
Virum in Aegypto antiquis temporibus. 4
Ulysses quid significet. 261
Ulysses Helenam protexit. 271
Urna 60. lacte repleta. 1
Vulcanus quid. 3
Vulcanus inventor ignis. 4
Vulcanus regnavit in Aegypto. 4
Vulcani inventa. 4
Vulcanus quid denotet. 5
Vulcanus cur primus dicitur regnasse apud Aegyptios. 5
Vulcani jace dos rex Aegypti Sethon. 16
Vulcani in loco Isis sepulta. 11
Vulcanus de Sesosiri qua prae-dixit patri eius. 26

Vulcani in templo qua statua. 27
Vulcani temp. un. primarium Memphi. 28
Vulcani Sacerdotes reges Aegypti cur erant. 28
Vulcanus & Mercurius hieroglyphicorum interpretes vari: 41
Vulcani officina ab Iafone primo petita. 63
Vulcano cum Prometheo & Pallade ara communis. 85
Vulcanus Hermiones monile fecit. 17
Vulcanus Iovis filius & eius allegoriae. 118
Vulcanus in Aegypto deorum praecisionus. 17
Vulcani opus Crotalum. 228

X.

Xanthus fluvius Troadis. 278
Xanthi fluvii vis. 278
Xanthus equus Neptuni Peleo datus. 278

FINIS.

207

u-

